

Nowe przygody

Olka i Ady

Autorki
Iwona Fabiszewska
Klaudia Wilk

Autorki projektów
Aneta Szczęsna
Agnieszka Kalinowska

Autorka scenariuszy zajęć umuzykalniających
Bożena Forma

Autorzy tekstów opowiadań
Ewa Stadtmüller
Barbara Szelałgowska

Kierownik projektu
Marzena Czarnowska-Mazurek

Projekt i koncepcja artystyczna
Agnieszka Serwicka

Projekt okładki i ilustracje
Alicja Gapińska
Agnieszka Serwicka

Redakcja merytoryczna
Aneta Szczęsna
Wiesława Żaba-Żabińska

Redakcja językowa i korekta
Beata Pędziwiłk

Skład i łamanie
Marek Zapala

ćwiczenia i zabawy ruchowe

wskazówki dla nauczyciela

ćwiczenia logopedyczne

odwołanie do książki
Nowe przygody Olka i Ady

ciekawostka

karty pracy

zabawa badawcza

odwołanie do wyprawki plastycznej

odwołanie do tablic
demonstracyjnych*

* propozycje zajęć dla N. korzystających z tablic demonstracyjnych

Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Przestrzegaj praw, jakie im przysługują. Udostępniając książkę lub jej fragmenty, rób to wyłącznie w zakresie dozwolonego użytku, który określają przepisy prawa. Zawartość książki możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

© Grupa MAC S.A. 2019

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich. Osoby, których nie udało nam się ustalić, prosimy o kontakt z wydawnictwem.

ISBN 978-83-8108-503-8

Grupa MAC S.A.
25-561 Kielce, ul. Witosa 76
tel. 41 366 55 55; faks 41 366 33 02
e-mail: mac@mac.pl; www.mac.pl

Spis treści

1. Ogólny rozkład materiału	5
2. Słowo od zespołu autorskiego i redakcyjnego	6
3. Metoda projektów w przedszkolu	7
4. Scenariusze zajęć	10
Listopad, tydzień 3. Moje prawa i obowiązki	10
Dzień 1. Obowiązki domowe	10
Dzień 2. Mam swoje prawa	15
Dzień 3. Dbam o zabawki	18
Dzień 4. Dbam o moje zwierzęta	21
Dzień 5. Prawa i obowiązki przedszkolaka	24
Listopad, tydzień 4. Moje zdrowie i bezpieczeństwo	27
Dzień 1. Dbam o zdrowie	27
Dzień 2. Z wizytą u lekarza	32
Dzień 3. Zdrowe produkty	34
Dzień 4. Nie ufam obcym	37
Dzień 5. Dbam o czystość	39
Grudzień, tydzień 1. Jak wyglądał świat przed milionami lat	42
Dzień 1. W prehistorycznym lesie	42
Dzień 2. Mały Dинуś	47
Dzień 3. Bal dinozaurów	49
Dzień 4. Diplodok	53
Dzień 5. Ślady przeszłości	55
Grudzień, tydzień 2. Idzie zima ze śniegiem	58
Dzień 1. Zimowa pogoda	58
Dzień 2. Zima i Mikołaj	62
Dzień 3. Bezpieczne zimowe zabawy	65
Dzień 4. Zimowe sporty	68
Dzień 5. Śniegowe gwiazdki	70
Grudzień, tydzień 3. Idą święta	72
Dzień 1. Święteczne tradycje	72
Dzień 2. W krainie Mikołaja	77
Dzień 3. Święteczne ozdoby	80
Dzień 4. Czas na prezenty	83
Dzień 5. Ubieramy choinkę	86
Grudzień, tydzień 4. Projekt <i>Emocje</i>	88
Dzień 1.	89
Dzień 2.	94
Dzień 3.	98
Dzień 4.	102
Dzień 5.	106
Styczeń, tydzień 1. Mijają dni, miesiące, lata... ..	110
Dzień 1. Przyjęcie urodzinowe	110
Dzień 2. Zegary i zegarki	115
Dzień 3. Czas na karnawał	118
Dzień 4. Jak mija czas w przedszkolu	121
Dzień 5. Zegar biologiczny	123

Styczeń, tydzień 2. Zima i zwierzęta	125
Dzień 1. Przy paśniku.....	125
Dzień 2. Futra i tropy.....	130
Dzień 3. Dbamy o zwierzęta leśne	134
Dzień 4. Dokarmiamy ptaki zimą	137
Dzień 5. Leśny paśnik.....	140
Styczeń, tydzień 3. Babcia i dziadek.....	142
Dzień 1. Z albumu babci i dziadka	142
Dzień 2. Kwiaty dla babci i dziadka	147
Dzień 3. Liczymy z babcią i z dziadkiem	150
Dzień 4. Niespodzianki dla babci i dziadka	153
Dzień 5. Dziadek i babcia w przedszkolu	155
Styczeń, tydzień 4. Projekt <i>Bezpieczeństwo</i>	159
Dzień 1.	159
Dzień 2.	165
Dzień 3.	169
Dzień 4.	173
Dzień 5.	177
Propozycje zabaw i aktywności z użyciem wybranych tablic demonstracyjnych (do wykorzystania według wyboru N.)	181

Ogólny rozkład materiału

LISTOPAD				
L.p.		Moje prawa i obowiązki	Moje zdrowie i bezpieczeństwo	
1.		Obowiązki domowe, s. 10	Dbam o zdrowie, s. 27	
2.		Mam swoje prawa, s. 15	Z wizytą u lekarza, s. 32	
3.		Dbam o zabawki, s. 18	Zdrowe produkty, s. 34	
4.		Dbam o moje zwierzęta, s. 21	Nie ufam obcym, s. 37	
5.		Prawa i obowiązki przedszkolaka, s. 24	Dbam o czystość, s. 39	
GRUDZIEŃ				
L.p.	Jak wyglądał świat przed milionami lat	Idzie zima ze śniegiem	Idą święta	Projekt Emocje
1.	W prehistorycznym lesie, s. 42	Zimowa pogoda, s. 58	Świąteczne tradycje, s. 72	s. 89
2.	Mały Dинуś, s. 47	Zima i Mikołaj, s. 62	W krainie Mikołaja, s. 77	s. 94
3.	Bal dinozaurów, s. 49	Bezpieczne zimowe zabawy, s. 65	Świąteczne ozdoby, s. 80	s. 98
4.	Diplodok, s. 53	Zimowe sporty, s. 68	Czas na prezenty, s. 83	s. 102
5.	Ślady przeszłości, s. 55	Śniegowe gwiazdki, s. 70	Ubieramy choinkę, s. 86	s. 106
STYCZEŃ				
L.p.	Mijają dni, miesiące, lata...	Zima i zwierzęta	Babcia i dziadek	Projekt Bezpieczeństwo
1.	Przyjęcie urodzinowe, s. 110	Przy paśniku, s. 125	Z albumu babci i dziadka, s. 142	s. 159
2.	Zegary i zegarki, s. 115	Futra i tropy, s. 130	Kwiaty dla babci i dziadka, s. 147	s. 165
3.	Czas na karnawał, s. 118	Dbamy o zwierzęta leśne, s. 134	Liczymy z babcią i z dziadkiem, s. 150	s. 169
4.	Jak mija czas w przedszkolu, s. 121	Dokarmiamy ptaki zimą, s. 137	Niespodzianki dla babci i dziadka, s. 153	s. 173
5.	Zegar biologiczny, s. 123	Leśny paśnik, s. 140	Dziadek i babcia w przedszkolu, s. 155	s. 177

Drodzy Nauczyciele

Przewodniki z serii *Nowe przygody Olka i Ady* umożliwiają pracę w grupach 4-latków. Zastosowaliśmy w nich wiele rozwiązań mających na celu podniesienie komfortu Państwa pracy.

Na początku każdego z przewodników zamieściliśmy ogólny rozkład materiału, będący także swoistego rodzaju spisem treści. W każdym ze scenariuszy dnia znajdziecie Państwo zarówno propozycje zapisów w dzienniku, jak i punkty z obszarów podstawy programowej – tym samym w jednym miejscu zgromadziliśmy dla Państwa informacje potrzebne przy uzupełnianiu dziennika zajęć. Pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji poszczególnych zabaw oznaczyliśmy wyrazistym kolorem czcionki. To cenne rozwiązanie zwłaszcza dla tych z Państwa, którzy będą korzystać z wybranych zabaw i aktywności proponowanych w scenariuszach. Na końcu przewodnika (s. 181–192) zostały zamieszczone przykładowe scenariusze zajęć, uwzględniające wykorzystanie tablic demonstracyjnych.

Konstruując poszczególne scenariusze zajęć, Autorki zadbały o wspieranie całościowego rozwoju dziecka, będącego głównym celem wychowania przedszkolnego. Dzielą się one z Państwem wiedzą zdobytą w czasie swojej wieloletniej pracy z dziećmi.

Wychodząc naprzeciw założeniom podstawy programowej i najnowszym badaniom, opisaliśmy w przewodnikach cztery projekty edukacyjne (projekt nr 1 i projekt nr 2 – w cz. 2 przewodnika, projekt nr 3 – w cz. 3 przewodnika, projekt nr 4 – w cz. 4 przewodnika). Jako że część z Państwa nie pracowała dotychczas metodą projektów w opisach, poprowadzimy Państwa „za rękę”. Pokażemy, jak pracować tą metodą i jakie są jej założenia. Zachęcamy do zapoznania się na wstępie z artykułem dr Barbary Bilewicz-Kuźni (s. 7), w którym opisuje ona metodę projektów w kontekście edukacji przedszkolnej.

Począwszy od 1. tygodnia września proponujemy Państwu realizację zestawów ćwiczeń ruchowych. Oddając Państwu niniejszą publikację, wyrażamy wielką nadzieję, że spełni swoje zadanie – pomoże uczynić zajęcia z dziećmi wspaniałą przygodą i zrealizować założenia podstawy programowej.

Zespół autorski i redakcyjny

Metoda projektów w przedszkolu

Pobytek dziecka w przedszkolu ma być czasem przygody poznawczej, eksplorowania świata i badania jego fenomenów, stawiania pytań o sprawy interesujące i szukania na nie odpowiedzi. Wartość takiej edukacji płynie z najnowszych doniesień badawczych, wskazujących na to także aktualne dokumenty wyznaczające pracę przedszkola. Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego (Rozporządzenie z dnia 14 lutego 2017 r.) wyraźnie kładzie nacisk na wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to ma umożliwić dziecku gromadzenie doświadczeń pozwalających na odkrywanie własnych możliwości, działanie i odkrywanie sensu tego działania. W związku z takimi priorytetami i potrzebami zmieniają się style myślenia i metody dydaktyczne pracy przedszkola. Odchodzenie od metod tradycyjnych, którym towarzyszą: transmisja wiedzy, pokaz i instrukcja, na rzecz metod aktywnych, w których nauczyciel bardziej organizuje proces gromadzenia nowych doświadczeń i badania, niż przekazuje wiedzę, okazuje się znacznie bardziej korzystne rozwojowo dla dzieci. Metody aktywne, takie jak metoda projektów, zaczynają być w przedszkolu główną metodą pracy.

Czym jest metoda projektów?

Metoda projektów należy do grupy metod aktywizujących o charakterze holistycznym, o szerokim spektrum oddziaływania, czyli wspierających dziecko całościowo, we wszystkich sferach. To metoda związana z działaniem i aktywnym uczestnictwem w niej wszystkich zaangażowanych na każdym etapie realizacji. Sam projekt z definicji jest pogłębionym badaniem, w którym grupa ludzi analizuje problem i wielostronnie go bada, by potem zaprezentować innym swoją wiedzę, swoje umiejętności. Metoda wywodzi się z praktyki rozwiązywania problemów w szkołach zawodowych. Jej głównym popularyzatorem w USA był John Dewey. Jako rozwiązanie metodyczne była znana i praktykowana w Polsce już po II wojnie światowej. Współcześnie publikują na jej temat: Agnieszka Mikina, Bogusława Gołębniak, Krystyna Chałas, Teresa Parczewska, Barbara Bilewicz-Kuźnia, Małgorzata Milczewska. Jako model pracy, który na stałe przyjął się w rzeczywistości przedszkolnej, jest realizowana we Włoszech, w miasteczku i regionie Reggio Emilia. Przedszkola w regionie, jak i samo Centrum Reggio Children (www.reggiochildren.it/centro-internazionale-loris-malaguzzi), stanowią od lat dla całego świata wzór praktycznej realizacji metody projektów i związanego z tym podejścia pedagogicznego.

Filozofia edukacyjna metody

Metoda projektów nie jest jedynie metodą. Poza charakterystycznymi dla niej etapami praktycznymi zawiera szereg praw, które określają jej fenomen. To przede wszystkim podejście, nastawienie nauczyciela do własnej pracy, do dzieci oraz do zasobów osobistych i materialnych przestrzeni, w której są dzieci.

Przyglądając się roli nauczyciela, należy podkreślić, że jest on przede wszystkim organizatorem. Współaranżuje warunki do gromadzenia przez dzieci doświadczeń i budowania wiedzy – nie tylko fizycznej, ale i społecznej. Dorosły wie, że przedszkole, sala i inne przestrzenie są źródłem nowych doświadczeń i uczenia się, dlatego dba o właściwą ich organizację. Wie, że im bogatsze i bardziej przemyślane otoczenie, tym lepiej dla rozwoju dziecka. W metodzie projektów przestrzeń jest bowiem trzecim nauczycielem. Stąd w sali przedszkolnej powinno być dużo (ale nie za dużo) stymulujących, bogatych kącików zainteresowań z materiałami do eksploracji poznawczych, społecznych i twórczych. Środowisko to ma być eksploracyjnie zachęcające do działań i badań. Nowe ośrodki (kąciki), materiały, okazy do badania gromadzi i tworzy się wspólnie. Ich współtwórcami są dorośli, nauczyciel, rodzice, dziadkowie, pracownicy przedszkola, dorośli społeczno-kulturowego otoczenia przedszkola i wreszcie, a może przede wszystkim, dzieci.

Pracujący metodą projektów kierują się zasadą, że etap przedszkolny to etap budowania wiedzy indywidualnej, okres gromadzenia doświadczeń. Dziecko może w tym okresie jeszcze błądzić, tylko obserwować – jeszcze nie działać, zastanawiać się, nie umieć pytać i od razu

odpowiadać na pytania. Nie od razu jest też badaczem, eksploratorem – może być początkowo tylko obserwatorem. Dorosły z taką wiedzą i empatyczną percepcją jest cierpliwy; wie, że edukacja to proces, nie cel. Organizuje proces uczenia się; wie, że dzieci uczą się same, nie że są nauczane. Nie stawia zatem celów operacyjnych do pojedynczych zajęć projektowych czy jednostkowej aktywności; wie, że procesy gromadzenia doświadczeń wymagają czasu. Projekt też wymaga czasu. Trwa zazwyczaj co najmniej tydzień, a najlepiej od 2 do 3 tygodni. Na każdym etapie cechują nauczyciela duży szacunek i duże zaufanie do możliwości dziecka, postawa słuchająca, rozumiejąca, empatyczna, ale i inspirująca. Taki dorosły wie, że nie on jest głównym źródłem wiedzy. Bardzo szanuje wiedzę osobistą dziecka i wie, że większą wartość, niż przekaz wiedzy, ma wspólne, zespołowe rozwiązywanie problemów i badanie zjawisk oraz poszukiwanie odpowiedzi poprzez sięganie do różnych źródeł wiedzy, np. wiedzy eksperta. Wie też, że nie mniej ważne jest umożliwienie dzieciom dzielenia się zdobytą wiedzą.

Metodyczne procedury metody projektów

Praca metodą projektów obejmuje 3 etapy. Zastanawiając się, nad jakim projektem będziemy pracować, możemy sięgnąć do treści wybranego programu wychowania przedszkolnego, wybrać zagadnienie ogólne, wieloaspektowe i np. zrealizować projekty: strażak, lekarz, las itp., lub wybrać wąskie, sensu stricto badawcze obiekty/tematy (np. chleb, dynia, gleba, minerały itp.). Dobrze jest także podążać za zainteresowaniami dzieci, obserwować je i słuchać, co je interesuje, jakie tematy, problemy, zagadnienia chciałoby bardziej zgłębić. Takimi dość uniwersalnymi dziecięcymi tematami są np. psy, koty, dinozaury, kosmos. Można też skupić się na jakimś ważnym lokalnie czy kulturowo problemie, zagadnieniu zdrowotnym czy związanym z przyrodą. Można także zapytać dzieci, o czym by chciały się czegoś więcej dowiedzieć, czego nauczyć, co je interesuje.

Etap 1. dotyczy zatem wyboru tematu, rozeznania się w tym, jaką dzieci mają o nim wiedzę, oraz czego nowego chciałyby się dowiedzieć. Mamy zatem trzy niezbędne elementy etapu 1. Wybór tematu, który musi być ważny z punktu widzenia zainteresowań dzieci, wagi problemu lub treści programowych. Po drugie: należy przekonać się, co dzieci już wiedzą na ten temat. Jest to bardzo ważny element pracy i właściwie punkt wyjścia do dalszych działań. Brak takiego rozeznania powoduje, że z góry zakładamy, że dzieci posiadają określone zasoby wiedzy, których tak naprawdę nie znamy. Wyzwała to u nauczyciela strategię raczej kierowniczą niż konstruktywistyczną. A w założeniu tej ostatniej dziecko ma budować wiedzę na tych podstawach, które już ma, aby tworzyć nowe jej struktury. W praktyce nauczyciel zapyta dzieci, np. przy projekcie lekarz: *Co wiecie na temat pracy lekarza? Kto to jest lekarz? Czym się zajmuje?; a przy projekcie chleb: Co wiecie na temat chleba? Co to jest chleb? Jak wygląda chleb? Jakie są chleby?* Warto jest tę dziecięcą wiedzę przedstawić graficznie. W tym celu można przygotować duży arkusz papieru i w formie mapy myśli zanotować odpowiedzi dzieci. Powstaje wtedy tzw. siatka wstępna/siatka wiedzy. Tworząc taką siatkę, nauczyciel może również na niej notować, kto powiedział daną rzecz, np. *Lekarz leczy ludzi* (Krzyś). Innym sposobem jest nagrywanie wypowiedzi dzieci na dyktafon i później prezentowanie ich. Uczy to lepszego precyzowania własnych myśli i zaspokaja potrzebę uznania. Dodatkowo, jest punktem wyjścia do kolejnych działań. Po stworzeniu siatki wiedzy nauczyciel może zachęcić dzieci, by w domu spróbowały się jeszcze czegoś więcej dowiedzieć na dany temat. Gdy dzieci zgłoszą posiadanie nowej wiedzy, nauczyciel doda nowe informacje do opracowanej siatki wiedzy. Tu ważne jest też poinformowanie rodziców, nad jakim tematem obecnie grupa pracuje, i zachęcenie ich do zaangażowania się w różny sposób, np. przyniesienie materiałów edukacyjnych na dany temat, zaproszenie do bycia ekspertem itp.

W pierwszym etapie projektu istotne jest także stworzenie siatki pytań, które mogą być zapisane lub nagrane. Dorosły pyta zatem: *Co chciałbyście o tym wiedzieć więcej? O co chciałbyście zapytać? Co was interesuje w związku z tym tematem?* Na tym etapie można też po-

stawić i zapisać hipotezy dzieci, wynikające z analizy kilku ich pytań. Np. Jeśli dzieci (też dzięki sugestii dorosłego) chciałyby się dowiedzieć, jak się robi chleb, można je zapytać: *A jak myślicie? Czego potrzebujemy do upieczenia chleba?* (Zapisujemy odpowiedzi dzieci). *Kto mógłby nam o tym powiedzieć, pokazać to? Gdzie możemy pójść, kogo zaprosić?* W dalszej kolejności nauczyciel planuje, jaką aktywność zaproponuje dzieciom, by pozwoliła dowiedzieć się więcej o badanym obiekcie, zjawisku, fenomenie.

Etap 2. powinien zawierać więc **działania badawcze** (o różnych charakterze, czasem typowe badanie fizyczne, a czasem badanie zjawiska bardziej od strony społecznej), **wizytę eksperta i/lub wyprawę terenową**. Jeśli temat jest bardziej społeczny, problemy i pytania są rozwiązywane często podczas wyprawy terenowej i/lub wizyty eksperta. Jeśli problem jest badawczy, np. dzieci chcą się dowiedzieć, jaki jest chleb i co w nim jest (mogą badać jego fizyczne właściwości), analizują, badają i rozpatrują temat pod kątem postawionych sobie pytań, z wykorzystaniem narzędzi badawczych i pomiarowych. W tym celu warto założyć w sali kącik badawczy, w którym zgromadzone będą narzędzia i środki do badań, np.: lupy, dyktafon, podkładki do notowania, narzędzia miernicze itp. Poza działaniami w placówce ważne są wyjścia w teren i wycieczki. Jeśli nie ma takiej możliwości, wartościowym doświadczeniem jest spotkanie z ekspertem, który wyjaśni dzieciom interesujące je kwestie lub przygotowuje dla nich pokaz. Podczas takich wyjść lub spotkań poszczególne dzieci otrzymują zadania. Może to być np. przywołanie eksperta, zadawanie mu pytań, robienie zdjęć, nagrywanie rozmowy na dyktafon, naszkicowanie czegoś, odnalezienie informacji na dany temat, zanotowanie jakiejś informacji, przyjrzenie się czemuś i zdanie z tego relacji itp. Elementy te wykorzystują wartość uczenia się społecznego (od innych ludzi), więc nauczyciel nie jest jedynym źródłem wiedzy; są nim też eksperci. Mogą być nimi rodzice, dziadkowie i pracownicy przedszkola – wszyscy, którzy mogą się podzielić swoją osobistą lub profesjonalną wiedzą. Tego rodzaju sytuacje powodują nie tylko budowanie bliskości poznawczej, intelektualnej, a także zacieśniają więzi społeczne.

W etapie 3. istotną rolę odgrywa **rozmowa podsumowująca** oraz **przygotowanie wydarzenia kulminacyjnego**, by umożliwić dzieciom dzielenie się z innymi swoją wiedzą. Formami autoprezentacji mogą być: przedstawienia, spotkania tematyczne z rodzicami, wystawa prac, giełda przedmiotów, zabawa tematyczna, pokaz dla innych grup itp. W toku pracy metodą projektów nauczyciel dokonuje obserwacji rozwoju dziecka, sporządza notatki, gromadzi wytwory jego aktywności (prace plastyczne, zdjęcia, książeczki, gazetki itp.), a dzieci mogą stworzyć pamiątkową kronikę projektu.

Dlaczego warto realizować projekty w przedszkolu?

- Praca metodą projektów badawczych realizuje w praktyce holistyczną koncepcję edukacji.
- Biorąc udział w projekcie, dziecko uczy się rzeczywistego rozwiązywania problemów i zrozumienia zjawisk, samodzielnego ich zgłębiania.
- Metodyka projektu rozbudza i realizuje dziecięce potrzeby poznawcze (pytania, eksplorowania, eksponowania), wspiera eksplorację świata i jego zjawisk, buduje struktury wiedzy, wspomaga indywidualny rozwój każdego jej uczestnika.
- Udział w projekcie jest uczeniem się w działaniu; nadaje procesowi edukacji przedszkolnej emocjonalny, ważny sens.
- Wykonywanie projektu integruje osoby, grupy i środowiska.
- Praca metodą projektów jest zgodna z wytycznymi nowej podstawy programowej.

Barbara Bilewicz-Kuźnia

Zakład Pedagogiki Przedszkolnej
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Utrwalanie pojęcia <i>rodzina</i>. Rytmiczne dzielenie nazw członków rodziny (na sylaby).</p>	<p>IV 2, III 2</p>
<p>Słuchanie piosenki <i>Porządku</i>. Rozmowa na temat piosenki. Nauka piosenki <i>Porządku</i> na zasadzie echa muzycznego. Zestaw zabaw ruchowych nr 11.</p>	<p>IV 5, IV 7 I 8</p>
<p>II. Nasze domowe obowiązki – słuchanie opowiadania E. Stadtmüller <i>Czy ja jestem gościem?</i> Cele: poznawanie obowiązków poszczególnych członków rodziny, zachęcenie do pomagania rodzicom w wykonywaniu domowych obowiązków.</p>	<p>V 5, III 7</p>
<p>Zabawy na świeżym powietrzu: wprowadzenie gry <i>Zbijak liściak</i>. Obserwowanie ptaków siedzących na gałęzi.</p>	<p>I 4, I 5, II 10</p>
<p>III. <i>Porządku</i> – zabawa z wykorzystaniem tekstu piosenki.</p>	<p>IV 7</p>
<p>Zabawa tematyczna w kąciuku lalek – <i>Wizyta u babci</i>.</p>	<p>I 6</p>
<p>Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Porządku</i>.</p>	<p>I 5</p>

Cele główne

- poznawanie obowiązków poszczególnych członków rodziny,
- zachęcenie do pomagania rodzicom w wykonywaniu domowych obowiązków.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia domowe obowiązki poszczególnych członków rodziny,
- pomaga rodzicom w wykonywaniu prostych prac domowych.

Przebieg dnia

I

- Utrwalanie pojęcia *rodzina*. Rytmiczne dzielenie nazw członków rodziny (na sylaby). **Biała kartka dla każdego dziecka, pudełko z klockami, np. drewnianymi (po cztery klocki dla każdego dziecka).**
Dzieci siedzą w kole. Przed każdym dzieckiem N. układa białą kartkę. W środku koła ustawia pudełko z klockami, np. drewnianymi. Każde dziecko bierze cztery klocki i układa je obok kartki. N. pyta, co znaczy słowo *rodzina*. Następnie prosi, aby chętne dzieci powiedziały, kto wchodzi w skład ich rodzin (np.: mama, tata, brat, siostra, babcia). Dzieci kolejno wymieniają nazwy poszczególnych członków rodziny, dzieląc je rytmicznie (na sylaby). Po każdej indywidualnej wypowiedzi wszystkie dzieci układają na kartkach tyle klocków, ile sylab jest w wypowiedzianych słowach. Powtarzają słowa, dzieląc je rytmicznie (na sylaby) i dotykając jednocześnie klocków.
- Słuchanie piosenki *Porządku* (sł. i muz. J. Kucharczyk) w wykonaniu N. lub z płyty CD. Rozmowa na temat piosenki.
Nagranie piosenki *Porządku*, odtwarzacz CD.

Lu - bię czy - stość, więc po - rzą - dek w swym po - ko - ju za - wsze mam;

książ - ki, mi - sie, sa - mo - cho - dy, każ - da rzecz swe miej - sce ma.

Co dzień ra - no łóż - ko ścię - lę i pod - le - wam kwiat - ki,

po - za - mia - tam, po - od - ku - rzam, po - sprzą - tam za - ba - wki.

I. *Lubię czystość, więc porządek
w swym pokoju zawsze mam;
książki, misie, samochody,
każda rzecz swe miejsce ma.*

II. *Jak to miło, gdy mój pokój
od rana czystością lśni;
nie potrzeba dużo pracy,
by porządek zawsze był.*

Ref.: *Co dzień rano łóżko ścielę
i podlewam kwiatki,
pozamiatam, poodkurzam,
posprzątam zabawki.* } bis

Ref.: *Co dzień rano...*

N. zadaje pytania dotyczące piosenki.

- *O czym jest nasza piosenka?*
- *W jaki sposób należy dbać o czystość?*
- *Czy wy także dbacie o porządek w waszych domach?*
- Nauka piosenki *Porządku* na zasadzie echa muzycznego.

N. wyjaśnia pojęcia: *przygrywka, zwrotka, refren.*

Osluchanie z pierwszą zwrotką piosenki.

Zaznaczanie kłaśnięciem pierwszej miary taktu.

Zestaw zabaw ruchowych nr 11 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Porządku*.

Dla każdego dziecka woreczek w jednym z kolorów: niebieskim, czerwonym, żółtym, zielonym, cztery obręcze w kolorach woreczków, tamburyn.

N. rozkłada w sali obręcze w kolorach: niebieskim, czerwonym, zielonym, żółtym. Wręcza każdemu dziecku woreczek w jednym z czterech kolorów. Dzieci trzymają woreczki w rękach, spacerują pomiędzy obręczami, zgodnie z rytmem wygrywanym przez N. na tamburynie. Na przerwę w grze wkładają woreczki do obręczy w takich samych kolorach, jakie mają woreczki. Kiedy dzieci usłyszą ponownie dźwięk tamburynu, biorą do rąk woreczki w innym kolorze niż ten, który trzymały poprzednio, i maszerują z nimi. Zabawa toczy się dalej według poprzedniego schematu. Dla utrudnienia N. może zmieniać ustawienie obręczy na podłodze.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Herbatka dla taty*.
Dwa plastikowe krążki gimnastyczne i dwa kubki plastikowe (nie jednorazowe, bo są zbyt lekkie i szybko spadną).
N. ustawia w jednym końcu sali stolik. Wyznacza linię startu. Demonstruje przebieg zabawy i zanosi tacie herbatkę, czyli ustawia kubek na krążku, niesie go w stronę stolika i stawia na nim kubek. Dzieci siedzą w rzędzie, jedno za drugim. Pierwsze dziecko wstaje.
N. wręcza mu krążek, a na nim ustawia plastikowy kubek. Dzieci wyobrażają sobie, że niosą w nim herbatkę dla taty. Kolejno pokonują wyznaczoną trasę. Podchodzą do stolika, stawiają na nim kubek z herbatą, ustawiają na krążku ten, który zostawił N. (sprzątając ze stołu), i wracają w ten sam sposób na linię startu. Przekazują kubek i krążek kolejnemu dziecku. Pokonując trasę, dzieci uważają, aby kubek nie spadł z krążka. Jeśli tak się stanie, naśladują wycieranie podłogi, podnoszą kubek, ponownie ustawiają go na krążku i idą dalej.
- Zabawa bieżna *Domowe obowiązki*.
Dowolny instrument, np.: bębenek, trójkąt.
Dzieci biegają swobodnie w jednym kierunku. N. gra na dowolnym instrumencie. Podczas przerwy w grze dzieci zatrzymują się i wykonują czynność, którą podaje N. lub wskazane przez N. dziecko, np. podlewanie kwiatów, odkurzanie, wycieranie kurzu.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Spacer z moim psem*.
Odtwarzacz CD, dowolne nagranie spokojnej muzyki, szarfy w dowolnym kolorze dla połowy dzieci.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Dzieci z pierwszego zespołu oznacza szarfami. Są to właściciele psów. Dzieci z drugiego zespołu to psy. Każdy pies szuka sobie właściciela – staje obok niego na czworakach. N. włącza nagranie muzyki. Właściciele spacerują ze swoimi psami. Psy nie mogą oddalać się od właścicieli podążających ich śladami. Jeśli właściciel zatrzymuje się, pies również się zatrzymuje. Jeśli właściciel mówi: *Podaj łapę*, pies, utrzymując równowagę w pozycji na czworakach, wyciąga jedną rękę i podaje ją właścicielowi. Na przerwę w muzyce następuje zmiana ról.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Pajacyki*.
Szarfy w czterech kolorach (dla każdego dziecka jedna szarfa), cztery krążki w kolorach szarfi, bębenek.
N. oznacza dzieci szarfami w czterech kolorach. Wypowiada rymowaną: *Fiki-miki, zamieniam was w pajacyki*. Gra na bębnie, a dzieci rytmicznie maszerują. Na przerwę w grze N. podnosi do góry krążek w jednym z kolorów szarfi. Dzieci, które mają szarfy w tym samym kolorze, wychodzą na środek sali, ustawiają się w rozsypanie i podskakują jak pajacyki. Na *raz* podskokiem przechodzą do lekkiego rozkroku, unoszą wyprostowane ręce nad głowy i klaszczą w dłonie; na *dwa* wykonują zeskok, czyli łączą nogi, a ręce opuszczają wzdłuż tułowia i lekko uderzają nimi o uda. Pozostałe dzieci stoją z boku, przyglądają się skaczącym pajacykom i rytmicznie klaszczą w dłonie.

II

Zajęcia 1. Nasze domowe obowiązki – słuchanie opowiadania E. Stadtmüller *Czy ja jestem gościem?*

- Zabawa na powitanie.
Odtwarzacz CD, muzyka do marszu.
Dzieci maszerują po sali w rytm muzyki. Na przerwę w muzyce witają się przez podanie ręki z jak największą liczbą dzieci, mówiąc im: *Dzień dobry*.
- Słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller *Czy ja jestem gościem?*
Książka (s. 26–27) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje im książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

– *Od poniedziałku mam dyżur ogrodnika – pochwalił się Olek. – Co drugi dzień będę podlewał kwiatki. Pani powiedziała, że to bardzo odpowiedzialna praca, bo bez wody one uschną.*

– *Będziesz pamiętał o swoich obowiązkach? – zapytał tato.*

– *No jasne! – zapalił się Olek. – Chociaż wolałbym dyżur kucharza – przyznał po chwili namysłu.*

– *Kucharza? – zaniepokoiła się mama.*

– *Zadaniem kucharza jest nakrywanie do stołu – uspokoił ją synek. – Ten dyżur dużo bardziej mi się podoba, ale kucharzem jest w tym tygodniu Wojtek.*

– *Jeśli tak bardzo chciałbyś nakrywać do stołu, to może... poćwiczysz w domu? – zaproponował tato.*

– *Naprawdę? – ucieszył się Olek i popędził do kuchni.*

– *Na kolację będzie sałatka jarzynowa, ser żółty i wędlina – poinformowała go mama.*

– *Każdy z nas będzie potrzebował małego talerzyka, noża, widelca i kubka na herbatę. Zaraz włożę chleb do koszyczka, przygotuję miseczkę z masłem i dzbanek z herbatą.*

Uradowany Olek z dumną miną rozkładał nakrycia – nóż po prawej stronie, widelec po lewej...

– *A czy ja mogę postawić serwetki? – zapytała Ada.*

– *Dyżurnym jest tylko jedna osoba – oświadczył z naciskiem jej starszy brat.*

Ada spuściła głowę i zrobiła taką minę, jakby miała się za chwilę rozplakać.

– *Jutro ty możesz być naszym kucharzem – pocieszyła ją mama.*

– *Ale ja chciałbym poćwiczyć trochę dłużej – zaprotestował Olek.*

Tato uśmiechnął się pod wąsem. – Jeśli wytrwasz do końca tygodnia, to jesteś gość – oświadczył.

– *Gość? – zdziwił się Olek. – Przecież ja tu mieszkam.*

Rodzice parsknęli śmiechem. – Tak mówi się o kimś, na kim można polegać – wyjaśniła mama.

– *Na mnie można – zapewnił Olek i naprawdę się starał... cały wtorek. W środę postanowił podzielić się swymi obowiązkami z Adą.*

– *Jak tak bardzo chcesz, to możesz nakrywać – zgodził się łaskawie.*

Ada z zapałem zabrała się do pracy, ale zupełnie nie pamiętała, jak ułożyć sztucce, a na dodatek miseczki na bigos okazały się dla niej za ciężkie i ostatecznie do kolacji nakryła mama. W czwartek nikt nie miał ochoty być kucharzem.

– *Jak weźmiesz za mnie dyżur, to dam ci naklejkę z dinozaurem – kusił siostrę Olek, nie zważając taty, który właśnie stanął w drzwiach.*

– *Ada jest jeszcze za mała, aby to robić sama – oświadczył tato. – Jeśli nie chcesz nakrywać, to idź poskładać swoje zabawki, a ja zrobię to za ciebie.*

– *Ale wtedy nie będę gość... – spuścił głowę Olek.*

– *Zakres obowiązków zawsze można negocjować – uspokoił go tato. – Ważne, aby nie spychać ich na innych.*

■ ■ • Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka, s. 26–27.

N. zadaje pytania:

- *Jakie dyżury w przedszkolu sprawiają dzieciom największą radość?*
- *Jaką funkcję pełnił Olek w przedszkolu? Jaką funkcję chciał pełnić Olek?*
- *Jak Olek wywiązywał się ze swoich obowiązków?*
- *Czy dzieci mają obowiązki w domu? Jakie to obowiązki?*

- Zabawa ruchowa *Rodzina*.
Jedna obręcz na dwoje dzieci, bębenek.
N. rozkłada w sali obręcze. Gra na bębnie. Dzieci poruszają się w różnych kierunkach. Na przerwę w grze zajmują miejsca w obręczach – tworzą rodziny według polecenia N. (np. dwuosobowe, trzyosobowe).

- Karta pracy, cz. 1, nr 38
Dzieci:
 - odszukują w naklejkach brakujące elementy obrazków, uzupełniają obrazki,
 - wymieniają obowiązki, jakie mają w domu Ada, Olek oraz ich rodzice: mama i tata,
 - opowiadają o domowych obowiązkach członków swoich rodzin,
 - liczą kwiatki w doniczkach; rysują w ramce tyle kół, ile jest kwiatków.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Wprowadzenie gry *Zbijak liściak*.
Piłka.
N. wyznacza teren w ogrodzie. Wybiera dwoje dzieci, które będą wiatrami. Zadaniem wiatrów będzie strącenie z drzewa jak największej liczby liści. Wiatry stają po przeciwnych stronach wyznaczonego terenu. Pomiędzy nimi biegają dzieci, które są liśćmi. Wiatry rzucają piłkę tak, aby trafić w liść. Ten, kto został strącony i dotknęła go piłka, staje się pomocnikiem wiatru (łapie piłkę i podaje). Zabawa kończy się, kiedy wszystkie liście zostaną strącone.
- Obserwowanie ptaków siedzących na gałęziach.
Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: *Czy ptaki lubią szarugę jesienną?*
Dzieci przyglądają się ptakom siedzącym na gałęziach. Zastanawiają się, czy podoba im się szara jesień. Uzasadniają swoje odpowiedzi.

III

- *Porządki* – zabawa z wykorzystaniem tekstu piosenki.
Nagranie piosenki *Porządki*, odtwarzacz CD.
Podczas odtwarzania zwrotki piosenki dzieci maszerują po sali w określonym kierunku (w luźnej rozsypance). Na słowa refrenu zatrzymują się i naśladują czynności, o których jest mowa w piosence.
- Zabawa tematyczna w kąciku lalek – *Wizyta u babci*.
N. inicjuje w kąciku lalek zabawę tematyczną *Wizyta u babci*. Dzieci przyjmują na siebie role: babci, mamy, taty i dziecka. Mama, tata i dziecko odwiedzają babcię, która źle się czuje i nie ma siły ani na porządki domowe, ani na zakupy. Dzieci planują, kto i w jaki sposób może pomóc babci, a następnie odgrywają swoje role.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Porządki* (przewodnik, cz. 2, s. 11).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Słuchanie wiersza K. Datkun-Czerniak <i>Wszystkie dzieci</i> . Rozmowa na temat wiersza. Wykonanie drzewka praw. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Herbatka dla taty</i> .	IV 5 IV 1 I 5
II. Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Porządki</i> . Cele: rozwijanie reakcji na ustalone sygnały, rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy z piłką – <i>Zabawa w kolory</i> . Obserwowanie wróbli w ogrodzie. Liczenie, samodzielnie lub z pomocą N., wróbli siedzących na gałęziach drzew.	IV 7 I 4, I 5, II 10
III. Zabawa <i>Ja też potrafię</i> – rozwijająca koncentrację uwagi i umiejętności samoobsługi. Wymyślanie nowej historyjki na temat: <i>Jak rozweselić królową</i> . Zabawa bieżna <i>Domowe obowiązki</i> .	IV 2, IV 5 IV 6 I 5

Cele główne

- rozwijanie reakcji na ustalone sygnały,
- rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- reaguje odpowiednimi ruchami na ustalone sygnały,
- wykonuje układ ruchowy do piosenki.

Przebieg dnia

I

- Słuchanie wiersza K. Datkun-Czerniak *Wszystkie dzieci*. Rozmowa na temat wiersza. Dzieci siedzą w kole. N. czyta dzieciom wiersz K. Datkun-Czerniak *Wszystkie dzieci*.

*W sercach dzieci
radość gości
– gdy bezpieczne są.*

*Mają prawo do miłości
– przecież po to są.*

N. zadaje pytania:

- *Kiedy dzieci są szczęśliwe?*
- *O jakim prawie była mowa w wierszu?*
- *Co to znaczy, że dzieci mają prawo do miłości?*

Warto, aby N., omawiając z dziećmi temat o prawach dziecka, skorzystał z materiałów dostępnych na stronie internetowej Rzecznika Praw Dziecka.

- Wykonanie drzewka praw.

Narysowana na kartonie w formacie A2 sylweta drzewa (pień i gałęzie, bez liści), nieprzezroczysty worek, wycięte z papieru kolorowego sylwety liści, na których zostały zapisane i zobrazowane prawa dzieci, np.: prawo do radości, prawo do zabawy i nauki, prawo do prywatności, prawo do miłości i szacunku, prawo do odpoczynku, prawo do wyrażania własnego zdania i swoich uczuć.

Dzieci siedzą w półkolu. N. proponuje im wykonanie drzewka praw, na którym znajdują się listki z zapisanymi prawami dziecka. Przypina do tablicy narysowaną na dużym kartonie sylwetę drzewa. Pokazuje worek, w którym ukrył prawa dzieci zapisane na sylwetkach jesiennych liści. N. wybiera dziecko, które losuje z worka sylwetę liścia. N. czyta zapisany na niej tekst i prosi, aby dzieci wyjaśniły jego znaczenie. Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Następnie dziecko, przy ewentualnej pomocy N., umieszcza sylwetę liścia na sylwecie drzewa.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Herbatka dla taty* (przewodnik, cz. 2, s. 12).

II

Zajęcia 1. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Porządku* (przewodnik, cz. 2, s. 11).

Utrwalenie umiejętności poruszania się zgodnie z rytmem.

Bębenek.

Dzieci poruszają się zgodnie z wybijanym przez N. rytmem: maszerują, biegają na palcach drobnymi krokami i podskakują obunóż, wykonując pajacyki.

- Utrwalanie budowy i brzmienia bębenka, marakasów, tamburynu.

Bębenek, marakasy, tamburyn.

N. układa przed sobą instrumenty. Dzieci poruszają się zgodnie z ustaleniami:

- tamburyn – maszerują za N. w różnych kierunkach, następnie przechodzą do marszu po okręgu; przy mocnym uderzeniu w tamburyn zatrzymują się i wykonują zwrot w tył,
- marakasy – biegają drobnymi kroczkami w określonym kierunku,
- bębenek – maszerują po okręgu, a przy mocnym uderzeniu podają sobie ręce w parach.

- Zabawa przy piosence *Porządku*.

Miotelki dla 1/3 dzieci (wykonane z szarego papieru), nagranie piosenki *Porządku*, odtwarzacz CD.

Dzieci tworzą dwa koła: wewnętrzne i zewnętrzne.

Dzieci w kole wewnętrznym trzymają miotelki, są zwrócone do środka koła. Pozostałe dzieci ustawiają się w kole zewnętrznym. N. włącza nagranie piosenki i przekazuje dzieciom instrukcje.

I. *Lubię czystość, więc porządek*

w swym pokoju zawsze mam;

*książki, misie, samochody,
każda rzecz swe miejsce ma.*

Ref.: *Co dzień rano łóżko ścielę
i podlewam kwiatki,*

*pozamiatam, poodkurzam,
posprzątam zabawki.*

II. *Jak to miło, gdy mój pokój*

od rana czystością lśni;

*nie potrzeba dużo pracy,
by porządek zawsze był.*

Dzieci w kole wewnętrznym:
zataczają duże koła ręką trzymającą miotelkę, ponownie zataczają koła,

odkurzają miotelkami nisko i wysoko przed sobą,

maszerują po okręgu w prawą stronę, układają miotelki na ramieniu, wykonują zwrot w tył i maszerują po okręgu

w lewą stronę, układają miotelki w środku koła, zwracają się do środka i miarowo klaszczą, obracają się wokół siebie w lewo, obracają się wokół siebie w prawo,

Dzieci w kole zewnętrznym:
maszerują w prawą stronę, w dalszym ciągu maszerują w prawą stronę, tworzą pary i podają sobie ręce, obracają się w małych kółkach, obrazują ruchem słyszany tekst,

zwracają się twarzami do środka koła i miarowo klaszczą,

Ref.: *Co dzień rano łóżko ścielę
i podlewam kwiatki,
pozamiatam, poodkurzam,
posprzątam zabawki.* podają sobie ręce w kołach i maszerują w przeciwnych kierunkach.

N. kilkakrotnie odtwarza nagranie piosenki, tak żeby wszystkie dzieci miały sposobność bycia w kole wewnętrznym.

- Zabawa rozwijająca reakcję na ustalone sygnały – *Porządek na półce*.
Mała obręcz dla każdego dziecka, nagranie piosenki *Porządku*, odtwarzacz CD, tamburyn.
N. rozkłada obręcze na środku sali. Dzieci maszerują między obręczami w rytmie piosenki. Podczas przerwy w muzyce, na sygnał tamburynu:

	Dzieci:
jedno uderzenie	zajmują miejsca w środku najbliższej leżących obręczy,
dwa uderzenia	zajmują miejsca obok najbliższej leżących obręczy,
trzy uderzenia	podbiegają do najbliższej leżących obręczy i unoszą je nad głowy.

- Zabawa *Słuchamy bębenka* – reagowanie odpowiednim ruchem na zmiany tempa.
Bębenek.
N. zajmuje miejsce w kole. Dzieci stoją na jego okręgu. Podają sobie ręce, słuchają rytmu wystukiwanego na bębenku. Wolne uderzenia oznaczają, że dzieci stawiają w miejscu miarowe, ciężkie kroki. Szybsze uderzenia oznaczają, że dzieci maszerują coraz szybciej. Miejsce w kole zajmują kolejno wyznaczone przez N. dzieci. Wystukują rytm w dowolnym tempie. Pozostałe dzieci poruszają się zgodnie z nim.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawy z piłką – *Zabawa w kolory*.
Piłka.
Dzieci ustawiają się w kole. N. rzuca piłkę do wybranego dziecka, wymieniając nazwę dowolnego koloru. Dzieci łapią piłkę. Jeśli N. wymieni kolor czarny, dzieci nie łapią piłki. Kto się pomyli, musi w jak najszybszym tempie obieć koło i wrócić na swoje miejsce. Pozostałe dzieci dopingują go – głośno wypowiadają sylabami imię biegnącego dziecka.
- Obserwowanie ptaków w ogrodzie. Liczenie z pomocą N. ptaków siedzących na gałęziach drzew.
Dzieci wskazują miejsce w ogrodzie, gdzie można zobaczyć ptaki. Samodzielnie lub z pomocą N. liczą, ile ptaków znajduje się np. na gałęzi, na trawie.

III

- Zabawa *Ja też potrafię* – rozwijająca koncentrację uwagi i umiejętności samoobsługowe.
Bluzki i sweterki należące do dzieci, nagranie piosenki *Porządku*, odtwarzacz CD.
Na środku sali znajdują się pomieszane swetry i bluzki dzieci. Dzieci maszerują w rytmie melodii piosenki po zewnętrznej stronie koła. Podczas przerwy w muzyce N. prosi najpierw dziewczynki, następnie chłopców, żeby wybrały/wybrali swoje okrycia ze środka koła i położyły/położyli je we wskazanym miejscu, tak żeby dzieci mogły swobodnie maszerować pomiędzy ubraniami. N. ponownie włącza nagranie piosenki, a dzieci maszerują pomiędzy ubraniami.
Na kolejną przerwę w muzyce dzieci zajmują miejsca obok swoich ubrań.
N. kładzie przed sobą swój sweter i mówi:
Dzisiaj nauczymy się składać nasze ubrania. Każde z was rozłoży ładnie swoje ubranie, tak samo jak ja to zrobiłem. Wszyscy będziemy bardzo się starać. Teraz złożymy rękawy – popatrzcie. A teraz powoli złożymy je na połowę.

Wszystkie rzeczy, równiutko poukładane, wędrują w wyznaczone miejsce. Teraz już zawsze będziemy mieli porządek. Myślę, że w domu także będziecie układać swoje rzeczy. To dopiero rodzice się ucieszą!

Dzieci ponownie maszerują w rytm muzyki. Podczas marszu zabierają poskładane ubrania i układają je w wyznaczonym przez N. miejscu.

- Wymyślanie nowej historyjki na temat: *Jak rozweselić królowę.*

Piłka.

Dzieci siedzą w kole. N. trzyma w rękach piłkę. Rozpoczyna opowieść, wypowiadając pierwsze zdanie: *Dawno, dawno temu, za górami, za lasami żyła pewna królowna, która wciąż była smutna.* Toczy piłkę do wybranego dziecka, które kontynuuje opowieść.

! Warto, aby N. zapisał wypowiedziane przez dzieci zdania, a na zakończenie przeczytał całość opowieści. Dzieci mogą również wykonać ilustracje i samodzielnie stworzyć swoją książkę, którą N. umieści potem w kąciaku dla rodziców.

- Zabawa bieżna *Domowe obowiązki* (przewodnik, cz. 2, s. 12).

Listopad, tydzień 3

Dzień 3

Moje prawa i obowiązki

Dbam o zabawki

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. <i>Kto odgadnie, o czym mówię?</i> – odgadywanie nazwy zabawki po opisie słownym. Odkładanie zabawek na właściwe miejsca. Zabawa wyrabiająca reakcję na zmiany dynamiczne – <i>W moim domu</i>, przy piosence <i>Porządku</i>. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Pajacyki na półce</i>.</p>	<p>IV 5 I 7 IV 7 I 5</p>
<p>II. <i>Porządkujemy figury</i> – zajęcia matematyczne. Cele: rozwijanie umiejętności klasyfikowania przedmiotów ze względu na jakość, rozwijanie umiejętności skupiania uwagi na przedmiotach i treściach przekazywanych przez N. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa ćwicząca refleks i spostrzegawczość – <i>Znajdź swoje drzewo</i>. Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Rób to co ja</i>.</p>	<p>IV 12, III 8 I 4, I 5</p>
<p>III. Zabawa <i>Czarodziejskie pudełko</i> – rozpoznawanie zabawek za pomocą dotyku. <i>Gdzie jest zabawka?</i> – odnajdywanie w sali zabawki wydającej dźwięk. <i>Porządki</i> – zabawa z wykorzystaniem tekstu piosenki <i>Porządki</i>.</p>	<p>IV 13 IV 14 IV 7 I 5</p>

Cele główne

- rozwijanie umiejętności klasyfikowania przedmiotów ze względu na jakość,
- rozwijanie umiejętności skupiania uwagi na przedmiotach i treściach przekazywanych przez N.

Cele operacyjne

Dziecko:

- segreguje figury geometryczne według kształtu,
- zapamiętuje pokazany przez N. wzór i układa taki sam (według wzoru i bez wzoru).

Przebieg dnia

I

- *Kto odgadnie, o czym mówię?* – odgadywanie nazwy zabawki po opisie słownym. Odkładanie zabawek na właściwe miejsca.

Zabawki z sali, różniące się szczegółami, np.: dwa samochody różniące się wielkością; trzy lalki, z których każda ma inną sukienkę; dwa pluszowe misie w różnych kolorach.

Dzieci siedzą w półkolu. N. ustawia przed nimi kilka zabawek, które różnią się szczegółami. Podaje opis słowny wybranej zabawki. Dzieci wskazują zabawkę, o której mówił N. Dziecko, które udzieliło prawidłowej odpowiedzi, odkłada zabawkę na odpowiednie miejsce w sali.

- Zabawa wyrabiająca reakcję na zmiany dynamiczne – *W moim domu*, przy piosence *Porządku*.

Bębenek.

N. śpiewa piosenkę głosem o średnim natężeniu, równocześnie grając na bębnie. Dzieci naśladują wykonywanie czynności, o których jest mowa w piosence: wycieranie podłogi, odkurzanie, podlewanie kwiatów. Kiedy N. zaczyna śpiewać bardzo cicho, równocześnie grając cicho na bębnie, dzieci przechodzą do leżenia na plecach. Zamykają oczy i odpoczywają.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Pajacyki* (przewodnik, cz. 2, s. 12).

II

Zajęcia 1. *Porządkujemy figury* – zajęcia matematyczne.

Dla każdego dziecka: biała kartka A4, na której z jednej strony są narysowane dwie poziome kreski, oraz koperta z figurami geometrycznymi (dwa koła w kolorze czerwonym, dwa koła w kolorze zielonym, dwa trójkąty w kolorze zielonym, dwa trójkąty w kolorze czerwonym), kartonik z trzema lub czterema figurami geometrycznymi w różnej konfiguracji (dla każdego dziecka), parawan lub kartonowe pudełko dla N.

- Zabawa na powitanie.
N. wita się z dziećmi słowami: *Powitajmy się wesoło, robiąc teraz duże koło*. Dzieci podają ręce w kole, a następnie kłaniają się sobie.
- Klasyfikowanie figur geometrycznych według kształtu. Liczenie figur.

Dla każdego dziecka: biała kartka A4, na której z jednej strony są narysowane dwie poziome kreski (półki), oraz koperta z figurami geometrycznymi (dwa koła w kolorze czerwonym, dwa koła w kolorze zielonym, dwa trójkąty w kolorze zielonym, dwa trójkąty w kolorze czerwonym).

Dzieci siedzą na dywanie w pewnej odległości od siebie. N. wręcza każdemu dziecku białą kartkę i kopertę z figurami geometrycznymi. Dzieci układają kartki przed sobą tą stroną, na której są narysowane linie poziome. N. prosi o pomoc w porządkowaniu figur, które pomieszał jesienny wiatr. Dzieci wyjmują figury z kopert. Układają je na półkach w wybrany przez siebie sposób i uzasadniają, dlaczego tak zrobiły. Liczą figury na pierwszej półce i na drugiej półce. Wyniki pokazują na palcach. Następnie chowają figury do kopert i odwracają kartki na drugą, czystą stronę.

Dzieci mogą ułożyć figury według koloru lub kształtu. N. prosi, aby dziecko wyjaśniło, dlaczego ułożyło figury w konkretny sposób.

- Układanie figur geometrycznych we właściwej kolejności (według wzoru).
Kartoniki, na których są narysowane np. trzy lub cztery figury geometryczne (w różnej konfiguracji dla każdego dziecka), pudełko.

Dzieci kolejno podchodzą do N. Losują z pudełka po jednym kartoniku. (Na kartonikach są przedstawione figury geometryczne ułożone w dowolnej konfiguracji). Wracają na swoje miejsca i układają kartoniki nad białymi kartkami. Następnie wyjmują swoje figury z kopert i układają na kartkach taki sam wzór.

- Układanie figur geometrycznych we właściwej kolejności (zabawa według E. Gruszczyk-Kolczyńskiej).

Biała kartka i koperta z figurami geometrycznymi (dwa koła w kolorze czerwonym, dwa koła w kolorze zielonym, dwa trójkąty w kolorze zielonym, dwa trójkąty w kolorze czerwonym) dla każdego dziecka, parawan lub kartonowe pudełko, biała kartka i figury geometryczne (cztery koła w kolorze czerwonym i cztery trójkąty w kolorze zielonym) dla N.

N. zaprasza dzieci do dalszych zabaw figurami. Ustawia przed dziećmi parawan (może to być również kartonowe pudełko), za którym umieszcza białą kartkę z ułożonymi na niej trzema figurami geometrycznymi (np.: czerwone koło, zielony trójkąt, zielone koło). Każda figura ma swoje miejsce. Zaprasza pojedynczo dzieci za parawan, aby zobaczyły, jak są ułożone figury. Wolnym ruchem ręki pokazuje, w jakim kierunku dzieci mają przesuwac wzrok (istotne jest, aby dzieci układały figury na swoich kartkach od lewej strony do prawej). Dzieci robią na niby zdjęcie temu, co zobaczyły. Potem przechodzą po cichu na swoje miejsca i układają to, co zapamiętały. Jeśli mają problem, mogą zajrzeć za parawan, aby zobaczyć wzór ponownie i zmienić ułożenie figur na kartce. Dzieci liczą figury. Pokazują wyniki na palcach. N. pyta, jaka figura jest pierwsza, jaka druga, a jaka trzecia. N. sprawdza poprawność wykonania zadania. Następnie wspólnie z dziećmi naśladuje wiatr – dzieci dmuchają w kierunku parawanu. N. zmienia ułożenie figur i powtarza zabawę według tych samych reguł. Na koniec zabawy dzieci wkładają figury do kopert.

! Jeśli dzieci dobrze sobie radzą z odtworzeniem wzoru trzejelementowego, N. zwiększa liczbę figur, z których układa za parawanem wzór.

- Zabawa ruchowa *Tyle osób w kole, ile figur.*

Tamburyn, kartonik z narysowanymi figurami geometrycznymi (od 2 do 4).

Dzieci maszerują po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Na przerwę w muzyce N. podnosi do góry kartonik z narysowanymi figurami geometrycznymi (od 2 do 4). Dzieci tworzą koła składające się z takiej samej liczby dzieci, jak liczba figur na kartoniku.

- Karta pracy, cz. 1, nr 39

Dzieci:

- przyglądają się zabawkom w pokoju Olka i Ady; zastanawiają się, czy w pokoju panuje porządek,
- liczą zabawki każdego rodzaju (misie, lalki, dinozaury, samochody) w pudełkach Olka i Ady,
- porównują, których zabawek jest najwięcej, a których – najmniej,
- oglądają figury z pokolorowanymi fragmentami,
- liczą, na ile części są podzielone te figury,
- na figurach obok nich kolorują część znajdującą się w tym samym miejscu co na wzorze.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa ćwicząca refleks i spostrzegawczość – *Znajdź swoje drzewo.*

Gwizdek.

N. wyznacza teren do zabawy. Dzieci biegną w różnych kierunkach. Na sygnał N. – gwizdek – biegną do najbliższego drzewa i stają przy nim, plecami dotykając pnia. Przy jednym drzewie może stanąć maksymalnie troje dzieci. (Jeśli w ogrodzie nie ma drzew, do zabawy można wykorzystać sprzęty terenowe).

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Rób to co ja*.

Szarfa.

Dzieci ustawiają się za N., jedno za drugim. Podążają za nim, skacząc, biegnąc, maszerując. N. wydaje polecenia słowne, np.: biegniemy, skaczymy, maszerujemy. Często zmienia wydawane polecenia. Dzieci nie mogą wychodzić przed N. Następnie N. prosi o utworzenie koła. Wybiera jedno dziecko, które wchodzi do środka koła, i oznacza je szarfą. Dziecko pokazuje, przy ewentualnej pomocy N., przykładowe ćwiczenia, np.: krążenia ramion, skłony w przód, podskoki w miejscu. Pozostałe dzieci naśladują jego ruchy. N. po chwili dokonuje zmiany dziecka stojącego w środku koła.

III

- Zabawa *Czarodziejskie pudełko* – rozpoznawanie zabawek za pomocą dotyku. **Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej, wesołej muzyki, kartonowe pudełko z wyciętym w górnej części otworem (takim, aby dziecko mogło włożyć do środka pudełka rękę i sprawdzić, co znajduje się w środku), małe zabawki z sali.**

Dzieci siedzą w kole. N. pokazuje im pudełko, w którym są ukryte różne zabawki z sali. Pudełko jest zakryte, tylko w jego górnej części znajduje się otwór. N. prosi dzieci, aby pomogły uporządkować zabawki. Włącza nagranie muzyki. Pudełko krąży po kole (przekazywane jest przez dzieci z rąk do rąk). Na przerwę w muzyce dziecko, które trzyma w tym momencie pudełko, wkłada do środka rękę i rozpoznaje za pomocą dotyku, jaką zabawkę trzyma w dłoni. Podaje jej nazwę, dzieląc ją rytmicznie (na sylaby). Następnie odkłada zabawkę na jej wyznaczone w sali miejsce.

- *Gdzie jest zabawka?* – odnajdywanie w sali zabawki wydającej dźwięk.

Zabawka wydająca dźwięk.

N. za pomocą wyliczniki wybiera jedno dziecko, które odchodzi na bok i odwraca się tyłem. N. lub wybrane dziecko ukrywa w dowolnym miejscu w sali zabawkę wydającą dźwięk. Dziecko stojące z boku odszukuje zabawkę. Po odszukaniu określa miejsce jej schowania, np.: za szafką, pod krzesłem, między półkami...

- *Porządki* – zabawa z wykorzystaniem tekstu piosenki *Porządki* (przewodnik, cz. 2, s. 11).

Listopad, tydzień 3

Dzień 4

Moje prawa i obowiązki

Dbam o moje zwierzęta

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Co to za zwierzę? – zagadki dźwiękowe. Zwierzęta w sklepie zoologicznym – nazywanie ich, kolorowanie i rysowanie po śladzie. Utrwalenie poznanej piosenki <i>Porządki</i> . Zabawa z elementem czworakowania – <i>Spacer z moim psem</i> .	IV 6, IV 7 IV 18 I 7 IV 7 I 5
II. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 6. Cele: doskonalenie umiejętności uważnego słuchania i zapamiętywania poleceń, nabywanie sprawności fizycznej. Zabawy na powietrzu: zabawa ruchowa z elementami spostrzegawczości – <i>Co się zmieniło?</i> , zabawa bieżna <i>Czarodziej</i> .	III 8, I 8 I 4, I 5
III. Mój przyjaciel – lepienie z plasteliny postaci dowolnego zwierzęcia. Zorganizowanie wystawy dla rodziców. Zabawa integracyjna <i>Baw się z nami</i> (według B. Formy). Zabawa bieżna <i>Domowe obowiązki</i> .	IV 1 IV 7 I 5

Cele główne

- doskonalenie umiejętności uważnego słuchania i zapamiętywania poleceń,
- nabywanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- z uwagą słucha poleceń N., zapamiętuje je i stosuje się do nich,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- *Co to za zwierzę?* – zagadki dźwiękowe.

Odtwarzacz CD, nagranie z odgłosami zwierząt, np.: kota, psa, papugi, kanarka, myszy, lwa, słońca, wróbla.

N. włącza nagranie z odgłosami zwierząt. Dzieci nazywają usłyszane zwierzęta i mówią, które z nich są dziko żyjącymi, a które mieszkają z ludźmi w domach. Podają inne przykłady zwierząt hodowanych w domu przez człowieka, np. rybki, żółw. Opowiadają o tym, jak należy o nie dbać.

- Karta pracy, cz. 1, nr 40

Dzieci:

- nazywają zwierzęta, które zobaczyli w sklepie zoologicznym Olek i Ada,
 - wymieniają nazwy zwierząt, które chciałyby mieć; kolorują ich rysunki,
 - rysują po śladzie drogi papugi do klatki.
- Utrwalenie poznanej piosenki *Porządki* (przewodnik, cz. 2, s. 11).

Nagranie piosenki *Porządki*, odtwarzacz CD.

Dzieci słuchają nagrania piosenki i nucą melodię murmurando. Następnie N. nuci melodię z dziećmi bez nagrania. Dzieci powtarzają za N. fragmenty piosenki z różnym natężeniem głosu (utrwalenie pojęć: *cicho, głośno*).

- Zabawa z elementem czworakowania – *Spacer z moim psem* (przewodnik, cz. 2, s. 12).

II

Zajęcia 1. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 6.

Dla każdego dziecka: jedna laska gimnastyczna w jednym z kolorów: żółtym, czerwonym, zielonym, niebieskim, tamburyn.

- Wprowadzenie do zajęć.
Dzieci maszerują jedno za drugim po obwodzie koła. N. wręcza każdemu dziecku laskę gimnastyczną.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kolorowe koła*.
Dzieci trzymają laski gimnastyczne za końce – tak jakby trzymały kierownice. Poruszają się po sali zgodnie z rytmem wygrywanym przez N. na tamburynie. Na przerwę w grze tworzą koła zgodnie z kolorami lasek (trzymają swoje laski w jednej ręce, a drugą ręką chwytają laskę dziecka stojącego obok nich).
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Przeszkoda*.
Dzieci trzymają laski gimnastyczne przed sobą, na wysokości kolan, oburącz, za końce. Na sygnał N. – uderzenie w tamburyn – przechodzą przez laski jedną nogą, a następnie drugą nogą. Przesuwają laski za plecy, trzymając je przez cały czas za końce. Odchylają łokcie do tyłu i podnoszą głowy – patrzą na sufit. Uderzenie w tamburyn jest sygnałem do powtórzenia ćwiczenia.

- Zabawa bieżna *Taniec z laskami*.
Dzieci stoją w parach na obwodzie koła. Odwracają się do siebie przodem i podają sobie laski – każda ręka trzyma koniec laski. Na sygnał N. – uderzenie w tamburyn – rozpoczynają cwał po obwodzie koła w kierunku wskazanym przez N. Kiedy usłyszą następny sygnał, cwałują w drugą stronę.
- Ćwiczenia tułowia – *Ćwiczymy ukłony*.
Dzieci siedzą na podłodze z wyprostowanymi i złączonymi nogami. Laski trzymają oburącz przed sobą. Na sygnał N. starają się przełożyć laski za stopy. Nogi przez cały czas ćwiczenia powinny być wyprostowane i przylegać do podłogi.
- Ćwiczenia mięśni brzucha – *Przełoż laskę*.
Dzieci leżą na podłodze na plecach, nogi mają zgięte w kolanach, stopy płasko ustawione na podłodze. Laski gimnastyczne trzymają w jednej ręce. Na sygnał N. przenoszą ciężar ciała na stopy, unosząc jednocześnie biodra do góry, i przekładają laski pod biodrami do drugiej ręki. Wracają do pozycji wyjściowej. Powtarzają ćwiczenie kilka razy.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Na jednej nodze*.
Dzieci stoją na jednej nodze. Pod drugą nogę, zgietą w kolanie, wkładają laskę, trzymając ją oburącz za końce. Podskakują w miejscu na jednej nodze. Po chwili przekładają laskę pod drugie kolano i powtarzają ćwiczenie.
- Ćwiczenie uspokajające.
Dzieci maszerują po obwodzie koła, trzymając laski za końce, oburącz, w dole. Liczą do czterech. Na *cztery* unoszą laski do góry, na *jeden* – opuszczają laski w dół. N. zwraca uwagę, aby dzieci przez cały czas trzymały laski za końce.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem spostrzegawczości – *Co się zmieniło?*
N. wybiera dwoje dzieci. Razem z N. stają na jednej linii, jedno obok drugiego – są zabawkami na wystawie sklepowej. Pozostałe dzieci przyglądają się ustawieniu zabawek i je zapamiętują. Na sygnał N. – jeden gwizdek – dzieci rozbiegają się w różne strony. W tym samym czasie zmienia się ustawienie zabawek. Na sygnał (dwa gwizdki) dzieci wracają przed wystawę sklepową. Wskazują zmiany w ustawieniu zabawek. Następuje zmiana ról.
- Zabawa bieżna *Czarodziej*.
Szarfa.
N. wyznacza teren i czas zabawy. Wybiera jedno dziecko, które będzie czarodziejem. Oznacza je szarfą. Zadaniem czarodzieja jest zaczarować jak największą liczbę biegających dzieci. Zaczarowane osoby stoją nieruchomo. Po upływie czasu przeznaczanego na zabawę dzieci liczą zaczarowane osoby. Następuje zmiana czarodzieja.

III

- *Mój przyjaciel* – lepienie z plasteliny dowolnego zwierzęcia. Zorganizowanie wystawy dla rodziców.
Plastelina w różnych kolorach, małe sztywne kartoniki dla każdego dziecka, ziarenka pieprzu, piórka, wełna.
Dzieci lepią z plasteliny swoje ulubione zwierzęta. Wykorzystują ziarenka pieprzu do zrobienia oczu, piórka do wykonania ptasich piór, a wełnę – do zrobienia futra. Nadają zwierzętom imiona i umieszczają je na sztywnych podkładkach. Wspólnie z N. organizują wystawę dla rodziców.
- Zabawa integracyjna *Baw się z nami* (według B. Formy).
Tamburyn.
N. uderza rytmicznie w tamburyn i śpiewa piosenkę na wymyślonej przez siebie melodii.

Imiona swoje znamy, humory dobre mamy.
Do wspólnej zabawy każdego zapraszamy.
Ręce podajemy,
nogami tupiemy,
bardzo dobrze śpiewać
piosenki umiemy.

Dzieci:
maszerują po okręgu,

zatrzymują się, podają sobie ręce,
tupią,
wykonują obrót wokół siebie,
wykonują ukłon.

- Zabawa bieżna *Domowe obowiązki* (przewodnik, cz. 2, s. 12).

Listopad, tydzień 3

Dzień 5

Moje prawa i obowiązki

Prawa i obowiązki przedszkolaka

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Przypomnienie praw i obowiązków, jakie mają dzieci w przedszkolu. Wykonywanie prac porządkowych w sali. Zabawa z elementem czworakowania – <i>Spacer z moim psem</i>.</p>	<p>III 7 I 7 I 5</p>
<p>II. <i>Porządek na półce z zabawkami</i> – zajęcia plastyczne. Cele: utrwalanie wiadomości na temat praw i obowiązków dzieci, rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Obiegnij i wróć</i>. Obserwowanie drzew w ogrodzie. Porównywanie drzewa liściastego z drzewem iglastym.</p>	<p>I 7, IV 1 I 4, I 5, II 11</p>
<p>III. Utrwalanie nazw czynności. Zwracanie uwagi na ich powtarzalność w określonych porach dnia. Dostrzeganie i kontynuowanie rytmu rozpoczętego przez N. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Herbatka dla taty</i>.</p>	<p>IV 16 IV 12 I 5</p>

Cele główne

- utrwalanie wiadomości na temat praw i obowiązków dziecka,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia swoje prawa i obowiązki,
- wykonuje pracę plastyczną na zadany temat.

Przebieg dnia

I

- Przypomnienie praw i obowiązków, jakie mają dzieci w przedszkolu.
Karton formatu A2, flamaster, statut przedszkola.
N. nawiązuje do umieszczonego na tablicy drzewka praw. Odczytuje zapisane na nim informacje. Przypomina dzieciom, że, oprócz praw, mają także obowiązki. Proponuje zmianę nazwy drzewka na drzewko praw i obowiązków. Dokonuje zmiany ułożenia liści – przewiesza je na jedną stronę. Prosi, aby dzieci wymieniły swoje obowiązki. Zapisuje wypowiedzi na listkach i umieszcza je po drugiej stronie drzewka. Następnie pokazuje dokument przedszkolny, np. statut, w którym również są zapisane prawa i obowiązki dzieci w przed-

szkolu. Czyta go dzieciom. Wspólnie sprawdzają, czy zgadzają się one z tym, co N. zapisał na kartonie. Jeśli czegoś brakuje, N. zapisuje to na listku i umieszcza na drzewku praw i obowiązków.

- Wykonywanie prac porządkowych w sali.
Dzieci wspólnie z N. wykonują w sali różne prace porządkowe, np.: układają książki, odkładają zniszczone pozycje do naprawy, wycierają kurze, segregują klocki, podlewają kwiatki, ustawiają zabawki na półkach.
- Zabawa z elementem czworakowania – *Spacer z moim psem* (przewodnik, cz. 2, s. 12).

II

Zajęcia 1. *Porządek na półce z zabawkami* – zajęcia plastyczne.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci stoją w kole. Wypowiadają wspólnie z N. słowa: *Jedna ręka do góry, druga ręka w bok. Wysuń nogę do przodu i zrób maleńki krok*, wykonując odpowiednie ruchy. Następnie kłaniają się sobie wzajemnie i siadają w kole.
- Słuchanie wiersza P. Beręsewicza *Nasza Julka*.

*Naszej Julki zręczne palce
wyskubały włosy lalce,
ale może sęk w tym cały,
że się włosy źle trzymały.
Naszej Julki ostre ząbki
poszarpały pieska z gąbki,
ale może winne psisko,
bo podeszło ciut za blisko.*

*Naszej Julki zwinne stópki
zgniotły globus na skorupki,
ale może gapa mała
nabroiła, choć nie chciała.
Naszej Julki umysł młody
kazał książkę wpaść do wody,
ale... Chociaż, mówiąc szczerze,
w żadne „ale” już nie wierzę.*

N. zadaje pytania:

- *Co Julka zrobiła lalce?*
- *Jak Julka potraktowała pieska?*
- *Jak Julka bawiła się globusem?*
- *Co się stało z książką?*
- *Jak oceniacie zachowanie Julki?*
- Rozmowa na temat konieczności szanowania zabawek.

N. zadaje pytania:

- *Jakimi zabawkami najbardziej lubicie się bawić?*
- *W jaki sposób dbacie o zabawki w domu i w przedszkolu?*
- *Co należy zrobić, kiedy zauważycie zepsutą zabawkę?*

Przypomina dzieciom o ich obowiązkach, m.in. o konieczności odkładania zabawek na wyznaczone miejsca, dzielenia się zabawkami z innymi dziećmi.

- Zabawa ruchowa *Porządku*.
Szarfa dla każdego dziecka, klocki – drewniane lub plastikowe (do zbudowania wieży), trzy dla każdego dziecka, grzechotka.

N. daje dzieciom szarfy, a one tworzą z nich koła (domy). Do każdego koła N. wkłada 3 klocki. Dzieci poruszają się w różnych kierunkach przy dźwiękach grzechotki. Na przerwę w muzyce podbiegają do najbliższej szarfy – *wracają do domu i robią porządek* – ustawiają z klocków wieżę. Kiedy następnym razem wrócą do domu, muszą wejść do niego ostrożnie – tak aby wieża się nie przewróciła. Jeśli jednak wieża przewróci się, dzieci ponownie ją ustawiają.

- Wykonanie pracy plastycznej na temat: *Porządek na półce z zabawkami*.
Wyprawka nr 16, naklejki, kredki i flamastry.

N. proponuje dzieciom wykonanie pracy plastycznej na temat: *Porządek na półce z zabawkami*. Dzieci przygotowują kartę pracy. Kończą rysować i kolorować półkę. Kolorują białe części zabawek. W miejscach zaznaczonych kolorowymi kropkami nakleją obrazki zabawek o kolorach odpowiadających barwom kropek.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Obiegnij i wróć*.

Gwizdek.

N. wyznacza linię startu. Demonstruje kolejne czynności. Dzieci ustawiają się parami na linii startu (para za parą). Na sygnał N., gwizdek, dzieci w parach, trzymając się za ręce, kolejno biegną do wskazanego przez niego drzewa, obiegają je i wracają na koniec kolejki.

- Obserwowanie drzew w ogrodzie. Porównywanie drzewa liściastego z drzewem iglastym. Dzieci obserwują drzewa w ogrodzie. Dostrzegają, że nie ma na nich liści. Jeśli w ogrodzie rośnie drzewo iglaste, dzieci porównują jego wygląd z wyglądem drzew liściastych.

Igły to dla drzewa iglastego to samo co liście dla drzewa liściastego. Igły są jednak pokryte grubą skórką. Chroni je ona przed niskimi temperaturami. Drzewa iglaste nie muszą więc zrzucać igieł na zimę.

III

- Utrwalanie nazw czynności. Zwracanie uwagi na ich powtarzalność w określonych porach dnia.

Sylwety: słońca i księżycy, zdjęcia przedstawiające dzieci podczas wykonywania różnych czynności, np.: mycia się, ubierania, jedzenia, pokonywania drogi do przedszkola, słuchania bajki w łóżku, dowolna tkanina (do zakrycia zdjęć oraz sylwet słońca i księżycy).

Dzieci siedzą w półkolu. N. umieszcza na dywanie sylwetę słońca. Wyjaśnia, że kiedy wschodzi słońce, jest rano. Kończy się noc i dzieci wstają z łóżka. Zastanawia się, co wtedy robią. Dzieci odpowiadają na pytanie. N. układa przed nimi zdjęcia przedstawiające dzieci podczas wykonywania różnych czynności porannych (dziecko myje się, ubiera, je śniadanie, idzie do przedszkola). Prosi, aby dzieci ułożyły je w odpowiedniej kolejności i nazwały czynności, które wykonuje dziecko. Następnie zakrywa tkaniną zdjęcia i sylwetę słońca, układa na dywanie sylwetę księżycy. Mówi, że jest wieczór, słońce już zaszło. Pyta: *Co robicie w domu, kiedy jest już ciemno i na niebie świeci księżyc?* Zachęca do wypowiedzi wszystkie dzieci. Następnie umieszcza obok sylwety księżycy zdjęcia przedstawiające czynności wykonywane wieczorem (dziecko je kolację, myje się, słucha bajki, leżąc w łóżku). Ponownie prosi o ułożenie zdjęć we właściwej kolejności. N. pyta, które z tych czynności dzieci wykonują same, a do których potrzebują pomocy osoby dorosłej.

- Dostrzeganie i kontynuowanie rytmu rozpoczętego przez N.

Krążki w kolorach żółtym i niebieskim.

N. układa na dywanie krążki w kolorach żółtym (dzień) i niebieskim (noc), w następującym rytmie: krążek żółty, krążek niebieski, krążek żółty, krążek niebieski, krążek żółty, krążek niebieski. Przypomina, że krążek żółty oznacza dzień, a krążek niebieski – noc. Wskazuje kolejno krążki, a dzieci mówią: dzień, noc, dzień, noc, dzień itd. N. prosi chętne dziecko, aby kontynuowało rytm, układając na dywanie krążki we właściwej kolejności.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Herbatka dla taty* (przewodnik, cz. 2, s. 12).

W kolejnym tygodniu (w poniedziałek) dzieci będą organizowały w sali kącik lekarski. Potrzebne będą różnego rodzaju puste(!) opakowania po lekarstwach. Byłoby dobrze, gdyby w niektórych znalazły się również ulotki informacyjne.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zorganizowanie w sali kąpika lekarskiego. Zabawa tematyczna <i>U lekarza</i> . Słuchanie piosenki <i>Wszystkie dzieci chcą być zdrowe</i> . Rozmowa na temat piosenki. Zestaw zabaw ruchowych nr 12.	I 5, I 6 IV 7 I 8
II. <i>Dzieci i leki</i> – słuchanie opowiadania B. Szelańkowskiej <i>Olek i tabletki na gardło</i> . Cele: rozumienie konieczności zażywania leków i spokojnego zachowania się podczas ich brania, poznanie zasad bezpieczeństwa związanych z zażywaniem leków. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Najdłuższy skok</i> . Zabawa <i>Gdzie jest piłka?</i> – rozwijanie sportowiczności.	II 7, III 9, IV 5 I 4, I 5
III. Zabawa dydaktyczna – <i>Co pomoże chorej mamie?</i> Nauczanie refrenu piosenki <i>Wszystkie dzieci chcą być zdrowe</i> fragmentami, metodą ze słuchu. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Skok po zdrowie</i> .	III 8, IV 12 IV 7 I 5

Cele główne

- zrozumienie konieczności zażywania leków i spokojnego zachowania się podczas ich brania,
- poznanie zasad bezpieczeństwa związanych z zażywaniem leków.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyjaśnia, dlaczego podczas choroby konieczne jest zażywanie leków,
- wymienia możliwe konsekwencje zażywania leków bez nadzoru osób dorosłych.

Przebieg dnia

I

- Zorganizowanie w sali kąpika lekarskiego. Zabawa tematyczna *U lekarza*. **Tekturowe opakowania po lekarskich, akcesoria lekarskie (z zestawów zabawkowych)**. N. inicjuje w kąpiku lalek zabawę tematyczną w domu. Podczas zabawy zwraca uwagę dzieci na to, że jedna z lalek źle się czuje. Pyta, co mogą w tej sytuacji zrobić. Proponuje zorganizowanie w sali kąpika lekarskiego i skorzystanie z pomocy lekarza. Umieszcza w kąpiku tekturowe opakowania po lekarskich oraz dostępne akcesoria lekarskie. Jako pierwszy pełni podczas zabawy rolę lekarza. Bada dziecko (lalkę), przepisuje leki i udziela wskazówek. Zachęca dzieci do dalszych zabaw. Kolejne dziecko przyjmuje rolę lekarza.
- Słuchanie piosenki *Wszystkie dzieci chcą być zdrowe* (sl. i muz. K. Gowik) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat piosenki. Utrwalanie pojęć: *przygrywka, zwrotka, refren*.
Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Wszystkie dzieci chcą być zdrowe*.

D h e A7

Kto chce zdro - we ząb - ki mieć, mu - si pa - stą czy - ścić je.

D h G6 A D

Kto chce ca - ły czy - sty być, wo - dą z my - dłem mu - si się myć!

D e7 A D

Wszys - tkie dzie - ci chcą być zdro - we i wszys - tkie chcą być grze - czne.

h e D A7 D G D

Do za - ba - wy wciąż go - to - we i bar - dzo bez - piecz - ne.

I. *Kto chce zdrowe ząbki mieć,
musi pastą czyścić je.
Kto chce cały czysty być,
wodą z mydłem musi się myć!*

II. *Kto chce zdrowy brzusek mieć,
musi dobre rzeczy jeść.
Kto chce przez ulicę przejść,
musi z mamą na pasy wejść.*

Ref.: *Wszystkie dzieci chcą być zdrowe
i wszystkie chcą być grzeczne.
Do zabawy wciąż gotowe
i bardzo bezpieczne.*

Ref.: *Wszystkie dzieci chcą... /bis*

III. *Kto chce bardzo silny być,
musi co dzień mleko pić.
Kto chce rosnąć tak jak las
– gimnastyką zając się czas!*

Ref.: *Wszystkie dzieci chcą... /bis*

N. zadaje pytania dotyczące tekstu piosenki.

- *W jaki sposób dbamy o nasze ciało?*
- *Czy sposób odżywiania wpływa na nasze zdrowie?*
- *Dlaczego należy się gimnastykować?*
- *Co jeszcze należy robić, żeby być silnym i zdrowym?*

Zestaw zabaw ruchowych nr 12 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kompot owocowy*.

Szarfki w kolorach: niebieskim, żółtym, zielonym (dla każdego dziecka jedna szarfa), krążki w kolorach: niebieskim, żółtym, zielonym, skakanki.

N. oznacza dzieci szarfami w kolorach: niebieskim (śliwki), żółtym (gruszki), zielonym (jabłka). Na środku sali układa ze skakanek lub z szarf duże koło (garnek). Dzieci mające szarfki w jednym kolorze stają obok siebie w wyznaczonym przez N. miejscu. N. mówi, że będzie gotował kompot. Podnosi do góry wybrany krążek w kolorze np. niebieskim, żółtym lub zielonym. Dzieci oznaczone szarfami w takim samym kolorze jak krążek wchodzi do koła (garnka) i obracają się wolno dookoła własnej osi – raz w jedną, a raz w drugą stronę. W tym samym czasie pozostałe dzieci naśladują ręką mieszanie łyżką kompotu.

N. może podnosić do góry jeden krążek, dwa krążki lub trzy. Kiedy podnosi trzy krążki, wszystkie dzieci wchodzi do środka koła i obracają się wokół własnej osi.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok po zdrowie*.
Dla każdego dziecka mała piłka i szarfa w jednym z dwóch kolorów (dowolnych), pojemnik.
N. rozdaje szarfy w dwóch kolorach i małe piłki. Ustala linie – startu i mety. Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach zgodnie z kolorami szarf. Na sygnał N. pierwsze dziecko z każdego rzędu wkłada piłeczkę między kolana i, skacząc na dwóch nogach, pokonuje wyznaczoną trasę. Kolejne dziecko może rozpocząć ćwiczenie dopiero wtedy, kiedy poprzednie przekroczy linię mety. Po zakończeniu zadania dzieci wkładają piłeczki do pojemnika ustawionego za linią mety i ponownie ustawiają się w rzędzie.
- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Sprawna ręka*.
Plastikowe butelki wypełnione wodą lub piaskiem, dwie piłki.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Wyznacza linię startu. Ustawia słalom z plastikowych butelek wypełnionych wodą lub piaskiem. Dzieci kolejno pokonują wyznaczoną trasę słalodem, tocząc piłkę jedną ręką (w jedną stronę i z powrotem). Starają się zrobić to jak najszybciej. Kiedy ostatnie dziecko z zespołu wykona zadanie, wszyscy członkowie zespołu podnoszą do góry ręce. N. ogłasza zwycięzcę.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Jaki to owoc?*
Pudełko tekturowe z wyciętym na górze otworem (takiej wielkości, aby mogła zmieścić się w nim dłoń), naturalne lub plastikowe owoce: jabłko, gruszka, pomarańcza, śliwka, szarfy (około 10).
N. pokazuje dzieciom tekturowe pudełko, do którego wkłada naturalne lub plastikowe owoce: jabłko, gruszkę, pomarańczę, śliwkę. Dzieci układają z szarf długą linię. Ustawiają się przed linią w rzędzie. Kolejno przechodzą po niej stopa za stopą na drugą stronę. Zatrzymują się, wkładają rękę do pudełka i rozpoznają za pomocą dotyku, jaki owoc trzymają w dłoniach. Podają jego nazwę i pokazują owoc innym dzieciom. Odkładają owoc do pudełka i wracają w ten sam sposób co poprzednio. Ustawiają się na końcu rzędu.
- Zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – *Witaminki*.
Kosz wiklinowy lub kartonowe pudełko, kolorowe woreczki (dla każdego dziecka jeden woreczek).
N. ustawia z jednej strony sali kosz. Dzieci zbierają do kosza witaminy dla swojego kolegi, który musi wzmocnić organizm po przebytej chorobie. Dzieci kolejno, stojąc na wyznaczonej linii, wrzucają do kosza kolorowe woreczki – witaminki dla kolegi.

II

Zajęcia 1. Dzieci i leki – słuchanie opowiadania B. Szelańskowej *Olek i tabletki na gardło*.

- Zabawa na powitanie.
Jabłko.
Dzieci siedzą w kole. Przekazują sobie z rąk do rąk jabłko, wypowiadając słowa: *Proszę, proszę witaminki dla chłopczyka i dziewczynki*, w różny sposób: cicho, głośno, ze smutkiem, z radością.
- Słuchanie opowiadania B. Szelańskowej *Olek i tabletki na gardło*.
Książka (s. 28–29) dla każdego dziecka.
Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

Olek nie czuł się zbyt dobrze. Od kilku dni nie chodził do przedszkola. Co prawda gorączka już minęła, ale nadal miał katar i co jakiś czas bolało go gardło. Na szczęście nie musiał już leżeć w łóżku. Mama przed wyjściem do pracy dokładnie go zbadała, po czym pozwoliła mu wstać i pobawić się klockami. Razem z dziadkiem zbudowali ogromną wieżę.

– Dziadku, może sobie poczytaj, a ja pojeżdżę samochodami – powiedział chłopiec i sięgnął po wyścigówkę.

– Masz rację, Olku. Dokucz mi dziś kręgosłup. Chętnie chwilkę odpocznę.

Jak się okazało, dziadek przysnął na fotelu z książką w ręce. Chłopiec starał się zachowywać bardzo cicho. Nagle poczuł, że znowu boli go gardło. Na paluszkach poszedł do kuchni i otworzył szafkę, w której mama trzymała pudełko z lekarstwami. Stanął na krześle. Wyciągnął obie ręce, ale nadal nie mógł dosięgnąć pudełka. Wspiął się na palce. Nagle krzesło zachwiało się pod jego nogami i Olek upadł na podłogę. Rozbudzony i wystraszony dziadek natychmiast przybiegł do kuchni i przytulił mocno wnuka.

– Nic mi się nie stało, dziadku – powiedział chłopiec przez łzy. – Nie chciałem cię budzić. Znowu boli mnie gardło, więc pomyślałem, że sam sobie wezmę jedną tabletkę do ssania.

– Ale mnie wystraszyłeś, Olku. Najważniejsze, że nic ci nie jest. Dzieci nie mogą same brać lekarstw. Nawet tabletek do ssania. Dlatego mama trzyma je tak wysoko. Zobacz, w każdym pudełeczku jest instrukcja, jak dawkować lekarstwo, kiedy należy je brać i w przypadku jakich chorób. Wszystko trzeba bardzo dokładnie przeczytać. Jest dużo lekarstw, których dzieciom w ogóle nie wolno podawać, bo mogą zaszkodzić, a nie pomóc.

– Naprawdę, dziadku? Przecież lekarstwa są w takich ładnych i kolorowych pudełeczkach.

– Naprawdę, Olku. Obiecuj mi, że więcej tego nie zrobisz.

– Obiecuję, dziadku. Powiem Adzie, gdy wróci z przedszkola, żeby też nigdy nie brała sama lekarstw. A mogę zdradzić ci coś w tajemnicy? – wyszeptał do ucha.

Dziadek pokiwał głową.

– Może zostanę kiedyś lekarzem tak jak mama, będę badał pacjentów i przepisywał im recepty.

– To bardzo dobry pomysł. Na początek zbadajmy misia. Coś blado wygląda. Może zaraził się od ciebie.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 28–29) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- Dlaczego Olek został w domu?
- Dlaczego chciał sam wziąć lekarstwo?
- Dlaczego dzieci nie powinny same zażywać lekarstw?

- Zabawa ruchowa *Masujemy plecy.*

Bębenek.

Dzieci spacerują po sali zgodnie z rytmem wygrywanym przez N. na bębenku. Na przerwę w grze tworzą koło i odwracają się tyłem do siebie. Zataczając koliste ruchy dłońią, masują plecy dziecka stojącego przed sobą. Zabawę powtarzamy kilka razy.

- Rozpakowanie paczki. Omówienie jej zawartości oraz przeznaczenia.

Tekturowe pudełko, wybrane opakowania po lekach, butelka po syropie, opakowanie po tabletkach na gardło, do ssania, opakowanie po maści rozgrzewającej, termometr elektroniczny, zdjęcie apteki, ulotki informacyjne dołączane do leków.

N. nawiązuje do porannej zabawy tematycznej i stawia przed dziećmi paczkę z opakowaniami po lekarstwach. Wybrane dzieci podchodzą kolejno do N., wyjmują z paczki po jednym przedmiocie i podają jego nazwę. Kiedy cała zawartość paczki znajdzie się na stoliku, N. pyta, komu wszystkie te rzeczy mogą być przydatne i gdzie można je kupić. Pokazuje zdjęcie apteki. Kolejno wyjmuje z każdego opakowania (po syropie, po tabletkach na gardło i po maści rozgrzewającej) ulotkę informacyjną i mówi, co się na niej znajduje. Akcentuje fragment, w którym jest mowa o tym, że leki należy chronić przed dziećmi. Pyta, czy

dzieci przyjmowały jakieś lekarstwa podczas choroby i kto je im podawał. Nawiązuje do niebezpieczeństwa związanego z zażywaniem leków lub zabawą nimi bez zgody i nadzoru dorosłych. Przypomina, że jesień to czas, w którym bardzo łatwo się przeziębić, dlatego szczególnie w tym okresie należy bardzo dbać o swoje zdrowie, m.in. poprzez codzienną gimnastykę i zdrowe odżywianie.

Karta pracy, cz. 1, nr 41

Dzieci:

- przyglądają się obrazkom,
- łączą liniami z koszykiem obrazki tych produktów, których spożywanie jest zdrowe,
- wymieniają inne zdrowe produkty, które można włożyć do koszyka,
- rysują po śladach szarych linii.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Najdłuższy skok*.

Gwizdek.

N. wyznacza linię startu. Dzieci ustawiają się na niej w szeregu, zachowując pewną odległość między sobą. Na sygnał N. – gwizdek – wszystkie dzieci w jednym momencie starają się skoczyć obunóż jak najdalej. Po oddaniu skoku nie ruszają się z miejsca. Wspólnie ustalają, który skok był najdłuższy. Następnie wykonują kolejne skoki i po każdym sprawdzają, który skok był najdłuższy.

- Zabawa *Gdzie jest piłka?* – rozwijanie spostrzegawczości.

Piłka.

N. wyznacza teren do zabawy. Dzieci ustawiają się w szeregu. Odwracają się tyłem do N. i zakrywają oczy. N. chowa na wyznaczonym do zabawy terenie piłkę. Na słowny sygnał N.: *Piłka ukryta*, dzieci szukają piłki. Zwycięzca zostaje nagrodzony brawami i w następnej kolejności to on chowa piłkę.

III

- Zabawa dydaktyczna – *Co pomoże chorej mamie?*

Opakowania po lekarstwach, zabawki przedszkolne, np.: termometr, dzwonek, nożyczki, butelka po soku, chusteczki higieniczne, zegarek, cukierki, komputer, telefon.

N. ustawia na stoliku opakowania po lekarstwach oraz inne dostępne rzeczy spośród zabawek przedszkolnych, np.: termometr, nożyczki, dzwonek, telefon itd. Opowiada o tym, że wybiera się dzisiaj z wizytą do chorej mamy. Zastanawia się, co powinien ze sobą zabrać. Prosi dzieci o pomoc. Dzieci odkładają na bok te przedmioty, które nie przydadzą się chorej mamie. Wyjaśniają przydatność pozostałych przedmiotów.

- Nauka refrenu piosenki *Wszystkie dzieci chcą być zdrowe* fragmentami, metodą ze słuchu.

Nagranie piosenki *Wszystkie dzieci chcą być zdrowe*, odtwarzacz CD.

Marsz w rytmie piosenki po okręgu.

Zaznaczenie kłaśnięciem pierwszej miary taktu.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok po zdrowie* (przewodnik, cz. 2, s. 29).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat własnych doświadczeń związanych z wizytą u lekarza. <i>Zapamiętaj szczegóły</i> – ćwiczenia pamięci, zapamiętywanie szczegółów przedstawionych na zdjęciu. Zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – <i>Witaminki</i> .	IV 5 IV 9 I 5
II. <i>Wszystkie dzieci chcą być zdrowe</i> – zajęcia umuzykalniające. Cele: rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej, rozwijanie umiejętności wokalnych. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Wirus</i> . Zabawy skakankami.	IV 7 I 4, I 5
III. Rozmowa na temat konieczności dbania o higienę jamy ustnej. Zapoznanie z pracą dentysty. Ćwiczenie oddechowe z zastosowaniem chusteczek. Zabawa ruchowa z elementem toczenia – <i>Sprawna ręka</i> .	I 1 IV 20 I 9 I 9

Cele główne

- rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej,
- rozwijanie umiejętności wokalnych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- maszeruje w rytmie nagrania,
- śpiewa piosenkę.

Przebieg dnia

I

- Swobodne wypowiedzi dzieci na temat własnych doświadczeń związanych z wizytą u lekarza.

Zdjęcie przedstawiające przychodnię lekarską oraz lekarza przy pracy.

N. pokazuje dzieciom duże zdjęcie lub tablicę graficzną przedstawiającą przychodnię lekarską oraz lekarza przy pracy. Dzieci wypowiadają się na temat swoich doświadczeń związanych z wizytą u lekarza. Wymieniają po kolei czynności, które należy wykonać przed wizytą lekarską, w trakcie wizyty i po niej (np.: rejestracja, spokojne oczekiwanie na wezwanie przez lekarza, wejście do gabinetu, wykonywanie poleceń lekarza, opanowanie lęku, uważne słuchanie zaleceń). Zwracają uwagę na strój i narzędzia używane przez lekarza. Nazywają je (z ewentualną pomocą N.).

- *Zapamiętaj szczegóły* – ćwiczenia pamięci, zapamiętywanie szczegółów przedstawionych na zdjęciu.

Zdjęcie przedstawiające lekarza przy pracy.

N. pokazuje dzieciom zdjęcie lekarza. Dzieci przez chwilę bardzo uważnie przyglądają się postaci. Następnie N. chowa zdjęcie i zadaje pytania związane ze zdjęciem, np. W co był ubrany lekarz? Jakiego koloru miał fartuch?

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – *Witaminki* (przewodnik, cz. 2, s. 29).

II

Zajęcia 1. Wszystkie dzieci chcą być zdrowe – zajęcia umuzykalniające.

- Utrwalenie refrenu piosenki. Nauka zwrotek piosenki *Wszystkie dzieci chcą być zdrowe* (przewodnik, cz. 2, s. 28).

Śpiew, zbiorowy i indywidualny, wybranych fragmentów piosenki.

- Zabawa przy piosence *Wszystkie dzieci chcą być zdrowe*.

Ustawienie: w półkolu, przodem do N.

Zwrotka I

*Kto chce zdrowe ząbki mieć,
musi pastą czyścić je.*

*Kto chce cały czysty być,
wodą z mydłem musi się myć!*

Refren

Wszystkie dzieci chcą być zdrowe

i wszystkie chcą być grzeczne.

*Do zabawy wciąż gotowe
i bardzo bezpieczne.*

Zwrotka II

*Kto chce zdrowy brzusek mieć,
musi dobre rzeczy jeść.*

*Kto chce przez ulicę przejść,
musi z mamą na pasy wejść.*

Refren

Zwrotka III

Kto chce bardzo silny być,

musi co dzień mleko pić.

*Kto chce rosnać tak jak las –
gimnastyką zająć się czas!*

Refren

Dzieci:

stoją w lekkim rozkroku, naśladują mycie zębów,

wykonywują obrót wokół siebie,

tworzą pary, podają sobie ręce i wykonywują obroty
w lewą stronę,

w parach wykonywują obroty w prawą stronę,

powracają do pozycji wyjściowej,
gładzą się po brzuskach,
maszerują w miejscu,

jw.

nogi w lekkim rozkroku, na sztywnych nogach
wykonywują obrót wokół siebie,

wykonywują podskoki pajacyków,

jw.

- Zabawa *Marsz po okręgu* (w rytmie nagrania piosenki).

Nagranie piosenki *Wszystkie dzieci chcą być zdrowe*, odtwarzacz CD.

Dzieci maszerują wężykiem za N. w dowolnych kierunkach sali, jednocześnie śpiewając. Na przerwę w muzyce tworzą pary.

- Ćwiczenie oddechowe.

Dzieci nabierają powietrze nosem, następnie wydychają je ustami, mówiąc samogłoski: *uuu, ooo, aaa*.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Wirus*.

Gwizdek.

N. wyznacza teren do zabawy. Za pomocą wyliczanki wybiera dziecko, które będzie wirusem wywołującym chorobę. Wirus ustawia się na środku miejsca wyznaczonego do zabawy (może poruszać się tylko wzdłuż linii środkowej). Pozostałe dzieci ustawiają się na końcu wyznaczonego terenu. Na sygnał N., np. gwizdek, dzieci przebiegają z jednej strony na drugą w taki sposób, by nie zostać dotkniętym przez wirusa. Złapane dzieci odchodzą na bok. Wygrywa dziecko, które nie dało się dotknąć wirusowi.

- Zabawy skakankami.

Skakanki.

Dzieci trzymają skakanki w rękach w taki sposób, aby dotykały podłoża. Próbuje przeskoczyć przez nie obunóż.

III

- Rozmowa na temat konieczności dbania o higienę jamy ustnej. Zapoznanie z pracą dentysty.

Dwie wycięte z białego papieru sylwety zębów: pierwsza – cały ząb biały, druga – biały ząb z czarnymi plamami; zdjęcie przedstawiające gabinet dentystyczny.

N. pokazuje dzieciom dwie wycięte z białego papieru sylwety zębów: jedną przedstawiającą zdrowy, biały ząb i drugą, przedstawiającą ząb z czarnymi plamami. Pyta dzieci, czym różnią się te sylwety. Nawiązuje do higieny jamy ustnej i pracy dentysty. Zapoznaje z kolejnymi etapami mycia zębów. Zachęca dzieci do systematycznego przeglądu zębów w gabinecie stomatologicznym.

- Ćwiczenie oddechowe z zastosowaniem chusteczek.

Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej muzyki, chusteczka higieniczna dla każdego dziecka.

N. wręcza każdemu dziecku chusteczkę higieniczną. Dziecko trzyma chusteczkę przed sobą w obu dłoniach. Unosi ją lekko do góry. Przy dźwiękach spokojnej muzyki kieruje strumień powietrza na chusteczkę (dmucha), starając się wprowadzić ją w ruch. Następnie wykonuje to samo ćwiczenie, ale trzyma chusteczkę jedną ręką, potem drugą ręką.

W tym dniu dzieci powinny przygotować podziękowanie na jutrzejsze spotkanie z kucharką. Warto, aby również pomyślały, o co chciałyby ją zapytać.

- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Sprawna ręka* (przewodnik, cz. 2, s. 29).

Listopad, tydzień 4

Dzień 3

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Zdrowe produkty

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Spotkanie z przedszkolną kucharką. Zabawa rozwijająca umiejętność szybkiej reakcji na sygnał – <i>Dodaj ruch</i> . Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Jaki to owoc?</i>	IV 20 IV 7 I 5
II. <i>Zdrowo jemy, szybko rośniemy</i> – zajęcia matematyczne inspirowane wierszem I. R. Salach <i>Zdrowie</i> . Cele: zapoznanie z podstawowymi zasadami zdrowego odżywiania, rozwijanie sprawności rachunkowych. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Rozgrzewka</i> , zabawy z piłką.	IV 12, IV 15 IV 18 I 4, I 5, II 10
III. Poznawanie kolejnych etapów przygotowywania sałatki owocowej. Utrwalanie nazw owoców. Kontynuowanie rozpoczętego rytmu. Wykonanie sałatki owocowej – zabawy badawcze. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Kompot owocowy</i> .	IV 2, IV 12 IV 18, IV 12 I 3, IV 13 I 5

Cele główne

- zapoznanie z podstawowymi zasadami zdrowego odżywiania,
- rozwijanie sprawności rachunkowych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy zdrowych produktów, dzieli produkty na zdrowe i niezdrowe,
- liczy kropki, układa odpowiednią liczbę zdrowych produktów.

Przebieg dnia

I

- Spotkanie z przedszkolną kucharką.

Podziękowanie dla kucharki.

Dzieci siedzą w kole. Witają zaproszonego gościa – kucharkę – piosenką, której uczą się w tym tygodniu. Kucharka opowiada dzieciom o swojej pracy. Pokazuje jadłospis i czyta, co będzie dzisiaj na śniadanie, obiad i podwieczorek. Zapewnia, że każdy posiłek zawiera zdrowe produkty. Podaje przykładowe nazwy. Zachęca do zjadania wszystkiego z talerzyków. Opowiada dzieciom o przygotowaniu jednej wybranej potrawy, np. zupy. Następnie odpowiada na pytania dzieci. Na koniec spotkania dzieci żegnają kucharkę, wręczając jej samodzielnie przygotowane podziękowanie.

- Zabawa rozwijająca umiejętność szybkiej reakcji na sygnał – *Dodaj ruch*.

Nagranie piosenki *Wszystkie dzieci chcą być zdrowe, odtwarzacz CD, tamburyn*.

Dzieci zajmują miejsca na okręgu w pozycji stojącej. W środku stoi wybrane dziecko, wymyśla dowolny ruch i wykonuje go zgodnie z rytmem piosenki. Kiedy N. uderzy w tamburyn, pozostałe dzieci starają się go naśladować. Dwa uderzenia w tamburyn oznaczają zmianę. Miejsce w środku koła zajmuje inne dziecko, które wymyśla nową figurę.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Jaki to owoc?* (przewodnik, cz. 2, s. 29).

II

Zajęcia 1. *Zdrowo jemy, szybko rośniemy* – zajęcia matematyczne inspirowane wierszem I. Salach *Zdrowie*.

- Zabawa na powitanie.

Dzieci siedzą w kole. N. wita dzieci, które lubią mleko, sery, ziemniaki, pomidory itd. Dzieci, które czują się powitane, wstają i się kłaniają.

- Słuchanie wiersza I. Salach *Zdrowie*.

*Wszystkie dzieci chcą być zdrowe
wiosną, latem czy jesienią
i dlatego o tej porze
witaminy sobie cenią.
Tomek zjada liść sałaty,
jabłko chrupie mała Ania,
a rzodkiewki i ogórki
na surówkę potnie Hania.*

*Grześ surówkę palcem trąca,
wcale miska go nie nęci.
Zjadaj, Grzesiu, będziesz zdrowy,
trzeba tylko trochę chęci.
Zjedz surówkę, to urośniesz
– ale Grzesio robi miny
i nie wierzy, że w tej misce
siedzą same witaminy.*

- Rozmowa na temat wiersza.

N. zadaje pytania:

- *Co trzeba jeść, aby być zdrowym?*
- *Jakie nazwy warzyw i owoców zostały wymienione w wierszu?*
- *Z czego można zrobić surówkę lub sałatkę?*
- *Gdzie Grześ mógł znaleźć witaminy?*

- Ćwiczenia klasyfikacyjne – *Wiemy, co jemy*.

Zdjęcia różnych produktów spożywczych, warzyw i owoców (jedno zdjęcie dla dziecka), obręcze w kolorach czerwonym i zielonym.

N. rozkłada przed dziećmi wycięte zdjęcia różnych produktów spożywczych, warzyw i owoców oraz dwie obręcze w kolorach czerwonym i zielonym. Dzieci kolejno wybierają po jednym zdjęciu i wkładają je do zielonej obręczy, jeśli uważają, że produkty przedstawione na nich są zdrowe, lub do czerwonej obręczy, jeśli uważają, że ich spożywanie nie służy zdrowiu.

- Dokonywanie zakupu zdrowych produktów.
Koperty ze zdjęciami różnych produktów spożywczych: zdrowych i niezdrowych (w każdej kopercie musi być nie mniej niż 6 zdjęć zdrowych produktów; liczba niezdrowych produktów nie jest tak istotna, gdyż każde dziecko wkłada do koszyka tylko zdrowe produkty), kartka z naklejoną sylwetką koszyka, na której, na dole, są narysowane kropki (od 1 do 4) – dla każdego dziecka.

N. zaprasza dzieci na zakupy. Informuje, że kupować będzie można tylko zdrowe produkty. Układa przed sobą koperty ze zdjęciami różnych produktów spożywczych (zdrowych i niezdrowych). Każde dziecko otrzymuje naklejoną na kartkę sylwetkę koszyka, na której, na dole, są narysowane kropki (od 1 do 4). Dzieci liczą kropki, a następnie wyszukują tyle samo obrazków ze zdrowymi produktami i wkładają je do koszyka (nakładają na sylwetkę koszyka, nie nakleją). Sprawdzają, czy wszyscy wykonali zadanie poprawnie. Jeśli nie, pomagają sobie wzajemnie i układają poprawną liczbę zdrowych produktów. Następnie dzieci kolejno wymieniają głośno wszystkie zdrowe produkty, owoce i warzywa, które udało się im kupić. Kiedy będzie już znana lista zakupów wszystkich dzieci, wtedy poszukują wszystkich produktów, które powtarzają się w każdym koszyku.

- *Przygotowujemy śniadanie* – praca indywidualna.
Papierowy talerzyk dla każdego dziecka, koperty ze zdjęciami różnych produktów spożywczych (zdrowych i niezdrowych) dla każdego dziecka.

Dzieci pracują indywidualnie. N. wręcza każdemu dziecku papierowy talerzyk oraz ten sam zestaw zdjęć co w poprzednim ćwiczeniu. Dzieci planują zdrowe śniadanie – układają zdrowe produkty na talerzykach. Po zakończeniu pracy każde dziecko prezentuje pozostałym dzieciom swoje menu. Dzieci uzasadniają, dlaczego wybrały dane produkty. W razie potrzeby mogą dorysować na swoich talerzykach brakujące produkty.

- Zabawa ruchowa *Gimnastyka dla zdrowia*.
N. wyjaśnia dzieciom, że bardzo ważne dla zdrowia jest regularne wykonywanie ćwiczeń. Zaprasza dzieci do wspólnej gimnastyki. Dzieci wykonują ćwiczenia (np.: trzy przysiady, cztery podskoki, dwa obroty ramionami w przód, cztery skłony do przodu) według instrukcji N.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Rozgrzewka*.
Dzieci rozgrzewają się na zimnie. Kreślą w powietrzu rękami szerokie koła w przód i w tył (na zmianę: lewą ręką, prawą ręką, obiema rękami). Następnie wykonują skłon i wyprostowaną ręką dotykają czubków butów, naprzemiennie: prawa ręka dotyka do lewej nogi, lewa ręka – do prawej nogi (kolana muszą być wyprostowane).
- Zabawy z piłką.
Piłki dla połowy grupy.

Dzieci dobierają się w pary. Rzucają piłkę do siebie. Starają się złapać piłkę obiema rękami tak, aby nie wypadła z rąk. Następnie jedno dziecko z pary podrzuca piłkę do góry i łapie ją w ręce. Drugie dziecko w tym czasie uważnie śledzi tor ruchu piłki. Następuje zmiana ról.

III

Karta pracy, cz. 1, nr 42

Dzieci:

- przyglądają się obrazkom,
- opowiadają po kolei, jak Ada i Olek przygotowywali sałatkę owocową,
- dotykają kolejno obrazków owoców i wypowiadają głośno ich nazwy,
- odszukują wśród naklejek zdjęcie brakującego owocu i nakleją go w pustym polu, według wzoru (rytmu).

! N. powinien się upewnić, czy dzieci mogą jeść dane owoce!

- Wykonanie sałatki owocowej – zabawa badawcze.

Naturalne owoce: pomarańcze, kiwi, mandarynki, banany, plastikowe nożyki, papierowe talerzyki, duża miska (najlepiej przezroczysta), łyżka, opcjonalnie syrop klonowy.

N. zachęca dzieci do samodzielnego przygotowania sałatki owocowej. Układa na stoliku pomarańcze, kiwi, mandarynki, banany. Dzieci myją owoce. Dotykają skórki, którą są pokryte owoce. Opisują swoje wrażenia. Następnie przy pomocy N. obierają mandarynki, kiwi i pomarańcze, a samodzielnie – banany. Porównują, z którego owocu najłatwiej było zdjąć skórkę, która skórka była najgrubsza. Plastikowymi nożykami kroją wszystkie owoce na małe części na papierowych talerzykach. Sprawdzają, które z nich kroi się łatwo, a które trudno. Zastanawiają się dlaczego. Przyglądają się nasionom pomarańczy, mandarynki i kiwi. Porównują je. Następnie wkładają wszystkie składniki do miski i mieszają je łyżką. N. dodaje do sałatki trochę syropu klonowego. Potem następuje degustacja sałatki.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kompot owocowy* (przewodnik, cz. 2, s. 28).

Listopad, tydzień 4

Dzień 4

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Nie ufam obcym

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Słuchanie baśni <i>O wilku i siedmiu kozłatkach</i> . Rozmowa na temat baśni. Zabawy w kąciku teatralnym. Odgrywanie scenek z baśni i z życia codziennego. Zabawa wyrabiająca reakcję na ustalone sygnały – <i>Bębenek</i> .	IV 5 IV 1 IV 7
II. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 6. Cele: rozwijanie umiejętności uważnego słuchania i zapamiętywania poleceń, nabywanie sprawności fizycznej. Zabawy na powietrzu: zabawa bieżna <i>Wilk i kozłątka</i> , zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Mama koza i kozłątka</i> .	I 8, I 9, III 8 I 4, I 5
III. Zabawa <i>Komu mogę zaufać?</i> <i>Nie ufam obcym</i> – ćwiczenia języka podczas wypowiedzania rymowanki. Zabawa ruchowa z elementem toczenia – <i>Sprawna ręka</i> .	II 7, IV 5 IV 2 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania i zapamiętywania poleceń,
- nabywanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- z uwagą słucha poleceń N., zapamiętuje je i stosuje się do nich,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Słuchanie baśni *O wilku i siedmiu kozłatkach*. Rozmowa na temat baśni. **Ilustracje do baśni, baśń *O wilku i siedmiu kozłatkach*, pozyskana przez N.** N. czyta lub opowiada dzieciom baśń *O wilku i siedmiu kozłatkach* (w dowolnej wersji). Rozmawia z dziećmi na temat baśni.

Zadaje pytania, np.:

- *O co mama koza prosiła swoje dzieci?*
- *W jaki sposób wilk oszukał koźlęta?*
- *Co zrobiła mama koza?*
- *Jak inaczej mogła skończyć się ta baśń?*
- *Co wy zrobili byście na miejscu koźląt?*

N. nawiązuje do codziennych sytuacji, w których mogą znaleźć się dzieci. Przypomina o zachowaniu ostrożności w kontakcie z obcymi osobami.

- Zabawy w kąciuku teatralnym. Odgrywanie scenek z baśni i z życia codziennego.
Kukiełki, pacynki lub sylwety bohaterów baśni, teatrzyk (może to być również parawan, tkanina położona na ustawionych w jednej linii np. trzech krzeselkach, kartonowe pudło).

N. proponuje dzieciom zabawę w teatr. Ustawia teatrzyk i układa w nim kukiełki. Chętne dzieci odgrywają scenki z baśni według własnych pomysłów. Pozostałe dzieci stanowią widownię. Następnie N. proponuje dzieciom odgrywanie scenek dramatycznych związanych z sytuacjami, w których mogą znaleźć się dzieci każdego dnia. Początkowo przyjmuje na siebie rolę obcej osoby, a kiedy dzieci poczują się już dobrze w odgrywaniu ról, przekazuje swoją rolę innemu dziecku. Przykładowe scenki do odegrania:

- obcy daje dziecku ładną zabawkę i prosi, aby oddało się z nim,
- obcy podaje rękę i mówi, aby dziecko poszło z nim do domu, bo woła je mama,
- obcy pyta o imię, nazwisko, adres oraz o to, czy rodzice są w domu.

- Zabawa wyrabiająca reakcję na ustalone sygnały – *Bębenek*.

Bębenek.

Dzieci biegają w rytmie wystukiwanym na bębenku, w określonym kierunku. Na sygnał – mocne uderzenie w bębenek – zatrzymują się i zaczynają miarowo klaskać. Ponownie biegają. Na sygnał – dwa uderzenia w bębenek – zatrzymują się i tupią. Kiedy dzieci usłyszą trzy uderzenia w bębenek, zatrzymują się i recytują refren piosenki, klaszcząc na pierwszą miarę taktu.

II

Zajęcia 1. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 6 (przewodnik, cz. 2, s. 22).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Wilk i koźlątko*.

Skakanki.

N. układa ze skakanek cztery koła. Są to domy koźlątek. Za pomocą wylczanki wybiera jedno dziecko, które będzie pełniło rolę wilka polującego na koźlątko. Koźlątko biegają pomiędzy domami. Na hasło N.: *Wilk się skrada*, wbiegają jak najszybciej do najbliższego położonego domu (w jednym domu nie mogą być więcej niż cztery koźlątko). Wilk stara się złapać to koźlątko, które znajduje się poza domem. (Dotknięcie pleców uciekającego dziecka oznacza, że zostało ono złapane). Złapane koźlątko staje z boku, obok N., i wspólnie obserwują dalszy przebieg zabawy.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Mama koza i koźlęta*.

Skakanki.

Dzieci naśladowują wykonywane przez N. ruchy, np.: biegają za N., jedno za drugim; wykonują pajacyki, stojąc w rzędzie; wykonują przysiady; przeskakują przez ułożoną ze skakanek drogę; maszerują, licząc głośno do czterech.

III

- Zabawa *Komu mogę zaufać?*

Kartoniki z uśmiechniętymi buziami i ze smutnymi buziami.

Dzieci siedzą w kole. N. wręcza każdemu dziecku kartoniki, na których są narysowane uśmiechnięta buzia i smutna buzia. Wypowiada różne zdania. Dzieci podnoszą do góry kartonik ze smutną buzią, jeśli nie zgadzają się z wypowiedzianym przez N. zdaniem, lub kartonik z uśmiechniętą buzią, jeśli zgadzają się z nim.

Przykładowe zdania:

Mogę podać swoje imię, nazwisko i adres nieznanemu panu, który częstuje mnie cukierkiem.

Podaję swój adres panu policjantowi.

Otwieram drzwi do domu obcej osobie.

Mogę wziąć od nieznanego ładną zabawkę.

- *Nie ufam obcym* – ćwiczenia języka podczas wypowiadania rymowanki.

N. zapoznaje dzieci z tekstem rymowanki. Wyjaśnia, po jakich słowach dzieci będą wykonywały odpowiednie ruchy językiem. Pokazuje prawidłowy sposób wykonania ćwiczenia.

Dzieci:

Puka ktoś do drzwi: puk, puk, puk.

rytmicznie dotykają językiem wybranych górnych zębów od wewnętrznej strony,

Puka coraz mocniej: stuk, stuk, stuk.

rytmicznie klaskają językiem,

Nie otworzę drzwi bo, bo, bo

rytmicznie czyszczą językiem podniebienie (rysują językiem po podniebieniu od jednej strony do drugiej),

on jest dla mnie obcy, nie znam go.

nadymają policzki jak żaba.

- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Sprawna ręka* (przewodnik, cz. 2, s. 29).

Listopad, tydzień 4

Dzień 5

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Dbam o czystość

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rozmowy na temat znaczenia mydła. Rysowanie po liniach rysunku i kolorowanie go według własnego pomysłu. Przygotowanie pomocy do zajęć – wycinanie małych kólek za pomocą dziurkacza. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Skok po zdrowie.</i>	I 7, IV 5 I 7 I 5
II.	<i>Projektuję swój ręcznik</i> – zajęcia plastyczne inspirowane zabawą badawczą. Cele: kształtowanie nawyków higienicznych, rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa ćwicząca koncentrację uwagi – <i>Moje imię</i> . Rzucanie piłką do kosza.	IV 1, IV 12 IV 13 I 4, I 5
III.	<i>Czy coś się zmieniło?</i> – wskazywanie zmian w kolejności ułożenia przedmiotów. Utrwalenie kolejnych etapów mycia rąk. Zabawa ilustrowana ruchem, z wykorzystaniem wiersza B. Formy <i>Jestem pachnący i czysty.</i>	IV 12 I 2 IV 7

Cele główne

- kształtowanie nawyków higienicznych,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę osobistą,
- ozdabia rysunek ręcznika kolorowymi kołami według własnego pomysłu.

Przebieg dnia

I

- • Karta pracy, cz. 1, nr 43
Dzieci:
 - mówią, do czego służy mydło,
 - rysują po szarych liniach rysunku,
 - kolorują go według własnego pomysłu,
 - nazywają przedmioty przedstawione na zdjęciach; mówią, do czego służy każdy przedmiot.
- • N. zwraca dzieciom uwagę na fakt, że mydło może mieć różną postać: może być w kostce lub w płynie.
- Przygotowanie pomocy do zajęć – wycinanie małych kółek za pomocą dziurkacza. **Dziurkacz, papier kolorowy lub kolorowe kartki ksero, plastikowe tacki lub małe miseczki.** N. zachęca dzieci do udziału w przygotowaniu pomocy do dzisiejszych zajęć. Ustawia na stołach tacki lub małe miseczki, dziurkacz oraz kolorowe kartki. Dzieci kolejno za pomocą dziurkacza wycinają małe kółeczka. Umieszczają je na tackach według kolorów.
- • Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok po zdrowie* (przewodnik, cz. 2, s. 29).

II

Zajęcia 1. **Projektuję swój ręcznik** – zajęcia plastyczne inspirowane zabawą badawczą.

- Wprowadzenie do tematu.
Przybory służące do utrzymania czystości, np.: pasta do zębów, szczoteczka do zębów (w opakowaniu – nowa), mydelniczka z mydłem lub mydło w płynie, kubek, szczoteczka do rąk, puste opakowanie po płynie do kąpieli, ręcznik.
N. układa na stoliku różne przybory służące do utrzymania czystości oraz ręcznik. Pyta dzieci, do czego one służą. Chętne dzieci kolejno podchodzą do stolika, wybierają jeden przedmiot, pokazują go pozostałym dzieciom, podają nazwę i wyjaśniają, do wykonywania jakich czynności jest on niezbędny.
 - *Dlaczego do mycia rąk jest potrzebne mydło?* – zabawy badawcze.
N. dzieli dzieci na cztery zespoły. Każdy zespół pracuje przy osobnym stoliku. N. ustawia na środku każdego stolika plastikowy, głęboki talerz lub inny pojemnik i zmielony pieprz na tacce. Wlewa do talerza wodę. Dzieci wysypują kolejno pieprz do wody, tak aby zakrył on całą powierzchnię talerza. Następnie wkładają palec do wody pośrodku talerza. Obserwują, co dzieje się z pieprzem. N. nakłada na palec jednego dziecka z każdego zespołu mydło w płynie. Dzieci ponownie zanurzają palec w wodzie. Kontynuują obserwacje. Zastanawiają się, dlaczego reakcja pieprzu w obu przypadkach była inna. N. wyjaśnia zjawisko.
- Mydło pozwala utrzymywać ciało w czystości. Mycie rąk samą wodą nie usuwa brudu. Utrzymuje się on na skórze wskutek działania tłuszczów, które wydziela skóra. Brud przy-

kleja się do tłuszczów, a woda z tłuszczami sobie nie radzi. Do tego potrzebne jest mydło. Zmyje ono i tłuszcz, i brud.

- Zabawa ruchowa *Moje dłonie* (według W. Sherborne) – wyczuwanie dłoni i palców.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej spokojnej muzyki.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie spokojnej muzyki. Na przerwę w muzyce zatrzymują się, układają dłonie na podłodze i obrysowują ich kontury kolejnymi palcami jednej ręki.

Warto, aby dzieci wykonywały to ćwiczenie palcami ręki wiodącej, czyli dzieci praworęczne – prawą ręką, a leworęczne – lewą ręką.

- Zabawa ruchowa *Znajdź taki sam ręcznik.*

Dla każdego dziecka emblemat z narysowanymi na nim figurami geometrycznymi (np.: kołem, kwadratem) w różnych kolorach (nie więcej niż cztery figury, każdy emblemat ma swoją parę), tamburyn.

N. wręcza dzieciom emblematy przedstawiające rysunki ręczników ozdobione figurami geometrycznymi w różnych kolorach i kształtach (nie więcej niż dwa kształty). Gra na tamburynie. Dzieci poruszają się w różnych kierunkach, zgodnie z wygrywanym rytmem. Na przerwę w muzyce ustawiają się w parach – szukają sobie dziecka z takim samym rysunkiem ręcznika na emblemacie.

- Ozdabianie rysunków ręczników kolorowymi kołami.

Białe kartki z narysowanym na nich dużym rysunkiem ręcznika, małe kółka wycięte dziurkaczem z kolorowych kartek, klej.

Dzieci siedzą przy stole. N. układa przed każdym dzieckiem białą kartkę, na której znajduje się rysunek ręcznika. Dzieci ozdabiają go, przyklejając małe, kolorowe koła według własnych pomysłów. Mogą przyklejać koła pojedynczo, mogą również posmarować kartkę klejem i sypać na nią koła tak, jakby sypały piasek. Wtedy jednak kartka musi być grubo pokryta klejem.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa ćwicząca koncentrację uwagi – *Moje imię.*

Dzieci stają w kole. Zabawę rozpoczyna N. Wymienia imię dziecka, które natychmiast po jego usłyszeniu obiega jak najszybciej koło i wraca na swoje miejsce. Następnie dziecko wymienia imię innego, wybranego przez siebie, dziecka. N. zwraca uwagę, aby każde dziecko miało szansę wziąć udział w zabawie.

- Rzucanie piłką do kosza.

Piłka.

Dzieci ustawiają się w rzędzie przed koszem. Kolejno próbują trafić do niego piłką. N. zwraca uwagę na to, aby dzieci stały w odpowiedniej odległości od kosza (dla każdego dziecka ta odległość może być inna) i we właściwy sposób trzymały piłkę.

III

- *Czy coś się zmieniło?* – wskazywanie zmian w kolejności ułożenia przedmiotów.

Przybory i przedmioty służące do utrzymania higieny osobistej, np.: pasta do zębów, szczoteczka do zębów, mydło, chusteczki higieniczne.

N. układa na stole jeden obok drugiego przybory i przedmioty służące do utrzymania higieny osobistej. Dzieci starają się zapamiętać ułożenie przedmiotów. Odwracają się tyłem do N. N. zmienia kolejność ułożenia przedmiotów. Dzieci wskazują zmiany.

- Utrwalanie kolejnych etapów mycia rąk.

Plastikowa miska, mydło w płynie, papierowe ręczniki, cerata.

N. pyta dzieci, jakie czynności należy kolejno wykonać, aby dokładnie umyć ręce. Dzieci odpowiadają. N. podsumowuje wypowiedzi dzieci. Nalewa wodę do miski. Prezentuje, jak

powinno się myć ręce. N. dba o precyzję ruchów, a wszystkie czynności wykonuje powoli. Sprząta po sobie i nalewa czystą wodę do miski. Zaprasza chętne dzieci do umycia rąk z zachowaniem poszczególnych etapów wykonywania tej czynności.

- Zabawa ilustrowana ruchem, z wykorzystaniem wiersza B. Formy *Jestem pachnący i czysty. Bębnek*.

Dzieci swobodnie maszerują w dowolnych kierunkach sali w rytmie wystukiwanym na bębnie. Podczas przerwy w muzyce zatrzymują się i ruchem ilustrują fragment wiersza recytowanego przez N.

Mam kubek i szczotkę,

zęby często myję.

*Lubię, gdy mam czyste
ręce, uszy, szyję.*

*Kiedy biorę prysznic,
jestem uśmiechnięty,
dokładnie szoruję
kolana i pięty.*

*Potem się wycieram
ręcznikiem puszystym,
bo chcę być zawsze
pachnący i czysty.*

Dzieci:

wyciągają przed siebie prawą dłoń, następnie lewą dłoń,

naśladują mycie zębów,
pokazują dłonie, dotykają uszu, szyi,

naśladują spadające strugi wody,
rysują w powietrzu uśmiechniętą buzię,
szorują kolana i pięty,

naśladują wycieranie ręcznikiem całego ciała.

Grudzień, tydzień 1

Dzień 1

Jak wyglądał świat przed milionami lat

W prehistorycznym lesie

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Słuchanie piosenki <i>Kolega dinozaur</i> w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Oglądanie encyklopedii i książek przyrodniczych o dinozaurach. Zabawy ruchowe z zestawu zabaw ruchowych nr 13.	IV 7 IV 19 I 8
II. <i>W prehistorycznym lesie</i> – słuchanie opowiadania B. Szelańskiej <i>Świat sprzed milionów lat</i> . Cele: rozwijanie umiejętności skupiania uwagi na przekazie literackim, wzbogacanie wiedzy na temat warunków panujących w prehistorycznym lesie. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem podskoku – <i>Uwaga, zaspą!</i> Zabawy śnieżkami, np. rzucanie śnieżkami do celu. Zachowanie zasad bezpieczeństwa.	IV 5, IV 16, IV 18 I 4, I 5
III. <i>Paprocie</i> – rysowanie w plastelinie. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej. Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową – <i>Dinozaur</i> . Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Czarny parzy</i> .	IV 8 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności skupiania uwagi na przekazie literackim,
- wzbogacanie wiedzy na temat warunków panujących w prehistorycznym lesie.

Cele operacyjne

Dziecko:

- słuca w skupieniu opowiadania,
- wypowiada się na temat prehistorycznego lasu, warunków, w jakich żyły dinozaury i tworzył się węgiel.

Przebieg dnia

I

- Słuchanie piosenki *Kolega dinozaur* (sł i muz. J. Kucharczyk) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD.

Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Kolega dinozaur*.

Czy zna-cie mo - je-go ko - le - gę di - no-zau-ra? Dziś cho-wa się w ma-łej ksią-
żce - czce. Da-wno, da-wno te-mu mie-szkał tu, na zie-mi, i o tam-tych cza-sach
o-po-wia-da chę-tnie. Gdy ro-sły na zie-mi o - gro-mne roś-li-ny, a wko-ło wiel-kie wul-
ka-ny dy-mi-ły, na na-szej pla-ne-cie mie-szka-ły ol-brzy-my, stra - szne di - no-
zau - ry. Stra - szne di - no - zau - ry. Gdy zau - ry.

I. Czy znacie mojego kolegę dinozaura?

Dziś chowa się w małej książeczce.

Dawno, dawno temu mieszkał tu, na ziemi,

i o tamtych czasach opowiada chętnie.

Ref.: Gdy rosły na ziemi ogromne rośliny,
a wkoło wielkie wulkany dymiły,
na naszej planecie mieszkały olbrzymy,
straszne dinozaury.

bis

II. To wtedy powstały bezkresne oceany,

wysokie tworzyły się góry

i na wszystkich lądach, w morzach, oceanach

królowały wielkie gady – dinozaury.

Ref.: Gdy rosły na ziemi ogromne rośliny... } bis

- Oglądanie encyklopedii i książek przyrodniczych o dinozaurach.

Encyklopedie, książki przyrodnicze.

Dzieci oglądają encyklopedie i książki przyrodnicze o dinozaurach. Swobodnie wypowiadają się, informując o tym, co już wiedzą na temat tych zwierząt. Poznają nazwy wybranych dinozaurów, np.: diplodok, triceratops, brachiozaur, jangczuanozaur, pterodaktyl. N. przekazuje dzieciom ciekawostki na temat sposobu życia dinozaurów i warunków, w jakich żyły.

Zestaw zabaw ruchowych nr 13 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Diplodoki, na start!*
Odtwarzacz CD, nagranie wesołej muzyki.
N. zamienia dzieci w dinozaury diplodoki. Dzieci ustawiają się w szeregu jedno obok drugiego i zapamiętują, koło kogo stoją. Podczas muzyki poruszają się po całej sali w jednym kierunku. W czasie przerwy w muzyce N. mówi: *Diplodoki, na start!* Dzieci wracają do początkowego ustawienia. Ponowne dźwięki muzyki zapraszają do dalszej zabawy.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Czarny parzy.*
Białe krążki i czarne krążki.
N. rozkłada w sali krążki (więcej białych i kilka czarnych), tworząc drogę umożliwiającą dzieciom przejście z jednej strony sali na drugą. Na sygnał N. dzieci ustawiają się w rzędzie i pokonują wyznaczoną drogę w ten sposób, aby nie stanąć na czarnym krążku.
- Zabawa bieżna *Pterodaktyle.*
Dzieci biegają swobodnie po sali w jednym kierunku, poruszając rękami. Na sygnał N., np. klaśnięcie, zatrzymują się, unoszą ręce w górę i wydają dowolne odgłosy – takie, jakie według nich mogłyby wydawać pterodaktyle.
- Zabawa ruchowa w parach – *Spacer dinozaurów.*
Bębenek.
Dzieci dobierają się parami. Jedno z nich zamyka oczy, a drugie je prowadzi. Na uderzenie w bębenek dzieci zamieniają się rolami.
- Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki – *Chodzące dinozaury.*
Obręcz dla każdego dziecka.
N. zamienia dzieci w dinozaury, rozdaje im obręcze (domy). Dzieci naśladują poruszanie się dinozaurów i jednocześnie wypowiadają zdanie: *Brachiozaury, diplodoki, chodzą prosto i na boki.* Na koniec recytacji wchodzi do wolnych obręczy. N. powtarza zabawę kilka razy. Podczas kolejnych powtórzeń N. odkłada po jednej obręczy. Dzieci, które nie znajdą domu, siadają z boku. Zabawa trwa do momentu, w którym zostanie jedna obręcz. Dziecko, które w niej stanie, będzie zwycięzcą.

II

Zajęcia 1. W prehistorycznym lesie – słuchanie opowiadania B. Szelągowskiej *Świat sprzed milionów lat.*

- Powitanie zabawą *Cześć.*
Dzieci chodzą po sali i witają się z przybyłymi tego dnia dziećmi. Podają sobie dłonie, uśmiechają się do siebie i mówią sobie: *Cześć!*
- Słuchanie opowiadania B. Szelągowskiej *Świat sprzed milionów lat.*
Książka (s. 30–31) dla każdego dziecka.
Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje im książki i zaprasza do wystuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

Olek bardzo się ucieszył na widok dziadka. Koniecznie chciał mu powiedzieć, co pani pokazywała dzisiaj w przedszkolu. Jeszcze w szatni zaczął opowiadać:

– Dziadku, a czy ty wiesz, że nasz świat istnieje już naprawdę długo? Pani powiedziała, że Ziemia ma wiele milionów lat! I przyniosła nam węgiel. Ale to nie taki zwykły węgiel, jakim pali wujek Witek. Tego szkoda by było wrzucić do pieca.

– A cóż to był za niezwykły węgiel, że nie można nim palić w piecu? – dopytywał zaciekawiony dziadek.

– Niby można, ale szkoda, bo w tym kawałku węgla był odcisnięty kawałek paproci. A to oznacza, że ten kawałek powstał bardzo dawno temu właśnie z takich roślin. Węgiel tworzył się na bagnach, które w tamtym czasie były porośnięte przez wilgotne lasy tropikalne. Martwe rośliny opadły na dno bagien i tworzył się z nich torf. Potem torf został przykryty mułem i piaskiem, a później zalała go woda. I tak w kółko. Trwało to naprawdę długo. I wiesz co, dziadku? Też chciałbym mieć taki kawałek węgla. Tylko nie chce mi się tak długo czekać, aż się sam zrobi – powiedział zasmucony chłopiec.

– Nie martw się. Na pewno razem coś wymyślimy. Wiem! Zadzwoń do babci. Może nam podpowie, co zrobić. – Dziadek wyjął telefon i wybrał odpowiedni numer. Najpierw wszystko opowiedział babci, a potem z uwagą słuchał odpowiedzi, kiwając przy tym głową. Na koniec – zadowolony – rozłączył się.

– Sami sobie zrobimy węgiel, Olku. Nie będziemy musieli czekać miliony lat.

Dziadek opowiedział chłopcu, co wymyślili wspólnie z babcią. W domu zrobili masę solną, uformowali ją w dość dużą bryłkę, a następnie odcisnęli w niej liść domowej paproci, po czym włożyli bryłkę do nagrzanego piekarnika. Na koniec, po wystygnięciu, pomalowali ją na czarno.

– Dziadku, nasza bryłka wygląda zupełnie jak ten węgiel, który przyniosła pani do przedszkola! – zawołał uradowany chłopiec. – Ale jestem dumny, że mam taki skarb z zamierzchłych czasów!

– Ja też bym chciała mieć taki skarb – powiedziała z zazdrością zasmucona Ada.

Olek popatrzył na siostrę.

– W takim razie przez najbliższy tydzień mój węgiel będzie stał u ciebie na półce.

– A może stać koło Dinusia? – zapytała z nadzieją w głosie.

– Oczywiście, że tak. A potem postawię go u siebie na półce obok dinozaurów. Przecież one też żyły miliony lat temu.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 30–31) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- W jaki sposób powstała bryła węgla, którą przyniosła pani Olka do przedszkola?
- Czy wy także chcielibyście mieć taki skarb z dawnych czasów?
- Zabawa badawcza Jak powstał węgiel?

Duże szklane naczynie, resztki organiczne (np.: kora, liście, patyczki), pojemniki z piaskiem i ziemią, woda w konewce, kawałek tkaniny, bryłka węgla, mokre chusteczki.

N. gromadzi dzieci przy stoliku, na którym ustawił duże szklane naczynie oraz inne potrzebne akcesoria. Wsypuje do naczynia piasek, tworząc pierwszą warstwę. Na piasku układa resztki organiczne, następnie wsypuje ziemię. Całość polewa wodą z konewki. Zaprasza chętne dzieci do powtórzenia tych samych czynności i ułożenia kilku warstw. Opowiada dzieciom, że po miliardach lat z takich warstw, jakie przed chwilą ułożyły, uformował się węgiel. Pokazuje dzieciom bryłkę węgla. Dzieci przekazują sobie węgiel i go oglądają. Na koniec wycierają ręce w chusteczki i mówią, jaki jest węgiel.

Wniosek: węgiel jest czarny, twardy, lekko się błyszczy i brudzi.

N. przekazuje ciekawostki na temat wykorzystania węgla w przemyśle.

☰ Karta pracy, cz. 1, nr 45

Dzieci:

- oglądają obrazek,
- opowiadają o tym, co dzieje się na obrazku,
- łączą fragmenty obrazka znajdujące się na dole karty z ich miejscami na dużym obrazku.
- Zabawa w formie opowieści ruchowej – *Spacer po prehistorycznym lesie*.

Odtwarzacz CD, nagranie melodii do marszu, pachołki w kolorze zielonym.

N. proponuje dzieciom cofnięcie się w czasie i odwiedzenie lasu sprzed milionów lat. Rozkłada na podłodze, w dużych odstępach od siebie, zielone pachołki. Są to paprocie drzewiaste. Włącza nagranie. Dzieci spacerują po sali między pachołkami. Słuchają opowiadania N. o ogromnych paprociach i widłakach oraz różnych dinozaurach, np. łagodnych diplodokach. Na wspomnienie o groźnych triceratopsach dzieci chronią się w ustalonym miejscu.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem podskoku – *Uwaga, zaspa!*
Dzieci swobodnie spacerują po wyznaczonym terenie. Na zawołanie: *Uwaga, zaspa!* wykonują podskok obunóż w przód.
- Zabawy śnieżkami, np. rzucanie śnieżkami do celu. Zachowanie zasad bezpieczeństwa.

III

- *Paprocie* – rysowanie w plastelinie. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.
Plastelina, dla każdego dziecka: plastikowa lub tekturowa podkładka i patyczek.
Dzieci rozcierają palcem plastelinę na podkładce. Następnie rysują patyczkami linie odchodzące od głównej linii – zaznaczają charakterystyczny układ liści na łodydze paproci.
- Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową – *Dinozaur* (według B. Formy).

Tamburyn.

Dzieci przemieszczają się w rytmie wystukiwanym na tamburynie, w rozsypce, w określonym kierunku. Obrazują tekst wiersza ruchem.

	N.	Dzieci:
<i>Dinozaur stawia ciężkie kroki i groźnie rozgląda się na boki.</i>	N. miarowo uderza w tamburyn, jw.,	przenoszą ciężar ciała z lewej nogi na prawą, zatrzymują się, spoglądają raz w jedną stronę, raz w drugą stronę,
<i>Idzie przez wysokie góry,</i>	potrząsa tamburynem,	przechodzą do przysiadu, powoli przechodzą do pozycji stojącej, wyciągają ręce w górę, wykonują kroczki w miejscu,
<i>które sięgają hen, aż pod chmury.</i>	wykonuje delikatne, szybkie uderzenia w tamburyn,	poruszają palcami wyciągniętych dłoni,
<i>Odпочywa, kiedy jest zmęczony, chrapie, kiedy jest najedzony,</i>	wykonuje jedno uderzenie w tamburyn, wykonuje jedno uderzenie w tamburyn,	wykonują nagły przysiad, pozostają w bezruchu, naśladują chrapanie,
<i>płynie rwącą rzeką,</i>	tremolo,	przechodzą do leżenia, naśladują pływanie,

śpi na piaszczystej plaży.

Czasami, oparty o pień
drzewa, długo o czymś
marzy.

Nie boi się silnych wiatrów,
nie boi się burzy,

ma dużo siły
i jest bardzo duży.

gra opuszkami palców
w rytmie ósemek,

wykonuje mocne uderzenia
w rytmie ćwierćnut,
energicznie potrząsa tam-
burynem,
tremolo.

przechodzą do leżenia bokiem,
ręce układają pod głowę,
wykonują siad skrzyżny (plecy
wyprostowane, oczy zamknię-
te),

przechodzą do stania, porusza-
ją uniesionymi rękami,
klaszczą,

na sztywnych nogach wykonu-
ją obrót wokół siebie.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Czarny parzy* (przewodnik, cz. 2, s. 44).

Grudzień, tydzień 1

Dzień 2

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Mały Dinoś

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia oddechowe – <i>Pióro pterodaktyla</i> . Oglądanie rysunków, wypowiedzianie się na temat: <i>Jak rozwijał się dinozaur?</i> Zabawa <i>Bacność</i> – wyrabianie szybkiej reakcji na sygnał.	I 9 IV 5, IV 9, IV 18 IV 7
II. Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Kolega dinozaur</i> . Cele: kształtowanie poczucia rytmu, wykorzystywanie nowych efektów dźwiękowych. Zabawy na świeżym powietrzu: ćwiczenie na rozgrzewkę – <i>Wytupujemy rytmy</i> . Zabawa równoważna – <i>Dinozaur rośnie</i> .	IV 7 I 4, I 5
III. <i>Jaja dinozaurów</i> – lepienie kulek z modeliny. Zabawa <i>Dinozaury</i> – kształtowanie poczucia rytmu. Zabawa w kole, ze śpiewem – <i>Mały Dino mocno śpi</i> .	I 7, IV 12 IV 7 I 5

Cele główne

- kształtowanie poczucia rytmu,
- wykorzystywanie nowych efektów dźwiękowych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- porusza się rytmicznie przy muzyce,
- wykonuje instrumentalizację piosenki z wykorzystaniem butelek, szarego papieru, klocków i pokrywek.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia oddechowe – *Pióro pterodaktyla*.

Dla każdego dziecka sztuczne piórko.

Dzieci otrzymują od N. po jednym piórku. Głaszczą nim te części ciała, których nazwy wymienia N., np.: dłoń, nos, policzek. Następnie dmuchają na piórka, starając się jak najdłużej utrzymać je w powietrzu.

 Karta pracy, cz. 1, nr 46

Dzieci:

- oglądają rysunki,
- opowiadają, jak rozwijał się dinozaur,
- mówią, gdzie na obrazku znajduje się dinozaur (względem palmy).

- Zabawa *Bacznosc* – wyrabianie szybkiej reakcji na sygnał.

Nagranie piosenki *Kolega dinozaur*, odtwarzacz CD.

Marsz w rytmie piosenki. Na hasło: *Bacznosc*, i przerwę w muzyce dzieci zatrzymują się i pozostają przez chwilę w bezruchu. Kiedy usłyszą muzykę, ponownie maszerują.

II

Zajęcia 1. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Kolega dinozaur* (przewodnik, cz. 2, s. 43).

- Słuchanie piosenki *Kolega dinozaur* (w wykonaniu N.).
- Instrumentalizacja piosenki *Kolega dinozaur* z wykorzystaniem przedmiotów wydających charakterystyczne dźwięki.

Nagranie piosenki *Kolega dinozaur*, dla każdego dziecka jedna z rzeczy: plastikowa butelka, kawałek szarego papieru, drewniane klocki, pokrywki na garnki, odtwarzacz CD.

I. *Czy znacie mojego kolegę dinozaura?*

Dziś chowa się w małej książeczce.

Dawno, dawno temu mieszkał tu, na ziemi,

i o tamtych czasach opowiada chętnie.

Ref.: *Gdy rosły na ziemi ogromne rośliny,*

*a wkoło wielkie wulkany dymiły,
na naszej planecie mieszkały olbrzymy,*

*straszne dinozaury.
Straszne dinozaury.*

II.

Ref.:

Dzieci:

uderzają małymi plastikowymi butelkami o podłogę, w rytmie półnut, uderzają małymi plastikowymi butelkami o kolana, w rytmie półnut, szeleszczą, ugniatają kawałki szarego papieru, w rytmie ćwierćnut,

uderzają klockiem o klocek, w rytmie półnut,

uderzają małymi plastikowymi butelkami o podłogę, w rytmie półnut, uderzają w pokrywki, uderzają w pokrywki,

jw.,

klaszczą w rytmie półnut podczas refrenu.

- Ćwiczenie rozwijające reakcję na ustalone sygnały – *Maszerujemy*.

Nagranie piosenki *Kolega dinozaur*, odtwarzacz CD.

Dzieci maszerują w rytmie piosenki. Podczas przerwy w muzyce wykonują ruchy zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.

Miarowe uderzenia w bębenek,
w rytmie ćwierćnut
miarowe uderzenia w rytmie półnut
miarowe uderzenia w rytmie ósemek

Dzieci:

zatrzymują się i wykonują podskoki obunóż w miejscu, sprężynują kolanami, biegają w miejscu.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Ćwiczenie na rozgrzewkę – *Wytupujemy rytmy*.
Dzieci wytupują na śniegu proste rytmy podane przez N. w formie klaskania.
- Zabawa równoważna – *Dinozaur rośnie*.
Dzieci w przysiadzie, powoli prostują się i nucą mruczankę – od niskich tonów do wysokich. Gdy już staną, zabawa się powtarza, z tym że teraz wykonują ruchy na odwrót: powoli obniżają się do pozycji w przysiadzie i nucą mruczankę – od wysokich tonów do niskich.

III

- *Jaja dinozaurów* – lepienie kulek z modeliny.
Podkładka dla każdego dziecka, modelina w różnych kolorach.
N. zachęca dzieci do ulepienia jaj dinozaura. Dzieci najpierw bawią się modeliną: ugniatają ją, spłaszczają, ponownie ugniatają, przeciskają przez palce. Następnie formują jaja różnej wielkości i w różnych kolorach. Na koniec dzieci odkładają prace w ustalone miejsce. Liczą w dostępnym zakresie i wypowiadają się, ile jaj ulepiły z danego koloru modeliny.
- Zabawa *Dinozaury* – kształtowanie poczucia rytmu.

Bębenek.

Dzieci maszerują wężykiem za N. w rytmie wystukiwanym na bębnie. Mocne uderzenie w bębenek oznacza zatrzymanie się. N. przechodzi wzdłuż wężyka, uderzając przed każdym dzieckiem w bębenek. Po usłyszeniu uderzenia dziecko przyjmuje dowolną pozę dinozaura.

- Zabawa w kole, ze śpiewem – *Mały Dino mocno śpi*.
Dzieci trzymają się za ręce, maszerują po obwodzie koła i śpiewają piosenkę. W środku znajduje się wybrane dziecko, które naśladuje śpiącego Dinusia. Na słowa: *Pierwsza godzina*, dzieci stają twarzami do środka koła, opierają prawy łokieć o lewą dłoń, poruszają rytmicznie wyciągniętą do przodu prawą ręką, licząc, pokazując kolejno pierwszy, drugi i trzeci palec. Na słowa: *Dinuś łapie*, dzieci, które nie chcą być złapane, kucają. Te dzieci, które chcą być złapane, stoją. Spośród nich Dinuś wybiera swego następcę i zabawa toczy się od nowa.

Grudzień, tydzień 1

Dzień 3

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Bal dinozaurów

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Stemplowanie palcem. Przygotowanie dekoracji na bal dinozaurów. Ćwiczenie relaksacyjne <i>Dinozaur</i> (według B. Formy). Zabawa z elementem równowagi – <i>Czarny parzy</i> .	I 7, IV 1 IV 7 I 5
II. <i>Dinozaury w przedszkolu</i> – zajęcia matematyczne. Cele: rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej, rozwijanie umiejętności matematycznych. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer do parku, porównywanie jakości powietrza, zabawa pobudzająco-hamująca – <i>Jeden, dwa, trzy</i> .	IV 12, IV 15 I 4, I 5
III. Zabawa badawcza <i>Śnieg, lód</i> . Zabawa w kole, ze śpiewem – <i>Bałwankowa rodzina</i> . Zabawa <i>Dinozaury</i> – kształtowanie poczucia rytmu.	IV 13 I 5 IV 7

Cele główne

- rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej,
- rozwijanie umiejętności matematycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozróżnia wygląd wybranych dinozaurów, układa rytmy według podanego wzoru,
- przelicza, posługuje się liczebnikami głównymi w zakresie 4 i więcej, stosuje pojęcia: *mniej, więcej*.

Przebieg dnia

I

- Stemplowanie palcem. Przygotowanie dekoracji na bal dinozaurów.
Dla każdego dziecka: czarny karton i biały karton, pojemniki z białą farbą i z czarną farbą, sznurek, spinacze do bielizny.

Dzieci przygotowują dekorację na bal dinozaurów: stemplują na czarnym kartonie palcem prawej dłoni maczanym w białej farbie, a następnie na białym kartonie stemplują palcem lewej dłoni maczanym w czarnej farbie. Po umyciu rąk z pomocą N. zawieszają gotowe prace na sznurku za pomocą spinaczy do bielizny.

- Ćwiczenie relaksacyjne *Dinozaur* (według B. Formy).
Dzieci siedzą w parach lub w kole, jedno za drugim, tak żeby mieć przed sobą plecy kolegi lub koleżanki. N. czyta wiersz i pokazuje czynności przypisane danemu wersowi wiersza.

*Dinozaur stawia ciężkie kroki
i groźnie rozgląda się na boki.
Idzie przez wysokie góry,
które sięgają hen, aż pod chmury.
Odpoczywa, kiedy jest zmęczony,
chrapie, kiedy jest najedzony,
płyynie rwącą rzeką,*

*śpi na piaszczystej plaży.
Czasami, oparty o pień drzewa,
długo o czymś marzy.
Nie boi się silnych wiatrów,
nie boi się burzy,
ma dużo siły i jest bardzo duży.*

Dzieci:

całymi dłońmi delikatnie uderzają o plecy kolegi, spoglądają raz w jedną stronę, raz w drugą stronę, rysują kontury gór, rysują chmury, pocierają dłońmi o plecy, stukają zaciśniętymi dłońmi, rysują dłonią rzekę, posuwając się od lewej strony do prawej, przykładają lewą dłoń i prawą dłoń, miarowo naciskają, rysują dwie linie równoległe – od dołu do góry, pocierają całymi dłońmi z góry do dołu, stukają w plecy kolegi wszystkimi palcami, delikatnie uderzają dłońmi zaciśniętymi w pięści.

- Zabawa z elementem równowagi – *Czarny parzy* (przewodnik, cz. 2, s. 44).

II

Zajęcia 1. *Dinozaury w przedszkolu* – zajęcia matematyczne.

- Powitanie zabawą *Odbijamy baloniki*.
Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii, dwa baloniki (w kolorach zielonym i pomarańczowym) z narysowanymi wodoodpornym pisakiem konturami diplodoka (na pomarańczowym baloniku) i brachiozaura (na zielonym baloniku).
Dzieci siedzą w kole. N. włącza muzykę. Dzieci delikatnie odbijają baloniki z narysowanymi konturami diplodoka i brachiozaura, starając się, aby nie dotknęły podłogi. W czasie zabawy recytują rymowankę:
Do przedszkola dziś dotarli diplodoki, brachiozaury.
- Rozmowa na temat charakterystycznych cech wybranych dinozaurów.
Obrazki dinozaurów: diplodoka, brachiozaura, triceratopsa, jangczuanozaura i pterodaktyla.
N. prezentuje na tablicy obrazki dinozaurów. Prosi dzieci o opisanie ich wyglądu. Przekazuje ciekawostki na ich temat. Następnie zaprasza dzieci do dalszej zabawy.

- Odtwarzanie układów. Układanie rytmów.

Dla każdego dziecka: biała kartka formatu A3, taca, sylwety 5 niebieskich diplodoków i 6 brązowych brachiozaurów, zestaw większych sylwet dla N. (w tej samej liczbie).

Dzieci siadają na dywanie przed tablicą, z zachowaniem większych odstępów od siebie. Kładą przed sobą białe kartki. Obok kartek umieszczają tace z sylwetami dinozaurów. N. siada przy tablicy, przygotowuje dla siebie zestaw dużych sylwet diplodoków i brachiozaurów. N. opowiada o dinozaurach, które przybyły do przedszkola, aby nauczyć się tańczyć. Zachęca dzieci do pomocy dinozaurom. Informuje, że dinozaury chciałyby poznać różne układy taneczne. Przyczepia na tablicy sylwety dinozaurów w określonym układzie. Dzieci powtarzają układ na swoich kartkach, odpowiadają na zadane przez N. pytanie, po czym, za każdym razem, po sprawdzeniu przez N. poprawności odtworzenia układu, zdejmują sylwety z kartki i wkładają do pojemnika.

Przykłady układów (rytmów):

N. w jednym rzędzie przypina wszystkie diplodoki, a pod nimi, w drugim rzędzie, wszystkie brachiozaury. Pyta: *Ile tańczy diplodoków, a ile brachiozaurów? Których jest więcej, a których mniej?*

N. przypina sylwety w układzie diplodok z diplodokiem, brachiozaur z brachiozaurom. Pyta: *Ile par tańczy? Który dinozaur pozostał bez pary?*

N. przypina sylwety w układzie diplodok z brachiozaurom, diplodok z brachiozaurom... Pyta: *Ile teraz tańczy par? Który dinozaur pozostał teraz bez pary?*

N. układa obok siebie według podanego wzoru: dwa diplodoki, jeden brachiozaur, dwa diplodoki, jeden brachiozaur... (trzy sekwencje). N. nie kończy rytmu. Prosi dzieci, aby ułożyły taki sam rytm i dokończyły go, używając wszystkich sylwet, które mają na tackach. Następnie proponuje inny rytm, np.: dwa diplodoki, dwa brachiozaury, dwa diplodoki... (trzy sekwencje). Za każdym razem dzieci liczą ułożone dinozaury w dostępnym dla siebie zakresie.

- Zabawa ruchowa *Bal dinozaurów*.

Emblematy przedstawiające diplodoki i brachiozaury, odtwarzacz CD, nagranie melodii do tańca.

Dzieci dobierają się parami tak, aby w każdej parze był jeden diplodok i jeden brachiozaur (w razie potrzeby N. wybiera emblemat dla siebie i uczestniczy w zabawie). Dzieci tańczą przy muzyce. Następnie zmieniają partnera i zabawa toczy się dalej.

Karta pracy, cz. 1, nr 44

Dzieci:

- łączą w pary obrazki pomarańczowych dinozaurów – diplodoków, a potem zielonych dinozaurów – brachiozaurów,
- mówią, których dinozaurów jest więcej, a których mniej, wypowiadając nazwy dinozaurów,
- kolorują ślady młodego dinozaura.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer do parku. Porównywanie jakości powietrza.

N. wybiera się z dziećmi do parku. Zachęca do porównywania czystego powietrza w parku z tym, które jest przy ulicy. Zwraca uwagę na wydobywający się z kominów dym. Informuje dzieci, czym to jest spowodowane (np. paleniem węgla w piecu). Dzieci prowadzą obserwacje i wypowiadają się na temat swoich wrażeń.

- Zabawa pobudzająco-hamująca – *Jeden, dwa, trzy*.

Tamburyn.

Dzieci biegają w ustalonym kierunku zgodnie z rytmicznymi uderzeniami w tamburyn. Na mocne uderzenie w tamburyn wszystkie zatrzymują się i wykonują podskok obunóż. Następnie znów biegną w ustalonym kierunku. Na dwa energiczne uderzenia w tamburyn klaszczą dwa razy, po czym ponownie biegną w ustalonym kierunku. Na trzy mocne uderzenia w tamburyn dzieci tupią trzy razy.

III

- Zabawa badawcza *Śnieg, lód*.

Zadanie 1. Badanie właściwości śniegu i lodu.

Miska ze śniegiem, ręcznik papierowy.

N. ustawia na stoliku miskę ze śniegiem. Prosi dzieci o dotknięcie śniegu i określenie jego cech. Dzieci się wypowiadają.

Wniosek: śnieg jest biały, delikatny, puszysty, składa się z wielu gwiazdek śniegowych, jest zimny, daje się zgniatać i wtedy jest ciężki, topi się pod wpływem ciepła rąk, zmienia się w wodę.

Następnie dzieci wycierają ręce ręcznikiem papierowym i przechodzą do kolejnego stolika.

Zadanie 2. Badanie właściwości lodu.

Miska z soplem lub lodem z zamrażalnika, ręcznik papierowy.

N. ustawia miskę z umieszczonym w niej soplem zza okna lub lodem z zamrażalnika. Następnie pyta dzieci, czy wiedzą, co to jest lód i jak się tworzy. Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Prosi je o dotknięcie lodu i określenie jego cech. Dzieci się wypowiadają.

Wniosek: lód jest zimniejszy niż śnieg, jest twardy, przezroczysty, topi się pod wpływem ciepła rąk, zmienia się w wodę. Dzieci wycierają ręce w ręcznik papierowy.

Zadanie 3. Badanie czystości wody po topniejącym śniegu i lodzie.

Miski z wodą po topniejącym śniegu i lodzie, dwa słoiki, szkło powiększające lub mikroskop.

N. prosi wybrane dzieci o przyjrzenie się wodzie w miskach. Dzieci wypowiadają się na temat swoich obserwacji: w pierwszej misce więcej było śniegu niż jest teraz wody, w drugiej misce lód nadal się roztopia. N. zlewa wodę z misek do osobnych słoików. Dzieci oglądają wodę przez szkła powiększające (jeśli jest taka możliwość, mogą obserwować krople wody przez mikroskop).

Wniosek: woda powstała po roztopieniu się śniegu i lodu jest mętna, zanieczyszczona. Choć śnieg i lód wydają się czyste, w istocie takie nie są. N. przestrzega przed jedzeniem śniegu i lizaniem sopli.

- Zabawa w kole, ze śpiewem – *Bałwankowa rodzina* (według M. Głogowskiego).

Dzieci tworzą dwa koła. Do środka wchodzi wybrana osoba, która będzie bałwankiem. Podczas śpiewania (na dowolną melodię) kolejnych zwrotek bałwanek wybiera żonę, żona wybiera synka, synek – braciszka. Dzieci tworzące koła, środkowe i zewnętrzne, tańczą w przeciwne strony.

Stoisz smutny, nasz bałwanku, ze spuszczoną głową.

Może chciałbyś mieć przy sobie panią bałwankową?

Refren: *Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Dobrej żony wciąż mi brak!*

Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Bałwankowej brak!

Ma korale z jarzębiny bałwankowa żona,

ale łatwo poznać z miny, że dziś jest zmartwiona.

Refren: *Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Mego synka jeszcze brak!*

Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Synka jeszcze brak!

*Stoi bałwan z bałwankową, w środku zaś bałwanek,
jeszcze chwilka i rozpoczną bałwankowy taniec.*
Refren: *Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Przydałby się jeszcze brat!
Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Przydałby się brat!*

*Już wesołe dwa bałwanki tańczą z rodzicami
i my także się pobawmy razem z bałwankami.*
Refren: *Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Zatańcz z nami raz i dwa!
Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Zatańcz raz i dwa!*

- Zabawa *Dinozaury* – kształtowanie poczucia rytmu (przewodnik, cz. 2, s. 49).

Grudzień, tydzień 1

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Dzień 4

Diplodok

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rozwijanie sprawności manualnej. Kalkowanie. Zabawa <i>Różne dinozaury</i> – rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej. Zabawa ruchowa w parach – <i>Spacer dinozaurów</i> .	1 7 IV 7 1 5
II. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 7. Cele: zachęcanie do uważnego słuchania N., rozwijanie sprawności ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Dinozaur</i> . Zabawa na rozgrzewkę – <i>Diplodok</i> .	1 8, 1 9 1 4, 1 5, 1 6
III. Kolorowanka <i>Diplodok na tle jurajskich drzew i wulkanu</i> . Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową – <i>Dinozaur</i> . Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Diplodoki, na start!</i>	1 7 IV 7 1 5

Cele główne

- zachęcanie do uważnego słuchania N.,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- słucha uważnie poleceń N.,
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Przebieg dnia

I

- Rozwijanie sprawności manualnej. Kalkowanie.
Rysunki przedstawiające dinozaury różnych gatunków, np.: diplodoki, triceratopsy, brachiozaury, pterodaktyle, flamastry, dla każdego dziecka: kartka, biała kalka, ołówek, kredki, taśma samoprzylepna, nożyczki.
Dzieci kalkują na białej kalce rysunki przedstawiające dinozaury różnych gatunków, np.: diplodoki, triceratopsy, brachiozaury, pterodaktyle. Następnie pogrubiają kontury rysunków flamastrami i kolorują kredkami. Z pomocą N. przyczepiają prace na szybach. N. zwraca uwagę dzieci na poszczególne części ciała zwierzęcia: głowę, szyję, tułów, kończyny, ogon.

- Zabawa *Różne dinozaury* – rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
Bębenek, marakasy, tamburyn, nagranie piosenki *Kolega dinozaur*, odtwarzacz CD.
N. umieszcza przed sobą trzy instrumenty: bębenek, marakasy, tamburyn. Dzieci są podzielone na trzy grupy dinozaurów: pływające, latające, chodzące po lądzie. Maszerują w określonym kierunku, w rytmie piosenki. Podczas przerwy w muzyce N. gra na wybranym instrumencie. Przyporządkowana do instrumentu grupa porusza się zgodnie z jego rytmem:
bębenek – dinozaury chodzące po lądzie,
marakasy – dinozaury pływające,
tamburyn – dinozaury latające.
Pozostałe dzieci przechodzą do siadu skrzyżnego.
- Zabawa ruchowa w parach – *Spacer dinozaurów* (przewodnik, cz. 2, s. 44).

II

Zajęcia 1. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 7.

Skakanka dla każdego dziecka.

- Ćwiczenie z elementem skłonu – *Skakanka w dół, skakanka w górę.*
Dzieci składają skakanki na pół i trzymają je obiema rękami za brzegi. Na sygnał N., np. klaśnięcie, wyciągają wyprostowane ręce w górę i wykonują skłon, przenosząc rozciągnięte skakanki na podłogę. Na dwa klaśnięcia prostują się, unosząc skakanki wysoko. Dzieci powtarzają ćwiczenie kilka razy.
- Ćwiczenie rozwijające duże grupy mięśniowe – *Przełóż skakanke.*
Dzieci kładą się na podłodze na plecach. Trzymają skakanki jak we wcześniejszej zabawie. Przekładają obie złożone nogi przez skakanki.
- Ćwiczenie z elementem równowagi – *Dróżka na śniegu.*
N. rozkłada skakanki na podłodze tak, aby utworzyły jedną długą linię. Dzieci ustawiają się w rzędzie. Idą po skakankach, stawiając stopę za stopą, i starają się z nich nie schodzić.
- Ćwiczenie z elementem skoku i podskoku – *Slalom narciarski.*
N. układa na dywanie skakanki tak, aby znajdowały się w równych odległościach od siebie. Dzieci przeskakują obunóż przez ułożone skakanki, zaczynając od pierwszej, a kończąc na ostatniej.
- Ćwiczenie z elementem biegu – *Dinusie, do domków.*
Dzieci formują ze skakanek koła (domki). Biegają. Na pauzę wskakują do swoich domków.
- Zabawa na zakończenie zajęć – *Wiatraczek.*
Dzieci ustawiają się w kole. N. staje w środku koła. Dzieci trzymają swoje skakanki za jeden koniec. N. chwyta w swoje dłonie skakanki dzieci za drugi koniec. Dzieci maszerują po kole. N. obraca się wokół własnej osi. Na koniec dzieci puszczejają skakanki, a N. umieszcza je w pojemniku. Dziękuję dzieciom za ćwiczenia.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dinozaur.*
Dzieci stoją na końcu wyznaczonego terenu. Chętne dziecko, które odgrywa rolę dinozaura, stoi na środku. Na sygnał N. dzieci przebiegają na koniec terenu, uważając, żeby dinozaur ich nie złapał. Złapane dzieci dołączają do dinozaura i, trzymając się za ręce, starają się złapać pozostałych uczestników zabawy.
- Zabawa na rozgrzewkę – *Diplodok.*
N. prosi dzieci o ustawienie się w rzędzie. Staje na początku rzędu. Mówi rytmicznie zdanie i stawia kroki. *Diplo, diplodok robi w górę skok.* Dzieci naśladują słowa i ruchy N. Na koniec wszystkie wykonują wyskok w górę.

III

- • Kolorowanka *Diplodok na tle jurajskich drzew i wulkanu*.
Wyprawka, karta F, kredki.
Dzieci kolorują rysunek diplodoka na tle jurajskich drzew i wulkanu. Podczas kolorowania N. zwraca uwagę dzieci na prawidłowy sposób trzymania kredki oraz niewychodzenie za wyznaczone linie.
- • Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową – *Dinozaur* (przewodnik, cz. 2, s. 46).
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Diplodoki, na start!* (przewodnik, cz. 2, s. 44).

Grudzień, tydzień 1

Dzień 5

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Ślady przeszłości

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa <i>Dinozaury i ich cienie</i> . Rozwijanie spostrzegawczości. Ćwiczenie oddechowe – <i>Kolorowe dinozaury</i> . Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki – <i>Chodzące dinozaury</i> .	IV 12 I 9 I 5
II. <i>Odcisnięte w bryle węgla</i> – zajęcia plastyczne – lepienie z masy solnej. Cele: budzenie zainteresowania dzieci historią Ziemi, rozwijanie sprawności manualnej oraz wyobraźni przestrzennej. Zabawy na świeżym powietrzu: prowadzenie obserwacji przyrodniczych, wykonywanie czynności porządkowych na terenie ogrodu.	I 7, IV 16, IV 18 I 4, I 5, I 7
III. Zabawa podsumowująca tematykę tygodniową – <i>Głuchy telefon</i> . Utrwalenie materiału muzycznego z całego tygodnia. Zabawa ruchowa <i>Pterodaktyl i brachiozaury</i> .	IV 2 IV 7 I 5

Cele główne

- budzenie zainteresowania dzieci historią Ziemi,
- rozwijanie sprawności manualnej oraz wyobraźni przestrzennej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy kilku skamielin i opisuje ich wygląd,
- lepi, wykonuje odciski w masie solnej.

Przebieg dnia

I

- Zabawa *Dinozaury i ich cienie*. Rozwijanie spostrzegawczości.
Kolorowe sylwety różnych dinozaurów, np.: stegozaurów, diplodoków, oraz ich czarne cienie.
N. kładzie przed dziećmi kolorową sylwetę dinozaura. Chętne dziecko podaje jego nazwę i wypowiada się na temat jego wyglądu, a następnie dobiera pasujący do niej cień.
- • Ćwiczenie oddechowe – *Kolorowe dinozaury*.
Kolorowe sylwety różnych dinozaurów, dziurkacz, sznurek, marakasy.
N. (przy pomocy dzieci) wykonuje dziurkaczem otwory w sylwetach dinozaurów. Dzieci przewlekają przez nie kawałki sznurka i go związują. Gotowe sylwety N. przywiązuje w dowolnych miejscach sali, na wysokości głów dzieci. Dzieci spacerują w różnych kierunkach, w rytmie wystukiwanym na marakasach. Na hasło: *Dinozaury!* podchodzą do sylwet rozwieszonych w sali. Nabierają powietrze nosem, wypuszczają je ustami, uprawiając dinozaury w ruch.

- Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki – *Chodzące dinozaury* (przewodnik, cz. 2, s. 44).

II

Zajęcia 1. *Odcisnięte w bryle węgla* – zajęcia plastyczne – lepienie z masy solnej.

- Powitanie.

Bursztyn.

Dzieci siedzą w kole. N. pokazuje im zaciśniętą dłoń. Mówi, że coś w niej trzyma. To jest coś, co powstało wiele milionów lat temu. Prosi dzieci, aby kolejno przekazywały sobie tę rzecz w taki sposób, aby nikt nie dostrzegł, co przekazują. Gdy przedmiot dotrze do N., dzieci wypowiadają swoje skojarzenia, a następnie N. prezentuje kawałek bursztynu. Opowiada ciekawostki na temat jego powstania.

- Zabawa *Wielkie odkrycie*.

Książka, s. 30–31, wycięte z papieru ślady stóp (lewej i prawej), pudełko, a w nim grudka soli kamiennej, grudka węgla, kawałek bursztynu, kawałki różnych minerałów, muszle w różnych kształtach i różnej wielkości, zdjęcia różnych roślin i zwierząt, np. paproci i amonitów, odcisniętych w kamieniu.

N. prosi dzieci o przypomnienie sobie opowiadania o Olku, który chciał mieć grudkę węgla z odcisniętą paprocią. Pokazuje dzieciom ilustrację w książce. Pyta, czy dzieci znają jeszcze inne przedmioty, które powstały wiele milionów lat temu. Chętne dzieci się wypowiadają. N. proponuje zabawę w poszukiwanie tych przedmiotów.

Dzieci idą po wyciętych z papieru i ułożonych na podłodze śladach. Na końcu śladów odnajdują pudełko. Dzieci siadają w kole. Chętne dziecko wyjmuje kolejno zgromadzone w nim przedmioty i daje do obejrzenia dzieciom. Dzieci kolejno przekazują sobie każdy przedmiot i go oglądają. Opisują jego wygląd. Dzieli nazwy tych przedmiotów na sylaby. N. zawiesza zdjęcia skamieniałości (roślin i zwierząt) na tablicy. Przekazuje ciekawostki na temat amonitów.

- ! Amonity były głowonogami. Ich muszle były najczęściej płaskie i spiralne. Największe amonity osiągały do 2 m średnicy. Skamieniałe amonity występują w skałach osadowych pochodzenia morskiego.

- Zabawa ruchowa *Kroczące dinozaury*.

Odtwarzacz CD, nagranie muzyki w różnym tempie.

N. dzieli dzieci na trzy grupy: dinozaury roślinożerne, dinozaury mięsożerne chodzące po ziemi oraz dinozaury latające. Włącza nagranie muzyki i wymienia nazwę danej grupy dinozaurów. Dzieci należące do grupy dinozaurów latających biegają w jednym kierunku (wymijając się ostrożnie) i naśladują lot ptaków – machają rękami. Dinozaury roślinożerne poruszają się wolno na czworaka. Dinozaury mięsożerne maszerują.

- Praca plastyczna – *Odcisnięte w bryle węgla*.

Dla każdego dziecka: podkładka i kawałek masy solnej, muszle w różnych kształtach i różnej wielkości, sztuczne liście paproci lub innych kwiatów.

Dzieci zajmują miejsca przy stolikach, swobodnie bawią się masą solną: ugniatają ją, spłaszczają, ponownie ugniatają, przeciskają przez palce, formują z niej kule i na nowo ugniatają. Przygotowują kilka placków, wybierają dowolne przedmioty i wykonują ich odciski.

N. rozmawia z dziećmi o tym, co właśnie wykonują. Po wykonaniu prac dzieci odnoszą je na tace.

- Zorganizowanie wystawy *Znaleziska*.

Prace wykonane przez dzieci, pędzle, czarna farba.

N. z pomocą dzieci układa tace na stole. Podziwia wszystkie prace. Dzieci wypowiadają się na temat swoich wrażeń podczas lepienia. N. zwraca szczególną uwagę na te prace, na których widać wyraźnie odciski różnych przedmiotów. N. zachęca dzieci do odgadnięcia, jaki przedmiot został odciśnięty.

Prace z masy solnej powinny się dodatkowo utrwalić, np. poprzez pieczenie ich w piekarniku, a potem polakierowanie. Po utrwaleniu prac dzieci malują je czarną farbą. Jedną pracę zanoszą do domu, a pozostałe zostawiają w przedszkolu, w kąci przyrody.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Prowadzenie obserwacji przyrodniczych.
Dzieci prowadzą obserwacje przyrodnicze w ogrodzie. Wypowiadają się na temat zaobserwowanych zjawisk, charakterystycznych dla zimy, np. niskiej temperatury.
- Wykonywanie czynności porządkowych na terenie ogrodu.
Miotelki.
Dzieci miotełkami zgarniają śnieg i usypują z niego zaspy.

III

- Zabawa podsumowująca tematykę tygodniową – *Głuchy telefon*.
Dzieci siedzą w kole. N. mówi na ucho dziecku siedzącemu po jego lewej stronie krótkie zdanie będące podsumowaniem zdobytych w tym tygodniu wiadomości, np. *Dinozaury żyły miliony lat temu*. Dziecko, w podobny sposób, powtarza zdanie kolejnemu koledze lub kolejnej koleżance. Kiedy zdanie przekażą sobie już wszystkie dzieci, ostatnie dziecko wypowiada informację na głos. N. porównuje jego wypowiedź ze swoim zdaniem wypowiedzianym na początku zabawy.
- Utrwalenie materiału muzycznego z całego tygodnia.
- Zabawa ruchowa *Pterodaktyl i brachiozaur*.

Obrazki przedstawiające pterodaktyla i brachiozaura oraz emblematy tych dinozaurów (jeden emblemat dla jednego dziecka), odtwarzacz CD, nagrania melodii: do biegu i do marszu.

N. poprzedza zabawę krótką rozmową. Pokazuje dzieciom obrazki przedstawiające pterodaktyla i brachiozaura. Zwraca uwagę na ich budowę, przypomina ciekawostki na ich temat. Następnie wręcza dzieciom emblematy i dzieli je na dwie grupy. Włącza nagranie muzyki i wymienia nazwę dinozaura. Dzieci poruszają się w odpowiedni sposób: biegają w jednym kierunku (wymijając się ostrożnie) i naśladują lot – machają rękami lub chodzą na czworakach.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Zabawa z wykorzystaniem obrazków – <i>Czy to zima?</i> Przygotowanie gazetki tematycznej o zimie. <i>Śniegowe chmurki</i> – wykonanie elementów zimowej dekoracji. Zabawy ruchowe z zestawu zabaw ruchowych nr 14.</p>	<p>IV 19 IV 1 I 8</p>
<p>II. <i>Zima na dworze</i> – rozmowa inspirowana opowiadaniem Barbary Szełągowskiej <i>Pieluszkowe śnieżki</i>. Cele: dostrzeganie w krajobrazie zmian charakterystycznych dla zimy, wdrażanie do uważnego słuchania tekstu literackiego. Zabawy na świeżym powietrzu – spacer. Obserwowanie zimowego krajobrazu. Zimowa rozgrzewka.</p>	<p>IV 1, IV 5 I 4, I 5, II 11</p>
<p>III. Słuchanie piosenki <i>Pierwszy śnieg</i>. Rozmowa na temat budowy piosenki. Zima w muzyce i sztuce. Malowanie krajobrazów zimowych. Zabawa ruchowa <i>Bal u pani Zimy</i>.</p>	<p>IV 7 IV 9, IV 1 I 5</p>

Cele główne

- dostrzeganie w krajobrazie zmian charakterystycznych dla zimy,
- wdrażanie do uważnego słuchania tekstu literackiego.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia charakterystyczne cechy zimy,
- uważnie słucha opowiadania i wypowiada się na jego temat.

Przebieg dnia

I

- Zabawa z wykorzystaniem obrazków – *Czy to zima?* Przygotowanie gazetki tematycznej o zimie.
Obrazki przedstawiające elementy charakterystyczne dla jesieni i zimy, np.: narty, śnieg, kolorowe liście, deszcz, jesienne kwiaty, sople, płatki śniegu, sanki, kasztany, bałwanki, dwie obręcze.
N. wykłada wszystkie obrazki. Pyta dzieci, czy elementy przedstawione na obrazkach należą do zimy. Proponuje rozdzielenie obrazków. Dzieci układają w jednej obręczy obrazki charakterystyczne dla jesieni, w drugiej – dla zimy. Porównują obrazki. Następnie N. odsuwa na bok obręcz z obrazkami charakterystycznymi dla jesieni. Koncentruje uwagę dzieci na obrazkach znajdujących się w drugiej obręczy. Omawia z dziećmi charakterystyczne cechy zimy, np.: opady śniegu, krótkie i zimne dni, niskie temperatury, zamarzanie wody. Na koniec dzieci pomagają N. w przygotowaniu gazetki tematycznej o zimie.
- *Śniegowe chmurki* – wykonanie elementów zimowej dekoracji.
Karton z narysowanymi konturami chmur, nożyczki, kawałki waty, klej, nitka.
N. układa na stole karton z narysowanymi na nim sylwetami chmur, kawałki waty, klej, nożyczki. Dzieci wycinają z kartonu sylwety chmur. Z waty formują kulki i przyklejają na wyciętych sylwetach – tworzą śniegowe chmurki. N. mocuje chmurki na nitkach i zawiesza pod sufitem lub ozdabia nimi tablicę w sali.

Zestaw zabaw ruchowych nr 14 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Rodzinki bałwanków*.
Emblemat bałwanka dla każdego dziecka, odtwarzacz CD, nagranie melodii do tańca, kartoniki z różną liczbą narysowanych bałwanków (od 1 do 4).

N. wręcza dzieciom emblematy bałwanków. Dzieci są bałwankami. Przy dźwiękach utworu muzycznego wykonują własne improwizacje taneczne na śniegu. Na przerwę w muzyce N. podnosi kartonik z dowolną liczbą narysowanych bałwanków (od 1 do 4). Dzieci tworzą rodzinki zgodnie z liczbą bałwanków znajdujących się na kartoniku. Na dźwięk muzyki bałwanki ponownie stają w rozsypane i tańczą. Zabawa toczy się według takich samych zasad.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Idź po moich śladach*.
Dzieci dobierają się parami i stają jedno za drugim. Pierwsze dziecko maszeruje w różnym tempie. Dziecko idące za nim stara się stawiać nogi na jego śladach, podążając w tym samym tempie. N. powtarza zabawę kilka razy, pamiętając o zmianie ról.
- Zabawa ruchowa *Zapręgi*.

Janczary.

Dzieci tworzą dwuosobowe saneczki (w razie potrzeby N. bierze udział w zabawie). Na dźwięk janczarów saneczki jada, na pauzę w grze zatrzymują się. Po kilku powtórzeniach dzieci w parach zamieniają się miejscami i zabawa toczy się dalej. Na koniec N. proponuje kulig – wszystkie saneczki się łączą.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Skok przez zasy*.

Białe kartki, tamburyn.

N. rozdaje dzieciom białe kartki (zasy). Dzieci rozkładają je na podłodze. Przy dźwiękach tamburynu poruszają się w różnych kierunkach. Na przerwę w grze przeskakują przez zasy. Dźwięk tamburynu jest sygnałem do poruszania się.

- Zabawa bieżna *Śnieżynki*.

Janczary.

Dzieci biegają w rytmie wystukiwanym przez N. Na pauzę w grze dobierają się parami, wirują w parach, spokojnie opadają i siadają w siadzie skrzyżnym naprzeciwko siebie. Na znak dany przez N. powtarzają rymowaną, np.: *Zima biała, zima biała – dla nas doskonała*, klaszcząc wzajemnie w swoje prawe i lewe dłonie.

II

Zajęcia 1. *Zima na dworze* – rozmowa inspirowana opowiadaniem Barbary Szelągowskiej *Pieluszkowe śnieżki*.

- Wprowadzenie do tematu. Rozwiązanie zagadki.
Dzieci siadają w kole. N. mówi, że dzieci dowiedzą się, co jest tematem zajęć, jeśli rozwiążą zagadkę (I. Fabiszewskiej).

Przyszła do nas w sukni białej,

z płatków śniegu utkanej.

Wygoniła ptaki, przyniosła mróz srogi,

zasypała białym puchem ścieżki oraz drogi. (zima)

- Słuchanie opowiadania B. Szelągowskiej *Pieluszkowe śnieżki*.

Książka (s. 32–33) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje im książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

Ada codziennie rano z utęsknieniem wyglądała przez okno, czekając na śnieg. Niestety, zima ani myślała sypnąć białym puchem. Wprawdzie każdego kolejnego dnia robiło się coraz mroźniej, ale zupełnie nie było z czego ulepić bałwana. Dziewczynka weszła do przedszkola ze spuszczoną głową.

– Ado, co się stało? Dlaczego jesteś taka smutna? – dopytywała pani.
 – Bo nie ma śniegu...
 – Słuchajcie, dzieci – powiedziała pani w przedszkolu. – Co prawda nie ma śniegu, ale możemy przecież narysować nasze ulubione zimowe zabawy.
 – To ja narysuję, jak zjeżdżam na sankach! – zawołała Sara.
 – A ja, jak jeżdżę z rodzicami na łyżwach! A ja, jak lepię bałwana. A ja, jak jeżdżę na nartach! – mówiły kolejne dzieci.
 – A ja, jak rzucam się śnieżkami z bratem – dodała Ada. – Szkoda, że nie ma śniegu.
 – Musimy coś z tym zrobić – powiedziała pani i przyniosła kilka pieluch. – W takim razie sami zrobimy sobie śnieg. Chcecie?
 – Tak! – odpowiedziały dzieci zgodnym chórem.
 – Zobaczcie, mam tutaj pieluszki. Rozetnę je i wyciągnę z nich wszystkie granulki. A teraz wrzucę je do miseczki i zaleję wodą. Widzicie, jak urosły nasze kuleczki?
 – Ale się robią duże! – zawołała Hania.
 – I wyglądają jak prawdziwy śnieg – dodał uradowany Kuba.
 – Pamiętajcie tylko o tym, żeby podczas zabawy nie brać ręk do buzi, a gdy skończymy, wszyscy pójdziemy umyć ręce – dodała pani.

Dzieci aż do obiadu bawiły się granulkowym śniegiem. Ada, wracając po południu z przedszkola, wszystko mamie opowiedziała i poprosiła o zrobienie śniegu. Koniecznie chciała pokazać go Olkowi i tacie.

– Mamo, możemy kupić pieluszki i brokat? Zobaczysz, jaka to fajna zabawa.

– Dobrze, kochanie, wieczorem zrobimy brokatowy śnieg.

Mama, obciążona zakupami i z paczką pieluch, zadzwoniła do drzwi. Tata nie zdążył nic powiedzieć, kiedy Ada zawołała:

– Tatusiu, mamy dla ciebie niespodziankę. Zobacz, kupiliśmy pieluszki! – zawołała dziewczynka. – Cieszysz się?

– Ale jak to? – zająknął się tata i znacząco spojrzał na mamę. – Czyżby miała nam się powiększyć rodzina?

– Tatusiu, będziemy robić śnieg z pieluszek... Chociaż chciałabym mieć młodszą siostrzyczkę. Może zostawmy kilka pieluch...

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 32–33) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

– Co wy robicie w zimowe dni?

– W jaki sposób można zrobić sztuczny śnieg?

N. kontynuuje rozmowę. Pyta dzieci, po czym jeszcze poznajemy, że nadeszła zima. Przekazuje dzieciom ciekawostki na temat tej pory roku. Omawia w prosty sposób zjawisko powstawania prawdziwego śniegu.

Śnieg powstaje w chmurach, gdzie znajduje się wiele wody w postaci kropelek pary wodnej. Gdy w chmurze zbierze się bardzo dużo kropelek wody, to staje się ona ciężka. Gdy jest bardzo zimno, kropelki pary wodnej zmieniają się w kryształki lodu i w postaci płatków śniegu opadają na ziemię.

- Zabawa ruchowa *Pani Zima i śniegowe gwiazdki*.

Biała peleryna (lub kawałek białej tkaniny, np. prześcieradło), koszyk, gwiazdki wycięte z białego kartonu, odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii.

N. wybiera dziecko i zamienia je w panią Zimę – narzuca mu na ramiona białą pelerynę i wręcza koszyk z gwiazdkami. Podczas muzyki pani Zima spaceruje pośrodku sali, a pozostałe dzieci spacerują wokół niej. Na pauzę w muzyce dziecko odgrywające rolę pani Zimy

wyjmuje z koszyka gwiazdki i wyrzuca je w górę. Dzieci zbierają po jednej gwiazdce. Następnie N. wybiera inne chętne dziecko do odegrania roli pani Zimy. Dzieci wkładają swoje gwiazdki z powrotem do koszyka i zabawa toczy się od nowa.

- Składanie obrazka z części, według wzoru.

Dla każdego dziecka: koperta podpisana jego imieniem, z pociętym na 4 elementy (lub więcej elementów) obrazkiem przedstawiającym wybraną część garderoby, np.: czapkę, rękawiczkę, kurtkę zimową, parę butów zimowych, szalik, spodnie ocieplane. (N. ma obrazki wzorcowe – w całości).

N. układa w środku koła koperty podpisane imionami dzieci. Dzieci rozpoznają swoje imiona, biorą koperty do rąk i siadają w rozsypane. N. umieszcza wzorcowe obrazki w widocznym miejscu. Dzieci wyjmują z kopert obrazki pocięte na kilka części. Składają je w całość. N. sprawdza poprawność wykonania zadania. Pyta kolejno dzieci, co ułożyły. Dzieci podają nazwę części garderoby widocznej na obrazku.

Karta pracy, cz. 1, nr 47

Dzieci:

- kolorują rysunek, na którym Olek jest ubrany odpowiednio do zimowej pogody,
- rysują śnieżynki po śladach.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer. Obserwowanie zimowego krajobrazu.

Przed wyjściem na spacer N. odczytuje temperaturę na termometrze zaokiennym, a następnie dzieci zakładają ubrania stosowne do pogody. N. prosi dzieci o przypomnienie zasad zachowania obowiązujących podczas wspólnego marszu po drodze. Informuje dzieci, na co należy zwracać uwagę.

Podczas spaceru dzieci obserwują zimowy krajobraz oraz zachowanie zwierząt o tej porze roku. N. zwraca uwagę dzieci na zamrożone kałuże i zwisające sople. Zachęca dzieci do swobodnych wypowiedzi na temat swoich spostrzeżeń.

- Zimowa rozgrzewka.

N. pokazuje dzieciom sposoby na rozgrzanie się w zimowe dni. Wraz z dziećmi tupie, podskakuje, biega, rozciera dłonie.

III

- Słuchanie piosenki *Pierwszy śnieg* (śl. i muz. D. i K. Jagiełło) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat budowy piosenki. Utrwalanie pojęć: *przygrywka, zwrotka, refren*. **Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.**

Od sa - me - go ran - ka pa - da śnieg. Ca - ła dro - ga nim za - sła - na.

Dzie - ci wy - szły z do - mów, cie - szą się, u - le - pi - ty już bał - wa - na.

Zi - ma przy - szła już, gwi - źdże wiatr, gwi - źdże wiatr, trze - szczy mróz, trze - szczy mróz.

Zi - ma przy - szła już, gwi - źdże wiatr, trze - szczy mróz.

I. *Od samego ranka pada śnieg.
Cała droga nim zasłana.
Dzieci wyszły z domów, cieszą się,
ulepiły już bałwana.*

Ref.: *Zima przyszła już,
gwizdże wiatr, gwizdże wiatr,
trzeszczy mróz, trzeszczy mróz.
Zima przyszła już,
gwizdże wiatr, trzeszczy mróz.*

II. *Narty przypiął sobie mały Krzyś,
łyżwy założyła Jola,
wszystkie dzieci jechać dzisiaj chcą
na saneczkach do przedszkola.*

Ref.: *Zima przyszła...*

III. *Nawet mały kotek cieszy się,
łapiąc w łapki płatki śniegu.
Chciał dogonić wszystkich – no i bęc,
wpadł na zaspę w pełnym biegu.*

Ref.: *Zima przyszła...*

- Zima w muzyce i sztuce. Malowanie krajobrazów zimowych.

Odtwarzacz CD, nagranie utworu A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima, pasta do zębów, niebieskie kartony, pędzle.*

N. włącza nagranie muzyki. Dzieci malują krajobraz zimowy pastą do zębów na niebieskich kartonach. Na koniec wypowiadają się na temat wrażeń towarzyszących im podczas wykonywania prac.

- Zabawa ruchowa *Bal u pani Zimy.*

Odtwarzacz CD, nagranie utworu A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima, dla każdego dziecka szyfonowa chustka.*

N. zaprasza dzieci na bal do pałacu pani Zimy. Rozdaje dzieciom szyfonowe chustki. Włącza nagranie muzyki. Dzieci wykonują własne improwizacje taneczne z chustkami. Po zakończonym tańcu oddają chustki N.

Grudzień, tydzień 2

Dzień 2

Idzie zima ze śniegiem

Zima i Mikołaj

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rysowanie po szarych liniach rysunków i słuchanie tekstu czytanego przez N. Ćwiczenia słownikowe w kole – <i>Prezent na gwiazdkę.</i> Zabawa rozwijająca poczucie rytmu – <i>Przyszła zima.</i>	I 7, IV 6 IV 6 IV 7
II. Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Pierwszy śnieg.</i> Cele: rozwijanie umiejętności wokalnych i reakcji na zmianę dynamiki. Zabawy na świeżym powietrzu: wspólne lepienie bałwana, zabawa naśladowcza <i>Jestem twoim cieniem.</i>	IV 7 I 4, I 5
III. Określanie rozmiarów prezentów, przyklejanie brakującego elementu. Zabawa wyrabiająca poczucie tempa – <i>Taniec bałwanków.</i> Zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Droga z prezentami.</i>	IV 12 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- rozwijanie umiejętności reagowania na zmianę dynamiki.

Cele operacyjne

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- reaguje odpowiednimi ruchami na zmiany dynamiki.

Przebieg dnia

I

Karta pracy, cz. 1, nr 48

Dzieci słuchają tekstu czytanego przez N. i rysują po szarych liniach rysunków.

- Ćwiczenia słownikowe w kole – *Prezent na gwiazdkę*.

Gwiazdka wycięta z białego kartonu.

Dzieci siedzą w kole. N. wypowiada zdanie: *Gwiazdka się unosi, o życzenie prosi*. Unosi wysoko sylwetę gwiazdki, a następnie podaje ją dziecku siedzącemu po jego prawej stronie. Dziecko wypowiada życzenie – nazwę prezentu, jaki chciałoby dostać na gwiazdkę. Formuluje pełne zdanie: *Na gwiazdkę chciałbym/chciałabym dostać...* Następnie, mówiąc te same słowa co N., przekazuje gwiazdkę swojemu sąsiadowi lub swojej sąsiadce. Zabawa kończy się, gdy wszystkie dzieci wypowiedzą swoje życzenia i gwiazdka powróci do N.

- Zabawa rozwijająca poczucie rytmu – *Przyszła zima*.

Nagranie piosenki *Pierwszy śnieg*, odtwarzacz CD.

Dzieci maszerują w rytmie piosenki. Podczas przerwy w muzyce zwracają się przodem do środka koła i recytują tekst refrenu piosenki, równocześnie obrazując go ruchem.

Dzieci:

*Zima przyszła już,
gwiżdże wiatr, gwiżdże wiatr,
trzeszczy mróz, trzeszczy mróz.
Zima przyszła już,
gwiżdże wiatr,
trzeszczy mróz.*

maszerują w miejscu,
na słowo *gwiżdże* klaszczą nad głowami,
biegają w miejscu,
maszerują w miejscu,
klaszczą raz nad głowami,
biegną w miejscu.

II

Zajęcia 1. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Pierwszy śnieg* (przewodnik, cz. 2, s. 61–62).

- Utrwalanie pierwszej zwrotki i refrenu piosenki *Pierwszy śnieg*. Nauka kolejnych zwrotek na zasadzie echa muzycznego.

- Ćwiczenie oddechowe – *Gwiazdki śniegowe*.

Dla każdego dziecka gwiazdka wycięta z papieru, na każdy stolik – chmurka z brystolu.

Dzieci zajmują miejsca przy stolikach. Każde z nich ma przed sobą śniegową gwiazdkę wyciętą z białego papieru. Na środku leży chmurka wycięta z brystolu. Dzieci nabierają powietrze nosem, następnie wypuszczają ustami, dmuchając w gwiazdkę. Ich zadaniem jest dmuchanie w taki sposób, żeby gwiazdka znalazła się na chmurce. Zadanie należy wykonać bez użycia rąk.

- Instrumentalizacja piosenki *Pierwszy śnieg*.

Dla każdego dziecka jeden z instrumentów: drewnienka, marakasy, bębenki, tamburyn, kastaniety, nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

N. włącza nagranie piosenki i pełni rolę dyrygenta. Dzieci siedzą w półkolu i grają na podanych instrumentach.

1. *Od samego ranka pada śnieg.
Cała droga nim zasłana.
Dzieci wyszły z domów, cieszą się,
ulepiły już bałwana.*

Dzieci grają na:

drewnienkach, w rytmie ćwierćnut,

marakasach, w rytmie ósemek,

bębenkach, w rytmie ósemek,
tamburynie, tremolo,

Ref.: *Zima przyszła już,
gwiżdże wiatr, gwiżdże wiatr,*

trzeszczy mróz, trzeszczy mróz.
Zima przyszła już,
gwizdże wiatr, trzeszczy mróz.

II. *Narty przypiął sobie mały Krzyś,
łyżwy założyła Jola,
wszystkie dzieci jechać dzisiaj chcą
na saneczkach do przedszkola.*

Ref.: *Zima przyszła...*

III. *Nawet mały kotek cieszy się,
łapiąc w łapki płatki śniegu.
Chciał dogonić wszystkie – no i bęc,
wpadł na zaspę w pełnym biegu.*

Ref.: *Zima przyszła...*

kastanietach, w rytmie ćwierćnut,
bębenkach, w rytmie ósemek,
tamburynie, tremolo;
kastanietach, w rytmie ósemek,
drewienkach, w rytmie ćwierćnut,
marakasach, w rytmie ósemek,

jw.

drewienkach, w rytmie ćwierćnut,
marakasach, w rytmie ósemek,

jw.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Wspólne lepienie bałwana.
Dwa węgielki, marchewka, garnek, miotła.
N. proponuje dzieciom wspólne lepienie bałwana. Zachęca dzieci do toczenia kul – małych i dużych. Następnie razem wybierają trzy największe kule i lepią z nich bałwana. Z pomocą N. dzieci wtykają węgielki w miejsca oczu, marchewkę w miejsce nosa, garnek umieszczają na głowie bałwana. Z boku dokładają miotłę. Na koniec wykonują wspólnie taniec wokół bałwana.
- Zabawa naśladowcza *Jestem twoim cieniem.*
Dzieci dobierają się parami. Najpierw jedno dziecko naśladuje ruchy drugiego, a potem – na odwrót.

III

Karta pracy, cz. 1, nr 48

Dzieci:

- dotykają kolejnych zdjęć prezentów i mówią: duży prezent, mały prezent,
- odszukują wśród naklejek zdjęcia brakujących prezentów i nakleją je w pustym polu.
- Zabawa wyrabiająca poczucie tempa – *Taniec bałwanków.*

Marakasy.

N. gra na marakasach:
w rytmie ćwierćnut
tremolo
w rytmie półnut

Dzieci:
kłaniają się coraz niżej,
wykonują krążenie tułowiem,
wykonują skręty tułowia: raz w lewą stronę, raz w prawą stronę.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Droga z prezentami.*
Małe kartonowe pudełka, np. z dowolną figurką w środku.
N. układa na podłodze, w niewielkich odstępach od siebie, małe kartonowe pudełka (prezenty). Dzieci ustawiają się na wyznaczonej przez N. linii, na wprost pudełek. Kolejno przeskakują przez nie. Na koniec zabawy dzieci otwierają pudełka, zaglądają do nich i sprawdzają, co się w nich znajduje. Bawią się swobodnie figurkami.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenie grafomotoryczne w parach – <i>Kolorowe kropki</i> . Składanie obrazka z części według wzoru. Zabawa rozwijająca reakcję na zmiany dynamiki – <i>Zima</i> .	I 7 IV 12 I 5
II. <i>W co się bawić zimą</i> – zajęcia matematyczne inspirowane wierszem K. Datkun-Czerniak <i>Pracowita zima</i> . Cele: rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego, rozwijanie umiejętności matematycznych. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa badawcza, badanie wpływu mrozu na stan skupienia wody, zabawa bieżna <i>Sopelki</i> .	I 4, II 10 IV 18
III. Ćwiczenia manualne – <i>Małe śniegowe kule i duże śniegowe kule</i> . Zabawa rozwijająca koordynację wzrokowo-ruchową, przy piosence <i>Pierwszy śnieg</i> . Zabawa rozwijająca umiejętność współpracy w zespole – <i>Rzucamy do celu</i> .	I 7 IV 7 I 8

Cele główne

- rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego,
- rozwijanie umiejętności matematycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- określa, na podstawie dwóch obrazków, co zdarzyło się wcześniej, a co – później,
- stosuje pojęcia: *obok, na, pod, nad, między*; tworzy zbiór śnieżynek, przelicza elementy w zakresie 4 i więcej.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenie grafomotoryczne w parach – *Kolorowe kropki*.
Sześć mazaków w różnych kolorach, kartka dla każdego dziecka.
Dwoje dzieci siada naprzeciwko siebie. Każde z nich kładzie przed sobą kartkę i rysuje w różnych miejscach kartki jednym kolorem mazaka 4 kropki. Po użyciu mazaków w każdym kolorze dzieci wymieniają się kartkami. Następnie łączą linią kropki tego samego koloru, licząc je jednocześnie. Sprawdzają, czy kolega narysował odpowiednią liczbę kropek.
- Składanie obrazka z części, według wzoru.
Dla każdego dziecka koperta podpisana jego imieniem, z całym oraz z pociętym na części obrazkiem przedstawiającym wybraną zabawę zimową.
N. układa przed dziećmi koperty podpisane ich imionami. Dzieci odnajdują koperty ze swoimi imionami. Wyjmują z nich obrazek przedstawiający zabawę zimową oraz taki sam obrazek pocięty na części (liczba części, na które jest pocięty obrazek, zależy od umiejętności dziecka). Dzieci patrzą na wzór i składają obrazek w całość. Nazywają przedstawioną nim zabawę. Następnie wkładają obrazek i elementy do kopert i oddają N.
- Zabawa rozwijająca reakcję na zmiany dynamiki – *Zima*.
Tamburyn.

N. gra na tamburynie:
ciche dźwięki
dźwięki coraz głośniejsze, oznaczające
zbliżającą się burzę śniegową
dźwięki coraz cichsze

Dzieci jako płatki śniegu:
wykonują płynne, powolne, taneczne ruchy,
wykonują coraz bardziej energiczne ruchy,
obroty,
przechodzą do przysiadu i odpoczywają.

II

Zajęcia 1. *W co się bawić zimą* – zajęcia matematyczne inspirowane wierszem K. Datkun-Czerniak *Pracowita zima*.

- Powitanie.
N. wita dzieci, które: lubią zimą, lubią zjeżdżać na sankach, lepić bałwana, jeździć na łyżwach. Dzieci, które czują się powitane, klaszczą w dłonie. N. zaprasza dzieci do wysłuchania wiersza.
- Słuchanie wiersza K. Datkun-Czerniak *Pracowita zima*.

*Zima, zima biała, drogi zasypała.
Z chmury śnieg prószy, mróz szczypie w uszy.
Wszystko ubielone, śniegiem przyprószone.
Lód lśni już na rzekach, a zima narzeka:
– Tyle pracy jeszcze mam! Czy ja sobie radę dam?
Gdy już wszystko pobielili, wodę w rzekach zamroziła,
zaprosiła dzieci w koło: – Śniegiem bawcie się wesoło!
Zróbcie śnieżki i bałwanki. I na górkę! I na sanki!
Rzekła jeszcze: – I niech każde z was pamięta!
Najważniejsza w zimie sprawa to bezpieczna jest zabawa.*

- Rozmowa na temat wiersza.
N. zadaje pytania:
 - Co robi w wierszu pani Zima?
 - Do czego zaprosiła dzieci?
 - O czym przypomniała dzieciom pani Zima?

Karta pracy, cz. 1, nr 49

Dzieci:

- oglądają obrazki,
- w każdej parze wskazują obrazek, który przedstawia to, co zdarzyło się wcześniej,
- mówią, jak należy bezpiecznie bawić się zimą.

- Zabawa ruchowa *Zabawy zimą*.
Odtwarzacz CD, nagranie skocznej muzyki.

Podczas muzyki dzieci naśladują różne zimowe zabawy (np.: rzucanie śnieżkami, jazdę na łyżwach, jazdę na nartach, lepienie bałwana) według polecenia N. Na pauzę w muzyce zatrzymują się i recytują ostatni wers poznanego wcześniej wiersza: *Najważniejsza w zimie sprawa to bezpieczna jest zabawa*.

- Przeliczanie elementów zbioru – *Śnieżki i bałwanki*.

Dla każdego dziecka koperta podpisana jego imieniem, z wyciętymi z papieru 4 sylwetami śnieżynek i 2 sylwetami bałwanków.

N. układa w środku koła koperty podpisane imionami dzieci, w których znajdują się wycięte z papieru 4 sylwetki śnieżynek i 2 sylwetki bałwanków. Dzieci rozpoznają swoje imiona, biorą koperty i siadają w rozsypce. Wyjmują z kopert i układają przed sobą sylwetki bałwanków i jedną sylwetkę śnieżynki. N. zaprasza dzieci, bałwanki i śnieżynkę do wspólnej zabawy. Prosi, aby dzieci ułożyły śnieżynkę obok bałwanka, potem między bałwankami

itp. Po wykonaniu każdego zadania N. sprawdza jego poprawność. Następnie prosi, aby dzieci schowały bałwanki, wyjęły z kopert śnieżynki i ułożyły je jedna obok drugiej. Dzieci przeliczają śnieżynki. Następnie N. mówi, że dwie śnieżynki porwał wiatr. Dzieci chowają śnieżynki do kopert. Przeliczają śnieżynki, które zostały. Na koniec zabawy dzieci dzielą się na dwie grupy: chłopców i dziewczynki. Każda grupa układa śnieżynki w dowolny sposób, np.: wszystkie śnieżynki w jednym rzędzie, w kilku rzędach po równo, tworząc koło ze śnieżynek. Z pomocą N. każda grupa przelicza ułożone śnieżynki w dostępnym dla siebie zakresie.

Karta pracy, cz. 1, nr 49

Dzieci:

- rysują po śladach szarych linii.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa badawcza. Badanie wpływu mrozu na stan skupienia wody.

Talerz, butelka z wodą.

N. wynosi do ogrodu talerz i butelkę z wodą. Dzieci wylewają na talerz niedużą ilość wody. Pozostawiają talerz z wodą w ogrodzie na działanie mrozu. Przed wyjściem z ogrodu sprawdzają, co się stało z wodą, i wypowiadają się, dlaczego woda zamarzała.

- Zabawa bieżna *Sopelki*.

N. wyznacza teren do zabawy. Dzieci są kropelkami wody. Biegają w różnych kierunkach. Na hasło: *Mróz!* zatrzymują się bez ruchu, przybierając różne pozy – zamarzają. Na hasło: *Słońce*, kropelki wody rozmrażają się i ponownie poruszają się w różnych kierunkach.

III

- Ćwiczenia manualne – *Małe śniegowe kule i duże śniegowe kule*.

Arkusze gazety dla każdego dziecka.

N. razem z dziećmi siedzi w kole. Rozdaje dzieciom arkusze gazety. Dzieci przesuwają każdy arkusz po podłodze tak, aby dotarł do wszystkich dzieci. Następnie przyglądają się swoim gazetom, wskazują obrazki palcem i rozmawiają o nich z kolegą lub z koleżanką. Po pewnym czasie dzieci zwijają arkusze, tworząc rulony. Patrzą przez rulony jak przez lornetki. Rozwijają gazetę i rozprostowują ją, głaszcząc raz jedną, raz drugą dłońią. Na koniec chwytają arkusze za dwa rogi i rozdzierają gazetę na dwie części. Formują dwie kule: najpierw jedną, potem drugą ręką.

- Zabawa rozwijająca koordynację wzrokowo-ruchową, przy piosence *Pierwszy śnieg* (przewodnik, cz. 2, s. 61–62).

Dla każdego dziecka szarfa w jednym z kolorów: żółtym, zielonym, czerwonym, nagranie piosenki *Pierwszy śnieg*, odtwarzacz CD.

Dzieci są podzielone na trzy grupy. Każda grupa jest oznaczona innym kolorem szarfa, odpowiednio do zwrotek. Dzieci zajmują miejsca na okręgu. Podczas zwrotek kolejne grupy wchodzi do środka i obrazują tekst zwrotki ruchem. Podczas refrenu wracają na swoje miejsca i razem z pozostałymi dziećmi maszerują po okręgu, równocześnie klaszcząc.

Zwrotka 1.: dzieci oznaczone szarfami w kolorze żółtym

naśladują toczenie kul śniegowych i rysują w powietrzu kontur bałwana,

zwrotka 2: dzieci oznaczone szarfami w kolorze zielonym

obrazują ruchem jazdę na nartach – nogi mają złączone, lekko ugięte, przenoszą ciężar z lewej strony na prawą, rękami naśladują odpychanie się kijkami,

zwrotka 3: dzieci oznaczone szarfami w kolorze czerwonym

tańczą w rytmie piosenki, naśladują łapanie śniegowych gwiazdek, na końcu wykonują przysiad.

- Zabawa rozwijająca umiejętność współpracy w zespole – *Rzucamy do celu*.

Trójkąt, papierowe kule, kosz.

Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach, jedno za drugim. Na sygnał N., np. uderzenie w trójkąt, kolejno rzucają papierowymi kulami do kosza. Po jednej rundzie przeliczają trafienia zespołu – dzieci układają kule na podłodze, w rzędzie, i je przeliczają. Wygrywa zespół z największą liczbą trafień.

Grudzień, tydzień 2

Dzień 4

Idzie zima ze śniegiem

Zimowe sporty

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia słuchowe – <i>Zagadki pani Zimy</i> . Utrwalenie poznanej piosenki <i>Pierwszy śnieg</i> . Zabawa bieżna <i>Śnieżynki</i> .	IV 6 IV 7 I 5
II. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 7. Cele: zachęcanie do uważnego słuchania poleceń N., rozwijanie sprawności ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu. Zabawa ruchowa <i>Celuj śnieżką</i> , zabawa <i>Szybka zbiórka</i> .	I 8, I 9 I 4, I 5, III 8
III. Wypowiadanie się na temat wybranych sportów zimowych. Zabawa rytmiczno-ruchowa <i>Śnieg, deszcz, wiatr</i> . Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Dookoła bałwanka</i> .	IV 2, IV 6 IV 7 I 5

Cele główne

- zachęcanie do uważnego słuchania poleceń N.,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- słucha uważnie poleceń N.,
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia słuchowe – *Zagadki pani Zimy*.
Kubeczki jednorazowe owinięte białą krepiną i ozdobione śniegowymi gwiazdkami, wypełnione kaszą manną, muszelkami, monetami jednogroszowymi (po dwa kubeczki z taką samą zawartością).
N. ustawia na stole kubeczki jednorazowe owinięte białą krepiną i ozdobione śniegowymi gwiazdkami. Wyjaśnia, że pani Zima przygotowała dla dzieci niespodzianki – zagadki. W kubeczkach ukryła ulubione dźwięki. N. ustawia kubeczki blisko siebie. Dzieci nasłuchują, a potem wskazują kubeczki, które przy potrząśnieniu wydają taki sam dźwięk. N. przedstawia kubeczki i zabawa zaczyna się od początku. Na koniec zabawy N. odsłania bibułę i dzieci poznają zawartość kubeczków.
- Utrwalenie poznanej piosenki *Pierwszy śnieg* (przewodnik, cz. 2, s. 61–62).
- Zabawa bieżna *Śnieżynki* (przewodnik, cz. 2, s. 59).

II

Zajęcia 1. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 7 (przewodnik, cz. 2, s. 54).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Celuj śnieżką*.
Dzieci ustawiają się w rzędzie. Budują (a jeśli nie ma śniegu, wyobrażają sobie) śnieżną fortecę. Następnie celują śnieżkami w ustalony cel, np. w drzewo. (W razie braku śniegu dzieci mogą wykorzystać kule z papieru wykonane w poprzednim dniu).
- Zabawa *Szybka zbiórka*.
N. ćwiczy z dziećmi umiejętność szybkiego stawiania się na zbiórkę i ustawiania się w ustalonym szyku przed powrotem do przedszkola. Proponuje zabawę. Zmienia swoje miejsce. Za każdym razem, na zawołanie: *Szybka zbiórka!*, dzieci jak najszybciej dobiegają do N. i ustawiają się przed nim, np. w rzędzie, parami, trójkami.

Przed wejściem do przedszkola N. zwraca dzieciom uwagę na otrzebanie ubrań ze śniegu, wytupywanie piachu i błota z butów oraz konieczność wycierania obuwia o wycieraczkę.

III

Karta pracy, cz. 1, nr 50

Dzieci:

- oglądają pary rysunków,
- zaznaczają brakujące elementy na drugim obrazku w każdej parze,
- nazywają sporty zimowe zaprezentowane na obrazkach,
- nazywają przedmioty przedstawione na zdjęciach i dzielą ich nazwy rytmicznie (na sylaby).

- Zabawa rytmiczno-ruchowa *Śnieg, deszcz, wiatr*.

Obrazki przedstawiające śnieg, deszcz, wiatr.

N. układa przed dziećmi obrazki przedstawiające śnieg, deszcz, wiatr. Dzieci dzielą ich nazwy rytmicznie (na sylaby). Następnie N. ustala sygnały do odpowiednich obrazków:

Dzieci:

śnieg

klaszczą,

wiatr

kołyszą się z rękami uniesionymi nad głowami,

deszcz

tupią.

N. pokazuje obrazki i wypowiada wyrazy w różnej kolejności. Dzieci przedstawiają je, stosując odpowiednie sygnały.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Dookoła bałwanika*.

Trójkąt.

Dzieci dobierają się w pary. Przy dźwiękach trójkąta maszerują parami po obwodzie koła. Na przerwę w muzyce zatrzymują się: jedno dziecko – bałwanek – stoi, a drugie wykonuje jedno okrążenie wokół niego na czworakach. Następnie wstaje, podaje rękę osobie ze swojej pary i maszeruje dalej. W dalszej kolejności następuje zmiana ról i zmiana liczby okrążeń.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia słownikowe – <i>Biały do białego</i> . Ćwiczenia oddechowe – <i>Śnieżynki</i> . Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Rodzinki bałwanków</i> .	IV 2 I 9 IV 7
II. <i>Pada śnieg</i> – zajęcia plastyczno-techniczne. Cele: wzbogacanie wiedzy o wyglądzie płatków śniegu, rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: oglądanie gwiazdek śniegowych przez szkła powiększające, zabawa ruchowa <i>Celuj śnieżką</i> .	I 7, IV 1, IV 7 I 4, I 5, I 6
III. Zabawy konstrukcyjne – <i>Zamek dla pani Zimy</i> . Utrwalenie materiału muzycznego z całego tygodnia. Zabawa ruchowa <i>Zamieć</i> .	I 6 IV 7 I 5

Cele główne

- wzbogacanie wiedzy o wyglądzie płatków śniegu,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyjaśnia, dlaczego śnieżynki mają różne kształty; ogląda różne kształty płatków śniegu,
- wypycha części gwiazdki, składa je i skleja, nakleja bibułę.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia słownikowe – *Biały do białego*.

Dowolne przedmioty z sali w białym kolorze.

Dzieci wraz z N. wybierają z sali dowolne przedmioty w białym kolorze i siadają z nimi w kole. Po kolei prezentują przedmioty, nazywają je i próbują opisać. Następnie N. podchodzi do wybranego dziecka, wręcza mu swój przedmiot i mówi np.: *Daję ci małą białą piłeczkę*, po czym wymieniają się nawzajem przedmiotami. Zabawa toczy się dalej podobnie. Dziecko, które dostało od N. przedmiot, wstaje, idzie do wybranego kolegi lub wybranej koleżanki i wypowiada zdanie o swoim przedmiocie. Następnie wymienia się swoim przedmiotem. Zabawa kończy się, gdy wszystkie dzieci wymieniły się przedmiotami.

! Dzieci, z pomocą N., mogą użyć więcej słów do określania swoich przedmiotów.

- Ćwiczenia oddechowe – *Śnieżynki*.

Arkusze czarno-białej gazety.

N. proponuje, aby dzieci wyrwały z gazet nieduże kawałki i ugniotły z nich małe kulki. Następnie dzieci układają kulki na otwartych dłoniach. Wykonują wdech nosem i jednym silnym wydechem zdmuchują kulki z dłoni. Powtarzają zabawę kilka razy. Za każdym razem zbierają kulki z podłogi, ustalają, czy zebrały wszystkie kulki, i zdmuchują je ponownie.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Rodzinki bałwanków* (przewodnik, cz. 2, s. 59).

II

Zajęcia 1. *Pada śnieg* – zajęcia plastyczno-techniczne.

- Zabawa na powitanie – *Wirujące śnieżynki*.

Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii.

Dzieci, zamienione w śnieżynki, tańczą na wietrze w rytm muzyki. Wirują, tworzą koło, opadają i siadają w kole.

- Wprowadzenie do tematu zajęć.

N. pokazuje dzieciom zdjęcia przedstawiające różne gwiazdki śniegowe. Wyjaśnia im, jak powstaje płatunek śniegu.

Płatki śniegu mogą mieć różne kształty. Zawsze są to sześcioramienne, symetryczne gwiazdki. Nie ma dwóch takich samych płatków śniegu.

- Zabawa ruchowa *Znajdź swoją gwiazdkę.*

Odtwarzacz CD, nagranie melodii do marszu, dla każdego dziecka gwiazdka wycięta z papieru (każda gwiazdka w innym kształcie).

Dzieci spacerują po sali w rytm muzyki. Na przerwę w muzyce N. wyrzuca w górę wycięte gwiazdki śniegowe. Dzieci zbierają tylko po jednej gwiazdce. N. powtarza zabawę kilka razy. Za każdym razem dzieci podnoszą gwiazdkę o innym kształcie.

- Praca plastyczna – *Śniegowa gwiazdka.*

Wyprawka, karta nr 5, klej, nożyczki, niebieska bibuła (lub w innym kolorze).

Dzieci zajmują miejsca przy stolikach, wypychają z karty kształt i nacięte, zbędne fragmenty śniegowej gwiazdki, składają wypchnięty kształt na połowę, wzdłuż szarej linii, tak aby zakresowane płaszczyzny znalazły się wewnątrz. Przyklejają niebieską bibułę (lub w innym kolorze) na jednej, białej części gwiazdki (zgodnie z instrukcją). Sklejają ze sobą obydwie części gwiazdki.

N. podczas pracy rozmawia z dziećmi o tym, co właśnie robią. Zwraca uwagę na dokładne wykonanie gwiazdek.

- Zorganizowanie wystawy *Pada śnieg.*

Prace plastyczne wykonane przez dzieci.

Dzieci, z pomocą N., dekorują swoimi pracami salę przedszkolną – przyklejają gwiazdki na oknie. N. wraz z dziećmi staje przed oknem i podziwia padający śnieg. Chętne dziecko, z pomocą N., liczy gwiazdki w dostępnym dla siebie zakresie.

Na koniec dnia dzieci mogą zabrać do domu wykonane na zajęciach gwiazdki i udekorować nimi swoje pokoje.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Oglądanie gwiazdek śniegowych przez szkła powiększające.

Lupy.

N. proponuje dzieciom łapanie na rękawiczki opadających z chmur gwiazdek śniegowych. Wręcza dzieciom lupy. Zachęca do oglądania gwiazdek śniegowych przez szkła powiększające i dzielenia się spostrzeżeniami.

- Zabawa ruchowa *Celuj śnieżką* (przewodnik, cz. 2, s. 69).

III

- Zabawy konstrukcyjne – *Zamek dla pani Zimy.*

Kubeczki jednorazowe w białym kolorze.

Dzieci ustawiają na podłodze kubeczki jednorazowe. Z pomocą N. budują zamek dla pani Zimy – umieszczają kubeczki jeden na drugim. Z pomocą N. przeliczają, ile kubeczków wykorzystają do budowy. Następnie burzą konstrukcję i ponownie budują.

- Utrwalenie materiału muzycznego z całego tygodnia.

- Zabawa ruchowa *Zamieć.*

Bęberek, dla każdego dziecka gwiazdka wycięta z białego papieru.

N. wręcza każdemu dziecku gwiazdkę wyciętą z białego papieru. Na sygnał N. – uderzenie w bębenek – dzieci obiema dłońmi podnoszą gwiazdki i poruszają nimi – wiatr unosi śnieżynki. Na drugie uderzenie w bębenek dzieci opuszczają dłonie, wykonują skłon do podłogi – śnieżynki opadają. N. powtarza zabawę kilka razy, według takich samych zasad.

! W kolejnym tygodniu dzieci będą wykorzystywały pocztówki świąteczne.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 1

Idą święta

Świąteczne tradycje

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Oglądanie kart świątecznych. Rozpoznawanie karty świątecznej po opisie słownym. <i>Świąteczne zapachy</i> – rozwiązywanie zagadek węchowych. Zestaw zabaw ruchowych nr 15.	III 2, IV 9 IV 5, IV 13 I 8
II. <i>Wieczera wigilijna</i> – słuchanie opowiadania E. Stadtmüller <i>Wigilijny gość</i> . Cele: poznawanie tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia, wzbogacanie zasobu słownictwa. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w okolicy przedszkola – zwracanie uwagi na świąteczne dekoracje domów, okien, balkonów, witryn sklepowych. Zabawa bieżna <i>Berek mikołajkowy</i> .	III 2, IV 2 I 4, I 5
III. <i>Świąteczny stroik</i> – zabawy badawcze. Projektowanie i wykonywanie świątecznego stroika. <i>Przy świątecznym stole</i> – zabawy w kąciku lalek – wspólne przygotowanie stołu do wieczery wigilijnej. Słuchanie piosenki <i>Już święta</i> . Rozmowa na temat piosenki. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Łańcuchy</i> .	IV 1, IV 13 I 6 IV 7, IV 5 I 5

Cele główne

- poznawanie tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia,
- wzbogacanie zasobu słownictwa.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia,
- podaje słowa, które kojarzą się ze świętami.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie kart związanych ze świętami Bożego Narodzenia. Rozpoznawanie pocztówki po opisie słownym.

Karty świąteczne z motywami bożonarodzeniowymi.

N. układa na stole karty związane ze świętami Bożego Narodzenia. Dzieci wypowiadają się na ich temat. Wskazują na kartach motywy świąteczne. Następnie N. opisuje jedną z kart, a dzieci odgadują, o której karcie mówił.

! N. może zaproponować dzieciom samodzielne opisywanie wybranej karty i wskazywanie dziecka, które rozwiązuje zagadkę.

- **Świąteczne zapachy** – rozwiązywanie zagadek węchowych.

Małe plastikowe pojemniki, np. po farbach plakatowych, wata, olejek, np.: waniliowy, pomarańczowy, cytrynowy, cynamon.

N. ustawia na stole pojemniki, w których znajdują się watki nasączone zapachem, np.: waniliowym, cytrynowym, pomarańczowym. W jednym z pojemników watka posypana jest cynamonem. N. prosi, aby dzieci powąchały watkę w każdym pojemniku, rozpoznały zapachy i podzieliły się swoimi wrażeniami. (Dzieci mogą opowiedzieć np., czy jadły coś, co tak pachniało). N. opowiada dzieciom o okresie przedświątecznym, w którym w domach przygotowuje się wiele świątecznych potraw i piecze się różne ciasta. Następnie proponuje, aby wybrane dziecko zamknęło oczy, powąchało jedną z watek, podało nazwę zapachu.

Jeśli dzieci mają problem z rozpoznaniem zapachu, N. więcej czasu przeznaczają na utrwalenie nazw zapachów i dopiero wtedy dzieci rozwiązują zagadki węchowe.

Zestaw zabaw ruchowych nr 15 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Łańcuchy*.

Kartoniki z kolorowymi kropkami (od 1 do 4), bębenek.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wygrywanym przez N. na bębnie. Na przerwę w grze N. podnosi do góry kartonik z narysowanymi kropkami. Dzieci ustawiają się zgodnie z liczbą kropek na kartoniku – tworzą łańcuchy lub pojedyncze ogniwa.

- Zabawa bieżna *Gwiazdka do gwiazdki*.

Sylwety gwiazdek wycięte z papieru w kolorze np. czerwonym, zielonym, żółtym, niebieskim, dzwonek.

N. rozdaje dzieciom sylwety gwiazdek w różnych kolorach (np.: czerwone, zielone, niebieskie, żółte). Przy dźwiękach dzwonka dzieci trzymają sylwety gwiazdek w rękach i biegają w jednym kierunku. Na przerwę w grze dobierają się w pary według kolorów. Podczas powtórzenia zabawy dzieci dobierają się w pary według polecenia N., np. dzieci z sylwetami gwiazdek w kolorze czerwonym tworzą parę z dziećmi z sylwetami gwiazdek w kolorze niebieskim itd.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Omiń bombkę*.

Pięć piłek średniej wielkości.

N. układa piłki w jednej linii, w takiej odległości od siebie, aby można było pomiędzy nimi swobodnie przejść. Prosi, aby dzieci wyobraziły sobie, że piłki to kruche bombki. Dzieci przechodzą pomiędzy bombkami slalomem, na czworakach. Starają się żadnej z nich nie dotknąć. Jeśli piłka się poruszy, dzieci rozpoczynają ćwiczenie od początku.

- Zabawa ruchowa z elementem wspinania się – *Wysoko – nisko*.

Zielona szarfa dla jednego dziecka z pary, tamburyn.

Dzieci dobierają się w pary. N. oznacza jedno dziecko z pary zieloną szarfą. To dziecko jest choinką. Choinki stoją w lesie (w rozsypce). Pozostałe dzieci biegają między choinkami. Na sygnał N. – uderzenie w tamburyn – każde dziecko zatrzymuje się przy swojej choince. Zgodnie z poleceniem N. zawiesza ozdobę na choince – wysoko (wspina się na palce, sięga wysoko, dotykając głowy dziecka, z którym stoi w parze) lub nisko (wykonuje przysiad i dotyka lekko kolan kolegi lub koleżanki). Po dwukrotnym powtórzeniu zabawy następuje zmiana ról.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Podróż do krainy Mikołaja*.

Cztery skakanki.

N. układa w sali ze skakanek cztery linie – przeszkody, które należy pokonać, aby dotrzeć do krainy Mikołaja. Dzieci ustawiają się w rzędzie jedno za drugim. Kolejno przeskakują obunóż przez szarfy. Starają się nie stanąć na żadnej z nich. Po wykonaniu zadania ustawiają się na końcu rzędu.

II

Zajęcia 1. Wieczera wigilijna – słuchanie opowiadania E. Stadtmüller *Wigilijny gość*.

- Zabawa na powitanie.

Sylweta anioła.

Dzieci siedzą w kole. N. przesyła sylwetę anioła do dziecka siedzącego po swojej prawej stronie i uśmiecha się do niego. Dziecko przekazuje sylwetę dalej i także uśmiecha się do kolegi lub koleżanki. Zabawa kończy się, gdy anioł wróci do N.

- Słuchanie opowiadania E. Stadtmüller *Wigilijny gość*.

Książka (s. 34–35) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

– Mmmm... ależ zapachniało świętami – uśmiechnął się radośnie tato, przekraczając próg domu.

– Pieczemy z babcią pierniczki – zaczęła podskakiwać Ada. – Zobacz, mam nowe foremki: aniołka, rybkę i serduszko. Pierwsza blaszka już jest gotowa.

– Super! – zawołał tato, podkradając choinkę ozdobioną kolorowym lukrem.

– Nie wolno podjadać! – pogroziła mu palcem córeczka.

– To taka... świąteczna tradycja – stanął w obronie taty Olek, który sam zdążył już spróbować, czy pierniczkowe księżycy są równie smaczne jak pierniczkowe gwiazdki.

– No... nie wiem – zmarszczyła brwi Ada. – Przez cały dzień rozmawialiśmy w przedszkolu o świątecznych tradycjach i nikt nie mówił o podjadaniu.

– A o czym? – zainteresowała się babcia.

– O ubieraniu choinki, o sianku, które trzeba włożyć pod obrus, o łamaniu się opłatkiem – zaczęła wyliczać Ada – i jeszcze... o kołędowaniu, i o pustym nakryciu dla niespodziewanego gościa – dokończyła zadowolona.

– Babciu, a czy to nakrycie kiedyś się komuś przydało? – zainteresował się Olek.

Babcia się zamysliła.

– W domu moich dziadków zdarzały się takie sytuacje, ale to były zupełnie inne czasy.

– A ja to bym chciała, żeby w Wigilię przyszedł do nas taki... niespodziewany gość – rozmarzyła się Ada.

Następnego dnia, gdy mama, Ada i Olek wracali ze sklepu, spotkali ciocię Alę. Właściwie należałoby powiedzieć cicio-babcię, bo była to najmłodsza siostra babci, ale wyglądała tak młodo, że to określenie zupełnie by do niej nie pasowało.

– Życzymy ci wesołych świąt! – ucałowała ciocię mama.

– Za wesołe to one nie będą – westchnęła ciocia. – Adaś ma dyżur w Wigilię i będę siedzieć w domu sama.

– Cały wieczór? – zdziwiły się dzieci.

– Niestety, czasem ludzie muszą zostać na święta w szpitalu i potrzebują opieki lekarza...

– usłyszały.

Adzie zrobiło się żal – i tych chorych, i cioci...

– To może... przyjdź do nas – zaproponowała nieoczekiwanie.

– To bardzo dobry pomysł! – podchwyciła mama.

Zaskoczona ciocia zawahała się.

– No, nie wiem... – zaczęła ostrożnie. – Nie chciałabym sprawić wam kłopotu...

– Jakiego kłopotu? – zdziwił się Olek.

– Upiekłyśmy z babcią pyszne pierniczki – zaczęła kusić Ada.

– Skoro będą pierniczki, to chyba... dam się namówić – skapitulowała ciocia.

– Nie będzie w tym roku pustego nakrycia! – oznajmiła tryumfalnie Ada, gdy tylko tata wrócił do domu.

– Przyjdzie do nas ciocia Ala – wyjaśnił Olek.

– Świetnie! – ucieszył się tato. – Będzie nas więcej, ale i tak postawimy jeden dodatkowy talerz dla niespodziewanego gościa.

– Myślisz, że przyjdzie ktoś jeszcze? – zdziwił się Olek.

– Nie wiem – uśmiechnął się tato. – Ważne, że będziemy gotowi na to, aby zaprosić go do stołu.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 34–35) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- Jakie tradycje świąteczne istnieją w waszych domach?
- Którą z tych tradycji lubicie najbardziej?
- Po co zostawia się puste miejsca przy wigilijnym stole?
- Czy znacie jakąś samotną osobę, którą można by było zaprosić na kolację wigilijną?

- Zabawa ruchowa *Jedziemy na wieczerzę.*

Trójkąt.

Dzieci dobierają się parami – tworzą sanie (ustawiają się jedno za drugim i chwytają się za ręce). Jadą na wieczerzę wigilijną. N. gra na trójkącie. Sanie poruszają się ostrożnie w jednym kierunku. Na przerwę w grze dzieci zamieniają się miejscami i zabawa się powtarza.

- *Jakie słowa kojarzą nam się ze świętami?* – rozwijanie zasobu słownictwa.

Piłka.

Dzieci siedzą w kole. N. toczy piłkę do wybranego dziecka. Dziecko wypowiada słowo, które kojarzy mu się ze świętami Bożego Narodzenia, np. choinka, Mikołaj, bombki, prezenty, goście. Jeśli dzieci mają problemy ze znalezieniem odpowiednich słów, N. stosuje podpowiedzi, np. zadaje pytania: *Kto daje dzieciom prezenty?*

- Karta pracy, cz. 1, nr 51

Dzieci:

- kończą kolorować rysunek choinki, ozdabiają ją według własnego pomysłu (używając np. kolorowej bibuły, plasteliny),
- nazywają kolor każdej linii,
- podają kolory kolejnych linii zgodnie z przedstawionym rytmem,
- rysują linie kredkami w odpowiednich kolorach.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w okolicy przedszkola.

N. proponuje dzieciom spacer w okolicy przedszkola, aby zobaczyć, czy domy, okna, balkony, wystawy sklepowe zostały świątecznie przystrojone. Dzieci uważnie obserwują okolicę, nazywają elementy dekoracyjne.

- Zabawa bieżna *Berek mikołajkowy.*

N. wyznacza teren do zabawy. Wybiera jedno dziecko, które będzie berkiem. Dziecko ma dotknąć, czyli zmienić w Mikołaje, jak największą liczbę osób. Zaczarowane dziecko stoi, łączy dłonie nad głową i tworzy z nich czapkę Mikołaja. Czeką, kiedy inne dziecko je odczaruje, czyli go dotknie. Następuje zmiana berka i zabawa toczy się dalej według tych samych zasad.

III

- *Świąteczny stroik* – zabawy badawcze. Projektowanie i wykonanie świątecznego stroika.

Gałązki: świerkowe i jodłowe, drucik, ozdoby choinkowe, brokat lub śnieg w sprayu, lupy, szkła powiększające.

N. układa na stole gałązki świerkowe i gałązki jodłowe. Dzieci oglądają je za pomocą lup i szkieł powiększających. Porównują igły na gałązkach. Dotykają igieł, określają ich kolor, wążają je. N. proponuje dzieciom wykonanie stroika na świąteczny stół. Związuje gałązki, np. drucikiem. Wspólnie z dziećmi wybiera ozdoby i przymocowuje do gałązek. Pokrywa gałązki brokatem w sprayu lub śniegiem w sprayu. Umieszcza stroik np. na stoliku w kąciu lalek.

- *Przy świątecznym stole* – zabawy w kąciu lalek. Wspólne przygotowanie stołu do wieczery wigilijnej.

Dowolna tkanina, naczynia stołowe dla pięciu osób, obrus, sianko, opłatek, serwetki, stroik wykonany wcześniej przez dzieci, świeca.

N. proponuje dzieciom przygotowanie wieczery wigilijnej w kąciu dla lalek. Nawiązuje do opowiadania, którego dzieci słuchały na zajęciach. Pyta, co będzie potrzebne, aby taki stół przygotować. Ustawia stolik i cztery krzeselka. Dzieci sadzają na krzeselkach cztery lalki. N. odkrywa przykryte tkaniną pomoce. Prosi, aby dzieci nakryły do stołu. Dzieci nakrywają stół obrusem, wkładają sianko pod obrus, ustawiają naczynia, rozkładają serwetki. Przystrajają stół wykonanym wcześniej stroikiem, ustawiają świece. N. sprawdza, czy na stole pojawiło się nakrycie dla niespodziewanego gościa. Następnie wszyscy siadają wokół stołu. Wspólnie śpiewają znany wszystkim fragment kolędy.

- Słuchanie piosenki *Już święta* (śl. i muz. Jolanta Kucharczyk) w wykonaniu N. lub jej nagrania na płycie CD. Rozmowa na temat piosenki.

Nagranie piosenki *Już święta*, odtwarzacz CD.

C a d G d F G
Bie - lut - ki śnieg po - krył świat, wiatr zi - mny ko - lę - dy gra. Już

C F e d G
świę - ta, świę - ta, cho - in - ka lamp - ka - mi lśni.

d G C A F G C
Świe - ta, świę - ta, wo - kół cho - in - ki my.

I. *Bielutki śnieg pokrył świat,
wiatr zimny kolędy gra.*

Ref.: *Już święta, święta,
choinka lampkami lśni.
Święta, święta,
wokół choinki my.*

II. *Złocistych świec ciepły blask,
wigilię już zacząć czas.*

Ref.: *Już święta, święta...*

III. *Na stole świąteczny karp
i tyle niezwykłych dań.*

Ref.: *Już święta, święta...*

IV. *Prezentów ogromny stos
i życzeń świątecznych moc.*

Ref.: *Już święta, święta...*

V. *Patrz, gwiazdka na niebie, hen,
życzenia nam wszystkim śle.*

Ref.: *Już święta, święta...*

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Łańcuchy* (przewodnik, cz. 2, s. 73)

W środę na zajęcia matematyczne będą potrzebne dla każdego dziecka: zestaw (wyciętych z papieru) kolorowych kółek (bombek): cztery żółte, cztery czerwone, cztery niebieskie, oraz zestaw czterech prostokątów w dowolnych kolorach.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 2

Idą święta
W krainie Mikołaja

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. <i>Mikołaj – ulubieniec dzieci</i> – opisywanie wyglądu i stroju Mikołaja. <i>Prezent dla Mikołaja</i> – zabawa z elementami ćwiczeń oddechowych. Zabawa z elementem skoku – <i>Podróż do krainy Mikołaja</i> .	IV 5, IV 6 I 9 I 5
II. Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Już święta</i> . Cele: utrwalanie gry na poznanych instrumentach, kształtowanie poczucia rytmu. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa na śniegu – <i>Pomocnicy Mikołaja</i> . Dokarmianie ptaków. Wysypanie ziaren do karmnika. Obserwowanie ptaków.	IV 7 I 4, I 7, II 10
III. <i>Co Mikołaj ukrył w worku?</i> – zagadki dotykowe. <i>Gdzie jest dzwoneczek?</i> – ćwiczenia słuchowe. Zabawa bieżna <i>Gwiazdka do gwiazdki</i> .	IV 7, IV 13 IV 7 I 5

Cele główne

- utrwalanie gry na poznanych instrumentach,
- kształtowanie poczucia rytmu.

Cele operacyjne

Dziecko:

- gra na bębnie, drowienkach, tamburynie, marakasach,
- gra na instrumentach w rytmie słyszanej melodii.

Przebieg dnia

I

- *Mikołaj – ulubieniec dzieci* – opisywanie wyglądu i stroju Mikołaja.

Obrazek przedstawiający postać Mikołaja.

Dzieci przyglądają się postaci Mikołaja przedstawionej na obrazku. Opisują jego wygląd, zwracając szczególną uwagę na cechy charakterystyczne, np.: wąsy, długą brodę. Wymieniają części i kolory stroju Mikołaja. Zastanawiają się, dlaczego przeważa w nim kolor czerwony. Poszukują w sali przedmiotów w kolorach stroju Mikołaja.

- *Prezent dla Mikołaja* – zabawa z elementami ćwiczeń oddechowych.

Gwiazdki śniegowe wycięte z papieru, obrazek przedstawiający postać Mikołaja (ten sam co w poprzednim ćwiczeniu), słomka dla każdego dziecka.

Dzieci siedzą przy stole. Z jednej strony stołu leży obrazek przedstawiający postać Mikołaja, a z drugiej – wycięte z papieru gwiazdki śniegowe. N. zadaje pytania: *Jaką pogodę lubi Mikołaj? Dlaczego?* Opowiada dzieciom o zaprzęgu i reniferach, które ciągną sanie Mikołaja. Następnie dzieci przenoszą gwiazdki śniegowe za pomocą słomek z jednej strony stołu na drugą i układają je obok obrazka przedstawiającego Mikołaja (trzymając słomkę w ustach, przykładają ją do powierzchni gwiazdki śniegowej, biorą głęboki wdech – gwiazdka przy-

lega do słomki, zatrzymują oddech i przenoszą gwiazdkę w pobliże obrazka przedstawiającego postać Mikołaja – wykonują wydech, układają gwiazdkę na stole).

Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Podróż do krainy Mikołaja* (przewodnik, cz. 2, s. 73).

II

Zajęcia 1. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Już święta* (przewodnik, cz. 2, s. 76).

- Utrwalanie refrenu piosenki *Już święta*. Próby śpiewania piosenki na sylabie *la*.
- Zabawa muzyczno-ruchowa *Marsz w rytm bębena*.

Bębenek.

Dzieci maszerują w rytmie wygrywanym na bębenu przez N.:

	Dzieci:
w rytmie półnut	chodzą na piętach,
w rytmie ćwierćnut	maszerują,
w rytmie ósemek	przeskakują z nogi na nogę.

Podczas przerwy w muzyce dzieci wykonują zwrot w tył.

- Zabawa *Śnieżynki* – wyrabiająca reakcję na zmiany dynamiczne.

Marakasy.

N. gra na marakasach:	Dzieci, które są śnieżynkami:
ciche, pojedyncze dźwięki	śpią,
coraz głośniejsze dźwięki	przechodzą do pozycji stojącej i zaczynają tańczyć,
teremolo	biegają drobnymi krokami w określonym kierunku,
ciche, pojedyncze dźwięki	kładą się i odpoczywają.

- Ćwiczenie kształtujące poczucie rytmu – *Uwaga, stop!*

Dla każdego dziecka woreczek gimnastyczny, nagranie marszowej muzyki, odtwarzacz CD.

Na środku sali są rozrzucone woreczki. Dzieci maszerują między woreczkami w określonym kierunku, zgodnie z rytmem melodii. Na ustalony sygnał wykonują różne podskoki zgodnie z ustaleniami:

- obunóż,
- na jednej nodze,
- pajacyki.

- Nauka kolejnych zwrotek piosenki *Już święta*.
- Ćwiczenia emisyjne. Śpiewanie fragmentów melodii piosenki na wyrazach: *choinka, święta*.
- Utrwalenie budowy i brzmienia instrumentów perkusyjnych: bębenka, drewnienek, janczarów, kastanietów, marakasów, tamburynu.
- Instrumentalizacja piosenki *Już święta*.

Dla każdego dziecka jeden z instrumentów: bębenek, drewnienka, janczary, kastaniety, marakasy, tamburyn, trójkąt dla N.

Podczas zwrotek piosenki N. uderza w trójkąt na *raz* i na *cztery*. Dzieci grają na instrumentach.

	Instrumenty:
1. <i>Bielutki śnieg pokrył świat, wiatr zimny kołędy gra.</i>	bębenki, w rytmie ósemek, drewnienka, w rytmie ósemek,
Ref.: <i>Już święta, święta, choinka lampkami lśni. Święta, święta, wokół choinki my.</i>	janczary, kastaniety, janczary, kastaniety,

II. <i>Złocisty świec ciepły blask, wigilię już zacząć czas.</i>	marakasy, w rytmie ósemek, bębenki,
Ref.:	jw.,
III. <i>Na stole świąteczny karp i tyle niezwykłych dań.</i>	bębenki, w rytmie ósemek, drewienka, w rytmie ósemek,
Ref.:	jw.,
IV. <i>Prezentów ogromny stos – i życzeń świątecznych moc.</i>	marakasy, w rytmie ósemek, bębenki,
Ref.:	jw.,
V. <i>Patrz, gwiazdka na niebie, hen, życzenia nam wszystkim śle.</i>	tamburyn, tremolo.
Ref.:	jw.

- Zabawa pobudzająco-hamująca *Moja choinka*.
Dla każdego dziecka małe obręcze, kolorowe sznurówki lub kawałki sznurka, bębenek, nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
Dzieci zajmują miejsca przed małymi obręczami rozłożonymi na środku sali. W każdej obręczy znajdują się kolorowe sznurówki. W rytmie wystukiwanym na bębnie dzieci biegną drobnymi krokami między obręczami. Kiedy usłyszą piosenkę *Już święta*, zajmują miejsca obok obręczy i z kolorowych sznurówek układają w nich kontury choinki.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Przed zabawą N. ukrywa w ogrodzie pudełko, a w nim list od Mikołaja do dzieci.
- Zabawa ruchowa na śniegu – *Pomocnicy Mikołaja*.
Małe plastikowe pudełko z ukrytym w nim listem od Mikołaja.
N. informuje dzieci, że Mikołaj ma do nich prośbę. Zapisał ją na karteczce, którą ukrył w ogrodzie przedszkolnym. Dzieci szukają listu od Mikołaja. Ustawiają się w rzędzie. Jako pierwszy stoi N. Dzieci kroczą po jego śladach. Na końcu ścieżki odnajdują pudełko z listem. N. czyta dzieciom jego treść.

Kochane Dzieci

Mam teraz bardzo dużo pracy. Potrzebni mi są pomocnicy. Wybrałem Was, bo wiem, że macie bardzo dobre serca. Nasycie, proszę, ziaren do karmnika. Ptaki napisały mi, że są głodne. Prosiły o pomoc. Wiem, że mogą na Was liczyć.

*Bardzo dziękuję i pozdrawiam
Mikołaj*

- Jeśli w ogrodzie nie ma śniegu, N. proponuje dzieciom odnalezienie w ogrodzie ukrytego pudełka. Może również przygotować (dla ułatwienia) mapę ze strzałkami.
- Dokarmianie ptaków. Wysypanie ziaren do karmnika. Obserwowanie ptaków.
Ziarna dla ptaków.
N. wspólnie z dziećmi wysypuje do karmnika ziarna dla ptaków. Następnie wszyscy stają w odpowiedniej odległości i obserwują ptaki. Zastanawiają się, które z nich poprosiły Mikołaja o pomoc. Nazywają znane gatunki ptaków.

III

- *Co Mikołaj ukrył w worku?* – zagadki dotykowe.

Czerwony worek, różne rodzaje dzwonek: janczary, dzwonek z rączką, mały dzwoneczek, trójkąt.

N. nawiązuje z dziećmi rozmowę o Mikołaju. Pyta, dlaczego wszystkie dzieci czekają na jego wizytę i w czym Mikołaj nosi prezenty. Pokazuje czerwony worek. Dzieci zgadują, co może się w nim mieścić. Wyjmują kolejno różne rodzaje dzwonek: janczary, dzwonek z rączką, mały dzwoneczek, trójkąt. Oglądają je, omawiają ich kształty, porównują dźwięki. Zastanawiają się, do czego Mikołajowi jest potrzebny dzwonek. Następnie N. wkłada dzwoneki do worka. Dzieci za pomocą dotyku, po kolei, rozpoznają znajdujące się w nim przedmioty.

- *Gdzie jest dzwoneczek?* – ćwiczenia słuchowe.

Dzwoneczek.

Dzieci siedzą w kole. Odwracają się tyłem do N., który zajmuje miejsce w środku koła. N. dzwoni dzwoneczkiem. Dzieci odwracają się przodem do N. i próbują odgadnąć, co to był za dźwięk. N. pokazuje dzieciom dzwoneczek. Następnie wszystkie dzieci siadają tyłem do środka koła. N. za pomocą wyliczanki wybiera jedno dziecko, które odchodzi na bok. Wręcza innemu dziecku siedzącemu w kole dzwoneczek. Zadaniem dziecka stojącego z boku jest wejście do środka koła, uważne wsłuchanie się w dźwięk dzwoneczka i odnalezienie dziecka, które nim poruszało. Następnie N. wybiera kolejne dzieci, które wykonują przedstawione wyżej czynności.

- Zabawa bieżna *Gwiazdka do gwiazdki* (przewodnik, cz. 2, s. 73).

Grudzień, tydzień 3

Dzień 3

Idą święta

Świąteczne ozdoby

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Odrysowywanie od szablonu i wycinanie sylwety choinki. Przygotowanie pomocy do zajęć. Utrwalenie poznanej piosenki <i>Już święta</i> . Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Omiń bombkę</i> .	I 7 IV 7 I 5
II. <i>Ozdabiamy choinkę</i> – zajęcia matematyczne. Cele: rozwijanie sprawności rachunkowych, utrwalenie pojęć: <i>wysoko, nisko</i> . Zabawy na świeżym powietrzu. Rozgrzewanie się na mrozie. Naśladowanie ruchów wykonywanych przez N. lub inne dziecko. Obserwowanie drzew i krzewów w ogrodzie przedszkolnym. Opisywanie ich wyglądu.	IV 12 I 4, II 11 III 9
III. <i>Kolorowe rytmy</i> – układanie rytmów z kolorowych sylwet bombek. <i>Projektant ozdób choinkowych</i> – ćwiczenie kreatywności. Ćwiczenie wyrabiające reakcję na zmianę akompaniamentu – <i>Podnieś woreczek</i> .	IV 12 IV 1 IV 7

Cele główne

- rozwijanie sprawności rachunkowych,
- utrwalanie pojęć: *wysoko, nisko*.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy bombki, prezenty i gwiazdy; układa tyle sylwet bombek, ile słyszy dźwięków,
- wskazuje wysoką choinkę i niską choinkę, układa sylwetę gwiazdy wysoko na choince.

Przebieg dnia

I

- Odrysowywanie od szablonu i wycinanie sylwety choinki. Przygotowywanie pomocy do zajęć.

Cztery szablony choinki (wysokość choinki taka, aby zajmowała 3/4 kartki A4) – jeden szablon na jeden stół, zielona kartka dla każdego dziecka, nożyczki.

N. układa na stole przed każdym dzieckiem zieloną kartkę. Dzieci, samodzielnie lub z pomocą N., odrysowują na niej, za pomocą szablonu, sylwetę choinki i ją wycinają.

- Utrwalenie poznanej piosenki *Już święta* (przewodnik, cz. 2, s. 76).
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Omiń bombkę* (przewodnik, cz. 2, s. 73).

II

Zajęcia 1. Ozdabiamy choinkę – zajęcia matematyczne.

- Zabawa na powitanie.

Dzieci siedzą w kole. N. wita kolejno wszystkie dzieci, mówiąc: *Witam tych, którzy np. lubią święta, lubią dostawać prezenty, lubią śpiewać kolędy* itp. Dziecko, którego dane słowa dotyczą, wstaje.

- *Świąteczne domki* – układanie domków z kart świątecznych.

Karty świąteczne (cztery karty dla jednej pary), kartoniki, na których są narysowane kolorowe koła (bombki) – od 1 do 4, woreczek.

Dzieci dobierają się w pary. Podchodzą do N. i wybierają spośród kart świątecznych ułożonych na stoliku cztery karty. Losują z woreczka kartonik, na którym są narysowane kolorowe koła (bombki) – od 1 do 4. Siadają na dywanie i układają domek z tyłu kart, ile bombek znajduje się na kartoniku. N. sprawdza poprawność wykonania zadania. Następnie dzieci wymieniają się kartonikami z inną parą i ponownie układają domek.

Jeśli N. nie będzie dysponował wystarczającą liczbą kart świątecznych, może wykorzystać do tego celu wycięte z kartonu prostokąty tej samej wielkości. Po zajęciach dzieci mogą na nich coś narysować, tworząc w ten sposób karty świąteczne. Mogą również wykonać to w pierwszej części dnia, przygotowując tym samym pomoce do zajęć.

- Liczenie dźwięków. Układanie takiej samej liczby kart świątecznych.

Karty świąteczne (cztery karty dla jednej pary), dzwoneczek.

Dzieci pracują w tych samych parach co poprzednio. Karty leżą ułożone obok dzieci, jedna na drugiej. N. dzwoni dzwoneczkiem (uderza od 1 do 4 razy). Dzieci liczą dźwięki. Pokazują ich liczbę na palcach. Następnie układają obok siebie tyle samo kart. Liczą głośno, dotykając jednocześnie kart palcem. Liczą od jednej strony i od drugiej strony. N. zwraca uwagę na fakt, że obojętnie od której strony liczymy, wynik zawsze będzie taki sam. Następnie dzieci odkładają karty i kartoniki w wyznaczone przez N. miejsce.

- Strojenie sylwety choinki według polecenia N.

Sylwety choinki przygotowane przez dzieci w pierwszej części dnia, sylwety gwiazdy wykonane przez dzieci podczas wczorajszych zajęć popołudniowych, cztery prostokąty wycięte z kolorowego papieru (dla każdego dziecka zestaw), zestaw (wyciętych z papieru) kolorowych kół (bombek) dla każdego dziecka (cztery żółte, cztery czerwone, cztery niebieskie), cztery (wycięte z papieru) sylwety gwiazdek, koperty.

Dzieci pracują indywidualnie. Układają przed sobą wykonane w pierwszej części dnia sylwety choinek oraz wykonane wczoraj sylwety gwiazdek. N. wyjaśnia, że na dzisiejszych zajęciach dzieci będą ozdabiały choinkę. Wręcza każdemu dziecku kopertę z wyciętymi z papieru kolorowymi kołami (bombkami), prostokątami (prezentami) oraz sylwetami gwiazdek śniegowych. Dzieci wyjmują zawartość kopert i liczą, ile jest sylwet bombek, prezentów i gwiazdek śniegowych. Wynik pokazują na palcach. N. prosi, aby dzieci wysoko na choince umieściły sylwetę gwiazdy. Następnie uderza w trójkąt. Dzieci liczą dźwięki i układają na sylwecie choinki taką samą liczbę np. żółtych sylwet bombek. Kiedy na sylwecie choinki znajdują się już sylwety bombek w kolorach: żółtym, niebieskim, czerwonym (w liczbie określonej przez N.), N. prosi, aby dzieci umieściły pod sylwetą choinki trzy sylwety prezentów. Sprawdza poprawność wykonania zadania. Następnie przypomina, że została dzieciom jeszcze jedna sylweta prezentu. Prosi o jej umieszczenie obok poprzednich. Pyta, ile teraz jest prezentów. Dzieci pokazują wynik na palcach. Następnie liczą, ile sylwet bombek i w jakim kolorze im zostało. Umieszczają je na sylwecie choinki w dowolny sposób. Porównują liczbę sylwet bombek w każdym kolorze. N. gratuluje dzieciom ciekawego pomysłu na ozdobienie choinki. Dzieci wkładają sylwety bombek i prezentów do kopert i wraz z sylwetą choinki i gwiazdki odkładają w wyznaczone przez N. miejsce.

- Zabawa ruchowa *Łańcuchy choinkowe*.

Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej muzyki.

Dzieci kręcą się wokół własnej osi i kucą w różnych miejscach sali. N. przy muzyce chodzi wokół dzieci. Dotknięte dziecko wstaje, podaje rękę innemu dziecku, tworząc łańcuch. Zabawa trwa do momentu, aż wszystkie dzieci utworzą łańcuch.

- Karta pracy, cz. 1, nr 52

Dzieci:

- liczą bombki, prezenty i gwiazdy,
- rysują w tabeli tyle kropek, ile jest wskazanych elementów (według wzoru),
- mówią, czego jest najwięcej, a czego – najmniej,
- kończą rysować choinki według wzoru,
- dotykają kolejnych rysunków choinek i mówią głośno: wysoka, niska...

Zabawy na świeżym powietrzu

- Rozgrzewanie się na mrozie. Naśladowanie ruchów wykonywanych przez N. lub inne dziecko.

Dzieci stoją w kole. N. wchodzi do środka koła. Pokazuje przykładowe ruchy, które rozgrzewają nasze ciało na mrozie, np. tupie mocno nogami, podskakuje, chucha w dłoń, rozciera ręce. Następnie do środka koła wchodzi inne dziecko. Prezentuje inne ruchy, które naśladują pozostałe dzieci.

- Obserwowanie drzew i krzewów w ogrodzie przedszkolnym. Opisywanie ich wyglądu. Dzieci przyglądają się drzewom i krzewom w ogrodzie przedszkolnym. Opisują je. Wymieniają różnice, jakie zaszły w ich wyglądzie.

III

- *Kolorowe rytmy* – układanie rytmów z kolorowych sylwet bombek.

Zestaw wyciętych z papieru kolorowych kół (bombek) dla każdego dziecka (cztery żółte, cztery czerwone, cztery niebieskie, koperty).

Dzieci siedzą na dywanie w rozsypce. N. układa przed każdym dzieckiem kopertę z kolorowymi sylwetami bombek (kół). Dzieci wyjmują zawartość kopert. Układają sylwety bombek według polecenia N.: czerwona sylweta, niebieska sylweta, żółta sylweta (trzy sekwencje). Dzieci samodzielnie kontynuują rytm.

- *Projektant ozdób choinkowych* – ćwiczenie kreatywności.
Koperty, biała kartka, zestaw wyciętych z papieru kolorowych kółek (bombek) dla każdego dziecka (cztery żółte, cztery czerwone, cztery niebieskie), klej.
Dzieci siedzą przy stole. N. układa przed każdym dzieckiem białą kartkę oraz kopertę z wyciętymi z papieru kolorowymi kołami (te same co w poprzednim ćwiczeniu). Zamienia dzieci w projektantów ozdób choinkowych. Dzieci przyklejają na białych kartkach kolorowe koła, tworząc z nich dowolne kształty – wymyślają własne ozdoby choinkowe.
- Ćwiczenie wyrabiające reakcję na zmianę akompaniamentu – *Podnieś woreczek*.
Dla każdego dziecka woreczek, dowolny instrument do akompaniamentu.
Woreczki są rozrzucone w dowolnych miejscach sali. Dzieci maszerują między nimi w rytmie dowolnego akompaniamentu. Kiedy N. przestaje grać, podchodzą do najbliższej leżącego woreczka, zatrzymują się i unoszą go ponad głowę, pozostając przez chwilę w bezruchu. Zabawę powtarzamy kilka razy.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 4

Idą święta

Czas na prezenty

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawy z <i>Mikołajem</i> – odnajdywanie w sali pudełek z prezentami. Wskazywanie brakującej zabawki. <i>Bombki choinkowe</i> – wyrabianie poczucia rytmu. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Łańcuchy</i> .	IV 11 IV 7 I 5
II. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 8. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, rozwijanie umiejętności zgodnego współdziałania w zespole. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Bombka</i> , układanie na śniegu kół (bombek) z kolorowej krepiny.	I 8, I 9 III 5, III 8 I 4, I 5, I 6, I 7
III. <i>Co możemy dać w prezencie?</i> – rozwijanie empatii. Rysowanie prezentu po śladzie, ozdabianie go według własnego pomysłu. Zabawa doskonaląca prawidłowe oddychanie – <i>Piórka</i> . Zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Podróż do krainy Mikołaja</i> .	II 2, III 6 I 7 I 9 I 5

Cele główne

- rozwijanie sprawności ruchowej,
- rozwijanie umiejętności zgodnego współdziałania w zespole.

Cele operacyjne

Dziecko:

- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych,
- zgodnie współdziała z innymi dziećmi w zespole przy wykonywaniu wspólnych zadań.

Przebieg dnia

I

- *Zabawy z Mikołajem* – odnajdywanie w sali pudełek z prezentami. Wskazywanie brakującej zabawki.
Cztery opakowane kartonowe pudełka (w środku każdego pudełka znajduje się jeden prezent, np. miś pluszowy, książka, samochód, lalka).

N. informuje dzieci, że Mikołaj ponownie przysłał do nich list. Czyta jego treść:

Kochane dzieci

Bardzo dziękuję za opiekę nad ptakami. W nagrodę przygotowałem dla Was niespodziankę. Ukryłem w sali cztery ozdobnie zapakowane pudełka z prezentami. Ciekawy jestem, czy je odnajdziecie.

Pozdrawiam – Mikołaj

Dzieci odnajdują ukryte w sali pudełka. Przeliczają je, rozpakowują i wyjmują umieszczone w nich zabawki. Podają ich nazwy, dzielą nazwy na sylaby i ustawiają zabawki jedna obok drugiej. Następnie odwracają się tyłem do N., który chowa jedną z zabawek. Dzieci siadają przodem do N. i wskazują, której zabawki brakuje.

- *Bombki choinkowe* – wyrabianie poczucia rytmu.

Nagranie piosenki *Już święta, odtwarzacz CD, tamburyn.*

Dzieci poruszają się tanecznym krokiem w rytmie piosenki *Już święta*, w określonym kierunku. Podczas przerwy w muzyce N. mówi do dzieci: *Na świątecznej choince mieszkają bombki o różnych kształtach. Zaraz się w nie zamienimy.* N. wystukuje na tamburynie różne wartości nut, którym odpowiadają bombki o określonym kształcie:

Dzieci:

półnuty

bombki bałwanki przenoszą ciężar z lewej nogi na prawą,

ćwierćnuty

bombki żołnierzyki rytmicznie maszerują,

ósemki

bombki aniołki drobnymi krokami biegną wężykiem za N.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Łańcuchy* (przewodnik, cz. 2, s. 73).

II

Zajęcia 1. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 8.

Szarfy w dwóch kolorach (dla każdego dziecka), dwie skakanek w kolorach szarf (jeśli nie ma skakanek, można wykorzystać szarfy lub kolorowe paski krepiny), trójkąt, odtwarzacz CD, nagranie znanej dzieciom piosenki o ziemie.

- Wprowadzenie do zajęć.

Dzieci maszerują po obwodzie koła w rytmie wygrywanym przez N. na trójkącie. N. wręcza każdemu dziecku szarfę.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kolorowe łańcuchy.*

N. układa ze skakanek dwie linie w kolorach szarf. Dzieci przekładają szarfy przez ramię. Przy dźwiękach trójkąta biegają po całej sali w jednym kierunku. Na przerwę w grze ustawiają się w szeregu przed linią w kolorze zgodnym z kolorem ich szarfy – tworzą kolorowe łańcuchy (trzymają się za ręce).

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Przejdź przez szarfę.*

Dzieci stoją z wyprostowanymi plecami. Układają przed sobą szarfy. Na sygnał N. podnoszą szarfy i jak najszybciej przechodzą przez ich środek. Zaczynają od góry (głowa, tułów, nogi). Na zakończenie ćwiczenia stają prosto, trzymając szarfy oburącz nad głowami.

- Ćwiczenia tułowia – *Zajrzyj za choinkę.*

Dzieci siedzą w siadzie klęcznym. Szarfy trzymają oburącz nad głowami. Na sygnał N. wykonują skłony boczne w jedną i w drugą stronę – zaglądną za choinkę. Nie podnoszą się z pięt. Po wykonaniu kilku skłonów kładą szarfy na kolanach i siadają prosto. Głęboko oddychają.

- Zabawa bieżna *Zaprzęgi.*

Dzieci dobierają się w pary. W jednej parze stoją dzieci z różnymi kolorami szarf. Tworzą zaprzęgi. Pierwsze dziecko zakłada szarfę na siebie – przekłada przez swoje ramię, a z tyłu trzyma oburącz szarfę swojego partnera. Zaprzęgi jeżdżą po całej sali w jednym kierunku, w rytm muzyki. Na przerwę w muzyce następuje zmiana ról.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Winda po prezenty*.
Dzieci trzymają szarfy oburącz przed sobą. Podnoszą lekko nogę i opierają stopę o środek szarf. Stopniowo wolno podciągają szarfy ze stopą w górę i opuszczają w dół – windą wjeżdżają na kolejne piętra w centrum handlowym, szukając prezentów dla bliskich.
- Zabawa ruchowa z elementem współdziałania – *Choinki*.
Dzieci stają w rzędzie zgodnie z kolorami szarf, które trzymają w jednej ręce. Na sygnał N. układają z szarf na podłodze choinkę (każdy zespół swoją). Czworo dzieci może np. ułożyć z szarf prostą linię (pień), a pozostałe dzieci dokładają do prostej linii, czyli pnia, swoje szarfy (gałązki).
- Zabawa z elementem czworakowania – *Kolorowy slalom*.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Pierwszy zespół układa z szarf slalom i siada na jednej linii we wskazanym przez N. miejscu. Drugi zespół ustawia się w rzędzie przed slalodem oznaczonym szarfami. Dzieci kolejno pokonują wyznaczoną trasę z szarfą ułożoną na plecach.

N. może pomóc dziecku umieścić szarfę na plecach. Może również zaangażować do tego dzieci z drugiego zespołu.

- Ćwiczenia stopy.
Dzieci wykonują siad podparty. Szarfy umieszczają przed stopami. Na sygnał N. chwytają je palcami jednej stopy, unoszą i lekko nią potrząsają. Następnie to samo wykonują drugą stopą.
- Ćwiczenie uspokajające.
Dzieci stoją w kole. Trzymają szarfy w rękach od zewnętrznej strony koła. Maszerują, licząc do czterech. Na *jeden* wszystkie dzieci jednocześnie podnoszą rękę z szarfą do góry. Następnie odkładają szarfy do pudełka.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Bombka*.
Gwizdek.
N. rysuje na śniegu duże koło. Dzieci biegają po wyznaczonym terenie. Na sygnał N. – gwizdek – jak najszybciej zajmują miejsce na narysowanej linii – tworzą jedną dużą bombkę. Następnie podają sobie w kole ręce, podnoszą je do góry i kłaniają się. Zabawę powtarzamy kilka razy.
- Układanie na śniegu kół (bombek) z kolorowej krepiny.
Paski kolorowej krepiny.
N. rozdaje dzieciom paski kolorowej krepiny. Dzieci układają z nich na śniegu koła – bombki. Następnie podnoszą krepinę do góry. Obserwują ślady na śniegu pozostawione przez krepinę.

III

- Co możemy dać w prezencie? – rozwijanie empatii.
Gazetki reklamowe, małe zdjęcie postaci, np.: mamy, taty, dziecka, babci, dziadka (zamiast zdjęć N. może wspólnie z dziećmi dla każdej postaci przeznaczyć kartkę w innym kolorze), klej, biała kartka, nożyczki.
N. układa na stole kartkę, na której na górze jest przyklejone małe zdjęcie przedstawiające jedną z wymienionych postaci: dziecko, mamę, tatę, babcię, dziadka. Dzieci rozpoznają i nazywają postacie. Wycinają z gazetek reklamowych zdjęcia różnych przedmiotów. Zastanawiają się, dla której postaci byłby to odpowiedni prezent i czy ich bliskim sprawiłby radość. Uzasadniają swoje zdanie. Przyklejają obrazek na odpowiedniej kartce.

- Karta pracy, cz. 1, nr 53
Dzieci:
 - rysują prezent po śladzie,
 - ozdabiają prezent według własnego pomysłu,
 - otaczają pętlami zdjęcia rzeczy, które chciałyby dostać pod choinkę.

- Zabawa doskonaląca prawidłowe oddychanie – *Piórka*.

Kolorowe piórka, nagranie dowolnej piosenki, odtwarzacz CD.

Dzieci stoją w parach w dowolnych miejscach. Jedno z nich trzyma piórko.

W rytmie melodii dzieci swobodnie biegają na palcach w określonym kierunku. Podczas przerwy w muzyce każde dziecko szuka swojej pary. Dziecko trzymające piórko umieszcza je w wybranym miejscu: na dłoni, na ramieniu, na wystawionym łokciu. Drugie dziecko nabiera powietrza nosem, następnie wydycha je ustami, starając się zdmuchnąć piórko.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Podróż do krainy Mikołaja* (przewodnik, cz. 2, s. 73).

Grudzień, tydzień 3

Dzień 5

Idą święta

Ubieramy choinkę

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Ubieranie choinki. Utrwalenie pojęć: <i>wysoko, nisko, długi, krótki</i>. <i>Już święta</i> – śpiew zbiorowy i indywidualny poznanej piosenki. Zabawa bieżna <i>Gwiazdka do gwiazdki</i>.</p>	<p>I 7, IV 13 IV 7 I 5</p>
<p>II. <i>Zielona choineczka</i> – zajęcia plastyczne inspirowane wierszem J. Koczanowskiej <i>Choinka</i>. Cele: wzbogacenie słownictwa, rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: rysowanie choinek patykiem na śniegu, spacer po ogrodzie przedszkolnym.</p>	<p>IV 1, IV 2 IV 13 I 4, I 5, I 6</p>
<p>III. Układanie łańcuchów z szyszek. Utrwalenie pojęć: <i>długi, krótki</i>. <i>Co wiem o tradycjach bożonarodzeniowych?</i> – utrwalanie wiadomości. Zabawa z elementem czworakowania – <i>Omiń bombkę</i>.</p>	<p>IV 12, IV 13 III 2, IV 5 I 5</p>

Cele główne

- wzbogacenie słownictwa,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- opisuje choinkę za pomocą określeń przymiotnikowych,
- samodzielnie wykonuje i ozdabia przestrzenną formę choinki.

Przebieg dnia

I

- Ubieranie choinki. Utrwalenie pojęć: *wysoko, nisko, długi, krótki*.

Choinka, ozdoby choinkowe, m.in. bombki i łańcuchy.

N. przynosi do sali choinkę. Ustawia ją na środku sali. Dzieci otaczają choinkę kołem i na powitanie śpiewają jej piosenkę. Następnie N. wybiera w sali bezpieczne miejsce, w które przynosi choinkę. Ustawia obok choinki pojemnik z ozdobami. Dzieci kolejno, według wskazań N., umieszczają na choince ozdoby: wysoko lub nisko. Następnie N. wyjmuje z pu-

dełka łańcuchy. Dzieci porównują, który z nich jest krótki, a który – długi. Zakładają łańcuchy na choinkę.

- *Już święta* – śpiew zbiorowy i indywidualny poznanej piosenki.

- Zabawa bieżna *Gwiazdka do gwiazdki* (przewodnik, cz. 2, s. 73).

II

Zajęcia 1. *Zielona choineczka* – zajęcia plastyczne inspirowane wierszem J. Koczanowskiej *Choinka*.

- Zabawa na powitanie. Wprowadzenie świątecznego nastroju. Dzieci na powitanie śpiewają wspólnie z N. wybraną kolędę. N. opowiada dzieciom o tradycji śpiewania kolęd.

Śpiewanie kolęd to jedna z najbardziej znanych tradycji świątecznych w naszym kraju. Kolędy śpiewamy po wieczery wigilijnej. Pomaga to stworzyć i utrzymać świąteczny, magiczny nastrój. Niektóre kolędy, np.: *Przybieżeli do Betlejem, Lulajże, Jezuniu*, są znane od bardzo wielu lat. Śpiewając je, mamy poczucie wspólnoty z ludźmi, którzy żyli dawno temu i byli Polakami.

- Słuchanie wiersza J. Koczanowskiej *Choinka*. Dzieci siedzą obok choinki. N. wskazuje na choinkę i przypomina, że ubieranie choinki to również tradycja świąteczna. Czyta dzieciom wiersz J. Koczanowskiej *Choinka*.

*Przyszła do przedszkola
choinka zielona,
powiedziała dzieciom:
– Chcę być wystrojona.*

*Dzieci się zebrały,
pracę podzieliły*

*i piękne ubranka
choince zrobiły.*

*Świątecznie ubrana,
jasnym blaskiem świeci.
Choinka została
w przedszkolu, u dzieci.*

- Rozmowa na temat wiersza. N. zadaje pytania: *Kto przyszedł do przedszkola? Jaki kolor ma choinka? O co choinka prosiła dzieci? W co dzieci przystroili choinkę?*
- Opisywanie choinki za pomocą określeń przymiotnikowych. Utrwalanie pojęć: *wysoko, nisko*.

Choinka w sali.

N. wskazuje ręką na choinkę i pyta: *Jaka jest nasza choinka?* Dzieci opisują choinkę za pomocą różnych określeń przymiotnikowych, np.: *ładna, świecąca, zielona, kolorowa*. Następnie N. pyta: *Jaka ozdoba znajduje się wysoko na choince? Jaka ozdoba wisi nisko na gałązkach?* Dzieci odpowiadają na pytania, podchodzą do choinki i wskazują wybraną przez siebie ozdobę.

- Zabawa ruchowa *Kolorowe lampki*.

Odtwarzacz CD, nagranie piosenki, której dzieci uczyły się w tym tygodniu.

Dzieci podają sobie ręce – tworzą łańcuch lampek choinkowych. Na początku łańcucha stoi N. Przy dźwiękach muzyki światło z lampek rozświetla całą salę – dzieci w łańcuchu poruszają się po sali w rytm muzyki. Na przerwę w muzyce każda lampka wiruje dookoła siebie – dzieci puszczaają ręce.

- Wykonanie pracy plastycznej *Zielona choineczka*.

Karta pracy z wyprawki, nr 6, klej, nożyczki, kolorowa bibuła.

N. zachęca dzieci do wykonania własnej przestrzennej formy choinki. Dzieci wyjmują z wyprawki kartę nr 6. Wypychają z karty kształt i nacięte, zbędne fragmenty choinki. Składają

i skleją ją choinkę w zaznaczonym miejscu, zgodnie z instrukcją. Dekorują choinkę kulkami kolorowej krepiny. Z gotowych choinek robią w szatni wystawę dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Rysowanie choinek patykiem na śniegu.

Patyk lub szpatałka.

Dzieci rysują choinki patykiem na śniegu. Porównują rysunki między sobą. Szukają największej choinki i najmniejszej choinki.

- Spacer po ogrodzie przedszkolnym. Obserwowanie i dotykanie urządzeń terenowych. Dzieci spacerują z N. po ogrodzie przedszkolnym. Przyglądają się urządzeniom terenowym. Dostrzegają, że ich powierzchnia jest mokra i śliska. N. wyjaśnia, dlaczego zimą zabawy na sprężycie terenowym nie są bezpieczne.

III

- Układanie łańcuchów z szyszek. Utrwalanie pojęć: *długi, krótki*.

Taca, szyszki.

N. ustawia na stole tacę z szyszkami. Prosi, aby dzieci ułożyły z nich krótki łańcuch, a pod nim – długi łańcuch. Wspólnie z dziećmi przelicza szyszki w łańcuchach.

- *Co wiem o tradycjach bożonarodzeniowych?* – utrwalanie wiadomości.

Karty świąteczne, zapisane na kartkach pytania związane z tradycjami bożonarodzeniowymi.

Dzieci siedzą w kole. N. układa w środku koła świąteczne karty. Ukrywa pod nimi kartki z pytaniami związanymi ze zwyczajami świątecznymi, np. *Kiedy zasiadamy do wieszery wigilijnej? Dla kogo przygotowujemy dodatkowe nakrycie na stole? Co wkładamy pod obrus? Jakie kolory występują w stroju Mikołaja? W czym Mikołaj nosi prezenty? Co śpiewamy podczas świąt Bożego Narodzenia? Wymień trzy nazwy ozdób choinkowych.* Za pomocą wyliczanki wybiera dziecko, które odkrywa wybraną kartę, wyjmując karteczkę z pytaniem i podaje N. N. czyta pytanie. Dziecko wskazuje koleżankę lub kolegę, który/która udziela na nie odpowiedzi. Pozostałe dzieci podnoszą do góry rękę, jeśli odpowiedź jest poprawna. Jeśli ktoś myśli inaczej, wstaje i czeka na udzielenie przez N. głosu.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Omiń bombkę* (przewodnik, cz. 2, s. 73).

Projekt *Emocje*

Cele ogólne projektu:

- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć – własnych i innych osób,
- przygotowanie do rozumienia uczuć – własnych i innych ludzi,
- rozwijanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów,
- rozwijanie poczucia przynależności do grupy,
- budowanie poczucia własnej wartości,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoje czyny.

Czas realizacji: tydzień

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa na powitanie – rozwijanie świadomości własnego ciała. <i>Tajemniczy miś</i> – rozwijanie wyobraźni. Zestaw zabaw ruchowych nr 16.	IV 2, IV 13 IV 1 I 8
II.	Rozmowa kierowana na temat: <i>Co to są emocje?</i> Tworzenie siatki pytań. Cele: rozwijanie świadomości własnego ciała, pobudzanie i rozwijanie aktywności twórczej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer na świeżym powietrzu, obserwowanie przyrody, rozpoznawanie i nazywanie pojawiających się uczuć.	IV 5, III 8 II 9, II 10 I 4, II 11
III.	Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji i kolorów – <i>Kolory emocji</i> . Zabawa twórcza – <i>Wybieramy kolor dla emocji</i> . Ozdabianie domku misia – rozwijanie inwencji twórczej. Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Dzieci do dzieci</i> .	II 1, IV 12 II 1, IV 1 IV 1 I 5

Cele główne

- rozwijanie świadomości własnego ciała,
- pobudzanie i rozwijanie aktywności twórczej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wskazuje wybrane części ciała,
- ozdabia spinacz według własnego pomysłu.

W pierwszym dniu odbywają się zajęcia wprowadzające w tematykę projektu. Mają one na celu pobudzenie zainteresowania tematem, pokazanie N. stanu wiedzy i doświadczeń oraz zasobu słownictwa dzieci. Dzieci z pomocą N. budują siatkę pytań. Po jej zbudowaniu rozpoczyna się faza badawcza projektu. Na tym etapie dzieci dzielą się swoimi przeżyciami lub doświadczeniami dotyczącymi tematu realizowanego projektu, badają przedmiot i rejestrują to, co widzą.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa na powitanie – rozwijanie świadomości własnego ciała. Dzieci ustawiają się parami, naprzeciwko siebie, i witają się poszczególnymi częściami ciała, wymienianymi przez N.: <i>Witają się wasze dłonie.</i> <i>Witają się wasze stopy.</i> <i>Witają się wasze kolana.</i> <i>Witają się wasze plecy.</i> <i>Witają się wasze nosy.</i> <i>Witają się wasze uszy.</i> <i>Witają się wasze kciuki.</i> 	<p>N. uwrażliwia dzieci, że powinny delikatnie przykladać do siebie poszczególne części ciała.</p>

- *Tajemniczy miś* – rozwijanie wyobraźni.

Miś w pudełku.

N. prosi dzieci, by usiadły w kole. Przynosi tajemnicze pudełko (w którym jest ukryty miś) i mówi:

Kochane dzieci. Znalazłem dzisiaj pod drzwiami naszego przedszkola coś niezwykłego... a może powinnam powiedzieć: kogoś niezwykłego... Ten ktoś trochę się boi i dlatego ukrył się w pudełku.

A czy wy pamiętacie, jak się czuliście pierwszego dnia w przedszkolu? Czy ktoś z was czuł się podobnie jak nasz tajemniczy gość?

Tu N. zachęca dzieci do wypowiedzi i przypomnienia sobie, jak się wtedy czuły. W razie potrzeby nazywa emocje. N. podsumowuje wypowiedzi dzieci; zauważa, że każdy mógł się czuć inaczej. N. mówi: *Dzieci, jak myślicie, co czuje nasz tajemniczy gość, skoro schował się w pudełku?*

Drogie dzieci. Zapytam cichutko naszego gościa, czy pomacha wam na powitanie. (N. macha ręką misia). Tajemniczy gość pomachał, ale nadal się boi i poprosił, żebym odłożyła go w bezpieczne miejsce. Obiecał, że wyjdzie z pudełka później.

Czy wy domyślacie się, kim jest nasz tajemniczy gość?

Ta część zajęć ma na celu rozbudzenie ciekawości dzieci. Bardzo ważne jest, żeby dzieci nie wiedziały, co jest w pudełku.

N. może udawać, że cichutko rozmawia z misiem, a ten coś odpowiada. N. może pomachać łapką misia.

N. podtrzymuje atmosferę tajemnicy i szepce, a dzieci cichutko odpowiadają.

Zestaw zabaw ruchowych nr 16 (do wyboru według uznania N.)

- Zabawa orientacyjno-ruchowa – *Złość*.

Obrazki z miną przedstawiającą złość (w trzech wielkościach), bębnek.

N. przykleja do tablicy obrazki – od najmniejszego do największego. Ustala z dziećmi, co będą robiły, gdy zobaczą obrazki. Następnie wskazuje jeden z obrazków, a dzieci wykonują ustalone czynności. Gdy N. wskazuje kolejny obrazek, daje znać dzieciom poprzez uderzenie w bębnek.

*Mała złość
większa złość
największa złość*

Dzieci:
wyrażają złość tylko twarzą, stoją nieruchomo,
wyrażają złość mimiką twarzy i spacerują po sali,
wyrażają złość mimiką twarzy, mocno tupią nogami i chodzą po całej sali.

- Zabawa orientacyjno-ruchowa – *Smutek*.

Obrazki z miną przedstawiającą smutek (w trzech wielkościach), bębnek.

N. przykleja do tablicy obrazki (od najmniejszego do największego). Ustala z dziećmi, co będą robiły, gdy zobaczą obrazki. Następnie wskazuje jeden z obrazków, a dzieci wykonują ustalone czynności. Gdy N. wskazuje kolejny obrazek, daje znać dzieciom poprzez uderzenie w bębnek.

*Mały smutek
większy smutek
największy smutek*

Dzieci:
wyrażają smutek mimiką twarzy,
wyrażają smutek mimiką twarzy i chodzą bardzo powoli po całej sali,
wyrażają smutek mimiką twarzy, zatrzymują się, powoli wykonują skłon, ręce swobodnie zwisają.

- Zabawa orientacyjno-ruchowa – *Radość*.

Obrazki z miną przedstawiającą radość (w trzech wielkościach), tamburyn.

N. przyczepia do tablicy obrazki (od najmniejszego do największego). Ustala z dziećmi, co będą robiły, gdy zobaczą obrazki. Następnie wskazuje jeden z obrazków, a dzieci wykonują ustalone czynności. Gdy N. wskazuje kolejny obrazek, daje znać dzieciom poprzez uderzenie w tamburyn.

Dzieci:

Mała radość wyrażają radość mimiką twarzy,
większa radość wyrażają radość mimiką twarzy i, podskakując, poruszają się
 w dowolnych kierunkach,
największa radość wyrażają radość mimiką twarzy, podskakują obunóż z rękami
 wyciągniętymi w górę.

- Zabawa orientacyjno-ruchowa – *Strach*.

Obrazki z miną przedstawiającą strach (w trzech wielkościach), tamburyn.

N. przyczepia do tablicy obrazki (od najmniejszego do największego). Ustala z dziećmi, co będą robiły, gdy zobaczą obrazki. Następnie wskazuje jeden z obrazków, a dzieci wykonują ustalone czynności. Gdy N. wskazuje kolejny obrazek, daje znać dzieciom poprzez uderzenie w tamburyn.

Dzieci:

Mały strach wyrażają strach mimiką twarzy,
większy strach wyrażają strach mimiką twarzy i poruszają głowami: raz w jedną,
 raz w drugą stronę,
największy strach wyrażają strach mimiką twarzy, kucają, kładą ręce na głowach.

- Zabawa orientacyjno-ruchowa – *Dzieci do dzieci*.

Dzieci dobierają się parami i wykonują polecenia N., np.: palec do palca, kolano do kolana, plecy do pleców. Na na hasło: *Dzieci do dzieci!* zmieniają pary i zabawa się powtarza.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Lustro*.

Dzieci stają parami naprzeciwko siebie. Jedno dziecko jest lustrem. Naśladuje ruchy i miny wykonywane przez drugie dziecko. N. sygnalizuje, kiedy następuje zmiana ról.

II

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa kierowana na temat: <i>Co to są emocje?</i> Miś w pudełku. N. zaprasza dzieci, by usiadły w kole. Zadaje im pytania: – <i>Co to są emocje?</i> – <i>Jakie emocje znacie?</i> – <i>Czy wiecie, co czuje nasz tajemniczy gość?</i> Kiedy dzieci zakończą swoje wypowiedzi, N. schyla się do pudełka (w którym jest miś) i mówi dzieciom, że nasz tajemniczy gość coś powiedział... że też ma emocje, ale nie wie jakie... 	<p>N. bierze ze sobą pudełko z tajemniczym gościem i stawia obok siebie.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie siatki pytań. Arkusze papieru, flamaster, kredki. N. zapisuje na środku słowo EMOCJE i rysuje 4 symbole przedstawiające radość, złość, smutek i strach. N. prosi dzieci, żeby zastanowiły się, co chcą wiedzieć o emocjach. Zapisuje na arkuszu pytania i rysuje symboliczne rysunki, które pomogą dzieciom w rozumieniu tego, co zapisuje. N. informuje dzieci, że przez cały tydzień będą poszukiwały odpowiedzi na pytania, które zadały, i pyta dzieci: <i>Czy pod koniec tygodnia możemy o tym wszystkim opowiedzieć dzieciom w młodszej grupie? Komu jeszcze możemy opowiedzieć?</i> 	<p>N. zapisuje obok pytania imię dziecka które je zadało. Jeśli dzieci będą miały trudności ze sformułowaniem pytań, to N. zadaje je w imieniu tajemniczego gościa, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Gdzie czujemy emocje?</i> – <i>Gdzie powstają emocje?</i> – <i>Czy wszyscy mają takie same emocje?</i> – <i>Co robimy, kiedy czujemy emocje?</i> – <i>Czy emocje są potrzebne?</i> <p>ltp.</p> <p>Na potrzeby tego scenariusza przyjmujemy, że podsumowaniem projektu będzie spotkanie z młodszymi przedszkolakami, którym dzieci przekażą swoją wiedzę za pomocą misia maskotki. Dzieci mogą przedstawić inne propozycje, np. rodzeństwo, rodzice...</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Powitanie misia – rozwijanie empatii. Miś w pudełku. N. zadaje dzieciom pytanie: <i>Czy wiecie już, kto jest naszym tajemniczym gościem?</i> N. wyciąga misia i przedstawia dzieciom: <i>To jest miś Czulek. Będzie mieszkał w naszej sali. Myślę, że się polubicie. Czy ktoś z was chciałby przytulić misia? Pamiętajcie, że miś się jeszcze trochę boi i prosi, żebyście delikatnie go przytuliły, by się nie przestraszył.</i> Po tym, jak wszystkie dzieci przytulą misia, odkładamy go do jego domku. 	<p>N. bardzo powoli wyciąga misia, wystawia kawałek i chowa, aż w końcu wyciąga całego misia i przytula. Miś się trzęsie i spuszcza głowę w dół. Jest przestraszony, zawstydzony.</p> <p>N. pozwala dzieciom przytulić misia, jeśli wie, że dzieci zrobią to delikatnie. Jeśli jakieś dziecko potraktuje niewłaściwie misia, to N. chowa go do pudełka, mówiąc, że miś bardzo się przestraszył i chce iść do swojego pudełka. Jak przestanie się bać, to wyjdzie do nas znowu.</p>
 <ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa rozwijająca reakcję na sygnał – <i>Wysoko – nisko.</i> Tamburyn. Dzieci maszerują spokojnie po obwodzie koła. Na sygnały N. Dzieci: wolne uderzenia w tamburyn, kucają, 	<p>Uderzając w tamburyn, N. może też mówić: <i>wysoko, nisko, radośnie, smutno.</i></p>

tamburyn, tremolo	chodzą na palcach z rękami uniesionymi wysoko.	
<ul style="list-style-type: none"> Ozdabianie spinaczy – rozwijanie aktywności twórczej. Drewniany spinacz dla każdego dziecka, materiały do ozdabiania, kleje, nożyczki, flamastry. <p>N. zaprasza dzieci, by usiadły przy stolikach. Prosi, aby ozdobiły spinacze według własnych pomysłów.</p>	Po jednej stronie N. zapisuje imię dziecka. Spinacze będą potrzebne następnego dnia.	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer po okolicy. Obserwowanie przyrody, rozpoznawanie i nazywanie pojawiających się uczuć.
N. spaceruje z dziećmi wokół przedszkola i zadaje im pytania.
(N., w miarę możliwości, zapamiętuje lub nagrywa odpowiedzi dzieci).
 - *Co sprawia wam radość podczas spaceru?*
 - *Kiedy na spacerze jesteście smutni?*
 - *Czy są takie chwile lub dni, że czujecie złość podczas spaceru?*
 - *Czy ktoś z was bał się kiedyś na spacerze?*

N. skupia uwagę dzieci na odczuciach podczas spaceru, zwraca uwagę na przyrodę, która może być źródłem różnych uczuć (np. pojawienie się śniegu).

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji i kolorów – <i>Kolory emocji.</i> Kolorowe kartki (żółta, czerwona, szara, czarna, niebieska, seledynowa, fioletowa, pomarańczowa itp.) pocięte na małe kawałki (ok. 5 x 5 cm), obrazki z minami przedstawiającymi emocje: złość, radość, smutek, strach, nagranie muzyki relaksacyjnej, odtwarzacz CD, taca lub koszyczek. <p>N. siada z dziećmi na dywanie, w kole. Kładzie przed nimi obrazki przedstawiające emocje i je nazywa. N. prosi dzieci, żeby przypomniały sobie jakąś radosną sytuację i pomyślały, jaki kolor kojarzy im się z emocją, którą wtedy czuły.</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Pomyślcie, jaki kolor chcecie położyć obok miny przedstawiającej radość.</i> <p>N. włącza nagranie muzyki relaksacyjnej i podaje koszyk/ tacę z karteczkami. Każde dziecko wybiera jeden kolor. Kiedy wszystkie dzieci wybiorą karteczkę, kładą ją po kolei obok minki przedstawiającej radość. N. ponownie podaje dzieciom koszyk/ tacę z kolorowymi karteczkami i prosi o wybranie koloru dla złości itd. Kiedy dzieci wybiorą kolory dla wszystkich emocji, N. maszeruje z dziećmi po okręgu. Dzieci przyglądają się wynikom swojej pracy.</p>	<p>Tu N. może wykorzystać to, co dzieci mówiły podczas spaceru, i opisać poszczególne uczucia, np. Kasia mówiła, że czuje radość, kiedy widzi śnieg i może lepić bałwana.</p> <p>N. może ukierunkować dzieci, mówiąc: <i>Gdyby radość mogła wybrać swój kolor, to jak myślicie, co by wybrała?</i></p> <p>Kolorowe karteczki umieszczone są w koszyczku lub na tacy.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa twórcza – <i>Wybieramy kolory dla emocji</i>. N. prosi dzieci, żeby przyjrzały się, jakie kolory wybrały dla radości, złości, strachu i smutku. Jeśli przy jednej emocji znalazły się różne kolory, N. prosi dzieci, żeby powiedziały, którego koloru karteczek jest najwięcej (szacują lub przeliczają). N. wraz z dziećmi przyporządkowuje jeden kolor jednej emocji i przyczepia na tablicy minę, a obok – kolor, który dla niej wybrały. 	<p>Na potrzeby tego scenariusza przyjmujemy, że dzieci wybrały kolor żółty dla radości, czerwony dla złości, niebieski dla smutku i szary dla strachu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ozdabianie domku misia – rozwijanie inwencji twórczej. Karteczki w czterech kolorach (żółtym, czerwonym, niebieskim, szarym), w ilości zgodnej z liczbą dzieci w grupie, woreczek, różne przybory potrzebne do ozdabiania, np. bibuła, klej, papier kolorowy, flamastry itp. N. bierze pudełko z misiem, wyciąga go, udaje, że miś szepcze coś do ucha, i powtarza dzieciom, co powiedział: <i>Miś powiedział mi, że chciałby mieć domek w kolorach, które wybrałyście dla emocji. Miś chce mieć z przodu swojego domku kolor radości, po bokach kolory smutku i złości, a z tyłu – kolor strachu. Czy pomożecie misiowi?</i> N. prosi dzieci, żeby wylosowały z woreczka po jednej karteczce. Dzieci, które wylosowały karteczki w tych samych kolorach, tworzą zespół. Każdy zespół będzie po kolei dekorował jedną stronę domku misia. N. wspiera działania dzieci. 	<p>Pozostałe dzieci bawią się swobodnie w wybranych kąciach zainteresowań.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Dzieci do dzieci</i> (przewodnik, cz. 2, s. 91). 	

Grudzień, tydzień 4

Dzień 2

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. <i>Co dzisiaj czuję?</i> – zabawa rozwijająca umiejętność rozpoznawania uczuć. <i>Detektor uczuć</i> – rozwijanie umiejętności nazywania uczuć i poprawnego wypowiedzenia się. Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Strach</i>.</p>	<p>II 4, III 9 II 1, II 6 IV 2 I 5</p>
<p>II. Zabawy z wykorzystaniem wiersza Marii Konopnickiej <i>Stefek Burczymucha</i>. Cele: rozwijanie umiejętności modulowania siły i wysokości głosu, rozwijanie koncentracji uwagi. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy ruchowe – <i>Strach na wróble, idź za mną</i>.</p>	<p>I 7, I 9 IV 1, IV 2, IV 5 I 4, I 5</p>
<p>III. <i>Gdzie schował się miś?</i> – zabawa rozwijająca umiejętność określania położenia przedmiotów. Rozmowa kierowana na temat: <i>Co czujesz?</i> Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Weż i podaj</i>.</p>	<p>IV 13 IV 5 I 9, IV 7</p>

Cele główne

- rozwijanie umiejętności modulowania siły i wysokości głosu,
- rozwijanie koncentracji uwagi.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada zdania z różną siłą głosu (od szeptu do krzyku),
- reaguje na ustalony sygnał.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none">• <i>Co dzisiaj czuję?</i> – zabawa rozwijająca umiejętność rozpoznawania uczuć. Obrazki przedstawiające złość, radość, smutek, strach. Wszyscy siedzą w kole. N. mówi dzieciom, że będą teraz pokazywać innym, jak się dzisiaj czujemy. N. rozpoczyna i wyraża miną swoje uczucia, a dzieci je nazywają. Każde dziecko po kolei wstaje, a pozostałe dzieci odgadują, jak się czuje.	<p>Jeśli trudno jest nazwać przedstawianą minę, to wskazujemy obrazek, a dziecko, które ją pokazuje, potwierdza lub zaprzecza. N. wyjaśnia dzieciom, że emocje, które odczuwamy, nazywamy też uczuciami.</p>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Detektor uczuć</i> – rozwijanie umiejętności nazywania uczuć i poprawnego wypowiadania się. Karton o wymiarach 10 x 80 cm, papier kolorowy (w kolorach uczuć wybranych przez grupę), nożyczki, klej, marker. N. pokazuje dzieciom zgromadzone pomoce i pyta: – <i>Wiecie, co chcę zrobić?</i> – <i>Chciałbym zrobić detektor uczuć, aby codziennie wiedzieć, jak się czujecie. To dla mnie ważne.</i> N. rozkłada przed sobą karton. Dzieli go markerem na 4 równe części. Prosi dzieci, żeby przypomniały, jakie kolory wybrały dla emocji. N. nakleja papier we wskazanym kolorze na jedną z części kartonu. Po naklejeniu wszystkich kolorów rysuje na nich minę symbolizującą dane uczucie. Teraz prosi dzieci, żeby przyniosły spinacze, które ozdabiały wczoraj. Dzieci po kolei przypinają je w miejscu, które wybrały – stosownie do tego, co w tej chwili odczuwają. N. informuje dzieci, że jeśli w ciągu dnia zmieniają się ich uczucia, to mogą przepiąć spinacz w inne miejsce.	<p>N. zachęca dzieci do wypowiedzi. Powtarza po dzieciach, wypowiadając pełne zdanie. Dziecko odpowiada: <i>Grę.</i> N. powtarza: <i>Myślisz, że chcę zrobić grę planszową? Nie, to chcę zrobić! Wiecie, co chcę zrobić?</i> N. wyjaśnia: <i>Detektor to takie urządzenie do wykrywania czegoś.</i></p> <p>N. zawiesza detektor uczuć w miejscu dostępnym dla dzieci, żeby mogły w dowolnym momencie zmienić miejsce swojego spinacza, jeśli ich uczucia zmieniają się w ciągu dnia.</p>

- Zabawa orientacyjno-ruchowa – *Strach* (przewodnik, cz. 2, s. 91).

II

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none">• <i>Rozmowa z misiem</i> – wprowadzenie do zajęć. Miś w pudełku. Dzieci siadają w kręgu, N. wyciąga misia z pudełka i siada z dziećmi. N. przypomina, czym zajmują się w tym tygodniu. N. czyta ponownie pytania. Pyta dzieci:	<p>N. powinien odnosić się bezpośrednio do siatki pytań.</p>

<p>– Czy poznałyście już odpowiedź na jakieś pytanie? – Czy wiecie, czego nauczył się od was wczoraj miś? <i>Miś dowiedział się, że czuł wczoraj strach. Bardzo się bał i dlatego chował się w pudełku. Ale potem okazało się, że jesteście bardzo fajnymi dziećmi i niepotrzebnie się bał. Czy wiecie, jak można inaczej opisać taką sytuację? Możemy powiedzieć, że strach ma wielkie oczy! Temu, kto się boi, wszystko wydaje się większe i groźniejsze niż jest w rzeczywistości.</i></p>	<p>N. pozwala dzieciom na swobodne wypowiedzi. N. manipuluje maskotką miś i wypowiada się w jego imieniu, odwołuje się do tego, co czuł wczoraj miś i jak się zachowywał.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia fonacyjne – <i>Strach ma wielkie oczy.</i> Dzieci wypowiadają za N. zdanie: <i>Strach ma wielkie oczy</i>, z różną siłą głosu (od szeptu do krzyku). Dzieci powtarzają ćwiczenie, wypowiadając zdanie rytmicznie, z jednoczesnym klaskaniem (dzielą wyrazy na sylaby). 	
<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza Marii Konopnickiej <i>Stefek Burczymucha.</i> <i>O większego trudno zucha, Jak był Stefek Burczymucha... – Ja nikogo się nie boję! Choćby niedźwiedź... to dostoję! Wilki? Ja ich całą zgraję Pozabijam i pokraję! Te hieny, te lamparty To są dla mnie czyste żarty! A pantery i tygrysy Na sztyk wezmę u swej spisy! Lew!... Cóż lew jest? – kociak duży! Naczytałem się podróży! I znam tego jegomości, Co zły tylko, kiedy pości. Szakał, wilk?... Straszna nowina! To jest tylko większa psina!... (Bryśia mijam zaś z daleka, Bo nie lubię, gdy kto szczeka!) Komu zechcę, to dam radę! Zaraz na ocean jadę, I nie będę Stefkiem chyba, Jak nie chwycę wieloryba! – I tak przez dzień boży cały Zuch nasz trąbi swe pochwały. Aż raz usnął gdzieś na sianie... Wtem się budzi niespodzianie, Patrzy, a tu jakieś zwierzę Do śniadania mu się bierze. Jak nie zerwie się na nogi, Jak nie wrzaśnie z wielkiej trwogi – Pędzi, jakby chart ze smyczy...</i> 	

<p>– Tygrys, tato! Tygrys! – krzyczy. – Tygrys?... ojciec się zapyta. – Ach, lew może!... miał kopyta <i>Straszne! Trzy czy cztery nogi, Paszczę taką! Przytem rogi...</i> – Gdzież to było? – Tam, na sianie, <i>Właśnie porwał mi śniadanie...</i> <i>Idzie ojciec, służba cała, Patrzą... a tu myszka mała, Polna myszka siedzi sobie I ząbkami serek skrobie!...</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa kierowana na temat wiersza. N. mówi: – <i>Stefek opowiadał, że niczego się nie boi. Czy pamiętacie, o jakich zwierzętach mówił?</i> – <i>Czego się przestraszył Stefek?</i> – <i>Jak w oczach Stefka wyglądała mała myszka?</i> – <i>Czy rozumiecie, dlaczego mówimy, że strach ma wielkie oczy?</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowo-orientacyjna, inspirowana wierszem <i>Stefek Burczymucha</i>. N. przydziela dzieciom role: Stefka, niedźwiedzia, wieloryba, lwa, myszki, tygrysa, pantery, lamparta, hieny, wilków. N. ponownie czyta wiersz. Dziecko, które usłyszy przydzieloną sobie nazwę, musi obieć wokół dzieci i usiąść na swoim miejscu. Na czas biegu dzieci N. przerywa czytanie wiersza. 	<p>Role: tygrysów, panter, lampartów, hien, wilków, przydzielamy kilkorgu dzieciom. N. głośno i wyraźnie czyta nazwy wskazane pogrubioną czcionką. Jeśli dzieci nie reagują na wskazane słowo, N. czyta ponownie.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rysujemy swoje strachy</i> – rozwijanie świadomości przeżywanych uczuć. Dla każdego dziecka kartka i kredki. N. zaprasza dzieci do narysowania tego, czego one się boją. Przypomina dzieciom, czego bał się miś, czego bał się Stefek w wierszu, i zaznacza, że są ludzie, którzy boją się np. pająków, burzy itp. Każdy może bać się czegoś innego. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Wystawa <i>Czego się boimy?</i> – zorganizowanie wystawy prac przygotowanych przez dzieci. 	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa – *Strach na wróble*.
Dzieci są wróbelkami, a N. strachem na wróble. Wróbelki biegają swobodnie po wyznaczonym terenie. N. stara się ich dotknąć. Dotknięty wróbelek staje nieruchomo. Może biegać swobodnie, jeśli inny wróbelek go przytuli.
- Zabawa ruchowa – *Idź za mną*.
Dzieci ustawiają się gęsiego, kładą ręce na ramionach dziecka przed sobą. Idą prowadzone przez N., dokładnie po jego śladach. N. często zmienia kierunek poruszania się.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Gdzie schował się miś?</i> – zabawa rozwijająca umiejętność określania położenia przedmiotów. Miś, pudełko – dom misia. N. przypomina dzieciom, co robił miś, jak się bał, kiedy wczoraj do nas przyszedł. <i>Miś chował się w pudełku. Dzisiaj już się nie boi, ale chce się z wami pobawić. On się będzie chował, a wy będziecie mówić, gdzie jest miś.</i> Dzieci określają położenie misia przy pomocy określeń: za, obok, przed, na, w, pod. 	<p>N. z misiem i pudełkiem siada naprzeciwko dzieci. Dzieci są zwrócone twarzami do N. N. pilnuje, aby dzieci wypowiedziały się pełnymi zdaniami.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa kierowana na temat: <i>Co czujesz?</i> Miś i jego domek. N. podsumowuje dzisiejszy dzień. Kładzie przed dziećmi siatkę pytań. Pyta dzieci: – <i>Czego dzisiaj dowiedziałyście się o emocjach?</i> – <i>Czy wiecie, co oznacza powiedzenie, że strach ma wielkie oczy?</i> – <i>Czego jeszcze nie wiecie o emocjach?</i> 	<p>N. posługuje się misiem i wspiera podsumowanie, jeśli dzieci nie wiedzą, co powiedzieć.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Weź i podaj.</i> Woreczek gimnastyczny dla każdego dziecka. Dzieci siadają z N. w kole. Każde z nich dostaje woreczek gimnastyczny i kładzie go przed sobą. N. tłumaczy dzieciom, na czym będzie polegała zabawa: <i>Będziemy podawali sobie rytmicznie, w równym tempie, woreczki. Na początku zrobimy to bardzo powoli.</i> N. bierze swój woreczek i mówi do dzieci: <i>Weź i podaj.</i> (Podaje dziecku po prawej stronie). Powtarza dalej, zwracając jednocześnie uwagę, czy wszystkie dzieci zrozumiały polecenie. 	<p>Zabawa wspiera integrację grupy i rozwija koordynację wzrokowo-ruchową. N. ćwiczy tak długo, jak długo dzieci są zainteresowane, i dostosowuje poziom zabawy do umiejętności dzieci.</p>

Grudzień, tydzień 4

Dzień 3

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Rozmowa kierowana na temat: <i>Co się stało misiowi?</i> Ćwiczenia oddechowe – rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami. Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Złość.</i></p>	<p>IV 5 II 7, I 9 I 5</p>
<p>II. Rozmowa kierowana na temat: <i>Jaki kłopot ma miś? Rysujemy domek misia</i> – rozwijanie sprawności ręki i pamięci wzrokowej. Zajęcia badawcze. Rozmowa kierowana na temat: <i>Co lubię robić?</i> Cele: rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer po ogrodzie przedszkolnym.</p>	<p>I 5, II 4 IV 5 II 7 I 4</p>
<p>III. <i>Detektyw</i> – zabawa rozwijająca umiejętność rozpoznawania i nazywania uczuć. Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Weź i podaj dalej.</i> Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Smutek.</i></p>	<p>II 1 IV 7, I 9 I 5</p>

Cele główne

- rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami,
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć.

Cele operacyjne

Dziecko:

- zna sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami, np. głębokie oddychanie,
- rozpoznaje i nazywa emocje podczas zabawy.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none">• Rozmowa kierowana na temat: <i>Co się stało misiowi?</i> Miś. N. zaprasza dzieci, żeby usiadły w kręgu. Bierze misia i mówi dzieciom: <i>Miś jest dzisiaj jakiś smutny, zły. Czy mam rację, misiu? Misiu, co się stało?</i> (Miś nie odpowiada). <i>Chcę ci pomóc, tylko nie wiem jak. Czy wy znacie jakieś sposoby na radzenie sobie ze smutkiem i złością? Co wam pomaga, kiedy złość, smutek jest taki duży, że trudno jest mówić?</i> N. zachęca dzieci do wypowiedzi i pokazywania misiowi ich sposobów, np. przytulają misia, głaszczą, biorą misia na kolana itp. Jeśli dzieci nie powiedzą, że jednym ze sposobów radzenia sobie ze złością i smutkiem albo strachem jest głębokie oddychanie, to N. mówi to dzieciom. Wdech nosem i wydech ustami.	<p>Tego dnia N. musi schować pudło – domek misia, tak żeby dzieci nie wiedziały, gdzie jest.</p> <p>N. stara się pokazać smutek, złość misia, opuszczając mu głowę. Miś może się odwracać, jakby nie chciał rozmawiać, może też warczeć, tupać nogami.</p> <p>Zabawę można dodatkowo uatrakcyjnić, włączając nagranie płaczu z telefonu.</p>
<ul style="list-style-type: none">• Ćwiczenia oddechowe – rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami. Nagranie muzyki relaksacyjnej, odtwarzacz CD, woreczek gimnastyczny dla każdego dziecka. N. włącza nagranie muzyki, prosi dzieci, aby położyły się na plecach, kładzie im woreczki na brzuchach i mówi: <i>Wdech nosem, wydech ustami.</i> Dzieci oddychają tak, żeby woreczki podnosiły się do góry wraz z wdechem i opadały wraz z wydechem.	<p>N. chodzi z misiem w rękach, tak jakby miś przyglądał się dzieciom.</p>
<ul style="list-style-type: none">• Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Złość</i> (przewodnik, cz. 2, s. 90).	

II

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none">• Rozmowa kierowana na temat: <i>Jaki kłopot ma miś?</i> Miś. N. trzyma misia i mówi do dzieci: <i>Miś się już trochę uspokoił i wiem, dlaczego był smutny i zły. Czy zauważyliście, że czegoś brakuje w naszej sali? Nie ma domku Misia! Zaginął! Musimy mu pomóc odszukać jego domek.</i>	<p>Pudełko musi pojawić się następnego dnia np. u pani sprzątaczk.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rysujemy domek Misia</i> – rozwijanie sprawności ręki i pamięci wzrokowej. Dla każdego dziecka: kartka A3 i kredki. N. zaprasza dzieci, żeby dobrały się parami, i prosi o przygotowanie ogłoszeń o zaginięciu domku misia. Zadaniem dzieci jest odtworzenie z pamięci kształtu domku, narysowanie go i pokolorowanie. N. dopisuje w górnej części kartki napis: SZUKAMY, a w dolnej części nazwę grupy lub numer sali. 	<p>N. wraz z dziećmi wywiesza ogłoszenia na terenie przedszkola.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia badawcze. Dzieci sprawdzają, co sprawia im radość, co pomaga, kiedy pojawia się smutek albo złość. N. szykuje tyle stanowisk badawczych, ile par dzieci jest w grupie. Ustawia je w kole, żeby pary dzieci mogły przesuwać się od stanowiska do stanowiska. Dzieci wykonują zadania po kolei lub razem. Kiedy jedno dziecko w parze wykonuje zadanie, drugie je sprawdza, obserwuje. Przykładowe stanowiska do wyboru przez N.: <i>Układanie wieży z klocków.</i> 10 klocków drewnianych, jednakowej wielkości, drewniana taca. N. szykuje stanowisko na podłodze, w bezpiecznej odległości od innych dzieci. Taca stanowi podstawę dla wieży z klocków. Zadaniem dzieci jest ułożenie 10 klocków jeden na drugim. <i>Segregowanie koralików według kolorów.</i> Po 10 koralików w 3 różnych kolorach, 3 miseczki, 1 tacka. Na tacce na stoliku N. kładzie wymieszane koraliki i trzy puste miseczki. Miseczki powinny być oznaczone kolorami zgodnymi z kolorami koralików. Dzieci powinny wiedzieć, gdzie wkładać odpowiednie koraliki. Ćwiczenia – 5 przysiadów, 5 skłonów i 5 podskoków. Kartka ze schematyczną instrukcją, skakanki. N. szykuje stanowisko na podłodze, wyznacza je np. skakankami. Na podłodze kładzie kartkę, na której narysowana jest schematyczna postać wykonująca przysiad, skłon i podskok, obok tych rysunków cyfra 5. <i>Oddychanie z woreczkiem na brzuchu, 5 wdechów i wydechów.</i> Kartka ze schematyczną instrukcją, 2 woreczki gimnastyczne, skakanki do wyznaczenia stanowiska. N. szykuje stanowisko na podłodze, wyznacza je np. skakankami. Na podłodze kładzie kartkę, na której narysowana jest schematyczna postać leżąca na podłodze, z woreczkiem na brzuchu, a obok cyfra 5. 	<p>Do przygotowania zadań dla dzieci N. wykorzystuje rzeczy, zabawki, które znajdują się w sali przedszkolnej (bierze pod uwagę zainteresowania dzieci). Zadania muszą być proste i dość szybkie do zrobienia.</p> <p>Zadania powinny być dostosowane do możliwości dzieci. Jeśli koraliki są duże, do ich przenoszenia dzieci mogą używać szczypicz kuchennych, dostosowanych do wielkości koralików.</p> <p>Przykłady innych stanowisk: – taniec (np. <i>Dwóm tańczyć się zachciało</i>), – układanie puzzli (małe puzzle, ok. 20 elementów), – skakanie na skakance, – przesypywanie ryżu za pomocą łyżki z jednej miseczki do drugiej itp.</p>

Zgniatanie papieru w kule.

Kartki papieru gazetowego lub ksero, kosz lub pudełko.

N. szykuje stanowisko przy stole, na którym położone są kartki, kosz leży w odległości 1 m od stanowiska. Dzieci zgniatają po jednej kartce i formują z niej kulę, następnie wrzucają swoje kule do kosza (mogą to robić wielokrotnie).

Darcie kolorowego papieru na kawałki.

Kartki kolorowego papieru, pudełko, 2 papierowe talerzyki.

N. szykuje stanowisko przy stole, na którym położone są kartki kolorowego papieru i pudełko, do którego dzieci będą wrzucały to, co wykonały. Dzieci drą papier nad papierowym talerzykiem.

Malowanie flamastrami.

Duża kartka A3, flamastry lub farby.

Na kartce N. rysuje kilka kół (tyle, ile jest par dzieci). Para dzieci wybiera 1 koło i maluje je wspólnie.

Przelewanie wody za pomocą gąbki.

2 małe miseczki, gąbka kuchenna, taca, ręczniki papierowe.

N. szykuje dwie miseczki na tacy, gąbkę i ręczniki papierowe. N. nalewa wodę do jednej miseczki i wkłada do niej gąbkę. Dzieci przenoszą gąbkę nasączoną wodą, wyciskają ją nad drugą miseczką i tak do momentu, aż przeniosą całą wodę. Miseczki powinny stać obok siebie, tak żeby się stykały, co ograniczy rozlewanie wody na stoliku.

- Rozmowa kierowana na temat: *Co lubię robić.*
N. pyta dzieci o ich doświadczenia podczas poprzedniej zabawy.
 - *Które zadania najbardziej wam się podobały?*
 - *Które z tych zadań mogłoby pomóc, kiedy pojawia się złość lub smutek?*
 - *Popatrzcie na naszą siatkę pytań. Czy znaleźliście odpowiedź na jakieś pytanie?*
 - *Miś obserwował wasze zabawy. Jak myślicie, co spodobało się mu najbardziej?*

Dzieci mogą powrócić do zadań, które im się podobały. N. może przygotować półkę z tymi zadaniami, które cieszyły się największym zainteresowaniem.

N. podsumowuje i odnosi się do siatki pytań. Zapisuje na niej informacje przekazane przez dzieci.

Jeśli jedno z pytań brzmiało: *Jak poradzić sobie z trudnymi emocjami?*, to N. zapisuje sposoby, które podobały się dzieciom (schematyczne rysunki).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer po ogrodzie przedszkolnym. Rozwieszenie na terenie przedszkola ogłoszeń o zaginionym domku misia. Zabawy swobodne według pomysłów dzieci.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa <i>Detektyw</i> – rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć. Obrazki przedstawiające złość, radość, smutek i strach. Dzieci siedzą w kole. Jedno chętne dziecko jest detektywem. Odchodzi na bok i odwraca się tyłem. N. wybiera czworo dzieci, ustawia je obok siebie, każdemu z nich daje karteczkę z miną przedstawiającą emocję. Dzieci przyglądają się, kładą odwrócone karteczki na podłogę przed sobą i po kolei pokazują mimiką i ciałem to, co na nich zobaczyły. Detektyw odgaduje, jaka to emocja. Dziecko, które odgadło jako pierwsze, zamienia się w detektywa. 	
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Weź i podaj dalej</i>. Woreczek gimnastyczny dla każdego dziecka. Dzieci siadają z N. w kole. Każde z nich dostaje woreczek gimnastyczny i kładzie go przed sobą. N. ponownie zaprasza dzieci do zabawy. Prosi, żeby teraz robiły to samo, tylko drugą ręką, i podawały woreczek w drugą stronę. Ponownie mówi rytmicznie: <i>Weź</i> (wszyscy łąpią woreczki) i <i>podaj</i> (podają osobie obok) itd. 	<p>N. odkłada misia na bok. N. może też śpiewać rytmicznie słowa <i>Weź i podaj</i> na wybraną przez siebie melodię. Na koniec zabawy N. pyta dzieci, czy taka wspólna zabawa też może pomóc, np. komuś, komu jest smutno.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Smutek</i> (przewodnik, cz. 2, s. 90). 	

Grudzień, tydzień 4

Dzień 4

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa na powitanie – <i>Wszyscy, którzy...</i> Zabawa ruchowo-orientacyjna – <i>Głowa, ramiona...</i> Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Lustro.</i>	I 5 I 5 I 5, III 7
II. Rozmowa kierowana na temat: <i>Co czuje miś?</i> Zabawy z wykorzystaniem chusty animacyjnej, połączone z ćwiczeniami ruchowymi. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Strach na wróble</i> , zabawa orientacyjno-ruchowa <i>Dzieci do dzieci.</i>	IV 5 I 8, I 9, III 6 I 4, I 5
III. Zabawa pantomimiczna – <i>Gdzie czujemy emocje?</i> Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Weź, podaj, klaśnij.</i> Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Radość.</i>	IV 1, II 4 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie sprawności ruchowej,
- kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie.

Cele operacyjne

Dziecko:

- uczestniczy w zabawach z chustą animacyjną,
- respektuje zasady obowiązujące w zabawie.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa na powitanie – <i>Wszyscy, którzy...</i> N. z dziećmi siada na dywanie w kręgu. Dzieci zamieniają się miejscami, kiedy zdanie wypowiedziane przez N. ich dotyczy. Przykładowe zdania: <i>Wszyscy, którzy dzisiaj pili mleko, zamieniają się miejscami.</i> <i>Wszyscy, którzy dzisiaj czują radość...</i> <i>Wszyscy, którzy mają niebieską bluzkę...</i> <i>Wszyscy, którzy są dzisiaj smutni...</i> itp. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowo-orientacyjna – <i>Głowa, ramiona...</i> Dzieci stają w luźnej rozsypce. Śpiewają (na tradycyjną melodię) z N. i dotykają wskazanych części ciała. <i>Głowa, ramiona, kolana, pięty,</i> <i>kolana, pięty, kolana, pięty.</i> <i>Głowa, ramiona, kolana, pięty,</i> <i>oczy, uszy, usta, nos.</i> 	N. może przyspieszać tempo – stosownie do możliwości dzieci.
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Lustro</i> (przewodnik, cz. 2, s. 91). 	

II

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa kierowana na temat: <i>Co czuje miś?</i> N. zaprasza dzieci do kręgu, trzyma misia w ręce i mówi: <i>Zobaczcie, jak miś podskakuje. Jak myślicie, co teraz czuje, kiedy odnalazł się jego domek? (radość)</i> <i>Jak wy się zachowujecie, kiedy czujecie radość? Pokażcie.</i> <i>Proponuję, żebyśmy razem z misiem pobawili się, żeby świętować odnalezienie domku.</i> 	<p>W tym dniu domek misia pojawia się w sali przedszkolnej. N. objaśnia, co się wydarzyło, np. pani sprzątaczką wyniosła pudło do magazynku, bo nie wiedziała, że to domek misia, ale jak zobaczyła ogłoszenie, to przyniosła do nas.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy z chustą animacyjną, połączone z ćwiczeniami ruchowymi. Chusta animacyjna, miś. Dzieci łąpią chustę. N. kładzie misia na środku i razem go podrzucają, tak żeby nie spadł. Dzieci robią misiowi karuzelę. Miś leży na chuście, a dzieci chodzą w kółko, trzymając chustę. Na sygnał N., kładzie go w dłonie, dzieci zmieniają kierunek marszu. 	Jeśli zdarzy się, że miś wypadnie, podnoszą go szybko, przepraszają misia. N. w imieniu misia mówi: <i>Dobrze, że jestem pluszowym, mięciutkim misiem i nic mnie to nie bolało. Ja chcę jeszcze raz!</i>

N. bierze misia i pyta, kto chce iść z nim do fryzjera. 2 lub 3 dzieci siada na środku dywanu, pod chustą, razem z misiem. Pozostałe dzieci z N. chwytają chustę i tak poruszają nią, aby ocierać o włosy dzieci siedzących pod chustą. Chusta powinna cały czas dotykać włosów. Po chwili wszyscy podnoszą chustę do góry i oglądają naelektryzowane włosy kolegów i koleżanek. N. powtarza zabawę dotąd, aż wszystkie chętne dzieci skorzystają z wizyty u fryzjera.

Miś leży pod chustą i robimy mu wietrzenie (włączamy klimatyzację). Wszyscy rytmicznie unoszą chustę w górę, opuszczają w dół, tak żeby powstał mocny wiatr. Podczas podnoszenia chusty dzieci wykonują wdech nosem, a podczas opuszczania chusty – wydech ustami.

N. z dziećmi układa chustę na podłodze. Wszystkie dzieci siadają na wybranym przez siebie kolorze. N. tłumaczy dzieciom, że jeśli powie np. *Czerwony parzy!*, to wszystkie dzieci siedzące na czerwonym kolorze muszą przesiąść się na inny kolor. Dziecko, które ostatnie zeszło z czerwonego, schodzi z chusty.

N. kładzie misia na środku chusty, wszystkie dzieci siadają na chuście, stopami do środka, w kierunku misia.

N. prosi dzieci:

Opuśćcie palce stóp tak, żeby były jak najbliżej misia.

Podciągnijcie palce stóp tak, żeby nie zginać kolan, a żeby były jak najdalej od misia.

Podeprzyjcie się dłońmi za plecami i podnieście jedną, a potem drugą nogę, prostą w kolanie.

Położcie się na plecach i usiądźcie – robimy misiowi a kuku. Usiądźcie z wyprostowanymi nogami, zróbcie skłon do nóg, postarajcie się złapać dłońmi misia.

Usiądźcie bokiem do misia, dziecko za dzieckiem, w siadzie skrzyżnym. Ręce wyciągnijcie w bok. Ręką, która jest skierowana do misia, starajcie się go dotknąć, a następnie postarajcie się sięgnąć drugą ręką jak najdalej za chustę.

Pochylcie się do przodu, połóżcie się na plecach dziecka, które jest przed wami.

Odchylcie się do tyłu, połóżcie się na brzuchu dziecka, które jest za wami.

Usiądźcie poza chustą, złapcie ją i unieście dłonie w górę, zróbcie wdech nosem i opuśćcie dłonie na podłogę przed sobą, zróbcie wydech ustami.

- Rozmowa kierowana na temat: *Co wiem o emocjach.*
Miś, detektor uczuć, spinacze, obrazki przedstawiające radość, smutek, złość i strach.
N. pyta:

N. prosi dzieci o zdjęcie butów i odłożenie ich na bok.

Pośladki pozostają w tym samym miejscu.

Liczbę powtórzeń N. dostosowuje do możliwości dzieci i dba o prawidłowe wykonywanie ćwiczeń.

Jeśli dzieci przypinały spinacze rano, to jest to dobry moment na sprawdzenie, co czują po zabawie.

<p>– <i>Gdzie chcielibyście przypiąć swoje spinacze na naszym detektorze uczuć?</i> N. kładzie 4 obrazki na podłodze, trzyma misia i pyta go: – <i>Jak się czujesz, misiu?</i> (Wskazuje na radość). Następnie N. pyta misia: – <i>Jak się czułeś, kiedy do nas przyszedłeś?</i> (Wskazuje na strach). N. pyta misia: – <i>A jak się czułeś, kiedy zniknął twój domek?</i> (Wskazuje na smutek i złość).</p>	
<p> • Zabawa ruchowo-orientacyjna – <i>Gdzie jest miś?</i> Chusta animacyjna, miś. Dzieci siedzą w siadzie skrzyżnym, trzymają chustę. N. wybiera chętne dziecko, które staje odwrócone plecami do reszty dzieci. N. wkłada misia pod chustę. Dzieci falują chustą na niewielkiej wysokości nad podłogą, tak żeby nie było widać misia. Wybrane wcześniej dziecko odwraca się i wchodzi na falującą chustę, szuka misia, używając stóp i dłoni. Dziecko, które odnalazło misia, wskazuje kolejną osobę. N. kontuuje zabawę i chowa misia w innym miejscu pod chustą.</p>	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa – *Strach na wróble* (przewodnik, cz. 2, s. 97).
- Zabawa orientacyjno-ruchowa – *Dzieci do dzieci* (przewodnik, cz. 2, s. 91).

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<p>• Zabawa pantomimiczna – <i>Gdzie czujemy emocje?</i> Karteczki z minami przedstawiającymi emocje (złość, strach, smutek, radość). N. wybiera czworo chętnych dzieci, które pokażą swoim ciałem emocje. Wybrane dziecko pokazuje np. złość, a pozostałe dzieci odgadują. N. zadaje pytania: – <i>Po czym poznaliście, że to złość?</i> N. zachęca pozostałe dzieci, żeby pokazały złoścące się oko, złoścącą się nogę... Kolejne dzieci pokazują po kolei: radość, smutek i strach. N. za każdym razem pyta dzieci, po czym poznały, że to ta emocja, i zachęca je do wyrażania emocji, wskazując na wybraną część ciała.</p>	<p>Jeśli któreś dziecko ma kłopot z pokazaniem emocji, to N. proponuje, że on pokaże, jak się np. boi albo smuci.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Weź, podaj, klaśnij</i>. Woreczek gimnastyczny dla każdego dziecka. Dzieci siadają z N. w kole. Każde z nich dostaje woreczek gimnastyczny i kładzie go przed sobą. N. zaprasza dzieci do zabawy. N. ponownie mówi rytmicznie: <i>Weź</i> (wszyscy łapią woreczki), <i>podaj</i> (podają osobie obok), <i>klaśnij</i> (klaszczą w dłonie przed sobą) itd. 	<p>N. odkłada misia na bok. N. może też śpiewać rytmicznie słowa: <i>weź, podaj, klaśnij</i>, na wybraną przez siebie melodię. Ćwiczenie ma na celu wyrobienie koordynacji wzrokowo-ruchowej i wzmocnienie relacji w grupie, budowanie umiejętności współpracy.</p>
 <ul style="list-style-type: none"> • Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Radość</i> (przewodnik, cz. 2, s. 91). 	

Grudzień, tydzień 4

Dzień 5

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rozmowa kierowana na temat: <i>Co wiemy o emocjach</i> . Przygotowanie do prezentacji w młodszej grupie. Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Dzieci do dzieci</i> .	II 6, II 8 II 3, II 4 I 5
II. <i>Z wizytą u maluchów</i> – przykładowy scenariusz wydarzenia kulminacyjnego projektu <i>Emocje</i> . Cele: rozwijanie umiejętności wyrażania siebie za pomocą komunikatów niewerbalnych, rozwijanie wyobraźni i ekspresji twórczej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy popularne <i>Dwóm tańczyć się zachciało, Jawor</i> .	IV 1, II 1, II 2, II 3 II 4, III 1, III 8 I 4, I 5
III. Praca plastyczna <i>Emocje</i> . Prezent od misia. Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Radość i smutek</i> .	IV1, IV 8 III 5 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności wyrażania siebie za pomocą komunikatów niewerbalnych,
- rozwijanie wyobraźni i ekspresji twórczej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- ilustruje ruchem tekst prezentowany przez N. ,
- wykonuje pracę plastyczną.

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa kierowana na temat: <i>Co wiemy o emocjach</i>. N. zaprasza dzieci, by usiadły w kręgu, kładzie na środku siatkę pytań i odpowiedzi, którą stworzyli wspólnie przez ten tydzień. N. czyta ponownie pytania, jakie dzieci zadały na początku tygodnia, i tym razem prosi dzieci, by na nie odpowiedziały. 	<p>N. szykuje dla dzieci medale, które wręczy pod koniec dnia.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie do prezentacji w młodszej grupie. Kartka A3, marker dla N. N. z dziećmi ustala, co chcą i mogą pokazać dzieciom z młodszej grupy. N. odwołuje się do tego, co działo się w tym tygodniu. N. bierze misia i mówi w jego imieniu: – <i>Chcę wam pomóc, bo dużo mnie nauczyliście w tym tygodniu.</i> N. mówi: – <i>Zgadza się, żeby miś wam pomógł?</i> (Tak). – <i>To może opowiemy młodszym przedszkolakom historię misia?</i> N. spisuje pomysły dzieci według przykładowego schematu. – <i>Jak przywitamy się z dziećmi z młodszej grupy? Może jakaś zabawa na powitanie?</i> – <i>Co pojawiło się w przedszkolu?</i> – <i>Kto był w pudełku?</i> – <i>Jak czuł się miś?</i> – <i>Co zrobiliśmy dla misia?</i> – <i>Co zrobiliśmy, żeby nauczyć się rozpoznawać emocje?</i> – <i>Jak czuł się miś, kiedy zginęło jego pudełko?</i> – <i>Jak pomogliśmy misiowi?</i> – <i>Czy wiemy, co robić, kiedy emocje są dla nas trudne? Co nam pomaga?</i> – <i>Co możemy robić, kiedy czujemy radość?</i> itp. 	<p>Przebieg prezentacji ustalają dzieci, N. pełni rolę koordynatora. N. stara się pobudzić aktywność dzieci i wykorzystać ich uzdolnienia.</p> <p>Pomoce, które trzeba przygotować: szare pudełko (takie jak to, w którym miś był na początku), miś w pudełku (domku), obrazki przedstawiające emocje, kartki lub chusty w kolorach emocji. Poniżej przykładowy scenariusz.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Dzieci do dzieci</i> (przewodnik, cz. 2, s. 91). 	

II

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Z wizytą u maluchów</i> – przykładowy scenariusz wydarzenia kulminacyjnego projektu <i>Emocje</i>. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa na powitanie – rozwijanie świadomości własnego ciała (przewodnik, cz. 2, s. 89). 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa integrująca grupę – <i>Lustro</i> (przewodnik, cz. 2, s. 91). 	
<p>N. opowiada dzieciom, co działo się w ich grupie, np.: <i>W poniedziałek w naszej grupie pojawiło się pudełko. Zwykle kartonowe pudełko, ale w środku coś było. W środku słychać było jakieś dziwne dźwięki. Okazało się, że w pudełku był miś Czulek, bardzo czuły i wrażliwy. Bardzo się bał i szybko schował się do pudełka. Oto on.</i> <i>Przeżywał jakieś emocje, ale nie wiedział jakie. Chciał się czegoś dowiedzieć na ten temat, tak jak dzieci z naszej grupy. Wybraliśmy cztery emocje: strach... złość... smutek... radość. Wybraliśmy też cztery kolory, które kojarzą się nam z tymi emocjami: żółty wybraliśmy dla radości, czerwony dla złości, niebieski dla smutku i szary dla strachu.</i></p>	<p>Wybrane wcześniej dzieci inscenizują to, co mówi N. Dzieci chodzą wokół pudełka, oglądają je z zaciekawieniem. Przykładają ucho do pudełka. Jedno dziecko podchodzi, wyciąga na chwilę misia i szybko go chowa.</p>

N. zwraca się do dzieci z młodszej grupy:

– *Czy wy, dzieci, wiecie, co czuje teraz nasz miś? (Strach). Powtórzcie razem, co czuje miś. (Strach).*

Miś potrzebował trochę czasu, żeby nas lepiej poznać, i wtedy przestał się bać. Poprosił nas, żebyśmy ozdobili jego domek takimi kolorami, jakie wybraliśmy dla emocji.

Przód domku miał mieć kolor radości.

N. kieruje pytanie do młodszej grupy: *Jaki to kolor, dzieci? (Żółty).*

Boki domku miały być w kolorach złości i smutku. Jakie to kolory, dzieci? (Czerwony i niebieski).

Tył domku miał być w kolorze strachu. Jaki to kolor, dzieci? (Szary).

Misiowi spodobał się domek, ale na następny dzień domek zniknął!

Wiecie, co czuł wtedy miś? (Złość, smutek).

Pokażcie wszyscy, jak wygląda złość.

Pokażcie wszyscy, jak wygląda smutek.

Dzieci z naszej grupy przygotowały ogłoszenia, żeby odnaleźć domek misia, i rozwiesiły je w różnych miejscach.

Sprawdzaliśmy też, co pomaga nam poradzić sobie ze złością, smutkiem.

Niektóre dzieci odkryły, że pomaga im głębokie oddychanie.

Zobaczcie, jak woreczek unosi się do góry.

Niektóre dzieci odkryły, że pomaga im zgniatanie kartek, robienie kul.

Niektóre dzieci odkryły, że pomagają im ćwiczenia.

W kolejnym dniu domek misia się odnalazł, wszyscy bardzo się cieszyli.

Chcecie pobawić się z nami i z misiem?

Na środek wychodzi czworo dzieci z przyczepionymi emblematami (radość, złość, smutek, strach) i z chustkami lub karteczkami w kolorach emocji. Gdy N. mówi nazwę koloru, np. żółty, to dziecko z emblematem radości podnosi kartkę/ chustkę w tym kolorze do góry itd.

Dziecko z emblematem strachu staje obok pudełka z misiem i podnosi kartkę z kolorem lub macha chustą w tym kolorze.

Wybrane dziecko wyciąga misia, przytula go, a drugie – wynosi pudełko.

Kolejne dziecko wnosi ozdobione pudełko i pokazuje młodszym dzieciom.

Dziecko radość podnosi do góry swój kolor i macha nim.

Dziecko złość i dziecko smutek machają swoimi kolorami.

Dziecko strach macha swoim kolorem.

Jedno dziecko trzyma misia, a drugie zabiera domek i chowa go.

Dziecko złość i dziecko smutek stają obok misia.

Jedno dziecko pokazuje ogłoszenie.

Jedno dziecko kładzie się na podłodze, umieszcza woreczek na brzuchu, oddycha głęboko.

Jedno dziecko wychodzi na środek, zgniatą kartkę, robi kulę.

Jedno dziecko wychodzi na środek i robi przysiady, skłony.

Dziecko wnosi domek.

Kilkoro dzieci bierze misia i tańczy wokół domku misia.

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa popularna – <i>Kółko graniaste</i>. <i>Kółko graniaste, czterokanciaste.</i> <i>Kółko nam się połamało,</i> <i>cztery grosze kosztowało,</i> <i>a my wszyscy: bęc!</i> 	Dzieci tańczą w kole, a na słowo: bęc siadają na podłodze.
<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci wraz z N. wracają do swojej sali. 	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa popularna – *Dwóm tańczyć się zachciało*.

N. prezentuje zabawę i śpiewa.
Dwóm tańczyć się zachciało, zachciało,
zachciało, lecz im się nie udało,
fari, fari, fano.
Kłócili się ze sobą,
ze sobą, ze sobą:
Ja nie chcę tańczyć z tobą! Fari, fari, fano.
Poszukam więc innego, innego, innego,
do tańca zgrabniejszego,
fari, fari, fano.

Dzieci:
stoją w parach, trzymają się za ręce,
podsakują w koło, zatrzymują się,
wygrażają sobie paluszkami,
zamieniają się parami.

- Zabawa popularna *Jawor*.

Dwoje dzieci ustawia się naprzeciwko siebie, łapie się za ręce i podnosi je do góry – tworzą most. Pod tym mostem, w rytmie śpiewanej piosenki, przebiegają dzieci, które trzymają się za ręce. Na słowo *zatrzymamy*, dzieci tworzące most opuszczają ręce i łapią jedno dziecko, które dołącza do mostu i tworzy kolejne przęsło. Ostatnie niezłapanie dziecko wygrywa.

Jawor, jawor,
jaworowi ludzie.
„Co wy tu robicie?”
„Budujemy mosty

dla pana starosty.
Tysiąc koni przepuszczamy,
a jednego zatrzymamy”.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Praca plastyczna <i>Emocje</i>. Dla każdego dziecka papierowy talerzyk, plastelina, włóczka lub bibuła, kartonowe oczy i nos, klej, nożyczki, kredki, flamastry. Dzieci siadają przy stolikach. Na każdym stoliku są naszykowane pomoce. N. mówi dzieciom, że ich zadaniem jest stworzenie twarzy, która będzie wyrażała radość, smutek, złość lub strach. 	Zamiast gotowych oczu i nosa dzieci mogą wyklejać z plasteliny, rysować według własnych pomysłów.
<p>Prezent od misia. N. wręcza dzieciom medale (prezent od misia) i dziękuje im za ich zaangażowanie w projekt.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa orientacyjno-ruchowa – <i>Radość i smutek</i> (przewodnik, cz. 2, s. 90–91). 	

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. <i>Jak witamy Nowy Rok</i> – rozmowa na temat tradycji związanych z powitaniem nowego roku. <i>Sztuczne ognie</i> – ćwiczenia oddechowe. Zestaw zabaw ruchowych nr 17.	IV 5, IV 10 I 9 I 8
II. <i>Po czym poznam, że mija czas?</i> – słuchanie opowiadania E. Stadtmüller <i>Czas o nikim nie zapomina</i> . Cele: nabywanie umiejętności skupiania uwagi na przekazie literackim, dostrzeganie upływu czasu. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa na śniegu – <i>Lepimy śniegowe kule</i> . Czy śnieg lubi ciepło? – badanie właściwości śniegu.	IV 5, IV 11 IV 15, IV 16 I 4, I 5, IV 13
III. <i>Tort urodzinowy</i> – nakładanie plasteliny na pudełko. Wykonanie tortu urodzinowego. Zabawa tematyczna w kąciuku lalek – <i>Przyjęcie urodzinowe</i> . Słuchanie piosenki <i>Nie jestem już maluchem</i> . Rozmowa na temat piosenki. Zabawa z elementem skoku i podskoku – <i>Skok w nowy rok</i> .	I 7 I 5 IV 7 I 5

Cele główne

- nabywanie umiejętności skupiania uwagi na przekazie literackim,
- dostrzeganie upływu czasu.

Cele operacyjne

Dziecko:

- w skupieniu słucha opowiadania, odpowiada na pytania związane z utworem,
- podaje przykłady sytuacji, po których możemy poznać, że mija czas.

Przebieg dnia

I

- *Jak witamy Nowy Rok* – rozmowa na temat tradycji związanych z powitaniem nowego roku. **Zdjęcia lub karty przedstawiające zabawy noworoczne lub sztuczne ognie.**
N. pyta dzieci: *Jak w waszych domach wita się nowy rok?* Opowiada dzieciom o zabawach noworocznych, ilustrując wypowiedź zdjęciami lub kartami noworocznymi.

Noc, w którą witamy nowy rok, nazywamy nocą sylwestrową. Ludzie bawią się wtedy, tańczą, a kiedy zegar wybije północ, czyli godzinę dwunastą, składają sobie życzenia. Często też niebo rozświetlają wystrzały kolorowych sztucznych ogni. Od nowego roku zaczyna się karnawał, czyli czas, w którym ludzie częściej niż zwykle chodzą na bale i zabawy. W tym również czasie odbywają się bale przebierańców.

- *Sztuczne ognie* – ćwiczenia oddechowe. **Białe kartki z bloku technicznego oraz słomki do napojów dla każdego dziecka, rozwodnione farby.**
N. układa przed dziećmi białe kartki z bloku technicznego, słomki do napojów oraz rozwodnione farby. Dzieci za pomocą rurek rozdmuchują krople farby umieszczone na kartkach. Tworzą sztuczne ognie.

Zestaw zabaw ruchowych nr 17 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Godziny na zegarze*.

Grzechotka, bębenek.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wygrywanym przez N. na grzechotce. Na przerwę w grze N. uderza w bębenek (od 1 do 4 razy). Dzieci liczą dźwięki i podają, którą godzinę wybił zegar. Następnie ustawiają się zgodnie z liczbą usłyszanych dźwięków. Jedno uderzenie w bębenek – dzieci ustawiają się pojedynczo przed N., jedno za drugim; na dwa uderzenia – ustawiają się parami przed nauczycielem; na trzy – trójkami; na cztery – czwórkami.

- Zabawa bieżna *Dzień – noc*.

Szarfa w kolorze żółtym lub niebieskim (dla każdego dziecka), bębenek.

N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Jeden zespół otrzymuje szarfy w kolorze żółtym (dzień), a drugi – w kolorze niebieskim (noc). Dzieci poruszają się w różne strony przy dźwiękach bębna. W czasie przerwy w muzyce ustawiają się jak najszybciej w jednym rzędzie, zgodnie z zasadą następstwa dnia i nocy, czyli: dzień, noc, dzień, noc itd. W trakcie kolejnej przerwy w muzyce dzieci dobierają się w pary: dzień z nocą, siadają na podłodze i podają sobie ręce. Tworzą tzw. kołyskę. Kiedy dzień siedzi – noc się kładzie, kiedy noc siedzi – kładzie się dzień.

- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Strażnik wieży*.

Trzy duże klocki (najlepiej plastikowe), piłka.

Dzieci siedzą skrzyżnie w szeregu, jedno obok drugiego. N. wybiera dziecko, które w wyznaczonym miejscu w sali (naprzeciwko siedzących dzieci, w odległości kilku kroków) układa z trzech dużych klocków wieżę. Następnie staje obok wieży – jest strażnikiem. Dzieci kolejno wstają, ustawiają się na wyznaczonym przez N. miejscu i toczą piłkę w kierunku wieży, starając się ją przewrócić. Strażnik broni wieży. Jeśli wieża zostanie zburzona, strażnik ją odbudowuje i następuje zmiana dziecka pełniącego rolę strażnika.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok w nowy rok*.

Szarfy, odtwarzacz CD, dowolne nagranie muzyki tanecznej.

N. z pomocą dzieci układa z szarf dwie linie w odległości mniej więcej jednego kroku od siebie. Zaprasza dzieci na zabawę noworoczną. Dzieci wykonują własne improwizacje taneczne. Na przerwę w muzyce ustawiają się po czworo przed pierwszą linią (musi być zachowany odstęp między dziećmi). Na hasło N.: *Skok w nowy rok*, dzieci przeskakują kolejno obunóż za drugą linię (czworo dzieci skacze jednocześnie). Jeśli komuś się nie udało, powtarza ćwiczenie jeszcze raz. Zabawę powtarzamy kilka razy.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Wahadło*.

Dzieci stoją w rozkroku. Kiwają się na boki, przestępując z nogi na nogę (przez chwilę jedna noga pozostaje lekko uniesiona). Naśladują ruchy wahadła zegara. Gdy N. powie liczbę oznaczającą daną godzinę (od 1 do 4), dzieci wypowiadają słowa *bim-bam-bom* podaną liczbę razy. Zabawa się powtarza. N. za każdym razem wypowiada inną godzinę.

II

Zajęcia 1. *Po czym poznam, że mija czas?* – słuchanie opowiadania E. Stadtmüller *Czas o nikim nie zapomina*.

- Zabawa na powitanie.

N. wita dzieci następującymi słowami: *Witam pięknie wszystkich was, nowego roku nadszedł czas. Chciałbym wszystkim złożyć życzenia: szczęścia, zdrowia, powodzenia*. Dzieci wstają, kłaniają się N. i dziękują za życzenia.

- Słuchanie opowiadania E. Stadtmüller *Czas o nikim nie zapomina*.

Książka (s. 36–37) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

– O nie!!! – krzyknął przerażony Olek i... otworzył oczy.

Zaniepokojona mama przybiegła natychmiast i usiadła na brzegu łóżka.

– Co się stało? – spytała. – Czyżby przyśniło ci się coś złego?

Olek przez dłuższą chwilę nie mógł wydusić z siebie ani słowa, a serce biło mu jak szalone.

– Pewnie zaatakowały cię we śnie jakieś dzikie zwierzęta? – próbowała domyślić się mama.

– A może... przyśniła ci się powódź albo trzęsienie ziemi?

Olek pokręcił głową. Po chwili spojrzął przytomniej, wziął głęboki oddech i powiedział coś, co zupełnie mamę zaskoczyło.

– Śniło mi się, że wszyscy dookoła urosli, a ja wciąż byłem mały. Ada miała już swoje dzieci, a ja wciąż bawiłem się klockami. Bartek został strażakiem i gasił pożary, a ja wciąż jeździłem wozem strażackim po dywanie. Kuba pilotował prawdziwe samoloty, a ja puszczałem latawcę. Bartek budował prawdziwe mosty, a ja wciąż bawiłem się w piasku. To było okropne!!!

– Wyobrażam sobie – zamysliła się mama.

– Chciałem dorosnąć tak jak inni – tłumaczył Olek – ale nie mogłem.

– Na szczęście to tylko sen – mama uśmiechnęła się i wzięła Olka na kolana. – Mogę zapewnić cię, że czas o nikim nie zapomina. Płyne bez ustanku. Mijają kolejne godziny, dni, tygodnie, lata. Kiedy wprowadzaliśmy się do naszego domu, klony na skwerku były całkiem małe, a teraz można już odpocząć w ich cieniu. Wszystko dookoła się zmienia. Ty też. Jeszcze niedawno jeździłeś w wózecku, używałeś pieluszek i butelki ze smoczkiem, a dziś, proszę, jaki z ciebie duży i mądry gość. Niedługo pożegnasz przedszkole i zasiądziesz w szkolnej ławce. Za kolejnych kilka lat zostaniesz licealistą, potem studentem, znajdziesz pracę, założysz rodzinę...

– Chciałbym mieć synka i córeczkę – oświadczył Olek, który zdążył już zapomnieć o złych snach i radośnie patrzył w przyszłość. – Albo jeszcze lepiej... dwóch synków i dwie córeczki, żeby im było weselej – dodał po chwili namysłu.

– Doskonale! – roześmiała się mama. – Zawsze chciałam mieć gromadkę wnuków.

– Wnuków? – zdziwił się Olek. – To znaczy, że ty będziesz ich... babcią?

– A będę – wyprostowała się dumnie mama.

– I będziesz im czytać bajki?

– Ma się rozumieć.

– I kupować zabawki?

– Jasne!

– I zabierać do parku?

– Z przyjemnością!

– To znaczy, że będziesz bardzo dobrą babcią – stwierdził z zadowoleniem przyszedły tata.

– Kiedyś tak pewnie będzie – uśmiechnęła się mama – ale teraz muszę zająć się śniadaniem, bo – jak wiadomo – czas nie stoi w miejscu i za chwilę musimy zameldować się w przedszkolu.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 36–37) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- Dlaczego Olek obudził się przestraszony?
- Co śniło się Olkowi?
- Po czym możemy poznać, że mija czas?
- Co służy do mierzenia czasu?

- Zabawa ruchowa *Tak rośniemy*, przy piosence *Nie jestem już maluchem* (przewodnik, cz. 2, s. 114).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Dzieci maszerują po sali w rytmie piosenki. Na przerwę w muzyce wspinają się na palce, podnoszą jedną rękę do góry i starają się osiągnąć jak najwyżej – pokazują, jakie duże będą w kolejnych latach.

- Układanie tyłu klocków, ile lat mają dzieci.

Pojemnik z klockami.

Dzieci siedzą w kole. N. ustawia na środku stołu pojemnik z klockami. Prosi, aby każde dziecko wzięło z pudełka tyle klocków, ile ma lat. Dzieci układają klocki przed sobą, a następnie każde z nich głośno je liczy i podaje wynik końcowy. Wspólnie sprawdzają, czy wszystkie dzieci mają tyle samo klocków, czyli są w jednakowym wieku. Jeśli nie, N. wyjaśnia różnice.

- Karta pracy, cz. 1, nr 54

Dzieci:

- oglądają obrazek,
- liczą świeczki na torcie Ady,
- z pomarańczowej bibuły robią odpowiednią liczbę kulek i układają je na płomieniach świeczek; zdmuchują wszystkie kulki za jednym razem,
- kolorują odpowiednio chorągiewki urodzinowe: pierwszą – na czerwono, drugą – na zielono, trzecią – na żółto, czwartą – na niebiesko.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa na śniegu – *Lepimy śniegowe kule*.

Dzieci stoją w szeregu, przodem do N. N. rysuje naprzeciwko nich linię. Na sygnał N. – gwizdek – dzieci lepiają jak największą śniegową kulę. Na drugi sygnał – dwa gwizdki – przerywają lepienie. Układają kule na narysowanej linii (jeśli kula jest duża, dzieci przetaczają ją na wyznaczone miejsce). Następnie ustawiają się w szeregu tak, jak na początku zabawy. Wydają wspólny okrzyk: *Hip, hip, hura! Każde dziecko kulę ma*. Następnie z pomocą N. odnajdują największą kulę.

- *Czy śnieg lubi ciepło?* – badanie właściwości fizycznych śniegu.

Dzieci biorą do rąk (bez rękawiczek) niewielką ilość śniegu. Obserwują, co dzieje się ze śniegiem. N. wyjaśnia dzieciom zjawisko topnienia śniegu pod wpływem ciepła (ciepło dłoni).

III

Tablica Urodziny – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 1, s. 174).

- *Tort urodzinowy* – nakładanie plasteliny na pudełko. Wykonanie tortu urodzinowego.

Małe lub średniej wielkości pudełko tekturowe, plastelina, cztery krótkie patyczki, pomarańczowa bibuła.

N. proponuje dzieciom urządzenie w kąciku lalek przyjęcia urodzinowego i przygotowanie tortu urodzinowego. Stawia na środku stołu pudełko tekturowe. Dzieci kolejno oblepiają je plasteliną. Następnie z pomarańczowej bibuły wykonują tyle kulek, ile lat kończy wybrana lalka (podejmują decyzję samodzielnie). Dokleją kulki do patyczków i umieszczają na torcie.

- Zabawa tematyczna w kąciku lalek – *Przyjęcie urodzinowe*.

Balony (nadmuchane), flamastry, serpentyny, nakrycie stołu, tort urodzinowy wykonany przez dzieci.

Dzieci wspólnie z N. przygotowują kącik lalek na przyjęcie urodzinowe. Ozdabiają go balonami, na których samodzielnie rysują różne wzory, oraz serpentynami. Przygotowują stół – ustawiają nakrycia. Solenizantkę sadzają na honorowym miejscu. Wnoszą przygotowaną niespodziankę – tort urodzinowy. Śpiewają *Sto lat*. Dalszą część zabawy organizują według własnych pomysłów.

- Słuchanie piosenki *Nie jestem już maluchem* (sł. i muz. Krystyna Gowik) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat piosenki.

Nagranie piosenki *Nie jestem już maluchem*, odtwarzacz CD, obrazki przedstawiające ludzi w różnym wieku.

Wszys - tkie dzie - ci szyb - ko ros - ną - tro - chę zi - mą, tro - chę wio - sną.

But - ki ro - bią się za cias - ne i ka - żdy ma już zda - nie wła - sne. Każ - de - go

dnia tro - sze - czkę ro - snę, każ - de - go dnia tro - szecz - kę wię - cej wiem. A kie - dy

mi - ną mie - sią - ce i la - ta, to bę - dę du - ża jak ma - ma i ta - ta. A kie - dy

mi - ną mie - sią - ce i la - ta, to bę - dę du - ża jak ma - ma i ta - ta.

I. Wszystkie dzieci szybko rosną –
trochę zimą, trochę wiosną.
Butki robią się za ciasne
i każdy ma już zdanie własne.

II. Już kurteczka za malutką,
czapka jak dla krasnoludka.
Gdy wychodzę na spacerek,
to już za mały mój rowerek.

Ref.: Każdego dnia troszeczkę rosnę,
każdego dnia troszeczkę więcej wiem.
A kiedy miną miesiące i lata,
to będę duża (duży) jak mama i tata. } bis

Ref.: Każdego dnia...

III. Czy wy wiecie, czy nie wiecie,
ja już duża (duży) jestem przecież!
Tyle obok mniejszych dzieci.
Ach, jak ten czas mi szybko leci!

Ref.: Każdego dnia...

N. rozmawia z dziećmi na temat tekstu piosenki, na podstawie obrazków przedstawiających dorosłych i dzieci w różnym wieku. Zwraca uwagę, że kiedy dzieci rosną, stają się coraz mądrzejsze, mogą podejmować więcej decyzji.

Określenie charakteru piosenki.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok w nowy rok* (przewodnik, cz. 2, s. 111).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rysowanie po śladzie tortu. Oglądanie i opisywanie przyrządów służących do odmierzenia czasu. Sprawdzanie sposobu odmierzenia czasu przez różne przyrządy.	I 7 IV 2, IV 9 IV 11, I 8
II. Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Nie jestem już maluchem</i> . Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, kształtowanie poczucia rytmu. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Koła na śniegu</i> . Poszukiwanie śladów na śniegu. Zastanawianie się, do kogo one należą.	I 8, IV 7 I 4, I 5, I 6
III. Zabawa z elementem ćwiczeń ortofonicznych – <i>Dźwięki zegarów</i> . Zabawa doskonaląca poczucie rytmu – <i>Idziemy w świat</i> . Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Godziny na zegarze</i> .	IV 2 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie sprawności ruchowej,
- kształtowanie poczucia rytmu.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wykonuje przeskoki, podskoki, utrzymuje równowagę w staniu na jednej nodze,
- porusza się rytmicznie przy muzyce.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 1, nr 55

Dzieci:

- rysują kawałek tortu po śladzie,
 - mówią, jaki jest ich ulubiony smak tortu,
 - skreślają tort, który nie pasuje do pozostałych, i mówią, dlaczego tak uważają.
- Oglądanie i opisywanie przyrządów służących do odmierzenia czasu.

Przyrządy służące do odmierzenia czasu, np.: klepsydra (minutnik), zegar mechaniczny (z tarczą zegarową i wskazówkami), zegarek elektroniczny, stoper.

N. układa na stole różne przyrządy służące do odmierzenia czasu. Dzieci przyglądają się im, porównują ich wygląd. Zastanawiają się, do czego one służą. N. opowiada ciekawostki na ich temat. Następnie dzieci wymieniają czynności, w których czas odgrywa bardzo ważną rolę, np.: odlot samolotu, odjazd autobusu, godzina seansu filmowego, godzina emisji w telewizji ulubionej bajki.

Klepsydra to przyrząd służący do odmierzenia czasu, który wymyślono dawno temu. Zbudowana jest ona z dwóch, najczęściej szklanych, baniek umieszczonych jedna nad drugą. Bańki połączone są wąską rurką, przez którą przedostaje się woda lub piasek, powoli i równomiernie, w określonym czasie. Klepsydry mogą odmierzać czas od kilkudziesięciu sekund do 24 godzin, czyli mogą nam pokazać, kiedy minie cały dzień i cała noc.

- Sprawdzenie sposobu odmierzania czasu za pomocą różnych przyrządów.
Przyrządy służące do odmierzania czasu, np.: klepsydra (minutnik), zegar mechaniczny (z tarczą zegarową i wskazówkami), zegarek elektroniczny, stoper.
N. demonstruje dzieciom sposób odmierzania czasu przez różne przyrządy. Dzieci zastanawiają się, czy wszystkie przyrządy mierzą czas jednakowo. N. proponuje sprawdzenie, ile przysiadów zrobią dzieci w ciągu jednej minuty. Demonstruje sposób wykonania ćwiczenia. Czuwa nad tempem wykonywania przysiadów (tempo wykonywania przysiadów za każdym razem musi być jednakowe). Po zakończeniu ćwiczenia dzieci wyciągają wnioski. N. zwraca uwagę na fakt, że za pomocą klepsydry odmierzaliśmy tylko jedną minutę. Spośród zgromadzonych przyrządów do odmierzania czasu jest ona najmniej dokładna.

II

Zajęcia 1. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Nie jestem już maluchem* (przewodnik, cz. 2, s. 114).

- Nauka piosenki *Nie jestem już maluchem*.
Utrwalenie refrenu piosenki.
Nauka pierwszej zwrotki.
Osłuchanie z pozostałymi zwrotkami piosenki.
Ćwiczenia emisyjne, z wykorzystaniem melodii piosenki i wyrazów: *mały, duży*.
- Ćwiczenia rozwijające sprawność ruchową.
Nagranie piosenki *Nie jestem już maluchem*, odtwarzacz CD.
Dzieci maszerują po okręgu, przeskakują z nogi na nogę. Podczas przerwy w muzyce zatrzymują się i próbują utrzymać przez chwilę równowagę – raz na jednej nodze, raz na drugiej nodze.
- Zabawa *Głośno – cicho* – reagowanie na ustalone sygnały.
Nagranie piosenki *Nie jestem już maluchem*, odtwarzacz CD, gong.
Dzieci swobodnie maszerują w rytmie piosenki. Na jedno uderzenie w gong zatrzymują się i głośno recytują tekst pierwszej zwrotki piosenki. Na dwa uderzenia zatrzymują się i recytują tekst refrenu piosenki szeptem. Należy zwrócić uwagę na odpowiednią dykcję podczas recytacji.
- Ćwiczenie kształcące umiejętność śpiewania głosek na różnych wysokościach – *Wysoko, nisko*.
Nagranie piosenki *Nie jestem już maluchem*, odtwarzacz CD.
Dzieci maszerują po okręgu w rytmie muzyki. Podczas przerwy w muzyce N. śpiewa zdania na różnych wysokościach, pokazując równocześnie dłońmi określenia: *wysoki, niski*. Dzieci starają się je powtórzyć: najpierw zbiorowo, następnie indywidualnie, np.:
– nisko, nisko (dłonie nisko, przed sobą, na wysokości brzucha),
– wysoko, wysoko (dłonie wysoko, przed sobą, uniesione nad głowę),
– nisko, wysoko, nisko, wysoko, nisko, wysoko... (dłonie raz nisko, raz wysoko).
- Zabawa przy piosence *Nie jestem już maluchem*.
Nagranie piosenki *Nie jestem już maluchem*, odtwarzacz CD.
Dzieci w przysiadzie, w półkolu, zwrócone twarzami do N.
Dzieci:
powoli przechodzą do pozycji stojącej, maszerują w miejscu z równoczesnym klaskaniem w rytmie ćwierćnut, obracają się wokół siebie chwiejnym krokiem, przechodzą do lekkiego rozkroku, miarowo klaszczą,
I. *Wszystkie dzieci szybko rosną,
trochę zimą, trochę wiosną.*
*Butki robią się za ciasne
i każdy ma już zdanie własne.*

Ref.: *Każdego dnia troszeczkę rosnę,
każdego dnia troszeczkę więcej wiem.
A kiedy miną miesiące i lata,
to będę duża (duży) jak mama i tata.
To będę duża (duży) jak mama i tata.*

II. *Już kurteczka (*bluzeczka) za malutka,
czapka jak dla krasnoludka.
Gdy wychodzę na spacerek,
to już za mały mój rowerek.*

Ref.:

III. *Czy wy wiecie, czy nie wiecie,
ja już duża (duży) jestem przecież!
Tyle obok mniejszych dzieci.
Ach, jak ten czas mi szybko leci!*

Ref.:

tworzą pary – zwracają się twarzami do siebie,
dłońmi naśladowują wchodzenie po drabinie,
kładą ręce na biodrach,
podają sobie ręce w parach i w małych kołach
obracają się w lewą stronę,
w parach obracają się w prawą stronę,
zatrzymują się i miarowo klaszczą,

maszerują po okręgu, para za parą,

jw.,

w parach, stoją twarzami do siebie, wykonują
dwa uderzenia w kolana i dwa klaśnięcia,
unoszą ręce nad głowy,
przechodzą do przysiadu,
wyskakują i przechodzą do stania,

jw.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Koła na śniegu*.

Dla każdego dziecka pasek kolorowej krepiny.

Dzieci stoją w dwóch rzędach. N. wręcza każdemu dziecku pasek kolorowej krepiny. Na sygnał N. pierwsze dziecko z każdego rzędu biegnie do wskazanego przez N. miejsca, układa z paska krepiny koło i wraca jak najszybciej na koniec rzędu. Wygrywa rząd, w którym dzieci szybciej wykonają zadanie.

- Poszukiwanie śladów na śniegu. Zastanawianie się, do kogo one należą. Dzieci spacerują po ogrodzie. Poszukują śladów na śniegu. Odgadują, do kogo one należą, np.: do człowieka, do małego ptaka, do dużego ptaka.

III

- Zabawa ruchowa z elementem ćwiczeń ortofonicznych – *Dźwięki zegarów*.

Krążki.

Dzieci siedzą w kole. N. podnosi do góry zegar mechaniczny (z tarczą i wskazówkami). Dzieci patrzą na zegar, a N. wypowiada tekst rymowanki:

*Zegar mierzy czas –
bim-bam, bim-bam.*

*Rano budzi nas –
bim-bam, bim-bam.*

Naśladowują dźwięk budzika: drrrr, drrrr, drrrr...

Następnie N. unosi do góry stoper. Dzieci patrzą na stoper, a N. mówi:

*Stoper szybko cyka –
cyk, cyk, cyk, cyk.*

*To ładna muzyka –
cyk, cyk, cyk, cyk.*

Dzieci rytmicznie wypowiadają sylabę cyk, odwracając głowę w jedną i w drugą stronę, a następnie poruszają głową w górę i w dół.

- Zabawa doskonaląca poczucie rytmu – *Idziemy w świat*.
Obrazki z jedną, z dwiema, trzema kropkami, kastaniety, nagranie piosenki *Nie jestem już maluchem, odtwarzacz CD*.

Dzieci maszerują po okręgu w rytmie piosenki. Podczas przerwy w muzyce zaczynają maszerować w dowolnych kierunkach, recytując tekst. N. nadaje recytacji rytm, grając na kastanietach. Zabawę powtarzamy kilka razy. Dzieci dobierają się w pary, trójki lub maszerują samodzielnie w zależności od ilości kropek na uniesionym w górę przez N. obrazku.

Mama, tata no i ja

w świat idziemy raz i dwa.

Tup, tup, tup, tra, la, la,

niech ta podróż wiecznie trwa.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Godziny na zegarze* (przewodnik, cz. 2, s. 111).

Styczeń, tydzień 1

Dzień 3

Mijają dni, miesiące, lata...

Czas na karnawał

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Karnawałowe rekwizyty – wybieranie rekwizytów przydatnych podczas balu. Ćwiczenie oddechowe <i>Balonik</i> . Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Skok w nowy rok</i> .	IV 13 I 9 I 5
II. <i>Bal balonów</i> – zajęcia matematyczne. Cele: kontynuowanie rytmów, rozwijanie orientacji przestrzennej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Zabawy baloników</i> , zabawa na śniegu – <i>Balonik</i> .	IV 11, IV 12 IV 15 I 4, I 5, I 6
III. Ćwiczenia oddechowe z wykorzystaniem balonów. Zabawa rozwijająca percepcję słuchową – <i>Kogo słyszę?</i> Zabawa ruchowa z elementem toczenia – <i>Strażnik wieży</i> .	I 9 IV 7 I 5

Cele główne

- kontynuowanie rytmów,
- rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- kontynuuje rozpoczęty rytm,
- układa balonik w miejscu wskazanym w instrukcji słownej.

Przebieg dnia

I

- Karnawałowe rekwizyty – wybieranie rekwizytów przydatnych podczas balu.
Pudełko lub pojemnik, rekwizyty, np.: serpentyna, balon, długopis, maska, książka, korona, wianek lub czapka do dowolnego kostiumu, szalik, gazeta, różdżka, nagranie dowolnej piosenki, odtwarzacz CD.

Dzieci siedzą w kole. N. pokazuje czarodziejskie pudełko. Ukryte są w nim różne rekwizyty. Włącza nagranie muzyki. Dzieci podają sobie pudełko z rąk do rąk. Kiedy muzyka cichnie, dziecko, które trzyma pudełko, wyjmuje z niego rekwizyt i wyjaśnia, czy jest on potrzebny na balu, czy nie. Zabawa trwa do chwili wyjęcia z pudełka wszystkich rekwizytów.

- Ćwiczenie oddechowe *Balonik*.
Dzieci przechodzą do swobodnego leżenia na plecach, kładą dłonie na brzuchach. Wyobrażają sobie, że ich brzuszki to baloniki. Nabierają powoli powietrze nosem, następnie wypuszczają je ustami, zwracając uwagę, jak ich brzuszki wypełniają się powietrzem.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok w nowy rok* (przewodnik, cz. 2, s. 111).

II

Zajęcia 1. *Bal balonów* – zajęcia matematyczne.

- Wprowadzenie do tematu.
Balony w trzech kolorach, np.: czerwone, zielone, niebieskie (dla każdego dziecka jeden balon).
Dzieci siedzą w kole. N. trzyma w ręce kilka balonów. Mówi: *Dzisiaj wszystkie baloniki będą tańczyć w rytm muzyki. Zaprosiły także nas. Karnawału nadszedł czas.* Następnie rozdaje dzieciom balony w trzech kolorach.
 - Improwizacje taneczne z balonami.
Odtwarzacz CD, dowolne nagranie muzyki tanecznej.
N. włącza nagranie. Dzieci wykonują własne improwizacje taneczne, trzymając w rękach balony. Na przerwę w muzyce odnajdują w sali przedmioty w kolorach swoich balonów. Podają nazwy kolorów.
 - Grupowanie balonów według kolorów.
Odtwarzacz CD, dowolne nagranie muzyki tanecznej, balony w trzech kolorach (jak wyżej), trzy krążki w kolorach zgodnych z kolorami balonów.
N. układa w wybranym miejscu sali krążki w kolorach zgodnych z kolorami balonów. Włącza nagranie muzyki. Dzieci podskakują po całej sali z balonami w rękach. Na przerwę w muzyce ustawiają się przed krążkami w kolorach zgodnych z kolorami trzymany przez nie balonów. Z pomocą N. liczą, ile dzieci ma balony w poszczególnych kolorach. Podają ich liczbę.
- ! Dzieci mogą również porównać, których balonów jest mniej, których więcej, a których być może tyle samo. Dobrym sposobem (bez liczenia) jest łączenie dzieci w pary, np. dziecko z balonem niebieskim tworzy parę z dzieckiem z balonem zielonym. Pozostałe dzieci są obserwatorami. Jeśli jedno z dzieci zostanie bez pary, to znaczy, że balonów w tym kolorze jest więcej. Jeśli wszystkie dzieci mają parę, to balonów w tych kolorach jest tyle samo.
- Układanie balonów według instrukcji słownej.
Balony w trzech kolorach, np.: czerwone, zielone, niebieskie (dla każdego dziecka jeden balon), nagranie dowolnej piosenki, odtwarzacz CD.
Dzieci maszerują w rytm muzyki. Na przerwę w muzyce układają balony według poleceń N., np.: między nogami, za sobą, przed sobą, obok siebie, wysoko, nisko, blisko, daleko. Następnie idą do przodu, do tyłu, układają balony pod krzesłem, na stole, za stołem.
 - Dostrzeganie rytmu w układzie balonów.
Dla każdego dziecka balon (jak wyżej), wycięte z papieru sylwety balonów w kolorach: czerwonym, zielonym, niebieskim.
Dzieci siedzą w kole, trzymają balony w rękach. N. odsłania przypięty do tablicy dowolny rytm, ułożony z wyciętych z papieru sylwet balonów, zgodnych z kolorami balonów dzieci (trzy sekwencje). Dzieci ustawiają się ze swoimi balonami tak, aby kontynuować rytm.
 - *Balonowa orkiestra* – utrwalanie umiejętności liczenia w zakresie 4.
Dla każdego dziecka balon (jak wyżej), wycięte z papieru cztery sylwety balonów.

Dzieci siedzą w kole. Trzymają balony pomiędzy nogami. Jedną ręką je przytrzymują. N. pokazuje dowolną liczbę sylwet balonów (od 1 do 4). Wybrane dziecko uderza ręką w swój balon tyle razy, ile sylwet podniósł N., i głośno liczy. Pozostałe dzieci sprawdzają, czy zadanie zostało wykonane poprawnie.

- Porównywanie długości wstążek.

Dla każdego dziecka balon (jak wyżej), długa lub krótka wstążka (albo sznurek).

N. wręcza dzieciom wstążki różniące się długością. Dzieci porównują między sobą ich długość. Następnie (samodzielnie lub z pomocą N.) przywiązują je do balonów. Dzieci z balonami z długimi wstążkami stają po jednej stronie sali, a dzieci z balonami z krótkimi wstążkami (sznurkami) – po drugiej stronie sali. Sprawdzają, których balonów jest więcej. Dobierają się w pary na zasadzie: dziecko z balonem z długą wstążką z dzieckiem z balonem z krótką wstążką. Porównują, których balonów jest więcej, a których mniej lub tyle samo. (Jeśli pozostała jakaś osoba bez pary, to znaczy, że balonów z taką wstążką jest więcej).

- Dekorowanie sali balonami.

Dzieci z pomocą N. dekorują salę balonami. Określają miejsce, gdzie chcą umieścić balon.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Zabawy baloników.*

Gwizdek.

N. zamienia dzieci w baloniki. Dzieci biegają po wyznaczonym do zabawy terenie – wiatr bawi się z balonikami. Na sygnał N., np. gwizdek, dzieci tworzą jeden duży balon – podają sobie ręce, tworząc koło. Na ponowny sygnał N. wiatr rozpędza połączone balony i znowu każdy z nich jest osobno. Zabawę powtarzamy kilka razy, w zależności od zainteresowania dzieci.

- Zabawa na śniegu – *Balonik.*

Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko butami wydeptuje na śniegu kształt balonu. Drugie dziecko zapełnia jego środek swoimi śladami.

III

- Ćwiczenia oddechowe z wykorzystaniem balonu.

Balon wypełniony powietrzem.

Dwoje dzieci siedzi naprzeciwko siebie przy stole. N. kładzie na środku stołu nadmuchany balon. Jedno dziecko dmucha na balon tak mocno, aby przemieścił on się na drugi koniec stołu. Drugie dziecko stara się na to nie pozwolić.

- Zabawa rozwijająca percepcję słuchową – *Kogo słyszę?*

Dzieci zajmują miejsca w półkołu. N. wybiera dziecko, które zajmuje miejsce obok niego (tyłem do pozostałych dzieci siedzących w półkołu, przodem do niego). Wskazane przez N. dziecko, siedzące w półkołu, wypowiada fragment tekstu piosenki. Dziecko odwrócone tyłem do pozostałych odgaduje jego imię. W celu utrudnienia zadania N. może wskazać większą liczbę dzieci prezentujących tekst.

- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Strażnik wieży* (przewodnik, cz. 2, s. 111).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. <i>Jak poruszają się wskazówki zegara?</i> – zapoznanie z kierunkiem ruchu wskazówek zegara. Zabawa rozwijająca umiejętność grania na instrumentach perkusyjnych – <i>Orkiestra</i> . Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Wahadło</i> .	IV 14 IV 7 I 5
II. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 8. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, rozwijanie umiejętności zgodnego współdziałania w zespole. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Sport na minuty</i> . Mierzenie za pomocą dowolnego przyrządu czasu trwania ubierania się i rozbierania się dzieci.	I 8 III 5 I 4, I 5, IV 16
III. Wypowiadanie się na temat ulubionych działań podejmowanych w przedszkolu – kończenie rozpoczętego zdania. Układanie we właściwej kolejności obrazków przedstawiających różne czynności wykonywane w przedszkolu. Zabawa <i>W przedszkolu</i> – reagowanie na ustalone sygnały.	IV 2 IV 12 IV 7

Cele główne

- rozwijanie sprawności ruchowej,
- rozwijanie umiejętności zgodnego współdziałania w zespole.

Cele operacyjne

Dziecko:

- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych,
- zgodnie współdziała z innymi dziećmi w zespole przy wykonywaniu wspólnych zadań.

Przebieg dnia

I

T Tablica 14 – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 2, s. 187).

- *Jak poruszają się wskazówki zegara?* – zapoznanie z kierunkiem ruchu wskazówek zegara. **Zegar mechaniczny z tarczą albo nagranie dźwięków wydawanych przez zegar, skakanki, szarfy.**
N. prosi, aby dzieci posłuchały dźwięków wydawanych przez zegar mechaniczny (ewentualnie włącza odpowiednie nagranie, a następnie pokazuje tarczę zegara ze wskazówkami). Dzieci naśladują dźwięki. N. pyta: *Co to znaczy, że zegar chodzi?* Jeśli dzieci nie potrafią odpowiedzieć na pytanie, wyjaśnia, że wskazówki zegara poruszają się zawsze w jedną stronę. Słychać wtedy dźwięk, który nazywamy tykaniem. Układa na dywanie ze skakanek duże koło – tarczę zegara, a z szarf krótką wskazówkę i długą wskazówkę. Dzieci ustawiają się na obwodzie koła jedno za drugim. Poruszają się we wskazaną przez N. stronę, głośno wymawiając sylabę tyk, tyk, tyk.
- Zabawa rozwijająca umiejętność grania na instrumentach perkusyjnych – *Orkiestra*. **Dla każdego dziecka: drewnienka lub marakasy.**
Dzieci są podzielone na dwie grupy. Każda grupa ma inny rodzaj instrumentów. Zwrotkę wykonuje grupa dzieci grających na drewnienkach. Refren wykonuje grupa dzieci grających

na marakasach (w rytmie ćwierćnut, półnut). Podczas kolejnych zwrotek dzieci zamieniają się instrumentami.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Wahadło* (przewodnik, cz. 2, s. 111).

II

Zajęcia 1. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 8 (przewodnik, cz. 2, s. 84).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Sport na minuty*.

Budzik w telefonie (ewentualnie klepsydra minutowa, gwizdek).

N. wyznacza teren do zabawy. Nastawia budzik na jedną minutę. Podaje dzieciom hasło, np. *Czas na skakanie*. Dzieci stoją przed N. i skaczą w miejscu. Po upływie minuty daje sygnał, np. gwizdkiem, na zakończenie aktywności. Zmienia rodzaj ćwiczenia, np. *Czas na bieganie* (dzieci biegają po wyznaczonym terenie), *Czas na odpoczynek* (dzieci stoją przed N. i przyglądają się otoczeniu), *Czas na zabawę* (dzieci bawią się według własnych pomysłów). Następnie pyta dzieci: *Kiedy wydawało się wam, że czasu jest zbyt mało?* Podaje dzieciom wyjaśnienie.

! N. wyjaśnia dzieciom, że czas zawsze płynie tak samo. Kiedy robimy coś przyjemnego, np. bawimy się, wydaje się nam, że czas płynie szybciej. W rzeczywistości tak nie jest.

- Mierzenie, za pomocą dowolnego przyrządu, czasu ubierania się i rozbierania się dzieci.

Zegarek na rękę lub zegar w telefonie.

N. proponuje sprawdzenie, ile czasu zajmuje dzieciom ubieranie się (przed wyjściem do ogrodu) i rozbieranie się (po powrocie z ogrodu). Czas jest liczony od momentu wejścia do szatni do ustawienia się w pary. Po zmierzeniu czasu trwania jednej czynności i drugiej czynności podaje dzieciom wynik.

III

- Wypowiadanie się na temat ulubionych czynności podejmowanych w przedszkolu – kończenie rozpoczętego zdania.

Dzieci siedzą w kole. N. zachęca je do wypowiadania się na temat ulubionych czynności podejmowanych przez nie w przedszkolu. Dzieci kolejno kończą zdanie: *Chciałbym w przedszkolu częściej...* Następnie N. wspólnie z dziećmi planuje, kiedy w ciągu dnia dzieci mogą te aktywności podejmować: przed śniadaniem, po śniadaniu, przed obiadem, po obiedzie, przed podwieczorkiem, po podwieczorku. Przypomina o rozkładzie dnia i określonych w nim czynnościach.

- Układanie we właściwej kolejności obrazków przedstawiających różne czynności wykonywane w przedszkolu.

Obrazki przedstawiające różne czynności wykonywane w przedszkolu, np.: zabawy klockami, mycie zębów, śniadanie, zajęcia z N., zabawy w ogrodzie, mycie się, obiad, odpoczynek/słuchanie bajki, podwieczorek, zabawy w sali.

N. nawiązuje do rozkładu dnia omawianego w części I dnia. Proponuje dzieciom odnalezienie ukrytych w sali obrazków przedstawiających różne czynności wykonywane w przedszkolu. Dzieci odnajdują obrazki, układają je we wskazanych przez N. miejscach na dywanie i przyglądają się im. Następnie układają obrazki chronologicznie. Zaczynają od czynności wykonywanej na początku, po przyjeździe do przedszkola, aż do rozejścia się dzieci do domów.

- Zabawa *W przedszkolu* – reagowanie na ustalone sygnały.

Dla każdego dziecka woreczek gimnastyczny z grochem, nagranie piosenki *Nie jestem już maluchem*, odtwarzacz CD.

Dzieci zajmują dowolne miejsca w sali. Przed każdym z nich leży woreczek wypełniony grochem. Dzieci maszerują między woreczkami w rytmie piosenki. Kiedy nastąpi przerwa

w muzyce, a dzieci usłyszą jedno uderzenie w bębenek, zajmują miejsca przed najbliższymi leżącymi woreczkami. Ponownie słyszą piosenkę. Dzieci podrzucają woreczki w rytmie pólnot. Zabawę powtarzamy kilka razy.

Styczeń, tydzień 1

Dzień 5

Mijają dni, miesiące, lata...

Zegar biologiczny

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Kolorowanie rysunku zgodnie z kolorami kropek. Powtarzanie i kontynuowanie rytmu: dzień – noc. Zabawy twórcze <i>Kolorowe kleksy</i>. Ustalenie kolorystyki charakterystycznej dla dnia i dla nocy. Utrwalenie poznanej piosenki <i>Nie jestem już maluchem</i>. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Dzień – noc</i>.</p>	<p>I 7, IV 12 IV 1 IV 7 I 5</p>
<p>II. <i>Tort urodzinowy</i> – zajęcia plastyczne. Cele: poznawanie występujących w przyrodzie następstw: dni i nocy oraz pór roku, rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa na śniegu, z elementem rzutu – <i>Celuj w kulę</i>. Oglądanie śniegu przez kolorowe folie. Opisywanie swoich wrażeń i spostrzeżeń.</p>	<p>I 7, IV 16 I 4, I 5, IV 1</p>
<p>III. Oglądanie kalendarza ściennego. <i>Kartka z kalendarza</i> – projektowanie pierwszej strony kalendarza. Utrwalenie materiału muzycznego z całego tygodnia. Zabawa ruchowa z elementem toczenia – <i>Strażnik wieży</i>.</p>	<p>IV 9 IV 1 IV 7 I 5</p>

Cele główne

- poznawanie występujących w przyrodzie następstw: dni i nocy oraz pór roku,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- układa z krążków rytm przedstawiający następstwo dni i nocy oraz pór roku,
- wykonuje pracę plastyczną *Tort urodzinowy*.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 1, nr 56
Dzieci:
 - kolorują rysunek zgodnie z kolorami kropek,
 - mówią, czym różnią się połowy rysunku,
 - dotykają kolejnych obrazków i powtarzają słowa: dzień, noc,
 - mówią, co powinno być w pustym miejscu, i rysują to.
- Zabawy twórcze *Kolorowe kleksy*. Ustalenie kolorystyki charakterystycznej dla dnia i dla nocy.

Kroplomierz, cztery tusze, każdy w innym kolorze (obowiązkowo czarny i żółty), biała kartka dla każdego dziecka.

N. ustawia na stole tusze w czterech kolorach, np.: czerwonym, zielonym, czarnym, żółtym. Pyta, który z kolorów jest charakterystyczny dla dnia, a który – dla nocy. Następnie każde

dziecko bierze białą kartkę i składa ją na pół. N. rozchyła kartki i kropłomierzem na jednej kartce umieszcza kilka kropel tuszu czarnego (noc) i żółtego (dzień). Dzieci dociskają kartki do siebie. Następnie ponownie rozchylają je i obserwują efekt. Starają się nazwać to, co powstało.

- Utrwalenie poznanej piosenki *Nie jestem już maluchem* (przewodnik, cz. 2, s. 114).
Śpiew – zbiorowy i indywidualny.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dzień – noc* (przewodnik, cz. 2, s. 111).

II

Zajęcia 1. Tort urodzinowy – zajęcia plastyczne.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w kole. Wypowiadają słowa: *Kciuk do kciuka – dzień. Nadszedł nowy dzień. Witają się z kolegą siedzącym obok, dotykając się kciukami.*
- Utrwalanie stałego następstwa dnia i nocy.

Krażki w kolorach jasnych i ciemnych (np.: żółte, niebieskie) – dla każdego dziecka jeden krążek, skakanek.

N. układa na dywanie krążki w kolorach ciemnych i jasnych. Mówi dzieciom rymowanek:
*Dzień – noc, dzień – noc, przyroda tak ustala,
że gdy jedno przychodzi, to drugie się oddala.*

Pyta dzieci, który kolor krążka można porównać do nocy, a który do dnia. Układa na dywanie duże koło ze skakanek. Prosi, aby dzieci ułożyły krążki na obwodzie koła zgodnie z następstwem dnia i nocy. Następnie wybiera dziecko, które powoli przechodzi z krążka na krążek zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Pozostałe dzieci w tym samym czasie wymawiają naprzemiennie słowa: *dzień, noc.*

- **Rytmy w przyrodzie** – układanie obrazków i krążków zgodnie z rytmem.
Obrazki przedstawiające pory roku (można wykorzystać historyjkę obrazkową *Pory roku*, karta C z wyprawki), krążki w kolorach: czerwonym, zielonym, niebieskim, żółtym (dla każdego dziecka krążek i cztery krążki w tych samych kolorach dla N.).

N. pokazuje dzieciom obrazki przedstawiające pory roku. Dzieci wypowiadają się na ich temat. Następnie układają obrazki według kolejności, zaczynając od wiosny. Pod każdym obrazkiem układają krążek w takim kolorze, jaki najbardziej pasuje do danej pory roku, np. zielony – wiosna, żółty – lato, czerwony – jesień, niebieski – zima. Wspólnie z N. wymieniają kolejno nazwy kolorów. Następnie każde dziecko bierze jeden krążek w dowolnym kolorze. N. wymienia nazwy kolorów (układa trzy sekwencje rytmu), a dzieci kontynuują układanie krążków zgodnie z rytmem, w jednej linii, jeden obok drugiego. Głośno wymieniają nazwy kolorów.

- Zabawa ruchowa *Urodziny i pory roku*.
Krażki w kolorach: czerwonym, zielonym, niebieskim, żółtym (dla każdego dziecka krążek), bębenek.

Dzieci siedzą w kole. N. odczytuje z dziennika daty urodzin poszczególnych dzieci. Przy porządkowuje je do pór roku, mówiąc np.: *Jaś urodził się 12 lutego. Obchodzi urodziny zimą.* Dziecko bierze krążek w odpowiednim kolorze i wraca na swoje miejsce. Pokazuje na palcach, ile ma w tej chwili lat. Kiedy wszystkie dzieci będą już miały w rękach krążki, N. gra na bębenku. Dzieci poruszają się rytmicznie po całej sali. Na przerwę w grze N. pokazuje krążek w wybranym kolorze i mówi nazwę pory roku przypisaną do niego, np. niebieski – zima. Dzieci, które mają niebieski krążek, stoją, a pozostałe siadają na podłodze.

- Wykonanie pracy plastycznej *Tort urodzinowy*.
Karta pracy nr 17, kredki, flamastry, naklejki.

N. podsumowuje wcześniejszą zabawę. Przypomina dzieciom, że teraz już wiedzą, w jakiej porze roku przypadają ich urodziny. Proponuje wykonanie pracy plastycznej *Tort urodzinowy*.

Dzieci kończą rysować tort po liniach przerywanych. Kolorują tort zgodnie z własnymi upodobaniami. Na górnej warstwie tortu przyklejają odpowiednią liczbę naklejek – świeczek.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa na śniegu, z elementem rzutu – *Celuj w kulę*. Dzieci wspólnie z N. lepią ze śniegu dużą kulę. Umieszczają ją w wybranym miejscu. Tworzą wokół niej koło. Lepią śnieżki i celują w kulę.
- Oglądanie śniegu przez kolorowe folie. Opisywanie swoich wrażeń i spostrzeżeń.
Kolorowe folie.
Dzieci oglądają śnieg przez kolorowe folie. Opisują swoje wrażenia. Wymieniają kolor folii, dzięki której ich wrażenia były najciekawsze. Opisują je.

III

Tablica Urodziny – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 1, s. 174).

- Oglądanie kalendarza ściennego.
Dowolny kalendarz ścienny (nie z wrywanymi kartkami).
Dzieci oglądają kalendarz ścienny. N. pyta je, do czego służy kalendarz. Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Dzieci wskazują, co zawiera kalendarz (zdjęcia, napisy, liczby). Następnie chętne dzieci podają dowolne wydarzenie, którego datę chciałyby sprawdzić w kalendarzu, np. dzień swoich urodzin, dzień imienin mamy lub taty. N. wskazuje w kalendarzu odpowiednią datę i czyta ją, np. 15 czerwca, imieniny Jolanty. Wypadają w poniedziałek.
- *Kartka z kalendarza* – projektowanie pierwszej strony kalendarza.
Białe kartki, kredki, dowolny kalendarz ścienny.
N. pokazuje dzieciom pierwszą, ozdobną kartę kalendarza. Proponuje dzieciom wykonanie własnego projektu takiej strony.
- Utrwalenie materiału muzycznego z całego tygodnia.
- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Strażnik wieży* (przewodnik, cz. 2, s. 111).

Styczeń, tydzień 2

Dzień 1

Zima i zwierzęta

Przy paśniku

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Oglądanie albumów i książek przyrodniczych o zwierzętach leśnych. Przygotowanie pomocy do zajęć. Wykonanie obrazków i sylwet zwierząt. Zabawy ruchowe z zestawu zabaw ruchowych nr 18.	IV 19 I 7 I 8
II. <i>Zimą w lesie</i> – słuchanie opowiadania E. Stadtmüller <i>Kasztanowe pogotowie</i> . Cele: rozwijanie umiejętności skupienia uwagi na opowiadaniu, rozumienie konieczności dokarmiania zwierząt leśnych w okresie zimowym. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w okolicy przedszkola. Obserwowanie zmian zachodzących w pogodzie zimą. Zabawa w tropienie i rozpoznawanie śladów pozostawionych na śniegu. Szybkie ustawianie się – przed powrotem do przedszkola.	II 10, IV 5 I 4, I 5, II 11
III. Zabawa rozwijająca pamięć – <i>Zgadnij, co się zmieniło</i> . Słuchanie piosenki <i>Dokarmiamy ptaki</i> . Rozmowa na temat piosenki. Zabawa ruchowa <i>Do lasu</i> .	IV 5 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności skupienia uwagi na opowiadaniu,
- rozumienie konieczności dokarmiania zwierząt leśnych w okresie zimowym.

Cele operacyjne

Dziecko:

- uważnie słucha opowiadania,
- wyjaśnia, dlaczego w okresie zimowym należy pomagać zwierzętom leśnym.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie albumów i książek przyrodniczych o zwierzętach leśnych.

Albumy, książki przyrodnicze.

Dzieci oglądają albumy i książki przyrodnicze o zwierzętach leśnych. Swobodnie rozmawiają ze sobą na temat tego, co już wiedzą o wybranych zwierzętach.

- Przygotowanie pomocy do zajęć. Wykonanie obrazków i sylwet zwierząt z pomocą N.

Dla każdego dziecka kolorowa sylweta przedstawiająca jedno ze zwierząt: sarnę, jelenia, wróbla, gila, sikorkę, wiewiórkę, zającą, niedźwiedzia, jeża, dziką, oraz sztywna kartka, kredki, pojemnik.

N. udostępnia dzieciom sylwety zwierząt, o których będą rozmawiać w tym tygodniu. Każde dziecko wybiera dowolną sylwetę i odrysowuje ją na sztywnej kartce, a następnie koloruje kontury zgodnie z wzorem. Gotowe obrazki dzieci gromadzą w pojemniku.

Zestaw zabaw ruchowych nr 18 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa ruchowa *Bałwanek i zwierzęta*.

Trójkąt.

Dzieci dobierają się w pary. Przy dźwiękach trójkąta maszerują parami po obwodzie koła, zachowując między parami większy odstęp. Na przerwę w muzyce zatrzymują się. Jedno dziecko jest bałwankiem. Stoi. Drugie dziecko to zwierzątko, np. sarna. Wykonuje na czworakach jedno okrążenie wokół bałwanka. Następnie wstaje, podaje rękę osobie ze swojej pary i maszerują dalej. N. kontynuuje zabawę, zmienia role, wypowiada nazwy innych zwierząt i sugeruje liczbę okrążeń, jakie zwierzęta muszą wykonać wokół bałwanka.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dokarmiamy ptaki*.

Tamburyn, trójkąt.

N. dzieli dzieci na dwa zespoły: dziewczynki i chłopców. Dzieci stają na dwóch przeciwległych końcach sali. Na dźwięk tamburynu dziewczynki wychodzą na środek sali i naśladują sypanie ziarna dla ptaków. Na dźwięk trójkąta na środek sali wybiegają chłopcy (ptaki). Przykucają i pukają palcem o podłogę – naśladują jedzące ptaki. N. zamienia role i zabawa toczy się od nowa.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Głodne zające*.

Dzieci są zającami. Skaczą po sali w ustalonym kierunku. Szukają pożywienia. Czasami zatrzymują się, *odgarniają łapkami śnieg*. Zaglądają, czy nie ma pod nim czegoś do jedzenia. Dalej skaczą.

- Zabawa ruchowa z elementem pełzania – *Myszka w tunelu*.

Dzieci dobierają się w pary i ustawiają w lekkim rozkroku, jedna para za drugą, tworząc w ten sposób dwa rzędy. Pierwsze dziecko z każdego rzędu jest myszką. Przechodzi przez tunel utworzony przez stojące dzieci i ustawia się na końcu rzędu. Myszkki kolejno pokonują tunel.

- Zabawa ruchowa *Ptasie rodzinki*.

Odtwarzacz CD, nagranie szybkiej melodii, kartoniki z 2, 3 i 4 kropkami.

Przy dźwiękach muzyki dzieci naśladowują lot ptaków. Na przerwę w muzyce tworzą ptasie rodzinki – dobierają się według liczby kropek pokazywanej przez N. na kartoniku, np.: parami, trójkami, czwórkami. Następnie przykucają i stukają palcami o podłogę, naśladowując dziobanie ziarenek.

II

Zajęcia 1. Zimą w lesie – słuchanie opowiadania E. Stadtmüller *Kasztanowe pogotowie*.

- Powitanie zabawą *Powitanie zimy*.

Dzieci siedzą w kole. Wypowiadają sylabami słowa rymowanki: *Zima, zima biała, drzewa obsypała*, naprzemiennie klaszcząc w dłonie i uderzając nimi o kolana.

- Słuchanie opowiadania E. Stadtmüller *Kasztanowe pogotowie*.

Książka (s. 38–39) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje im książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

Przez całą jesień dzieci z przedszkola Olka i Ady zbierały kasztany i żołądzie. Z każdej wycieczki czy spaceru przynosiły kolejne skarby. Najpiękniejsze okazy zamieniały się natychmiast w śliczne ludziki, koniki, misie, gąsienice i zajmowały honorowe miejsce na parapecie okna.

– *A moja krowa zdobyła medal w konkursie na najładniejsze zwierzątko z kasztanów – chwalił się Olek, wracając z mamą do domu.*

– *A o moim języku pani powiedziała, że wygląda jak żywy – Ada oczywiście nie chciała być gorsza. – Nałożyłam mu taką zieloną łupinkę z kolcami i dolepiłam nosek z plasteliny. Ten nosek wciąż odpadał, więc pani zrobiła w kasztanku dziurkę i wetknęła kawałek patyczka, żeby miał się na czym trzymać.*

– *A pójdziemy przez park? – Olek spojrzał błagalnie na mamę. – Tam zawsze leży mnóstwo kasztanów.*

– *Po co ci aż takie zapasy? – spytała mama.*

Kandydat na króla zbieraczy zrobił tajemniczą minę i zerknął porozumiewawczo na Adę.

– *To nie dla mnie.*

– *A dla kogo?*

– *Dla zwierząt, które zimą nie mogą znaleźć nic do jedzenia. Wczoraj był u nas w przedszkolu pan leśniczy i powiedział, że te grupy, które nazbierają najwięcej kasztanów i żołądzi, zaprosi na wycieczkę i opowie o tym, jak można pomóc zwierzętom przetrwać zimą.*

Do akcji zbierania darów jesieni Olek i Ada wciągnęli dziadka, babcię, ciocię i sąsiadów. Nic dziwnego, że to właśnie oni ubierali najwięcej kasztanów i żołądzi. W nagrodę grupy średniaków i starszaków zostały zaproszone na wycieczkę do lasu.

Nadszedł oczekiwany zimowy, styczniowy dzień. Ciepło ubrane przedszkolaki zameldowały się w siedzibie nadleśnictwa. Tam zaopiekowała się nimi bardzo miła pani przewodniczka.

– *Czy chcecie pobawić się w tropiciele zwierząt? – zapytała.*

Ma się rozumieć, chcieli wszyscy. Na szczęście pani Basia doskonale wiedziała, gdzie znaleźć wyraźnie odbite na śniegu ślady zajączków, saren i dzików. Ukrytą wśród drzew leśną ścieżką zaprowadziła dzielnych tropicieli do miejsca, w którym stał paśnik z sianem.

– *Jeśli będziecie cichutko, może uda się nam podpatrzeć naszych stołowników – obiecała.*

Natychmiast zapanowała idealna cisza i rzeczywiście po chwili w krzakach coś zaszeleściło. Niestety, Kamil kichnął tak głośno, że wystraszył nie tylko sarny, ale i niektóre koleżanki. W drodze powrotnej pani przewodniczka opowiadała o tym, jak ciężko jest zwierzętom przetrwać mroźną i śnieżną zimą.

– Obiecaliśmy, że za rok znowu im pomożemy – opowiadał przy kolacji Olek. – Na pożegnanie dostaliśmy dyplomy z wiewiórką.

– Koniecznie musicie pokazać je babci i dziadkowi – przypomniała mama. – Trochę wam przecież pomogli.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 38–39) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- Dlaczego powinniśmy dokarmiać zwierzęta zimą?
- Co to jest paśnik?

- Zabawa w formie opowieści ruchowej – *Tropiciele zwierząt*.

Kartki z narysowanymi tropami zwierząt: sarny, wróbla, dzika, zająca, nagranie spokojnej melodii, odtwarzacz CD.

N. proponuje dzieciom odbycie wycieczki do lasu. Rozkłada na podłodze, w różnych miejscach sali, kartki z narysowanymi tropami wybranych zwierząt. Włącza nagranie. Opowiada o zimowym lesie: ośnieżonych drzewach, widocznych na śniegu śladach zwierząt i wąskich ścieżkach wydeptanych przez te zwierzęta. Dzieci spacerują po sali (lesie). Kolejno podchodzą do poszczególnych kartek i z pomocą N. próbują odgadnąć nazwę zwierzęcia, które pozostawiło dane ślady. Na koniec N. wspomina o paśniku. Dzieci zatrzymują się i stoją w ciszy przez kilkanaście sekund. N. przypomina, że w lesie trzeba zachowywać się cicho, by nie płoszyć zwierząt.

- Zagadki dotykowe – *Co zwierzęta jedzą zimą?*

Nieprzezroczysty woreczek zawierający kasztany, żołędzie, orzechy, trzy tace (w tym jedna taca z jarzębiną, ziarnami zbóż i sianem, druga taca z warzywami, np. marchewką, z kukurydzą, trzecia taca na kasztany, orzechy, żołędzie).

Dzieci siedzą w kole. Chętne dzieci podchodzą do N. i wkładają dłoń do worka. Za pomocą dotyku badają zawartość worka i nazywają to, co trzymają w dłoniach. Wyciągają wybraną rzecz i układają na odpowiedniej tacy. Po opróżnieniu worka i umieszczeniu kasztanów, żołędzi i orzechów na tacy N. przynosi dwie pozostałe tace. Dzieci nazywają umieszczone na nich przysmaki zwierząt. Dowiadują się, przysmakiem jakiego zwierzęcia mogą być np. kasztany – dzika, żołędzie – jelenia, orzechy – wiewiórki, jarzębina – gila, ziarna – wróbla, trawa – sarny, marchew i kukurydza – zająca. Na koniec jeszcze raz wymieniają nazwy zwierzęcych przysmaków i zwierząt, rytmicznie je wyklaskując.

Następnie N. przekazuje ciekawostki na temat innych pokarmów zwierząt leśnych, w tym tzw. lizawki, która w okresie zimy jest obowiązkowo umieszczana przez leśników przy paśnikach.

Lizawka to drewniany słupek z wywierconymi dziurkami, wypełniony bryłkami soli kamiennej. Poprzez lizanie soli zwierzęta leśne uzupełniają dietę w składniki mineralne potrzebne do wzmocnienia kości i mięśni przed nastaniem wiosny.

- Karta pracy, cz. 1, nr 57

Bębenek, kredki.

Dzieci:

- rysują drogę sarny do pożywienia,
- mówią, gdzie dotarła sarna,
- naśladują odgłosy wróbla w podanym rytmie (ćwir, ćwir – pauza, ćwir – pauza...),
- próbują zagrać ten rytm na bębnieku.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w okolicy przedszkola. Obserwowanie zmian zachodzących w pogodzie zimą. Dzieci spacerują w pobliżu przedszkola. Obserwują zimowy krajobraz i dzielą się wrażeniami. Nazywają napotkane zwierzęta.
- Zabawa w tropienie i rozpoznawanie śladów pozostawionych na śniegu. Dzieci obserwują pozostawione na śniegu ślady. Starają się rozpoznać, do kogo one należą. Podążają ich śladem. Opisują miejsce, do którego doprowadziły je ślady.
- Przed powrotem do przedszkola – szybkie ustawianie się w ustalonym przez N. szyku, np. trójkami.

III

- Zabawa rozwijająca pamięć – *Zgadnij, co się zmieniło.*

Arkusze białego papieru, kasztany, żołądździe, orzechy.

N. układa na arkuszu papieru, w rzędzie, kilka wybranych elementów, np.: dwa kasztany, orzech (dobiera stopień trudności ułożenia do możliwości dziecka). Prosi dzieci o uważne przyjrzenie się, nazwanie tych elementów i określenie ich liczby. Następnie dzieci odwracają się. N. w tym czasie zmienia kolejność ułożenia. Wskazane dziecko mówi, które elementy zmieniły swoje miejsce, i układa je tak, jak były ułożone na początku. N. może zaproponować wykonanie tego zadania w parach, jeśli możliwości dzieci na to pozwalają.

- Słuchanie piosenki *Dokarmiamy ptaki* (śl. i muz. Jolanta Kucharczyk) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat piosenki.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD, obrazki przedstawiające ptaki zimujące w Polsce.

Przy - szła zi - ma, za - sy - pa - ła śnie - giem ca - ły świat,
 pod koł - der - ką skry - ła ziarn - ka i na - sion - ka traw.
 Hej, wró - bel - ki, si - ko - recz - ki, nie bój - cie się zi - my!
 Dzie - ci dla was już szy - ku - ją ka - wał - ki sło - ni - ny
 i na - sion - ka sło - necz - ni - ka, i o - krusz - ki chle - ba.
 Bę - dzie dla was sma - ko - ły - ków ty - le, i - le trze - ba.

I. *Przyszła zima, zasypała śniegiem cały świat,
pod kołderką skryła ziarenka i nasionka traw.*

Ref.: *Hej, wróbelki, sikoreczki, nie bójcie się zimy!
Dzieci dla was już szykują kawałki słoniny
i nasionka słonecznika, i okruszki chleba.
Będzie dla was smakołyków tyle, ile trzeba.* } bis

II. *Zimno w lesie, zimno w parku, straszy śnieg i mróz,
ale ptaszki się nie boją, nie są głodne już.*

Ref.: *Hej, wróbelki, sikoreczki...*

III. *Zima może sypać śniegiem, mroźnym wichrem wiać,
ale ptaszki już spokojnie mogą w gniazdkach spać.*

Ref.: *Hej, wróbelki, sikoreczki...*

Rozmowa na temat piosenki.

Dzieci oglądają obrazki przedstawiających ptaki, które pozostają w Polsce w okresie zimy.

N. zadaje pytania dotyczące tekstu piosenki.

- *O czym jest nasza piosenka?*
- *W jaki sposób możemy pomóc ptakom podczas zimy?*
- *Co to jest karmnik?*
- *Jakie smakołyki mogą znaleźć ptaki w karmniku?*

- Zabawa ruchowa *Do lasu*.

Dla każdego dziecka obręcz.

N. rozkłada na podłodze obręcze. Dzieci są zwierzętami. Poruszają się swobodnie między obręczami w jednym kierunku. Na hasło: *Do lasu!* dzieci szybko przykucają w najbliższej obręczy – zwierzęta chronią się w swoich domach. N. powtarza zabawę kilka razy.

Styczeń, tydzień 2

Dzień 2

Zima i zwierzęta

Futra i tropy

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Składanie w całość obrazka – <i>Co to za zwierzątko?</i> Rozwijanie zmysłu dotyku – <i>Jakie jest to futerko?</i> Nauka piosenki <i>Dokarmiajmy ptaki</i> . Zabawa z elementem pełzania – <i>Myszka w tunelu</i> .	IV 9, IV 11 IV 13 IV 7 I 5
II. Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Dokarmiajmy ptaki</i> . Cele: utrwalenie muzyki i tekstu nowej piosenki, wykonanie układu ruchowego do piosenki. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Lisi ogon</i> . Lepienie domku ze śniegu według pomysłu dzieci.	IV 7 I 4, I 5
III. Stemplowanie na temat: <i>Tędy przeszły zwierzęta</i> . Zabawy swobodne pluszowymi maskotkami. Zabawa ruchowa <i>Zimowe noclegi</i> .	I 7 I 6 I 5

Cele główne

- utrwalenie muzyki i tekstu nowej piosenki,
- wykonanie układu ruchowego do piosenki.

Cele operacyjne

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- uczestniczy w zabawie przy piosence.

Przebieg dnia

I

- Składanie w całość obrazka – *Co to za zwierzątko?* (według wzoru).
Koperty z pociętymi na kilka części obrazkami przedstawiającymi zwierzęta: zająca, niedźwiedzia, wiewiórkę, sarnę (na każdej kopercie jest naklejony zmniejszony obrazek danego zwierzęcia).
N. pokazuje dzieciom koperty z pociętymi na kilka części obrazkami zwierząt. Dzieci wyciągają z nich elementy, a następnie, patrząc na umieszczone na nich obrazki, składają elementy w całość. Podają nazwy przedstawionych na nich zwierząt (obrazek może być pocięty także na więcej części, zależnie od umiejętności dzieci).
- Rozwijanie zmysłu dotyku – *Jakie jest to futerko?*
Kawałki różnego rodzaju tkanin, w tym sztuczne futerka.
N. pokazuje dzieciom kawałki różnego rodzaju tkanin. Dzieci oglądają tkaniny, dotykają ich, porównują fakturę materiałów. Określają ich cechy za pomocą przymiotników, np.: ciepły, miły, delikatny. Zastanawiają się, które ze znanych im zwierząt mogą mieć futerka podobne w dotyku.
- Nauka piosenki *Dokarmiamy ptaki* (przewodnik, cz. 2, s. 129–130).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
Określenie nastroju piosenki.
Przypomnienie określeń: *przygrywka, zwrotka, refren*.
Nauka refrenu na zasadzie echa muzycznego.
Zaznaczanie kłaśnięciem pierwszej miary taktu.
- Zabawa ruchowa z elementem pełzania – *Myszka w tunelu* (przewodnik, cz. 2, s. 126).

II

Zajęcia 1. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Dokarmiamy ptaki* (przewodnik, cz. 2, s. 129–130).

- Utrwalanie refrenu piosenki. Nauka pierwszej zwrotki piosenki, osłuchanie z kolejnymi zwrotkami.
- Zabawa z zastosowaniem bębna – reagowanie na zmianę akompaniamentu.

Bębenek.

Dzieci maszerują po okręgu w rytmie wystukiwanym na bębnie. N. zmienia akompaniament jak poniżej.

N.

przerwa w graniu

rytm ósemek

mocne uderzenie w bębenek

dwa mocne uderzenia w bębenek

Dzieci:

pozostają przez chwilę w bezruchu,

biegają drobnymi kroczkami,

wykonują przysiad,

wykonują dwa kłaśnięcia.

- Śpiew, zbiorowy i indywidualny, poznanej piosenki *Dokarmiamy ptaki*.
Wykonanie refrenu piosenki na sylabach: tui, tui, tui, ćwir, ćwir, ćwir, kra, kra, kra.
Wykonanie refrenu z różnym natężeniem (głośno, cicho, szeptem).

- Zabawa ortofoniczna *Głosy ptaków*.

Dla każdego dziecka obręcz/szarfa, dla N. obrazki ptaków: wrony, wróbla, gila, sikory, bębenek.

Dzieci są ptakami. Zajmują miejsca w obręczach rozłożonych na środku sali. N. przed sobą rozkłada obrazki ptaków. Ustala przed rozpoczęciem zabawy odpowiednie odgłosy dla każdego ptaka:

wrony – kra, kra, kra,

wróbla – ćwir, ćwir,

gila – dy, dy, dy,

sikorki – cici-bej, cici-bej.

Dzieci przemieszczają się między obręczami w rytmie wystukiwanym na bębenku. Na hasło: *Ptaszki, do karmników!* dzieci zajmują miejsca w najbliższej leżących obręczach. N. unosi wybrane przez siebie obrazki, dzieci nabierają powietrze nosem, następnie wypuszczają je, wypowiadając sylaby, słowa odpowiednie dla znajdującego się na obrazku ptaka.

- Zabawa przy piosence *Dokarmiamy ptaki*.

Dla dzieci w pierwszym kole: białe szyfonowe chusty, dla dzieci w drugim kole: opaski na głowy z szablonami ptaków.

Dzieci są ustawione w dwóch kołach. Podczas zwrotek poruszają się dzieci w pierwszym kole, a podczas refrenu – dzieci w drugim kole.

- I. *Przyszła zima, zasypała śniegiem cały świat,*

pod kołderką skryła ziarnka i nasionka traw.

Dzieci:

maszerują po okręgu, kołyszają chustami nad głowami, na końcu zwracają się do środka koła,

w lekkim rozkroku, unoszą chusty w górę, następnie opuszczają je, na końcu zwrotki przechodzą do przysiadu,

Ref.: *Hej, wróbelki, sikoreczki, nie bójcie się zimy!*

Dzieci dla was już szykują kawałki słoniny

i nasionka słonecznika, i okruszki chleba.

Będzie dla was smakołyków tyle, ile trzeba.

podskakują raz na jednej, raz na drugiej nodze po okręgu,

zwracają się do środka koła i podskakują w miejscu,

naśladują jedzenie,

obracają się drobnymi kroczkami wokół siebie, przechodzą do przysiadu,

- II. *Zimno w lesie, zimno w parku,*

straszy śnieg i mróz,

ale ptaszki się nie boją,

nie są głodne już.

wykonują cztery kroki do środka koła,

cztery kroki w miejscu, kołyszają chustami

nad głowami, wykonują cztery kroki

w tył, cztery kroki w miejscu, ręce mają

opuszczone, kołyszają chustami przed sobą,

Ref.:

jw.,

- III. *Zima może sypać śniegiem,*

mroźnym wichrem wiać,

ale ptaszki już spokojnie

mogą w gniazdkach spać.

tworzą koło zewnętrzne za ptaszkami i maszerują

dookoła, machając chustkami,

trzymając w rękach chustki, delikatnie

nakrywają nimi ptaszki,

Ref.: *Hej, wróbelki, sikoreczki, nie bójcie się zimy!*

*Dzieci dla was już szykują kawałki słoniny.
I nasionka słonecznika, i okruszki chleba.
Będzie dla was smakołyków tyle, ile trzeba.*

tworzą pary z dziećmi z drugiego koła, podają sobie w parach ręce, obracają się w małych kółeczkach w lewo, obracają się w małych kółeczkach w prawo, ptaszki klaszczą, a dzieci z chustami obracają się wokół siebie, machając chustami.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Lisi ogon*.

Szarfy dla połowy grupy.

N. wyznacza obszar do biegania. Dzieli dzieci na dwie grupy – lisów i goniących. Dzieci z grupy lisów mocują sobie z tyłu szarfy (np. wkładają połowę szarfy do kieszeni). Na sygnał N. lisy uciekają, a pozostałe dzieci je gonią. Kiedy wszystkim lisom zostaną odebrane ogonki, następują zamiana grup.

- Ulepienie domku ze śniegu według pomysłu dzieci.

N. proponuje dzieciom ulepienie domku ze śniegu, a następnie zabawę w nim. Zwraca uwagę na zachowanie ostrożności podczas zabaw śniegiem.

III

- Stemplowanie na temat: *Tędy przeszły zwierzęta*.

Połówki ziemniaków, plastikowy nożyk, kartki, czarna gęsta farba na spodeczkach.

N. nacina ziemniaki, tworząc tropy wybranych zwierząt. Opowiada dzieciom o zwierzęciu, które pozostawia na śniegu takie właśnie ślady. Następnie dzieci maczają ziemniaki w czarnej farbie i stemplują na kartkach tropy zwierząt. Wymieniają się ziemniakami tak, aby wykonać na swoich kartkach ślady różnych zwierząt. N. wskazuje palcem dany trop i pyta dzieci, jakie zwierzęta tędy przeszły. Dzieci udzielają odpowiedzi.

- Zabawy swobodne pluszowymi maskotkami.

Pluszowe maskotki.

Dzieci wybierają z sali po jednej maskotce. Swobodnie bawią się nimi.

- Zabawa ruchowa *Zimowe noclegi*.

Obrazki przedstawiające dziuplę, gawrę, kopiec liści, dla każdego dziecka emblemat przedstawiający wybrane zwierzę: wiewiórkę, niedźwiedzia, jeża, bębenek.

N. wyjaśnia dzieciom, że w zimie zdarza się, że zwierzęta budzą się, wychodzą z legowisk, a następnie ponownie zasypiają. Proponuje zabawę. Umieszcza w widocznych miejscach w sali obrazki przedstawiające dziuplę, gawrę i kopiec liści. Wyjaśnia dzieciom, co znajduje się na obrazkach. Następnie dzieli dzieci na trzy zespoły. Każde dziecko otrzymuje emblemat przedstawiający wybrane zwierzę: wiewiórkę, niedźwiedzia, jeża. Przy dźwiękach bębenka dzieci poruszają się po całej sali w sposób charakterystyczny dla danego zwierzęcia. Na podane przez N. hasło: *Zimowe noclegi!* gromadzą się pod odpowiednimi obrazkami i kładą się na dywanie.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia artykulacyjne – <i>Przerwa w drzemce</i> . Zabawa matematyczno-gramatyczna <i>Jeden, dwa, trzy, cztery</i> . Utrwalenie piosenki <i>Dokarmiajmy ptaki</i> . Zabawa ruchowa <i>Ptasie rodzinki</i> .	I 9 IV 15 IV 7 I 5
II. <i>Karmimy zwierzęta</i> – zajęcia matematyczne. Cele: rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej, rozwijanie sprawności rachunkowych. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa ze śpiewem – <i>Pingwin</i> . Rozgrzewanie się podczas zimowych chłódów.	IV 11, IV 15 I 4, I 5
III. Rytmiczne wyklaskiwanie przysłów o zimie. Zabawa <i>Zima i ptaki</i> – wyrabiająca reakcję na muzykę o smutnym i o radosnym charakterze. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Głodne zające</i> .	IV 2 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej,
- rozwijanie sprawności rachunkowych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozróżnia i nazywa wybrane zwierzęta,
- przelicza, posługując się liczebnikami głównymi w zakresie 4 i więcej.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia artykulacyjne – *Przerwa w drzemce*.
N. rozmawia z dziećmi na temat zwyczajów niedźwiedzi. Mówi, że niedźwiedzie czasami, z różnych przyczyn, budzą się ze snu zimowego, a następnie ponownie zasypiają. Zaprasza dzieci do zabawy. Dzieci wspólnie z N. wykonują następujące czynności:
 - niedźwiedzie się budzą dzieci otwierają szeroko usta i ziewają,
 - niedźwiedzie jedzą dzieci układają dłonie w kształt miseczki, wysuwają język, wykonują ruchy naśladujące wylizywanie,
 - niedźwiedzie są zadowolone dzieci mruczą i chuchają na swoje dłonie,
 - niedźwiedzie zasypiają dzieci ponownie ziewają i zamykają usta.
- Zabawa matematyczno-gramatyczna *Jeden, dwa, trzy, cztery*.
Obrazki przedstawiające zwierzęta, np.: zające, sarny, gile, sikorki.
Dzieci siedzą w półkolu przed N., który kolejno pokazuje obrazki zwierząt, np. jednego zająca, i mówi: *To jest jeden* (dzieci dopowiadają: *Zajac*). Następnie pokazuje cztery zające i mówi: *A to są...* (Dzieci przeliczają zwierzęta i mówią: *Cztery zające*). W ten sam sposób N. omawia z dziećmi inne obrazki przedstawiające np. sarny, gile, sikorki.
- Utrwalenie piosenki *Dokarmiajmy ptaki* (przewodnik, cz. 2, s. 129–130).
- Zabawa ruchowa *Ptasie rodzinki* (przewodnik, cz. 2, s. 126).

II

Zajęcia 1. *Karmimy zwierzęta* – zajęcia matematyczne.

- Powitanie.
Dzieci chodzą w kole wiązanim i śpiewają dowolną piosenkę o zimie.

- Karty pracy, cz. 1, nr 58 i 59
Dzieci:
 - oglądają obrazek,
 - opowiadają o tym, jak dziadek, tata, Olek i Ada dbają o zwierzęta leśne,
 - nazywają to, czym dokarmiamy zwierzęta leśne.

- Zabawa bieżna *Sanna*.

Janczary, kartoniki z różną liczbą gwiazdek śniegowych (od 1 do 3).

Dzieci tworzą saneczki (jedno-, dwu-, trzyosobowe). Na dźwięk janczarów saneczki jadą, na pauzę w muzyce dzieci zmieniają liczbę osób w saneczkach zgodnie z liczbą gwiazdek śniegowych narysowanych na kartoniku uniesionym przez N. Na koniec tworzą kulig – wszystkie dzieci łączą się, tworząc węża, i podążają za N.

- Zabawy rachunkowe – *Karmimy zwierzęta*.

Kartka A4 dla każdego dziecka (z zaznaczonym na jednej stronie konturem koła), obrazki przedstawiające jelenia, dzika, gila, zająca, 5 tac (na każdej tacy są żołądździe, kasztany, suszona jarzębina, ziarna słonecznika).

Dzieci dobierają się w 5-osobowe zespoły, tworzą koła i siadają w siadzie skrzyżnym. Każdy zespół otrzymuje tacę i kartki. Każde dziecko rozkłada kartkę przed sobą. Dzieci patrzą na uniesiony przez N. obrazek i pokazane przez niego palce. Nazywają zwierzę, podają liczbę palców. Układają na kartce przysmak wybranego zwierzęcia w liczbie zgodnej z liczbą pokazanych palców. Za każdym razem, po sprawdzeniu poprawności wykonania zadania przez N., wkładają elementy z powrotem na tacę. Przykłady:

N. pokazuje obrazek jelenia i wysuwa 3 palce. Dzieci układają na kartonach 4 żołądździe.

N. pokazuje obrazek dzika i wysuwa 4 palce. Dzieci układają na kartonach 3 kasztany.

N. pokazuje obrazek gila i wysuwa 2 palce. Dzieci układają na kartonach 2 owoce jarzębiny.

N. pokazuje obrazek wróbla i wysuwa 1 palec. Dzieci układają na kartonach 1 ziarenko słonecznika.

N. może zwiększyć liczbę obrazków oraz wysuwanych palców (w zależności od umiejętności dzieci).

- *Mój karmnik*. Układanie elementów na konturze koła.

Kartka A4 dla każdego dziecka (z zaznaczonym konturem koła), 5 tac (z żołądździami, kasztanami, suszoną jarzębiną, ziarnami słonecznika).

Dzieci odwracają na drugą stronę kartki wykorzystywane we wcześniejszej zabawie. Układają na konturze koła żołądździe, kasztany, suszoną jarzębiną, ziarna słonecznika, tworząc dowolny wzór tak, aby nie przekroczyć linii koła. Po zakończeniu pracy N. wraz z dziećmi spaceruje po sali i podziwia wszystkie karmniki.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa ze śpiewem – *Pingwin* (według M. Bogdanowicz).

N. zaprasza dzieci do zabawy. Dzieci tworzą koło. Odwracają się (patrząc na N.) w prawo i maszerują jedno za drugim z rękami ułożonymi na ramionach osoby idącej przed nimi. Śpiewają piosenkę.

*O, jak przyjemnie i jak wesoło
w pingwina bawić się, się, się.
Raz nóżka prawa, raz nóżka lewa,

do przodu, do tyłu i raz dwa trzy.*

Dzieci:

wykonują obunóż trzy skoki w przód,
wysuwają nogę do środka koła, potem
na zewnątrz,
wykonują obunóż skok w przód, w tył oraz trzy
podskoki.

- Rozgrzewanie się podczas zimowych chłódów.
N. z dziećmi staje w kole. Proponuje swoje sposoby na rozgrzewkę, np.:
 - naśladowanie chodu niedźwiedzia stawianie dużych, *ciężkich* kroków,
 - naśladowanie chodu sikorki stawianie drobnych kroczków we wspięciu
na czubkach butów,
 - naśladowanie chodu pingwina maszerowanie z rękami ułożonymi wzdłuż
tułowia, bez zginania nóg w kolanach,
z jednoczesnym kiwaniem się na boki.

Dzieci naśladowują ruchy N. Następnie N. zachęca dzieci do podawania własnych propozycji na rozgrzewkę.

III

- Rytmiczne wyklaskiwanie przysłów o zimie.
N. podaje przysłowia o zimie. Omawia z dziećmi ich znaczenie. Następnie wypowiada początek i koniec przysłowia, wyklaskując słowa rytmicznie (z podziałem na sylaby). Dzieci naśladowują wyklaskiwanie. Przykłady przysłów:

Zima bez śniegu – lato bez chleba.

Późna zima długo trzyma.

Styczeń mrozi, lipiec skwarem grozi.

- Zabawa *Zima i ptaki* – wyrabiająca reakcję na muzykę o smutnym i o radosnym charakterze **Bębenek**.
Dzieci są ptakami. Zajmują dowolne miejsca na środku sali. Między nimi przechadza się N., który jest zimą. Trzyma w ręce bębenek i śpiewa piosenkę *Dokarmiajmy ptaki*. N. śpiewa zwrotkę smutno, natomiast refren – skocznie i wesoło. Podczas zwrotki dzieci znajdują się w przysiadzie, głowy mają opuszczone – ptaki śpią. Podczas refrenu ptaki wesoło przeskakują z nogi na nogę, po czym, naśladowując ruch skrzydeł, biegną w określonym kierunku.

! N. może kontynuować zabawę, formułując inne pytania utrwalające wiadomości zdobyte przez dzieci, np.: *Jakie zwierzęta gromadzą się przy karmniku? Czym możemy dokarmiać zwierzęta?*

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Głodne zające* (przewodnik, cz. 2, s. 126).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia językowe – <i>O jakim ptaku mówię?</i> Wykonanie przysmaku do ptasiej stołówki. Zagadki – rozwijanie zdolności koncentracji uwagi podczas działania. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Dokarmiamy ptaki</i> .	IV 2, IV 5 I 7, II 10 IV 5 I 5
II. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 9. Cele: zachęcanie do uważnego słuchania N., rozwijanie sprawności ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu. Spacer – odnajdywanie gałązek z owocami. Założenie ptasiej stołówki. Obserwowanie gromadzących się ptaków.	I 8 I 4, I 5, I 7 II 10
III. Łączenie obrazków z ich cieniami, rysowanie po śladach. Zabawa integracyjna z chustą – <i>Łapiemy śniegowe gwiazdki</i> . Zabawa ruchowa <i>Ptaki, do karmnika</i> .	IV 12, IV 18 I 5, II 1 I 5

Cele główne

- zachęcanie do uważnego słuchania N.,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- słucha uważnie poleceń N.,
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia językowe – *O jakim ptaku mówię?*
Sylwety wybranych ptaków, np.: gila, wróbla, jemioluszki, sikorki.
 N. układa przed dziećmi sylwety wybranych ptaków zimujących w Polsce. Opowiada o jednym z nich. Dziecko wskazuje obrazek przedstawiający ptaka, o którym mówi N., i opisuje jego wygląd. N. przekazuje ciekawostki na temat wybranych ptaków.

Jemioluszka przylatuje do Polski z dalekiej Północy. Przysmakiem jemioluszki są owoce jemioli. Są one lepkie i niekiedy przyklejają się do dzioba jemioluszki. Dzięki temu jemioluszka (niechcący) pomaga jemiole w przenoszeniu się na inne drzewa.

- Wykonanie przysmaku do ptasiej stołówki.
Miska, smalec wytapiany z niesolonej słoniny, mieszanka różnych ziaren, np.: słonecznika, prosa, pszenicy, owsa, rękawiczki gumowe, łyżka drewniana, folia spożywcza, siateczka (np. taka jak na ziemniaki czy cebulę), dla każdego dziecka łyżka.
 N. informuje dzieci o trudnym dla ptaków okresie, jakim jest zima. Proponuje wykonanie przysmaku dla ptaków. Wyjaśnia, z czego i jak go przygotować. Pokazuje smalec i różne rodzaje ziarna. Dzieci nazywają produkty. Następnie, używając łyżek, umieszczają smalec w misce i wysypują ziarna. Z pomocą N. mieszają smalec z ziarnami. Na koniec N. formuje kulę tłuszczową wypełnioną ziarnami, owija ją w folię spożywczą i umieszcza za oknem. Po stężeniu przekłada kulę do małej dziurkowanej siateczki. Informuje dzieci, że w ogrodzie zorganizują dla ptaków ptasią stołówkę.

- Zagadki – rozwijanie zdolności koncentracji podczas działania (według B. Formy).

Dla każdego dziecka szarfy, tamburyn.

Na środku sali są rozłożone szarfy (karmniki).

Swobodny bieg ptaków w rytmie tamburynu, w określonym kierunku, między szarfami. Kiedy usłyszą głośnie dźwięki, każdy podbiega do najbliższej leżącej szarfy. Wchodzi do niej i przeciąga ją od dołu do góry, następnie od góry do dołu. Potem wykonuje siad skrzyżny. N. prezentuje wybraną zagadkę.

Zabawę powtarzamy kilka razy.

*Kto czarne pióra ma
i woła: kra, kra, kra? (wrona)*

*Ma czerwony krawat,
lubi jarzębinę,
spędza u nas wiosnę, lato,
jesień oraz zimę. (gil)*

*Kiedy do karmnika
zimą przylatuje,
to chętnie słoninką
się poczęstuje. (sikorka)*

*Swoim mocnym dziobem
leczy chore drzewa.
Chyba o kim mowa,
tłumaczyć nie trzeba. (dzięcioł)*

*Do niego zimą
fruną wszystkie ptaki.
Tam co dnia karmę
sypią przedszkolaki. (karmnik)*

*Ziarenek i słoninki
w karmniku szukają.
Często im ludzie
zimą pomagają. (ptaki)*

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dokarmiamy ptaki* (przewodnik, cz. 2, s. 126).

II

Zajęcia 1. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 9.

- Ćwiczenie wstępne – *Trójkami zbiórka!*

Tamburyn, krążek dla każdego dziecka.

Dzieci spacerują swobodnie, N. gra na tamburynie. Na przerwę w grze N. wybiera troje dzieci i ustawia je w rzędzie obok siebie. Pozostałe dzieci ustawiają się trójkami za wybranymi dziećmi. N. powtarza zabawę kilka razy. Za każdym razem zmienia swoje miejsce. Po ostatnim powtórzeniu dzieci biorą od N. krążek.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Pokaż krążek.*

N. z pomocą dzieci rozkłada krążki na podłodze. Gra na tamburynie. Dzieci poruszają się ostrożnie pomiędzy krążkami w ustalonym kierunku, w rytmie muzyki. Podczas przerwy w grze podnoszą najbliższy leżący krążek i wyciągają rękę z krążkiem w górę. Gdy ponownie usłyszą dźwięk tamburynu, odkładają krążki na podłogę i swobodnie się poruszają. N. powtarza zabawę kilka razy. Zmienia kierunek poruszania się.

- Ćwiczenia ramion – *Rozgrzewamy zmarznięte ręce.*

Dzieci stoją przy swoich krążkach. Dmuchają w zmarznięte ręce, masują dłońmi poszczególne części swojego ciała, wskazane przez N.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Do czterech.*

Dzieci wykonują ćwiczenie zgodnie z poleceniem N. Podczas wykonywania ćwiczenia N. liczy miarowo do czterech. Po zakończeniu odliczania proponuje kolejne ćwiczenia, np.: przysiady, wymachy rąk.

- Ćwiczenia z elementem skoku – *Głodne zajęce.*

Dzieci naśladują skoki zajęcy poszukujących jedzenia. Poruszają się między leżącymi na podłodze krążkami. Na kłaśnięcie N. zatrzymują się, naśladują nasłuchiwanie i ponownie skaczą.

- Ćwiczenie z elementem równowagi – *Ukłon dla moich dziadków*. Każde dziecko kładzie sobie na głowie krążek i spaceruje z nim po sali, starając się, aby nie spadł. Na znak N. dzieci zatrzymują się, biorą krążki do rąk, kładą je na podłodze i wykonują ukłon.
- Ćwiczenie wyprostne – *Kwiaty dla babci*. Na uderzenie w tamburynie dzieci schylają się, naśladując zrywanie kwiatów. Umieszczają kwiaty na krążkach. Następnie zatrzymują się, prostują, stają na palcach i wyciągają ręce z krążkami do góry – naśladują wręczanie kwiatów babci.
- Zabawa bieżna *Do babci, do dziadka*. Dzieci tworzą koło. Przed sobą układają krążki. W rytmie wygrywanym na tamburynie biegną na palcach po kole jedno za drugim tak, aby nie nadeptać na leżące w środku krążki. Na zawołanie N.: *Do babci!* wykonują zwrot w tył i biegną w przeciwną stronę. Na zawołanie: *Do dziadka!* ponownie wykonują zwrot w tył i biegną w przeciwną stronę.
- Ćwiczenie uspokajające. Dzieci trzymają krążki i maszerują po kole przy dźwiękach tamburynu. Przechodząc obok N., wręczają mu krążki.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer – odnajdywanie gałązek z owocami. N. spaceruje z dziećmi po ogrodzie (lub w okolicach przedszkola). Przekazuje dzieciom informacje na temat pożywienia, jakie ptaki mogą znaleźć zimą. Dzieci poszukują drzew i krzewów, na których długo utrzymują się owoce, np. czarny bez, jarzębina, rokitnik, śnieguliczka.
- Założenie ptasiej stołówki. Obserwowanie gromadzących się ptaków.
Wykonany w I części dnia przysmak złożony ze smalcu i ziaren. Dzieci, z pomocą N., zawieszają w karmniku (lub na gałęzi drzewa) wykonany w I części dnia przysmak złożony ze smalcu i ziaren. Następnie wspólnie obserwują gromadzące się przy karmniku ptaki. Próbuje je nazwać.

W kolejnych dniach w ptasiej stołówce dzieci mogą umieścić na drucikach także kawałki słoniny i suszone jabłka, wysypać do karmnika suszoną jarzębinę i ziarna słonecznika, a także pozostały ze śniadania suchy chleb.

III

- Karta pracy, cz. 1, nr 60
Dzieci:
 - łączą zdjęcia ptaków z ich cieniami,
 - rysują po śladach szarych linii.
- Zabawa integracyjna z zastosowaniem chusty – *Łapiemy śniegowe gwiazdki*.
Chusta animacyjna, dużo gwiazdek wyciętych z białej bibuły lub papieru śniadaniowego, odtwarzacz CD, nagranie melodii z wyraźnym odgłosem janczarów.
N. rozkłada na podłodze chustę, a następnie dzieli dzieci na dwa zespoły. Dzieci z jednego zespołu trzymają chustę za brzegi, dzieci z drugiego zespołu wchodzi na środek chusty i stają w niewielkich odległościach od siebie. N. włącza nagranie. Dzieci spacerują po chuście w rytm muzyki. N. rzuca na chustę gwiazdki wycięte z cienkiego papieru. Na pauzę w muzyce dzieci trzymające chustę podnoszą brzegi chusty i falują nią. Dzieci znajdujące się w środku zatrzymują się i starają się złapać jak najwięcej śniegowych gwiazdek. N. kontynuuje zabawę i zamienia dzieci rolami. Na koniec zabawy dzieci dobierają się parami i układają na chuście wzory z gwiazdek, które udało im się złapać.

- Zabawa ruchowa *Ptaki, do karmnika!*

Chusta, tamburyn.

N. rozkłada na środku sali chustę i staje pośrodku niej. Zamienia dzieci w ptaki. Przy dźwiękach tamburynu dzieci naśladują lot ptaków. Na zawołanie N.: *Ptaki, do karmnika!* dzieci ostrożnie gromadzą się przy N., przykucają i naśladują jedzące ptaki – pukają paluszkami obu dłoni o podłogę.

Styczeń, tydzień 2

Dzień 5

Zima i zwierzęta

Leśny paśnik

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość i pamięć wzrokową – <i>Czego brakuje?</i> Zabawa <i>Prawda czy fałsz?</i> Porządkowanie informacji o zimie i zwierzętach. Zabawa ruchowa <i>Bałwanek i zwierzęta.</i>	V 9, IV 12 IV 5, IV 18 I 5
II. <i>W lesie zimą</i> – zajęcia plastyczne. Cele: utrwalanie wiadomości na temat wyglądu, sposobu życia i odżywiania się wybranych zwierząt zimą, rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej oraz sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Wyścig zaprzęgów.</i> Wykonywanie czynności porządkowych przed powrotem do przedszkola.	II 7, IV 8 I 4, I 5, I 7
III. Zabawa naśladowcza <i>Jakim zwierzątkiem jestem?</i> Utrwalenie materiału muzycznego z całego tygodnia. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Głodne zające.</i>	I 5 IV 7 I 5

Cele główne

- utrwalenie wiadomości na temat wyglądu, sposobu życia i odżywiania się wybranych zwierząt zimą,
- rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej oraz sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- opisuje wygląd, sposób życia i odżywiania się wybranych zwierząt,
- rozpoznaje po wyglądzie wybrane zwierzęta i koloruje ich rysunki.

Przebieg dnia

I

- Zabawa rozwijająca spostrzegawczość i pamięć wzrokową – *Czego brakuje?*
Obrazki przedstawiające zwierzęta: sarnę, zającą, gila, wróbla, jemioluszkę, sikorki.
N. układa w jednym rzędzie obrazki zwierząt – sarny, zającą, gila i wróbla. Dzieci nazywają kolejno zwierzęta. Następnie N. prosi dzieci, aby się odwróciły. W tym czasie chowa jeden obrazek. Dzieci odgadują, którego obrazka zabrakło.
- Zabawa *Prawda czy fałsz?* Porządkowanie informacji o zimie i zwierzętach.
Dzieci siadają w półkolu. N. wypowiada zdania. Jeśli zdanie jest prawdziwe, dzieci klaszczą w dłonie, jeśli nie – uderzają o kolana. Przykłady zdań:
Zimą trzeba ubierać się ciepło.
Zimą pada z nieba kolorowy śnieg.
Zimą zwierzęta budzą się ze snu.
Kolejne zdania mogą wypowiadać chętne dzieci.

- Zabawa ruchowa *Bałwanek i zwierzęta* (przewodnik, cz. 2, s. 126).

II

Zajęcia 1. *W lesie zimą* – zajęcia plastyczne.

- Zabawa na powitanie – *Witam kolory*.
Dzieci siedzą w półkolu. N. wita dzieci, które mają na sobie ubrania w wybranych kolorach, np. niebieskim. Dzieci, których dotyczą słowa, machają do N. ręką.
- Rozmowa na temat planszy *W lesie zimą*.

Prześcieradło, biały karton formatu A2, mazak, obrazki zwierząt: sarny, jelenia, wróbla, wiewiórki, dzika, zająca, 6 karteczek z nacięciami.

N. rozkłada na podłodze białe prześcieradło. Przypina do tablicy jeden koniec prześcieradła, na którym przymocował biały karton. Zaprasza dzieci na wycieczkę (nie mówi jednak dokąd). Dzieci siadają na prześcieradle w półkolu, przed tablicą. N. opowiada i jednocześnie rysuje: zaznacza na kartonie linię horyzontu, rysuje chmury i opadające z nich gwiazdki śniegowe, kilka drzew, przed drzewami – polanę. N. pyta dzieci, co według nich przedstawia rysunek, jaka to pora roku, kogo można spotkać zimą w lesie. Następnie N. prosi dzieci o zamknięcie oczu. Przyczepia na kartonie obrazki zwierząt (zakryte karteczkami z nacięciami). Opowiada o mieszkańcach lasu, którzy wyszli na polanę. Dzieci otwierają oczy. N. odgina nacięcia (otwiera okienka). Dzieci próbują odgadnąć po fragmentach obrazków nazwy ukrytych zwierząt. Za każdym razem N. prosi dzieci o opisanie wyglądu poszczególnych zwierząt i podanie informacji na wskazany temat, np. sposobu życia i odżywiania się tych zwierząt.

Następnie N. pyta dzieci, w jakim celu zwierzęta przybyły na polanę, czego mogą szukać. Naprowadza dzieci, by uzyskać odpowiedź związaną z paśnikiem. Zaprasza do dalszej zabawy.

- Zabawa ruchowa połączona z ćwiczeniami ortofonicznymi – *Zwierzęta, do paśnika!*

Tamburyn, obrazki przedstawiające: sarnę, jelenia, wróbla, wiewiórkę, zająca.

N. dzieli dzieci na pięć grup. Każdej grupie przydziela obrazek zwierzęcia, które będzie reprezentowała. Umieszcza obrazki w wybranych miejscach sali i prosi dzieci o zebranie się w tych miejscach. Następnie wygrywa rytm na tamburynie i wymienia nazwę zwierzęcia. Dzieci z danej grupy poruszają się po sali (lesie) w charakterystyczny dla tego zwierzęcia sposób. Na pauzę w grze dzieci wydają ustalone wcześniej odgłosy, np.: sarny – tup, tup, jelenie: tap, tap, wróble – ćwir, ćwir, wiewiórki – chrup, chrup, zające – hop, hop. Na koniec N. umawia się, że w miejscu, gdzie stanie, będzie paśnik. Zmienia swoje miejsce. Na zawołanie: *Zwierzęta, do paśnika!* wszystkie zwierzęta poruszają się – gromadzą się przy paśniku.

- Praca plastyczna – *Paśnik*.

Wyprawka plastyczna nr 18, naklejki ze zwierzętami, niewielka ilość siana lub słomy, klej.

Dzieci:

- zajmują miejsca przy stolikach,
- kolorują właściwymi barwami zwierzęta, które zebrały się przy paśniku,
- nakleją naklejki z pozostałymi zwierzętami w odpowiednich miejscach,
- przyklejają siano w paśniku,
- kolorują niebo, pozostawiają białe chmury.

Podczas pracy N. rozmawia z dziećmi o tym, co właśnie wykonują.

- Zorganizowanie wystawy *Paśniki*.

Prace wykonane przez dzieci.

N., z pomocą dzieci, układa prace na stole. Podziwia wszystkie prace i chwali wszystkie dzieci. Zwraca szczególną uwagę na te prace, które są starannie wykonane.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Wyścig zaprzęgów*.

Gwizdek.

N. wyznacza linie: startu i mety. Dzieci dobierają się parami – tworzą zaprzęgi. Ustawiają się na linii startu. Na sygnał N. (np. gwizdek) zaprzęgi poruszają się w możliwie najszybszym tempie w kierunku mety. Wygrywa zaprzęg, który najszybciej dotrze do mety.

- Wykonywanie czynności porządkowych przed powrotem do przedszkola.

Miotelki.

Dzieci odgarniają miotłkami śnieg z alejek, którymi wrócą do przedszkola. Po drodze wytupują śnieg z obuwia.

III

- Zabawa naśladowcza *Jakim zwierzątkiem jestem?*

Parawan.

Dzieci siedzą przed parawanem. N. prosi chętne dziecko za parawan. Umawia się z tym dzieckiem, jakie zwierzątko przedstawi. Następnie dziecko porusza się w sposób charakterystyczny dla danego zwierzęcia i naśladuje wydawane przez to zwierzę odgłosy. Potem pyta: *Jakim zwierzątkiem jestem?* Pozostałe dzieci odgadują, o jakie zwierzę chodzi. Wcześniej wybrane dziecko ustala swojego następcę i zabawa toczy się od nowa.

- Utrwalenie materiału muzycznego z całego tygodnia.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Głodne zające* (przewodnik, cz. 2, s. 126).

Styczeń, tydzień 3

Dzień 1

Babcia i dziadek

Z albumu babci i dziadka

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Oglądanie przyniesionych przez dzieci fotografii przedstawiających ich babcię i dziadków.	IV 19
Rysowanie portretów swoich dziadków poprzedzone zabawą paluszkową <i>Rodzina</i> (według K. Sąsiadka).	I 7
Zabawy ruchowe z zestawu zabaw ruchowych nr 19.	I 8
II. <i>Przedstawienie dla dziadków</i> – słuchanie opowiadania B. Szelańskiej <i>Ada, Olek i trema przed występem</i> . Cele: rozwijanie uwagi i percepcji słuchowej, kształtowanie uczucia przywiązania i szacunku do osób starszych.	II 9, III 2, IV 5
Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w okolicy przedszkola. Obserwowanie osób starszych. Zabawa ruchowa <i>Siała baba mak</i> .	I 4, I 5, III 7
III. Zabawa ucząca szacunku wobec osób starszych – <i>Kiedy dobrze? Kiedy źle?</i> Zapoznanie z melodią i tekstem piosenki <i>Babcia i dziadek</i> . Rozmowa na temat tekstu piosenki.	III 6 IV 7, IV 5
Zabawa pobudzająco-hamująca <i>Laurka dla babci</i> .	I 5

Cele główne

- rozwijanie uwagi i percepcji słuchowej,
- kształtowanie uczucia przywiązania i szacunku do osób starszych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- uważnie słucha opowiadania i odpowiada na pytania związane z jego tekstem,
- wyjaśnia, kim są babcia i dziadek dla rodziców.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie przyniesionych przez dzieci fotografii przedstawiających ich babcię i dziadków. **Albumy i fotografie przyniesione przez dzieci, przedstawiające ich babcię i dziadków.** Dzieci prezentują przyniesione fotografie przedstawiające babcię i dziadków z czasów, gdy byli mali, oraz obecnie. N. prosi dzieci o opisanie obecnego wyglądu swojej babci i swojego dziadka. Chętne dzieci opisują wygląd babci i dziadka, posługując się przymiotnikami, np.: duży, mały, gruby, chudy. N. porównuje dwa zdjęcia. Zwraca uwagę dzieci na wpływ czasu na wygląd człowieka.
- Rysowanie portretów swoich dziadków, poprzedzone zabawą paluszkową *Rodzina*, według K. Sasiadka (przewodnik, cz. 1, s. 156). **Kredki, dla każdego dziecka kartka z zaznaczonym konturem twarzy.** N. wraz z dziećmi bawi się w zabawę paluszkową *Rodzina*. Następnie N. pokazuje kilka portretów przedstawiających babcię i dziadka i zachęca dzieci do narysowania swoich dziadków. Dzieci na kartce z zaznaczonym konturem twarzy rysują podobiznę swojej babci lub swojego dziadka, starając się odzwierciedlić charakterystyczne cechy ich wyglądu, np.: kolor włosów, noszenie okularów, posiadanie wąsów. N. podpisuje prace dzieci na odwrotnej stronie. Zapisuje także imię babci lub dziadka. Zawiesza rysunki na osobnej tablicy w sali.

Zestaw zabaw ruchowych nr 19 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa ruchowa *Na spacerze z babcią i z dziadkiem.* **Odtwarzacz CD, nagranie melodii do marszu.** Dzieci dobierają się w trzyosobowe grupy. Jedno dziecko w grupie jest wnuczką lub wnuczkiem, pozostałe to babć i dziadkowie. Wnuczek kuca i łapie za rękę z jednej strony babcię, a z drugiej strony – dziadka. W ten sposób spacerują podczas muzyki, pilnując, aby dziecko poruszające się w przysiadzie miało proste plecy. Na pauzę w muzyce (po kilku krokach) następuje zmiana ról tak, aby każde dziecko z grupy mogło poruszać się w przysiadzie.
- Zabawa ruchowa *Pomagamy dziadkom.* **Tamburyn.** N. gra na tamburynie. Dzieci maszerują w różnych kierunkach – idą do domu dziadków. Na przerwę w grze naśladują ruchem czynności, w jakich mogą pomóc babci i dziadkowi, np. wycierają kurze, podlewają kwiaty, odkurzają, zmywają talerze.
- Zabawa bieżna *Dziadek do babci, babcia do dziadka.* **Odtwarzacz CD, nagranie melodii do biegu, bębenek.** Dzieci dobierają się w pary – chłopiec z dziewczynką. Chłopiec jest dziadkiem, dziewczynka jest babcią. Podczas muzyki babć swobodnie biegają po sali, natomiast dziadkowie stoją pod ścianą. Na dźwięk bębna i zawołanie N.: *Dziadek do babci!* babć zatrzymują się, a dziadkowie ustawiają się przy wybranej babci (jeden dziadek przy jednej babci). N. powtarza zabawę kilka razy i zmienia zawołanie. Raz poruszają się babć, a raz dziadkowie.
- Zabawa muzyczno-ruchowa *Teraz babcia, teraz dziadek.* **Tamburyn, grzechotka, odtwarzacz CD, nagranie melodii do tańca.** N. dzieli dzieci na dwie grupy – babć (dziewczynki) i dziadków (chłopcy). Mówi, że przy danym instrumencie będzie poruszać się jedna grupa, np. kiedy N. gra na tamburynie, poruszają się babć. Gdy zaczyna grać na grzechotce, babć ustawiają się w wyznaczonym miejscu, a poruszają się dziadkowie. Natomiast kiedy N. włączy muzykę taneczną, babć i dziadkowie dobierają się w pary i wspólnie tańczą.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Babcia, dziadek i kotki*.

Cztery krążki.

N. za pomocą wyliczanki wybiera dzieci, które będą pełniły role babci i dziadka i ustawia je w różnych miejscach sali. Dzieci, które są kotkami, stoją w gromadce z drugiej strony sali. N. układa w wybranym miejscu cztery obręcze – talerze, na które babcie i dziadkowie w trakcie zabawy będą nalewali mleko. Pozostałe kotki na hasło: *Spacer!* wychodzą i poruszają się na czworakach w różnych kierunkach. Na hasło: *Babcia i dziadek!* zatrzymują się w miejscu, robią koci grzbiet i obserwują, jak babcia i dziadek naśladują nalewanie mleka do poszczególnych obręczy (talerzy). Na hasło: *Mleko!* kotki podbiegają do wybranych talerzy i naśladują picie mleka przez koty. Na ponowne hasło: *Spacer!* wszystkie kotki odchodzą od talerzy i spacerują w różnych kierunkach. N. powtarza zabawę kilka razy według tych samych zasad. Do odegrania ról babć i dziadków wybiera inne dzieci.

II

Zajęcia 1. Przedstawienie dla dziadków – słuchanie opowiadania B. Szełągowskiej *Ada, Olek i trema przed występem*.

- Powitanie.

Dzieci siedzą w kręgu. N. mówi: *Witam dzieci, których dziadek ma wąsy (okulary, jest wysoki, jest niski, ma włosy, jest łysy itp.)*. Dzieci, które mają takich dziadków, na chwilę wstają i obracają się wokół własnej osi. N. kontynuuje powitanie, wypowiadając zdania o babci.

- Słuchanie opowiadania B. Szełągowskiej *Ada, Olek i trema przed występem*.

Książka (s. 40–41) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje im książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

Zbliżyły się naprawdę bardzo ważne święta – Dzień Babci i Dzień Dziadka. Dzieci z tej okazji sumiennie uczyły się wierszyków i piosenek. Ada miała występować jako babcia. Codziennie ćwiczyła swoją rolę pod czujnym okiem rodziców.

– Ada, jak tak dalej będzie, to ja oszaleję. Głowa mi pęka! Przystań w kółko powtarzać rolę! Znasz ją przecież doskonale. Z tego wszystkiego ja już jej się nauczyłem – zawołał Olek.

– Ale ja się boję, że czegoś zapomnę. I co wtedy?

– Najwyżej będę ci podpowiadał. Nie martw się. Wszystko będzie dobrze.

– Olek ma rację, córeczko – powiedział tata. – Będziesz wspaniałą babcią.

W dniu występu dziewczynka, mimo wsparcia brata i rodziców, bardzo się denerwowała. Przeszępowwała z nogi na nogę.

– Nie wyjdę na scenę. Wszystkiego zapomniałam.

– Ada, najwyraźniej coś cię zżera! – powiedział Olek, chcąc rozśmieszyć siostrę.

– Jak to coś mnie zżera? – przełękła się nie na żarty.

– Tak się mówi, gdy ktoś ma tremę – dodał tata. – Zobacz, ile osób przyszło. Wszyscy czekają na wasz występ.

– Cooooo? Tyle osób będzie na mnie patrzeć? Nie ma mowy. Nie wyjdę na scenę – wyszeptwała bliska płaczu Ada, patrząc zza kulis na widownię. Z całych sił złapała za nogę taty. – Nie dam rady. Nie idę.

– Nie ma wyjścia. W takim razie ja będę babcią – z powagą dodał Olek i czym prędzej przebrał się w strój przygotowany specjalnie na tę okazję.

Nawet nie zdążył się przejrzeć w lustrze, bo już pani prosiła go na scenę. Olek bezbłędnie odegrał rolę babci – w końcu znał cały tekst na pamięć. Ubawieni goście zgotowali mu za to owacje na stojąco.

Dumny z siebie chłopiec podszedł po występie do siostry i mocno się przytulili.

– Byłeś wspaniały! – powiedziała Ada, patrząc na niego z podziwem. – Cieszę się, że mam starszego brata. Dziękuję ci, że mi pomogłeś. Może następnym razem nie dam się zeżreć tej paskudnej tremie. W końcu skoro ty mogłeś zagrać dziewczynską rolę, to i ja bym sobie poradziła. Fajnie wyglądasz w tym przebraniu. Ciekawe, czy babcia z dziadkiem zauważyli różnicę. Może myśleli, że to ja wystąpiłam?

W drodze z przedszkola babcia nie szczędziła pochwał wnukowi.

– A skąd wiedzieliście, że to nie ja? – dopytywała Ada.

– Przecież jestem wyższy od ciebie – powiedział chłopiec, a dziadkowie zgodnie przytaknęli, uśmiechając się pod nosem.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 40–41) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytanie:

- Co to jest trema?
- Czy ktoś z was miał ją kiedyś?
- Dlaczego Olek przebrał się za babcię?
- Jak zareagowali na jego występ goście?

N. kontynuuje rozmowę. Pyta dzieci: *Kim jest babcia (dziadek) dla mamy (taty)?* Chętne dzieci wypowiadają się. N. uzupełnia wypowiedzi. Mówi, że babcia i dziadek to rodzice ich rodziców, odwołując się do drzewa genealogicznego. Pyta, czy dzieci także, jak Olek, chciałyby przygotować dla babci i dziadka niespodziankę i jaka to mogłaby być niespodzianka. Dzieci podają różne propozycje. N. zachęca je do przystrojenia sali, nauki na pamięć wiersza i piosenki, wykonania upominków i zaproszeń dla dziadków. Przypomina, że czasu pozostało niewiele, należy więc jak najszybciej rozpocząć przygotowania.

- Zabawa ruchowa *Ukłony dla babci, ukłony dla dziadka.*

Tamburyn.

Dzieci swobodnie biegają po sali w rytmie wygrywanym przez N. na tamburynie. Na przerwę w grze zatrzymują się i wykonują ukłon dla babci i dziadka, w charakterystyczny dla dziewczynki i dla chłopca sposób.

- Scenki dramatyczne – *Co robi babcia lub dziadek?*

Zdjęcia i albumy ze zdjęciami z pierwszej części dnia (lub obrazki przedstawiające dwie starsze osoby wykonujące daną czynność).

N. informuje dzieci, że aby ustrzec się przed tremą, należy występować przed publicznością. Zaprasza dzieci do zabawy. Przygotowuje przyniesione przez dzieci zdjęcia i albumy ze zdjęciami. Prosi dzieci, aby były widownią. Chętne dziecko wychodzi na środek, wybiera sobie zdjęcie lub obrazek i dobiera kolegę lub koleżankę – babcię lub dziadka. Wspólnie odgrywają scenkę – za pomocą ruchu starają się odtworzyć scenę przedstawioną na fotografii lub na obrazku. Po występie wykonawcy się kłaniają, a dzieci na widowni biją brawo. Następnie odgadują, o jaką czynność chodziło. Wspólnie sprawdzają na zdjęciu (lub obrazku), czy udzielona odpowiedź jest poprawna.

- Karta pracy, cz. 1, nr 61

Dzieci:

- oglądają obrazki przedstawiające babcię i dziadka Olka i Ady,
- jedną kropką zaznaczają obrazki przedstawiające, jak wyglądali babcia i dziadek wcześniej, a dwoma kropkami, jak wyglądają obecnie,
- liczą serduszka na każdej kartce,
- rysują w ramce pod każdą kartką tyle kropek, ile jest na niej serduszek.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w okolicy przedszkola. Obserwowanie starszych osób.
N. spaceruje z dziećmi w pobliżu przedszkola. Zwraca ich uwagę na starszych ludzi. Dzieci dzielą się spostrzeżeniami na temat ich wyglądu i zachowania. Jeśli będzie taka możliwość, N. prosi starszą osobę o krótką rozmowę z dziećmi. Zachęca dzieci do zadawania pytań.
- Zabawa ruchowa *Siała baba mak*.
Dzieci stają w rzędzie. Idą miarowo do przodu, wypowiadając słowa popularnej rymowanki.

*Siała baba mak, nie powiedziała,
Nie wiedziała jak, a to było tak.
A dziad wiedział,*

Następnie zatrzymują się, wykonują obrót o 180 stopni i wracają w to samo miejsce, ponownie recytując rymowankę.

III

- Zabawa ucząca szacunku wobec osób starszych – *Kiedy dobrze? Kiedy źle?*
Dla każdego dziecka po dwie, wycięte z kartonu, buzie – smutną i wesołą.
N. rozdaje dzieciom, wycięte z kartonu, dwie buzie – smutną i wesołą. Następnie wymienia różne sytuacje opisujące zachowania dzieci w stosunku do babć i dziadków. Jeśli zachowanie jest właściwe, dzieci podnoszą uśmiechniętą buzię, jeśli niewłaściwe – podnoszą smutną buzię. Uzasadniają swoje wybory. Przykłady sytuacji: dziecko patrzy na babcie i stroi miny, dziecko ustępuje dziadkowi miejsca w tramwaju, dziecko pomaga babci nieść torbę.
- Zapoznanie z melodią i tekstem piosenki *Babcia i dziadek* (sł. J. Kucharczyk) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat piosenki.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Gdy ma-ma nie ma cza-su, a ta-ta w pra-cy jest, to u-ko-cha-na bab-cia przy -
gar-nie chę-tnie mnie. To ba-bcia, ba-bcia, ba-bcia wciąż uczy, jak mam żyć, o
da-wnych pię-knych cza-sach o - po - wie tak jak nikt. I za-wsze mi po-mo - że, bo
wciąż tuż o-bok jest. Przy - tu - li, po-ca-lu - je. Tak ba-rdzo ko-cha mnie! To ba-rdzo ko-cha mnie!

1. *Gdy mama nie ma czasu,
a tata w pracy jest,
to ukochana babcia
przygarnie chętnie mnie.*

Ref.: *To babcia, babcia, babcia
wciąż uczy, jak mam żyć,* } bis

*o dawnych pięknych czasach
opowie tak jak nikt.
I zawsze mi pomoże,
bo wciąż tuż obok jest.
Przytuli, pocałuje.
Tak bardzo kocha mnie!* } bis

II. *Gdy mama robi pranie,
a tata wyjazd ma,
jest zawsze przy mnie dziadek.
On świetnie o mnie dba.*

Ref.: *To dziadek, dziadek, dziadek
wciąż uczy, jak mam żyć,* } bis

*o dawnych pięknych czasach
opowie tak jak nikt.
I zawsze mi pomoże,
bo wciąż tuż obok jest.
Przytuli, pocałuje.
Tak bardzo kocha mnie!* } bis

N. wyjaśnia słowa piosenki, które mogą być trudne do zrozumienia przez dzieci (przygaranie, dba, uczy, jak mam żyć).

N. zadaje dzieciom pytania, np.:

– *Czego nauczyła was babcia?*

– *Czego nauczył was dziadek?* itp.

 • Zabawa pobudzająco-hamująca *Laurka dla babci*.

Duże obręcze (dla każdego dziecka) rozłożone w dowolnych miejscach na środku sali, w każdej obręczy serce wycięte z czerwonego brystolu i pastele (mogą być kredki świecowe oraz inne elementy do ozdoby), kredka pastelowa dla każdego dziecka, bębenek.

Dzieci maszerują między obręczami w rytmie wystukiwanym na bębnie. Kiedy usłyszą piosenkę *Babcia i dziadek*, podchodzą do najbliższej leżącej obręczy i pastelami ozdabiają leżące w niej serduszko. Dźwięk bębna ponownie zaprasza je do marszu. Na dźwięki piosenki wracają do swoich obręczy i kontynuują swoje prace. Po zakończeniu maszerują wężykiem za osobą prowadzącą, podziwiając wszystkie prace.

Styczeń, tydzień 3

Dzień 2

Babcia i dziadek

Kwiaty dla babci i dziadka

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa z elementami ćwiczeń oddechowych – <i>Kwiatki dla babci, kwiatki dla dziadka</i> .	1 9
Oglądanie kompozycji kwiatowych, rysowanie kwiatków według wzoru.	1 7
Zabawa ruchowa <i>Na spacerze z babcią i z dziadkiem</i> .	1 5
II. Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Babcia i dziadek</i> . Cele: tworzenie podkładu rytmicznego do piosenki z użyciem instrumentów, opanowanie melodii i tekstu nowej piosenki.	IV 2, IV 7
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Zmień miejsce</i> . Zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Skok przez zaspę</i> .	1 4, 1 5
III. Wykonanie zaproszeń dla dziadków na uroczystość z okazji ich święta.	1 7
Zabawa pobudzająco-hamująca <i>Różne kroki</i> .	IV 7
Zabawa ruchowa w kole, przy piosence <i>Julijanka</i> .	1 5

Cele główne

- tworzenie podkładu rytmicznego do piosenki z użyciem instrumentów,
- opanowanie melodii i tekstu nowej piosenki.

Cele operacyjne

Dziecko:

- gra na instrumentach we wskazanym rytmie,
- śpiewa piosenkę.

Przebieg dnia

I

- • Zabawa z elementami ćwiczeń oddechowych – *Kwiatki dla babci, kwiatki dla dziadka*.
Kolorowe kartki, pojemnik.
Dzieci wybierają po dwie kartki w różnych kolorach. Drą kartki na fragmenty, a następnie palcami zwijają w kuleczki – kwiatki (jeden kolor kwiatków dla babci, a drugi dla dziadka). N. nuci dowolną piosenkę o babci i dziadku. Dzieci turlają kuleczki, przekładając je z ręki do ręki. Na przerwę nabierają powietrze nosem, zbliżają dłonie do ust i dmuchają na kulki. Następnie zbierają kwiatki. N. powtarza zabawę kilka razy. Na koniec zabawy dzieci gromadzą kulki w pojemniku.
- • Karta pracy, cz. 1, nr 62
Dzieci:
 - przyglądają się kompozycjom kwiatowym,
 - otaczają pętlą tę, która najbardziej im się podoba,
 - w wazonie rysują własny bukiet dla babci i dziadka,
 - kończą rysować kwiatki według wzoru,
 - kolorują rysunki.
- • Zabawa ruchowa *Na spacerze z babcią i z dziadkiem* (przewodnik, cz. 2, s. 143).

II

Zajęcia 1. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Babcia i dziadek* (przewodnik, cz. 2, s. 146).

- Marsz po okręgu w rytmie piosenki.
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD, bębenek.
Dzieci maszerują po okręgu w rytmie piosenki. N. zmienia akompaniament na bębenek. Dzieci skaczą obunóż (przy kolejnych zmianach wystawiają przed siebie naprzemiennie: raz lewą, raz prawą nogę, równocześnie klaszcząc, potem podskakują raz na lewej nodze, raz na prawej nodze).
Na przerwę w muzyce dzieci rysują równocześnie lewą ręką i prawą ręką takie same fale (w kolejnych zmianach: duże ósemki, koła).
- Ćwiczenia emisyjne na sylabach: *ba, da*.
- Utrwalenie nowej piosenki poprzez śpiew zbiorowy i indywidualny. Zaznaczanie pierwszej miary taktu klaśnięciem.
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
- *Babcia i dziadek* – ćwiczenie umiejętności śpiewania w różnym tempie, z różnym natężeniem głosu.
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
Dzieci poruszają się zgodnie z akompaniamentem. Podczas przerwy w muzyce N. rytmizuje wybrane słowa: *babcia, dziadek, ukochana babcia, ukochany dziadek, babcia, dziadek święto mają*, na różnych wysokościach, stosując różną dynamikę i różne tempo.
- Zabawa rozwijająca słuch muzyczny – *Baw się z nami*.
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD, bębenek.
Dzieci swobodnie maszerują za N. w rytmie piosenki. Na sygnał instrumentu wykonują następujące zadania:

mocne uderzenie w bębenek	Dzieci:
pocieranie dłonią o membranę bębena	obracają się wokół siebie,
miarowe uderzenia	dobierają się w pary, siadają na podłodze,
	tyłem do siebie, opierając się plecami,
	trzymają się za kolana i naśladują stawianie
	ciężkich kroków.

- Instrumentalizacja piosenki *Babcia i dziadek*.
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD, dla każdego dziecka jeden z instrumentów: bębenek, marakasy, tamburyn, kastaniety.

I. *Gdy mama nie ma czasu, a tata w pracy jest,
to ukochana babcia przygarnie chętnie mnie.*

bębenek, w rytmie ćwierćnut,
marakasy, w rytmie ćwierćnut,

Ref.: *To babcia, babcia, babcia wciąż uczy, jak mam żyć,
o dawnych pięknych czasach opowie tak jak nikt.
I zawsze mi pomoże, bo wciąż tuż obok jest.*

tamburyn, tremolo,
marakasy, tremolo,
marakasy i kastaniety,
naprzemiennie,
w rytmie ćwierćnut,

Przytuli, pocałuje. Tak bardzo kocha mnie!

II.

jw.

Ref.:

jw.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Zmień miejsce*.

N. wyznacza teren do zabawy. Dzieli dzieci na dwa zespoły. Dziewczynki ustawiają się w szeregu po jednej stronie wyznaczonego terenu, a chłopcy po drugiej stronie. Na hasło: *Zmień miejsce!* dzieci zamieniają się miejscami. Wygrywa ten zespół, którego wszyscy członkowie jako pierwsi dotarli na wyznaczone miejsce.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Skok przez zaspę*.

Łopatkki.

Dzieci za pomocą łopatek usypują ze śniegu małe zasy. Następnie ustawiają się w rzędzie i kolejno przeskakują przez zasy obunóż, skacząc jak najwyżej.

III

- Wykonanie zaproszeń dla dziadków na uroczystość z okazji ich święta.

Kolorowe papierowe kulki z części pierwszej dnia, klej, kolorowy sznurek, mokre chusteczki, dla każdego dziecka kartka formatu A4, zgięta na pół, z narysowanym na wierzchu konturem kwiatka, łądogą i listkiem, tekst zaproszenia na uroczystość.

N. układa na stole złożone na pół kartki z zaznaczonym na wierzchu konturem kwiatka. Dzieci pokrywają kontur kwiatka klejem. Przyklejają na płatkach kulki wykonane w części pierwszej dnia. Następnie wykonują łądogę – pokrywają narysowane linie klejem i nakładają kolorowy sznurek. W razie potrzeby wycierają ręce mokrymi chusteczkami. W środku wklejają przygotowany przez N. tekst zaproszenia. Odkładają prace do wyschnięcia. Zanoszą zaproszenia do domu i wręczają dziadkom.

W razie potrzeby N. przygotowuje więcej kartek, tak aby dzieci wykonały zaproszenia dla obu swoich babć i obu dziadków.

- Zabawa pobudzająco-hamująca *Różne kroki*.

Drewienka, dla każdego dziecka obręcz.

Dzieci zajmują miejsca w obręczach rozłożonych w dowolnych miejscach, w równych odległościach między sobą. N. gra na drowienkach. Dzieci maszerują w dowolnych kierunkach między obręczami, stawiając duże kroki, w wolnym tempie. Na zmianę akompaniamentu – szybkie dźwięki – dzieci zajmują miejsca w obręczach, wykonują bieg w miejscu zgodnie z akompaniamentem. Podczas przerwy w akompaniamentie pozostają w pozycji stojącej, nieruchomo, przez kilka sekund.

- Zabawa ruchowa w kole przy piosence *Julijanka* (Marta Bogdanowicz *W co się bawić z dziećmi*). N. informuje dzieci, że jest wiele zabaw, w które dawniej bawili się ich dziadkowie, a które nadal są bardzo lubiane przez dzieci. Zaprasza do zabawy. Wybiera chętne dziecko do roli Julijanki. Dzieci, trzymając się za dłonie, chodzą po kole i śpiewają dla dziecka stojącego w środku.

*Moja Julijanko, klęknij na kolanko,
podeprzyj się w boczki, chwyć się za warkoczki.
Umyj się, uczesz się i wybieraj, kogo chcesz.*

Dziecko stojące w środku wykonuje kolejno czynności wymienione w piosence, a następnie wybiera osobę na swoje miejsce i zabawa toczy się od nowa.

Styczeń, tydzień 3

Dzień 3

Babcia i dziadek

Liczymy z babcią i z dziadkiem

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Przygotowywanie serduszek na uroczystość z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka. Układanie życzeń dla babci i dziadka. Nauka wiersza Z. Rogoszówny <i>Życzenia</i> . Zabawa ruchowa z elementami czworakowania – <i>Babcia, dziadek i kotki</i> .	I 7, III 7 III 9, IV 2 IV 5 I 5
II. Zabawy z babcią i dziadkiem – zajęcia matematyczne. Cele: zachęcanie do spędzania wolnego czasu na wspólnych zabawach z babcią i dziadkiem, rozwijanie percepcji wzrokowej i umiejętności matematycznych. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem celowania – <i>Kulką do koła</i> . Zabawa ruchowa <i>Odszukaj babcię, odszukaj dziadka</i> .	I 9, IV 5 IV 12, IV 15 I 4, I 5, I 6
III. Zabawa słuchowa <i>Czyja to babcia? Czyj to dziadek?</i> Zabawy tematyczne <i>Babcia w kuchni</i> . Opowieść ruchowa przy muzyce – <i>Spacer z babcią i dziadkiem</i> .	IV 2, IV 7 I 5 IV 7

Cele główne

- zachęcanie do spędzania wolnego czasu na wspólnych zabawach z babcią i dziadkiem,
- rozwijanie percepcji wzrokowej i umiejętności matematycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- podaje przykłady zabaw, w jakie może się bawić z babcią i dziadkiem,
- stosuje określenia: *długi, krótki*; przelicza w zakresie 4 i więcej.

Przebieg dnia

I

- Przygotowywanie serduszek na uroczystość z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka.
Wycięty z papieru szablon serca, ołówki, kredki, brokat w żelu, nożyczki, dla każdego dziecka biała kartka.
N. zachęca dzieci do przygotowania dekoracji sali na zbliżającą się uroczystość. Układa na stole wycięty z papieru szablon serca. Dzieci odrysowują go ołówkiem, samodzielnie lub z pomocą N., na białej kartce, wycinają i ozdabiają brokatem w żelu.

- Układanie życzeń dla babci i dziadka.

Kartonowe ozdobione serca, mazak.

N. pyta dzieci: *Czego można życzyć babci i dziadkowi?*

Zachęca do śmiałego wypowiedzania swoich myśli i mówienia o uczuciach. Dzieci kolejno wypowiadają się. Na odwrotnej stronie wykonanych wcześniej serduszek N. zapisuje tekst życzeń każdego dziecka. Podpisuje każde kartonowe serce imieniem i pierwszą literą nazwiska dziecka.

- Nauka wiersza Z. Rogoszówny *Życzenia*.

Tamburyn.

N. proponuje dzieciom naukę wiersza na uroczystość z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka. Dzieci słuchają, a następnie powtarzają za N. poszczególne wersy.

*Niechaj dziadzio z babunią
tak nam długo żyją,
póki komar i mucha
morza nie wypiją.*

*A ty, mucho, ty, komarze,
pijcie wodę powoli,
aż się dziadzio i babcia
nażyją do woli.*

N. urozmaica powtarzanie wierszyka, stosując różne sposoby, np.:

- kolejne wersy recytują na zmianę: dziewczynki, a potem chłopcy,
- wygrywa rytm na tamburynie i robi pauzy; dzieci poruszają się odpowiednio do rytmu, na pauzę w grze wypowiadają kolejne wersy wierszyka.

- Zabawa ruchowa z elementami czworakowania – *Babcia, dziadek i kotki* (przewodnik, cz. 2, s. 144).

II

Zajęcia 1. Zabawy z babcią i dziadkiem – zajęcia matematyczne.

- Powitanie.

Piłka.

Dzieci stoją w kole. N. rzuca piłkę i zadaje pytania, np.: *Jak ma na imię twoja babcia (twój dziadek)?* Dziecko, które właśnie chwyciła piłkę, odpowiada na pytanie i odrzuca piłkę do N. N. kontynuuje zabawę tak, aby każde dziecko wypowiedziało się.

- Słuchanie wiersza B. Szelągowskiej *Babcia*.

*Gdy było mi smutno,
to mnie rozśmieszyłaś.
A gdy się nudziłem,
ze mną się bawiłaś.
Czytałaś mi książkę
z pięknymi bajkami.*

*Przytuliłaś mnie,
gdy byliśmy sami.
I wiem o tym, babciu,
że ty kochasz mnie.
I ty też pamiętaj,
że ja kocham cię.*

- Rozmowa kierowana na podstawie wiersza.

N. zadaje pytania:

- *Co robiła babcia, gdy jej wnuczki było smutno, a co, gdy wnuczek się nudził i gdy byli sami?*
- *O czym wiedział wnuczek?*

N. kontynuuje rozmowę. Pyta dzieci, za co kochają swoich dziadków, w co lubią się z nimi bawić. Chętne dzieci wypowiadają się. N. proponuje dzieciom, że pokaże im inne zabawy, w które mogą bawić się ze swoją babcią i swoim dziadkiem.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Korale dla babci*.

Wycięte z papieru kolorowe koło dla każdego dziecka, 3 lub 4 skakanek, spinacze do bielizny.

Dzieci stoją w gromadce z boku sali. N. rozkłada na dywanie wycięte z papieru kolorowe koła (koraliki). Formuje ze skakanek koło (sznur), na którym będą układane koraliki. N. wyjaśnia, że babci przydarzyła się smutna historia. Rozsypały się koraliki, pozostał pusty sznur.

Proponuje dzieciom, by pomogły babci w zebraniu rozsypanych koralików. Dzieci skaczą obunóż, zbliżają się do wybranego koralika i podnoszą go z dywanu. Następnie, trzymając koralik w dłoniach, dalej skaczą obunóż. Kierują się w stronę sznura, na który nawlekają koralik – układają kółko na skakance i siadają obok niego skrzyżnie. Po wykonaniu zadania wszystkie dzieci obserwują efekt. Wysuwają palce i z pomocą N. liczą do 4. Za każdym razem na czwartym kole przypinają spinacz. Powtarzają po N. nazwy kolejnych liczebników.

- Zabawa ruchowa z babcią – *Ile kłębków ma babcia?*

Cztery kłębki wełny w różnych kolorach.

Dzieci siedzą w kręgu. Na środku N. układa cztery kłębki wełny. Pyta dzieci, czy wiedzą, co to jest i do czego służy. Dzieci wypowiadają się, a następnie przeliczają, ile jest kłębków. Mówią, w jakich kolorach są kłębki. Potem dzieci zamykają oczy. N. chowa jeden kłębek lub dwa kłębki wełny. Kiedy dzieci otworzą oczy, chętne dziecko mówi, ile kłębków zniknęło, i określa kolor kłębków, których brakuje.

- *Która nitka jest długa? Która nitka jest krótka?*

Długie kolorowe nitki i krótkie kolorowe nitki.

N. trzyma w obu dłoniach lekko splecione nitki wełny: w lewej dłoni długie, w prawej – krótkie. Dzieci kolejno wyciągają po jednej nitce z każdej dłoni. Układają przed sobą obie nitki na podłodze i porównują ich długość. Gdy wszystkie dzieci wykonają zadanie, N. prosi je o podniesienie krótkiej nitki, a potem – długiej nitki. Sprawdza wykonanie każdego zadania.

- *Kształtne sznureczki.*

Nitki wełny z poprzedniej zabawy oraz dodatkowe nitki.

Dzieci formują różne wzory z nitek wełny różnej długości. Jeśli potrzebują, mogą dobrać więcej nitek od N. Po wykonaniu pracy mówią, jaki wzór ułożyły z nitek.

- Zabawy z dziadkiem.

Mozaika geometryczna, kilka tacek, dla każdego dziecka kartka z wzorem kwiatka wykonanym z klocków w jednym z trzech kształtów: koła, kwadratu, prostokąta.

- *Kwiatek dla dziadka.*

Dzieci siedzą w kole. W środku koła N. umieszcza na tacach mozaikę geometryczną. Następnie rozdaje dzieciom kartki z wzorem kwiatka. Dzieci odtwarzają układ (układają odpowiednie klocki z mozaiki geometrycznej). Porównują swoje kwiatki, uwzględniając ich kolory i liczbę figur użytych do ich odtworzenia. Podają ich liczbę. Odkładają klocki do pojemnika.

- *Zagadka dla dziadka.*

Dzieci odwracają kartki na drugą stronę. Układają z klocków własne wzory. Następnie N. z wszystkimi dziećmi ogląda wszystkie prace i próbuje odgadnąć, co ułożyły poszczególne dzieci. Z pomocą N. dzieci przeliczają klocki wykorzystane w wybranych wzorach.

- Karta pracy, cz. 1, nr 63

Dzieci:

- kolorują laurkę dla babci i dziadka zgodnie z kolorami kropek,
- rysują na każdej kostce domina odpowiednią liczbę kropek.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem celowania – *Kulką do koła.*

N. wraz z dziećmi zaznacza na śniegu koło. Dzieci spacerują wokół koła. Na odgłos kłaśnięcia N. zatrzymują się. Formują ze śniegu kulki i wrzucają je do koła.

- Zabawa ruchowa *Odszukaj babcię, odszukaj dziadka.*

Dzieci dobierają się w pary i ustawiają się parami w różnych miejscach ogrodu. Zapamiętują, z kim stoją, uważnie przyglądają się swojej koleżance lub swojemu koledze – babci i dziadkowi. Rozbiegają się po ogrodzie. Kiedy usłyszą wyklaskiwany przez N. rytm,

odszukują swojego partnera, łączą dłonie i reagują na zmiany tempa: maszerują, biegają lub podskakują.

III

- Zabawa słuchowa *Czyja to babcia? Czyj to dziadek?*
Dzieci siedzą w kręgu na dywanie. Chętne dziecko odwraca się, a N. wyznacza osobę, która wymienia imię swojej babci lub swojego dziadka, np. *Babcia Krysia*. Dziecko odwraca się i wskazuje osobę, która się wypowiedziała.

- Zabawy tematyczne *Babcia w kuchni*.

N. inicjuje zabawę tematyczną w kąciku lalek, nawiązującą do doświadczeń dzieci. Zaprasza dzieci do zabawy. Chętne dzieci przyjmują na siebie rolę babci. Babcia wspólnie z dziećmi przygotowuje świąteczny obiad dla rodziny. N. zachęca dzieci do używania podczas zabawy zwrotów grzecznościowych.

- Opowieść ruchowa przy muzyce – *Spacer z babcią i dziadkiem*.

Nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD.

N.:

Dzisiaj jest ładna pogoda. Świeci słońce, a w parku wszystko pokrył puszysty śnieg. Babcia i dziadek razem z wnukami idą na spacer.

Nagle spotykają wiewiórki. Dzieci dają im orzechy.

Po chwili słyszą dziwne stukanie. To dzięcioł szuka korników, uderzając swym dziobem w korę.

W pobliżu widać cukiernię. Babcia i dziadek zapraszają wnuki na lody i pyszne ciastka.

Dzieci:

maszerują w rozsypanie za N.,

w przysiadzie naśladują, jak wiewiórki jedzą orzechy,

klaszczą i mówią: stuk-puk, stuk-puk,

naśladują jedzenie lodów.

Styczeń, tydzień 3

Dzień 4

Babcia i dziadek

Niespodzianki dla babci i dziadka

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia językowe – <i>O której babci mowa?</i> Zabawa rozwijająca wyobraźnię – <i>Prezent dla babci i dziadka</i> . Wskazują różnice na obrazku, rysują po śladach, rysunków kół. Zabawa ruchowa <i>Pomagamy dziadkom</i> .	IV 2 I 7 IV 11, I 7 I 5
II. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 9. Cele: rozwijanie umiejętności uważnego słuchania N., rozwijanie sprawności ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer po ogrodzie przedszkolnym. Przewodzenie obserwacji przyrodniczych. Dostrzeganie zmian w zimowym krajobrazie. Zabawa rytmiczna z wykorzystaniem rymowanki – <i>Kochamy babcię i dziadka</i> .	I 8, I 9 I 4, I 5, II 11
III. Zagadki węchowce – <i>Co babcia doda do ciasta?</i> Zagadki pantomimiczne – <i>W czym mogę pomóc babci i dziadkowi?</i> Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Herbatka dla dziadka</i> .	IV 13 IV 1 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania N.,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- słucha poleceń N.,
- czynnie uczestniczy w zabawach ruchowych.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia językowe – *O której babci mowa?*
Cztery obrazki przedstawiające babcię ubrane w kolorowe ubrania.
Dzieci siedzą w kręgu na dywanie. N. układa na środku cztery obrazki przedstawiające babcię ubrane w kolorowe ubrania. N. opowiada o jednej z nich. Dzieci wskazują obrazek babci, o której mówi N. Po wskazaniu wszystkich obrazków N. rozmawia z dziećmi o ich babciach, np. o tym, jakie ubrania lubią nosić najbardziej.
- Zabawa rozwijająca wyobraźnię – *Prezent dla babci i dziadka.*
Kredki, kartki z wykropkowanymi propozycjami prezentów, które mogą otrzymać babcia i dziadek (np. kwiat, ramka ze zdjęciem dziecka, korale, serduszko, tort).
N. pyta dzieci: *Jaki prezent można podarować babci, a jaki dziadkowi w dniu ich święta?* Chętne dzieci wypowiadają się. Następnie N. układa przed dziećmi kartki z wykropkowanymi propozycjami prezentów, które mogą otrzymać babcia i dziadek. Dzieci losują kartki. Następnie siadają przy stolikach. Najpierw wodzą palcem po kropkach, łączą kropki kredką i kolorują rysunek. Na koniec prezentują prace, nazywają prezenty. N. z pomocą dzieci przygotowuje wystawę prezentów – przyklepia kartki na tablicy.

- Karta pracy, cz. 1, nr 64

Dzieci:

- przyglądają się parom obrazków,
 - mówią, czego brakuje na drugim obrazku w każdej parze,
 - rysują po śladach rysunków kół,
 - łączą je liniami tak, by powstały korale dla babci.
- Zabawa ruchowa *Pomagamy dziadkom* (przewodnik, cz. 2, s. 143).

II

Zajęcia 1. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 9 (przewodnik, cz. 2, s. 138).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer po ogrodzie przedszkolnym. Prowadzenie obserwacji przyrodniczych. Dostrzeganie zmian w zimowym krajobrazie.
N. spaceruje z dziećmi po ogrodzie. Wspólnie z nimi obserwuje przyrodę. Zwraca uwagę dzieci na zmiany w zimowym krajobrazie, np.: zwisające sople, ślady na śniegu.
- Zabawa rytmiczna z wykorzystaniem rymowanki K. Wilk *Kochamy babcię i dziadka*. Dzieci chodzą za N. Rytmicznie stawiają kroki i powtarzają rymowankę:

*Babcię, dziadka kochamy
i chętnie im pomagamy.*

III

- Zagadki węchowce – *Co babcia doda do ciasta?*
Małe zamykane pojemniczki, np. po farbach plakatowych (w każdym pojemniczku znajduje się watka; watki nasączone są: świeżym sokiem z cytryny, zapachami: waniliowym, pomarańczowym, śmietankowym, miętą, cynamonem – po dwa pojemniczki z tym samym zapachem).

N. nawiązuje z dziećmi rozmowę na temat czynności wykonywanych wspólnie z babcią, np. wspólnego przygotowywania różnych potraw. Pyta dzieci, które z nich piecze z babcią ciasta. Zastanawia się, czy dzieci wiedzą, co dodaje się do ciasta, aby było smaczniejsze i bardziej aromatyczne. Proponuje zabawę.

Ustawia na stole zamknięte pojemniczki, w których znajdują się nasączone watki. Prosi dzieci o otwarcie kolejno każdego pojemniczka, powąchanie jego zawartości i odnalezienie dwóch pojemniczków z watką o takim samym zapachu. Pyta dzieci, czy rozpoznają zapachy. Jeśli dzieci mają trudności, N. podaje prawidłowe nazwy i prosi dzieci o ich powtórzenie. N. kontynuuje zabawę. Zamyka pojemniczki i zmienia kolejność ich ustawienia.

- Zagadki pantomimiczne – *W czym mogę pomóc babci i dziadkowi?*

Obrazki przedstawiające różne czynności (np.: podlewanie kwiatów, układanie sztuczków na stole itp.).

N. prosi dzieci, aby za pomocą ruchu, gestu i mimiki pokazały, w jakich czynnościach mogą pomóc dziadkom w domu. Chętnemu dziecku pokazuje obrazek. Dziecko naśladuje czynność przedstawioną na obrazku. Pozostałe dzieci odgadują, o jaką czynność chodzi. N. zachęca dzieci do pomagania dziadkom w gospodarstwie domowym.

- Zabawa z elementem równowagi – *Herbatka dla dziadka.*

Krążki, plastikowy kubek.

N. układa na podłodze słalom z krążków. Wyznacza linie: startu i mety. Dzieci ustawiają się w rzędzie – jedno za drugim. Kolejno, trzymając na krążku plastikowy kubek, pokonują słalomem wyznaczoną trasę – niosą herbatkę dla dziadka.

Styczeń, tydzień 3

Dzień 5

Babcia i dziadek

Dziadek i babcia w przedszkolu

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Dekorowanie sali na uroczystość z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka. Omówienie z dziećmi przebiegu dzisiejszej uroczystości. Utrwalanie wiersza i piosenki. Ćwiczenie usprawniające mięśnie narządów artykulacyjnych – <i>Całusy i całuski</i> . Zabawa bieżna <i>Dziadek do babci, babcia do dziadka</i> .	IV 19 IV 5 I 9 I 5
II. <i>Kolorowe serwetniki dla babci i dziadka</i> – zajęcia techniczno-plastyczne. Cele: wzmacnianie więzi emocjonalnej z babcią i dziadkiem, rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu. Zabawa w kole – <i>Podaj śnieżkę</i> . Wspólne lepienie rodziny bałwanów.	I 5 I 7, III 2 I 4, I 5, I 6
III. Spotkanie z babcią i dziadkiem z okazji ich święta. Recytowanie wiersza B. Formy <i>Babcia i dziadek</i> Recytowanie wiersza B. Formy <i>Babcia i dziadek</i> – połączone z wytwarzaniem dźwięków. Zabawy ruchowe z babcią i dziadkiem według pomysłu N. Część integracyjna podczas poczęstunku.	III 1 III 1, III 9 IV 7 I 5 I 3, III 2, III 4

Cele główne

- wzmacnianie więzi emocjonalnej z babcią i dziadkiem,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- przygotowuje uroczystość dla dziadków,
- wykonuje serwetnik: wycina paski, związa je w rulony, skleja zgodnie z instrukcją, dekoruje.

Przebieg dnia

I

- Dekorowanie sali na uroczystość z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka.
Papierowe kwiaty, balony, serduszka z życzeniami, zdjęcia, wykonane portrety babć i dziadków.

N. z pomocą dzieci dekoruje salę na uroczystość z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka: zawiesza kwiaty, balony, serduszka z życzeniami, umieszcza w widocznym miejscu zdjęcia babć i dziadków. Na osobnej tablicy zawiesza ich portrety wykonane przez dzieci w poniedziałek.

- Omówienie z dziećmi przebiegu dzisiejszej uroczystości. Utrwalenie wiersza i piosenki.
N. omawia z dziećmi przebieg dzisiejszej uroczystości. Wspólnie z dziećmi planuje kolejne jej etapy. Zachęca do okazywania szacunku osobom starszym podczas spotkania. Następnie proponuje przypomnienie wiersza i piosenki przygotowanej na uroczystość.

- Ćwiczenie usprawniające mięśnie narządów artykulacyjnych – *Całusy i całuski*.

Małe lusterko dla każdego dziecka.

N. rozdaje małe lusterka. Dzieci obserwują swoje twarze w lusterkach, przesyłają (według instrukcji N.) całusy dziadkowi: ciche, głośne, kierują twarz raz w jedną stronę, raz w drugą stronę. Następnie przesyłają całuski babci (np. dwa głośne, jeden cichy, trzy głośne, trzy ciche itp.).

Na koniec odkładają lusterka i przesyłają całusa babci i dziadkowi – całują swoją jedną dłoń i dmuchają na nią – całusy *odlatują* do babci, a następnie całują swoją drugą dłoń i dmuchają na nią – całusy *odlatują* do dziadka.

- Zabawa bieżna *Dziadek do babci, babcia do dziadka* (przewodnik, cz. 2, s. 143).

II

Zajęcia 1. Kolorowe serwetniki dla babci i dziadka – zajęcia techniczno-plastyczne.

- Powitanie.
Dzieci stoją w kole. N. wypowiada zdania dotyczące babć i dziadków, a dzieci, których dziadków to dotyczy, wchodzą do środka koła i podają sobie dłonie. Przykłady zdań:
Moja babcia lubi piec ciasta.
Mój dziadek chodzi ze mną na spacer.
Moja babcia czyta mi książeczki.

- Zabawa w kole – *Dziękuję, babciu, za...*

Papierowy kwiat.

Dzieci siedzą w kole. N. trzyma w dłoniach wykonany z papieru kwiat. Mówi: *Dziękuję, babciu, za...* i uzupełnia zdanie według własnego pomysłu, np. *za to, że mnie kochasz, że robisz dla mnie pyszne ciasto* itp. Następnie przekazuje kwiat dziecku siedzącemu po jego prawej stronie, a ono podaje swoją propozycję zakończenia zdania. Kiedy każde dziecko wypowie się, a kwiat dojdzie z powrotem do niego, N. kontynuuje zabawę. Przekazuje kwiat w drugą stronę, mówi: *Dziękuję dziadkowi za...* i uzupełnia zdanie według własnego pomysłu. Zachęca dzieci, aby podczas popołudniowej uroczystości złożyły podziękowania swojej babci i swojemu dziadkowi.

- Zabawa ruchowa *Babcia i dziadek na fotografii*.

Tamburyn.

Dzieci maszerują w ustalonym kierunku przy dźwiękach tamburynu. Zwracają uwagę na to, aby podczas marszu nie potrącać innych dzieci. Podczas przerwy w grze dzieci dobie-
rają się parami (chłopiec z dziewczynką) i w parach pozują do zdjęcia – każda para stara
się przyjąć jak najciekawszą pozę. N. przechodzi między dziećmi i naśladuje wykonywanie
zdjęć aparatem fotograficznym. Chwali najciekawsze pomysły. N. powtarza zabawę kilka
razy. Za każdym razem dzieci dobierają do pary inne dziecko.

- Praca plastyczna – *Kolorowe serwetniki dla babci i dziadka.*

Wyprawka plastyczna nr 19, dla każdego dziecka: klej, nożyczki, naklejki, dwie serwetki.

N. rozmawia z dziećmi na temat zbliżającej się uroczystości z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka oraz niespodzianek dla dziadków. Pyta dzieci, co w podziękowaniu dzieci mogą ofiarować babci i dziadkowi. N. proponuje wykonanie serwetnika. Wyjaśnia nazwę *serwetnik*.
Dzieci:

- zajmują miejsca przy stolikach i przygotowują potrzebne rzeczy,
- wycinają z karty zaznaczone konturem kolorowe prostokąty – paski,
- zwijają je w rulony i sklejają w zaznaczonych liniach miejscach, zgodnie z instrukcją,
- dekorują serwetniki naklejkami,
- wkładają do każdego z nich serwetkę.

! Dzieci podarują serwetniki babciom i dziadkom podczas uroczystości.

- Zorganizowanie wystawy.

Prace wykonane przez dzieci, serwetka dla każdego dziecka.

Dzieci układają serwetniki na stoliku. N. podziwia wszystkie prace, a następnie dziękuje wszystkim dzieciom za trud i wysiłek włożony w ich wykonanie.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa w kole – *Podaj śnieżkę.*

N. i dzieci stoją w kole, blisko siebie. N. lepi ze śniegu kulkę i mocno ją zgniata. Na sygnał N. dzieci podają sobie ostrożnie śnieżkę z rąk do rąk tak, aby jej nie uszkodzić. Jeśli śnieżka powróci do N., to N. powtarza zabawę. Podaje śnieżkę w drugą stronę. Jeśli nie powróci, N. lepi nową śnieżkę i zabawa trwa dalej.

- Wspólne lepienie rodziny bałwanków.

Kolorowe tasiemki.

N. proponuje dzieciom ulepienie rodziny bałwanków. Wspólnie z dziećmi lepi małe bałwanki przedstawiające mamę, tatę, synka, córeczkę, babcię i dziadka. Dla ich oznaczenia używa kolorowych tasiemek, które zawiązuje na szyjach bałwanków.

III

- Spotkanie z babcią i dziadkiem z okazji ich święta.

Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Babcia i dziadek*, portrety babć i dziadków przygotowane przez dzieci.

Powitanie gości przez N.

Oglądanie przez dziadków miejsca zabaw i zajęć wnuków. Oprowadzenie dziadków po sali.

Wspólne zaśpiewanie przez dzieci przygotowanej piosenki oraz recytacja wiersza Z. Rogoszówny.

Przeprowadzenie konkursu, np. rozpoznawanie portretów babci i dziadka wykonanych przez wnuki.

Wręczenie prezentów wykonanych przez dzieci.

- Recytowanie wiersza B. Formy *Babcia i dziadek* – połączone z wytwarzaniem dźwięków.
Dla jednej grupy szeleszczący papier, dla drugiej grupy klocki drewniane.

Dzieci są podzielone na trzy grupy.

N. recytuje wiersz:

*Sto lat, babciu, sto lat, dziadku,
wszystkie wnuki życzą wam.*

Me serduszko i buziaka Tobie, babciu, chętnie dam.

*Sto lat, babciu, sto lat, dziadku,
wszystkie wnuki życzą wam.*

Me serduszko i buziaka Tobie, dziadku, chętnie dam.

Dzieci:

grupa I – miarowo klaszczą,
grupa II – ugniatają szeleszczący
papier,

grupa III – uderzają klockiem
o klocek,

grupa I – miarowo klaszczą,
grupa II – ugniatają szeleszczący
papier,

grupa III – uderzają klockiem
o klocek.

- Zabawy ruchowe z babcią i dziadkiem według pomysłu N.

Odtwarzacz CD, nagranie melodii do tańca.

N. włącza nagranie muzyki tanecznej. Babcie i dziadkowie tańczą z wnukami.

Zaproponowanie wspólnych zabaw, w które bawili się dziadkowie, gdy byli mali (np. zabawy ze śpiewem w kole).

- Część integracyjna podczas poczęstunku.

Swobodne rozmowy dziadków i wnucząt podczas poczęstunku.

Dzielenie się wrażeniami ze wspólnie spędzonego czasu.

Pożegnanie. Podziękowanie dziadkom za przybycie.

Projekt *Bezpieczeństwo*

Cele ogólne projektu:

- wspieranie całościowego rozwoju dziecka,
- rozwijanie umiejętności samodzielnej analizy postaw i norm społecznych,
- wdrożenie do przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo,
- rozwijanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia – swojego i innych,
- współpraca z rodzicami lub opiekunami dzieci w celu budowania prawidłowego rozwoju dzieci.

Czas realizacji: tydzień

Styczeń, tydzień 4

Dzień 1

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa <i>Zaczarowany worek</i> – rozwijanie intuicji geometrycznej. Opowieść ruchowa z elementami ćwiczeń oddechowych – <i>Czarodziejska kartka</i> . Zestaw zabaw ruchowych nr 20	IV 12 I 9 I 5
II. Rozmowa na temat bezpieczeństwa. <i>Sznurek bezpieczeństwa</i> – praca plastyczna. Cele: zapoznanie dzieci z zawodem strażaka, kształtowanie właściwych postaw w sytuacji zagrożenia. Rozmowa na temat: <i>Kim jest strażak?</i> – zapoznanie dzieci z zawodem strażaka. <i>Kiedy dzwoniemy na 112?</i> – rozwijanie właściwych postaw w sytuacjach zagrożenia. Zabawa orientacyjno-porządkowa z elementem bieżnym – <i>Wóz</i> . Zabawy na świeżym powietrzu, zabawy ruchowe z elementem równowagi – <i>Między szczebelkami drabiny</i> , zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Ruch uliczny</i> .	IV 5, IV 9 II 7, IV 20 I 5 I 4, I 5
III. Praca plastyczna połączona z ćwiczeniami oddechowymi – <i>Gaszenie pożaru</i> – rozdmuchiwanie farb słomką na kartce. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Pieski</i> .	III 5, IV 5, I 9, IV 2 I 5

Cele główne

- zapoznanie dzieci z zawodem strażaka,
- kształtowanie właściwych postaw w sytuacji zagrożenia.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia akcesoria związane z pracą strażaka, rozumie znaczenie pracy strażaka,
- zna numer alarmowy 112.

W pierwszym dniu odbywają się zajęcia wprowadzające w tematykę projektu *Bezpieczeństwo*. Mają one na celu pobudzenie zainteresowania tematem, pokazanie N. stanu wiedzy i doświadczeń oraz zasobu słownictwa dzieci. Dzieci z pomocą N. budują siatkę pytań. Po jej zbudowaniu rozpoczyna się faza badawcza projektu. Na tym etapie dzieci dzielą się swoimi przeżyciami lub doświadczeniami dotyczącymi tematu realizowanego projektu, badają przedmiot i rejestrują to, co widzą.

Przed przystąpieniem do realizacji projektu N. powinien przygotować 5 pudełek w kolorach: niebieskim, czerwonym, białym, zielonym, żółtym (pudełka mogą być różnej wielkości, proponuję pudełka po butach, papier ksero). Każde pudełko będzie symbolizować jeden temat i osoby związane z bezpieczeństwem dziecka: czerwony – strażak, niebieski – policjant, biały – lekarz, żółty – osoby, które nam pomagają oraz ich narzędzia pracy, zielony – rodzina.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa <i>Zaczarowany worek</i> – rozwijanie intuicji geometrycznej. Mozaika geometryczna – koła i trójkąty, woreczek. N. siada z dziećmi na dywanie. Pokazuje, nazywa i opisuje figury geometryczne, następnie chowa je do woreczka. Zadaniem dziecka jest wyciągnięcie z woreczka, z zamkniętymi oczami, dwóch figur, opisanie ich i porównanie ze sobą. 	
<ul style="list-style-type: none"> Opowieść ruchowa z elementami ćwiczeń oddechowych – <i>Czarodziejska kartka</i>. Dla każdego dziecka kartka A4 (najlepiej biała i cienka), nagranie muzyczne, np. J. S. Bach <i>Koncert d-moll. Largo</i> (utwór spokojny), koszyk/pojemnik, odtwarzacz CD. Dzieci siedzą w kole. N. podaje jednemu dziecku kartki i prosi, aby wzięło jedną kartkę, a resztę podało koledze siedzącemu obok niego. Każde następne dziecko naśladuje schemat podawania kartek. Kiedy wszystkie dzieci mają kartki, N. włącza nagranie muzyki, spokojnym tonem głosu mówi: <i>Wyobraźcie sobie, że trzymacie w ręce płatek śniegu, który jest bardzo delikatny. Nie chcecie, żeby rozpuścił się w waszych dłoniach.</i> Zadaniem dziecka jest naśladować ruchy prezentowane przez N. podczas chodzenia/tańczenia w rytm muzyki: <ul style="list-style-type: none"> – chodzenie po całej sali, machanie delikatnie kartką, – zatrzymanie się i w leżeniu tyłem położenie kartki na brzuchu: głośkanie jej kilka razy: raz jedną ręką, raz drugą, tak aby kartka nie upadła na podłogę, – przemieszczanie się po całej sali, delikatnie kładąc kartkę raz na jednej dłoni, raz na drugiej – przenoszenie jej płynnym, spokojnym ruchem, – trzymanie kartki chwytem pęsetkowym i machanie nią: najpierw obiema rękami, później przekładanie jej z ręki do ręki, – trzymanie kartki na wysokości twarzy i lekkie dmuchanie w nią. 	<p>N. powinien zadbać o odpowiednio dużą i bezpieczną przestrzeń do zabawy.</p> <p>Kulki z kartek warto zachować, ponieważ można je wykorzystać w innych zabawach ruchowych, matematycznych, np. <i>Zabieramy śnieżki</i> (dzień 5. projektu). Jeżeli projekt będzie realizowany w innej porze roku niż zima, zamiast kulek śnieżnych dzieci mogą zrobić z kartek liście, kule błota.</p>

N. zwraca się do dzieci: *Nasze płatki śniegu zaraz się roztopią. Zróbmy z nich śnieżne kulki.* N. wyłącza nagranie muzyki i pokazuje ruch do naśladowania przez dzieci:

- delikatne zgniatanie kartki w obu dłoniach, tworzenie dużej kulki,
- zgniatanie kulki coraz mocniej poprzez przekładanie jej energicznie z ręki do ręki,
- położenie kulki na dłoni i zdmuchiwanie jej kilka razy, podrzucanie kulki kilka razy do góry.

N. pyta dzieci: *Czy chcecie się porzucać śnieżkami?*

Dzieci rzucają w siebie papierowymi kulkami. Na koniec N. kładzie na środku sali kosz/pojemnik i prosi, aby każde dziecko wrzuciło do niego swoją kulkę.

Zestaw zabaw ruchowych nr 20 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa ruchowa budująca poczucie bliskości i bezpieczeństwa w grupie – *Ogon smoka*. Jedno z dzieci zostaje smokiem. Smok goni wszystkich członków grupy. Jeśli ktoś zostanie złapany, staje się częścią smoka, łapie go za ramiona i teraz razem kontynuują łapanie. Zabawa trwa, dopóki smok nie złapie wszystkich dzieci i nie włączy ich do swojego ogona.
- Zabawa ruchowa z elementem dramy – *Burza w lesie*.

Marakasy.

Połowa dzieci staje się zwierzątkami, połowa – drzewami. N. miarowo i spokojnie potrząsa marakasami. Dzieci, które są drzewami, stoją w rozkroku, z wyprostowanymi i uniesionymi do góry ramionami, delikatnie poruszają rękami, naśladując gałęzie drzew poruszane wiatrem. Dzieci, które są zwierzątkami, spacerują po lesie. Na sygnał N.: *Nadchodzi burza* i gwałtowne potrząsanie marakasami – chowają się do norek (wchodzą pomiędzy nogi drzew), a drzewa zaczynają się coraz mocniej poruszać, szeleścić liśćmi, odchylają się na boki, do przodu, do tyłu. Następuje zmiana ról.

- Zabawa ruchowa orientacyjno-porządkowa, z elementem bieżnym – *Ruch uliczny*.

Chorągiewki w kolorach zielonym i czerwonym.

Dzieci naśladują jazdę samochodem. Jeżdżą po wyznaczonym obszarze placu zabaw, tak by nikogo nie potrącić i nie zderzyć się z nikim. Na środku stoi N. lub dziecko jako policjant kierujący ruchem i trzyma dwie chorągiewki: czerwoną i zieloną. Kiedy w górze jest zielona chorągiewka, dzieci poruszają się, a kiedy jest czerwona chorągiewka – zatrzymują się.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Policjanci i złodzieje*.

N. wybiera czterech policjantów. Wyznacza w sali miejsce, gdzie będzie więzienie, do którego będą przyprowadzani złapani przez policjantów złodzieje. Dzieci rozbiegają się, a policjanci liczą do 4 (z pomocą N.) i zaczynają łapać złodziei. Zabawa kończy się, gdy wszyscy złodzieje będą w więzieniu.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Płonące koło*.

Papier, nożyczki, taśma klejąca, koło hula-hoop.

N. wycina z papieru płomień, przykleja je taśmą na kołach hula-hoop.

Dzieci ustawiają się w kolejce. Ich zadaniem jest przejście przez płonące koło tak, by nie dotknąć płomieni. Po zakończeniu kolejki koło jest unoszone lekko do góry przez N. Jeśli dziecko dotknie płomieni, odchodzi z zabawy. Może stać się pomocnikiem N. i trzymać z nim hula-hoop. Wygrywa to dziecko, które przeszło największą liczbę razy przez koło bez dotykania płomieni.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa na temat bezpieczeństwa. N. zadaje dzieciom pytania: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Co oznacza słowo: bezpieczeństwo?</i> – <i>Kto nam zapewnia bezpieczeństwo?</i> – <i>Co znaczą słowa: bezpieczna zabawa?</i> – <i>Jak należy dbać o własne bezpieczeństwo?</i> 	<p>Ponieważ pytania mogą być na początku trudne dla dzieci, warto, aby N. powiedział, co dla niego oznacza słowo <i>bezpieczeństwo</i>.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie siatki pytań. Duży arkusz papieru, flamastry dla N. W centrum arkusza N. zapisuje słowo <i>bezpieczeństwo</i>. Prosi dzieci, aby zastanowiły się, co chcą wiedzieć o bezpieczeństwie i osobach, które je zapewniają. N. zapisuje pytania zadawane przez dzieci, rysuje proste symboliczne obrazki. • <i>Sznurek bezpieczeństwa</i> – praca plastyczna. Dla każdego dziecka kartka A 4, kredki lub flamastry, nagranie spokojnej muzyki, odtwarzacz CD, sznurek, klamerki do przypięcia prac dzieci. N. rozdaje dzieciom kartki, kredki i prosi, aby narysowały swoje skojarzenia ze słowem <i>bezpieczeństwo</i>. Podczas rysowania N. włącza nagranie muzyki. Kiedy dzieci skończą rysować, N. zaprasza je, aby usiadły na dywanie i zaprezentowały swoje prace. Następnie dzieci przyczepiają klamerkami swoje rysunki na sznurku zawieszonym wcześniej w sali lub na korytarzu przedszkolnym. • <i>Tajemnicze czerwone pudło</i> – strażak. Pięć pudeł: niebieskie, białe, żółte, zielone, czerwone, ze zdjęciami lub akcesoriami związanymi z pracą strażaka (wóz strażacki, gaśnica, wąż strażacki, strój, hełm strażacki, toporek, kleszcze), kartka z zapisem numeru telefonu alarmowego –112. N. pokazuje dzieciom, że ma dla nich 5 pudeł w różnych kolorach: niebieskim, czerwonym, białym, żółtym i zielonym. N. wybiera jedno pudło – czerwone – i mówi: – <i>Dziś otworzymy tylko jedno pudło, a pozostałe w kolejne dni, w których będziemy rozmawiać o bezpieczeństwie oraz osobach, które nam je zapewniają.</i> N. zadaje dzieciom pytanie: – <i>Czy domyślcie się, co może być w tym pudle? (Podpowiem wam, że są w nim schowane rzeczy, które są związane z osobami, które dbają o nasze bezpieczeństwo).</i> N. pozwala dzieciom obejrzeć pudło, potrząsnąć nim, ale nie otworzyć go. N. otwiera pudło, ale nic z niego nie wyciąga, tylko mówi: 	

<p>– <i>Zaraz zobaczymy, komu udało się odgadnąć, co w nim jest schowane.</i> N. zadaje dzieciom zagadkę: <i>W czerwonym hełmie na głowie, walczy z pożarami. A gdy wzbiera rzeka, na ratunek śpieszy z daleka.</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa na temat: <i>Kim jest strażak?</i> – zapoznanie dzieci z zawodem strażaka. N. wyjmuje pierwsze zdjęcie, które przedstawia strażaków gaszących pożar, i wiesza na tablicy wraz z numerem alarmowym. Zadaje pytanie: <i>Co jest na zdjęciu?</i> (To samo robi z kolejnymi zdjęciami/przedmiotami). Przykładowe pytania zadawane przez N. to: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Po czym poznaliście, że jest to strażak?</i> – <i>Dlaczego strażacy muszą być tak ubrani?</i> – <i>Powiedzcie, co znajduje się jeszcze na spodniach i kurtce strażaka.</i> – <i>Przyjrzyjcie się dobrze zdjęciom. Strażacy mają na sobie coś jeszcze: butle z tlenem oraz czujnik bezdechu.</i> – <i>Jakiego koloru jest wóz strażacki?</i> 	<p>Do wyjmowania z pudła zdjęć i poszczególnych akcesoriów N. może zaangażować również dzieci. Butli z tlenem strażacy używają, gdy jest dużo dymu (np. pożar w budynku) bądź w pomieszczeniu unoszą się szkodliwe opary substancji toksycznych (np. w fabryce). Czujnik bezdechu ostrzega dźwiękiem, gdy strażak się nie porusza. Jest on sygnałem dla innych strażaków, że ich kolega może znajdować się w niebezpieczeństwie.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z numerem alarmowy 112. Sylweta telefonu lub słuchawka telefoniczna z przyciskami. N. mówi numer alarmowy 112 oraz pokazuje jego zapis na twarzy (1 – usta, 1 – nos, 2 – oczy). Powtarzając numer, N. wskazuje na usta, nos i dwoje oczu. Po kilku powtórzeniach zachęca dzieci do pokazywania razem z nim. 	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiedy dzwoniemy na 112?</i> – rozwijanie właściwych postaw w sytuacjach zagrożenia. Obrazki przedstawiające przykładowe, niebezpieczne sytuacje, w których może nam pomóc strażak. N. zadaje dzieciom pytanie: <i>Kiedy możemy dzwonić na numer alarmowy?</i> Pokazuje obrazki przedstawiające np.: pożar w domu, wypadek na drodze, gdy ktoś zatrzaśnie się w windzie, jakieś zwierzę potrzebuje pomocy, np. gdy załamał się pod psem łód na jeziorze, itp. Dzieci za każdym razem powtarzają numer alarmowy. 	<p>Po pokazaniu obrazków N. sugeruje odpowiedź, jeśli dzieci same jej nie udzielą, i mówi: <i>Wołacie na pomoc rodziców, dzwonicie pod numer alarmowy 112.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Wóz strażacki.</i> Dla każdego dziecka szarfa, krążek, tamburyn. Gdy N. gra na tamburynie, dzieci udają, że jeżdżą samochodami po ulicy (krążek jako kierownica). Kiedy N. przerywa grę, zadaniem dzieci jest wjechanie do bazy (szarfy). 	<p>Zwracamy uwagę, aby dzieci biegały ostrożnie, tak aby nikogo nie potraścić.</p>

Po kilku powtórzeniach N. wprowadza utrudnienie. Zabiera jedną bazę (szarfę). Od tego momentu zawsze będzie o jedną bazę mniej niż dzieci. Dziecko, które po zatrzymaniu nagrania nie wjedzie do bazy, odchodzi na bok i zabiera ze sobą jedną bazę (szarfę). Troje ostatnich dzieci, które zostaną, wygrywa zabawę.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawy ruchowe z elementem równowagi – *Między szczebelkami drabiny*.

Patyki lub kijki gimnastyczne.

Dzieci wykonują tor przeszkód z patyków lub kijków gimnastycznych, następnie pokonują go po kolei.

- Zabawa ruchowa orientacyjno-porządkowa, z elementem bieżnym – *Ruch uliczny* (przewodnik, cz. 2, s. 161).

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa kształtująca myślenie przyczynowo-skutkowe na temat: <i>Niebezpieczne przedmioty</i>. Zdjęcia lub przedmioty z czerwonego pudła: żelazko, zapalniczka, świeczka, przedłużacz. N. wyjmuje po kolei z czerwonego pudła: żelazko, zapalniczkę, świeczkę, przedłużacz. Zadaje dzieciom pytania: – <i>Co to za przedmioty? Do czego one służą?</i> – <i>Czy trzeba uważać, gdy są w domu zapalone świece?</i> – <i>Czy możecie bawić się zapalniczkami?</i> – <i>Czy możecie sami korzystać z żelazka?</i> – <i>Czy możecie bawić się włącznikiem światła?</i> – <i>Czy możecie bawić się kablami od urządzeń elektrycznych?</i> 	<p>Do tego zadania N. może użyć przedmiotów (pamiętajmy o zachowaniu bezpieczeństwa i odpowiednim przygotowaniu poszczególnych rzeczy) bądź wykorzystać zdjęcia.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Praca plastyczna połączona z ćwiczeniami oddechowymi – <i>Gaszenie pożaru</i> – rozdmuchiwanie farb słomką na kartce. Dla każdego dziecka: słomka, biała kartka oraz na stolik trzy miseczki z wodą zabarwioną na 3 kolory: czerwony, żółty i niebieski. W pierwszej części zabawy dajemy dzieciom kartki i dwie miseczki z wodą w kolorach: czerwonym i żółtym. Zadaniem dziecka jest umoczenie palców w wodzie i robienie kleksów poprzez chlapanie, kapanie, rozmazywanie. N. pyta dzieci: – <i>Co wam przypominają te kleksy? Z czym się kojarzą?</i> (Z ogniem). – <i>Jak możecie ugasić nasz pożar?</i> W drugiej części zabawy dziecko ma miseczkę z niebieską farbą i słomkę. Jego zadaniem jest ugasienie pożaru. 	<p>Podczas ćwiczenia zwracamy dzieciom uwagę na powstanie nowych kolorów.</p>

<p>Dziecko ponownie macza palce w farbie i robi kleksy. Tym razem jego zadaniem jest rozdmuchanie jak największej ilości niebieskiej farby.</p>	
<p>• Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Pieski. Tamburyn.</i> Dzieci maszerują w różnym tempie po sali. Na sygnał N.: <i>Pożar</i>, zamieniają się w pieski. N. wyznacza miejsce, do którego mają dojść na czworakach i stanąć na baczność.</p>	<p>Przed przystąpieniem do zabawy N. tłumaczy dzieciom, co ona ma na celu. Aby szybko wyjść z płonącego pomieszczenia, w którym jest dużo dymu, najlepiej <i>zamienić się w pieska lub kota</i>, bo na czworakach będzie nam się lepiej oddychać.</p>

Styczeń, tydzień 4

Dzień 2

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Zabawy z chustą animacyjną, integrujące oraz usprawniające dużą motorykę Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Policjanci i złodzieje.</i></p>	<p>I 5, III 2 I 5</p>
<p>II. <i>Tajemnica niebieskiego pudła</i> – zapoznanie dzieci z zawodem policjanta. Cel: kształtowanie odpowiednich postaw u dziecka w sytuacji zagrożenia. Rozmowa na temat: <i>Kiedy policjant dba o nasze bezpieczeństwo?</i> Zabawa ruchowa orientacyjno-porządkowa <i>Do więzienia.</i> Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy ruchowe z elementem rzutu i toczenia – <i>Śnieżki.</i> Spacer w okolicy przedszkola – obserwowanie ruchu ulicznego, wskazywanie prawidłowego zachowania przechodniów.</p>	<p>IV 5, IV 20 II 7, III 9 I 5 I 5, IV 9</p>
<p>III. Zabawa integracyjna <i>Myjnia samochodowa</i> (według M. Bogdanowicz). Przestrzenna praca plastyczna <i>Bezpieczne miasteczko.</i> Zabawa ruchowa orientacyjno-porządkowa, z elementem bieżnym – <i>Ruch uliczny.</i></p>	<p>I 5, III 2 IV 8, IV 12 I 5</p>

Cele główne

- zapoznanie dzieci z zawodem policjanta,
- kształtowanie odpowiednich postaw w sytuacji zagrożenia.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia akcesoria używane przez policjanta,
- wymienia osoby, u których może szukać pomocy, gdy poczuje się zagrożone.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> Zabawy z chustą animacyjną, integrujące oraz usprawniające dużą motorykę. Chusta animacyjna, balon. Dzieci trzymają rozciągniętą chustę. N. kładzie na jej środku balon i wydaje polecenia: <ul style="list-style-type: none"> – machamy chustą tak, aby balon delikatnie unosił się do góry, – machamy tak, aby balon poleciał aż pod sufit, – balon ma teraz zrobić okrążenie na chuście, przeskakując z koloru na kolor (po kolei), – balon ma dotknąć konkretnego koloru wskazanego przez N. Dzieci siedzą dookoła chusty, trzymając ją na wysokości brody. Jedno z wyznaczonych dzieci wchodzi pod chustę. Gdy wszyscy zamkną oczy, dziecko spod chusty wciąga pod nią jednego z kolegów. Pozostałe dzieci na sygnał N. otwierają oczy i zgadują, kto zniknął. 	
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Policjanci i złodzieje</i> (przewodnik, cz. 2, s. 161). 	

II

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> <i>Tajemnica niebieskiego pudła</i> – zapoznanie dzieci z zawodem policjanta. Niebieskie pudło ze zdjęciami: sylwety policjanta, gwizdka, czapki policjanta, lizaka, białych rękawiczek, radiowozu, kartka z napisem telefonu alarmowego – 112 lub akcesoriami związanymi z pracą policjanta. N. mówi do dzieci: <i>Dziś otworzymy pudło niebieskie. Wczoraj rozmawialiśmy o strażaku i o tym, jak on dba o nasze bezpieczeństwo. Czy domyślacie się, co może być schowane w niebieskim pudle?</i> N. otwiera pudło, ale nic z niego nie wyciąga. Mówi: <i>Zaraz zobaczymy, komu udało się odgadnąć, co w nim jest schowane.</i> Zadaje dzieciom zagadkę: <i>Porządku pilnuje na drodze i nie stoi na jednej nodze. Białymi rękawiczkami ruch wskazuje, gdy światło na drodze się zepsuje.</i> 	

<ul style="list-style-type: none"> Spotkanie z policjantem. Gwizdek, zdjęcie policjanta, kartka z zapisem numeru telefonu alarmowego – 112. N. zagląda do pudełka i wyciąga kartkę z numerem alarmowym oraz sylwetą policjanta. Wieszka ją na tablicy. Dzieci zaglądną do środka i znajdują gwizdek. N. zadaje dzieciom pytanie: – <i>Do czego służy policjantowi gwizdek?</i> N. mówi do dzieci: – <i>Spróbuję w niego zagwizdać. Zobaczymy, czy działa.</i> Na sygnał gwizdka do sali wchodzi policjant. Policjant opowiada o swoim stroju, demonstruje najważniejsze elementy. Pokazuje przyniesione narzędzia pracy, opowiada, do czego służą i w jakich sytuacjach ich używa. Niektóre rekwizyty, np.: lizak drogowy, czapkę, daje wybranym dzieciom do potrzymania i dokładnego obejrzenia. Opowiada o pomocy udzielanej ludziom w różnych sytuacjach życiowych i drogowych. (W jaki sposób można się z nim skontaktować, gdzie jest komisariat, pokazuje numer 112, ostrzega przed dzwonieniem bez powodu lub dla żartu). Uczenie dzieci odpowiedniego zachowania podczas kontaktu z agresywnym psem (pozycja na żółwia). 	<p>Jeżeli nie uda się zorganizować spotkania z policjantem, N. wyjmując z pudła zdjęcia lub akcesoria, omawiając je. Na koniec zostawia gwizdek, realizując zabawę według przedstawionej propozycji.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa orientacyjna <i>Ciepło – zimno</i>. Lizak policyjny. Dzieci siadają na dywanie. N. wybiera jedno dziecko, które odwraca się i zamyka oczy, a w tym czasie chowa w wybranym miejscu lizak policyjny. Wybrane dziecko odwraca się i, kierując się wskazówkami pozostałych dzieci, odszukuje ukryty przedmiot. Kiedy dzieci mówią: <i>ciepło</i>, to oznacza, że dziecko szukające lizaka idzie w dobrym kierunku, kiedy mówią: <i>zimno</i>, to oznacza zły kierunek. 	
<ul style="list-style-type: none"> Rozmowa na temat: <i>Kiedy policjant dba o nasze bezpieczeństwo?</i> N. przygotowuje kilka obrazków przedstawiających sytuacje problemowe: złodziej wyrywa pani torebkę na ulicy, zderzające się dwa samochody na ulicy, dziecko jest samo na ulicy i płacze. N. pokazuje dzieciom przygotowane obrazki i za każdym razem zadaje im pytania: <i>Kto nam może pomóc w tej sytuacji? Jaki jest numer alarmowy?</i> Dzieci za każdym razem powtarzają numer alarmowy i mówią, kto może im pomóc w danej sytuacji. 	<p>N. powtarza numer alarmowy 112 oraz pokazuje jego zapis na twarzy (1 – usta, 1 – nos, 2 – oczy).</p>

- Zabawa ruchowa orientacyjno-porządkowa *Do więzienia. Tamburyn.*
N. gra na tamburynie. Dzieci swobodnie poruszają się po sali. Na pauzę w grze dzieci zatrzymują się i stoją nieruchomo. Kto się poruszy, odchodzi na bok – trafia do więzienia. Zabawa kończy się, gdy zostanie jedno dziecko.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w okolicy przedszkola – obserwowanie ruchu ulicznego, wskazywanie prawidłowego zachowania przechodniów.
- Zabawy ruchowe z elementem rzutu i toczenia – *Śnieżki.*
Rzucanie śnieżką do wyznaczonego celu, np. na drzewie, drabince. Toczenie śnieżki po wyznaczonej drodze.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa integracyjna <i>Myjnia samochodowa</i> (według M. Bogdanowicz). N. dzieli dzieci na zespoły 5-osobowe. Czworo dzieci ustawia się w szeregu i staje w rozkroku, tworząc myjnię (tunel). Piąte dziecko jest samochodem, który wjeżdża do myjni – wchodzi na czworakach do tunelu. Dzieci naśladują: – polewanie wodą (gładzenie po plecach), – skrapianie szamponem (lekkie uderzanie opuszkami palców), – szczotkowanie karoserii (lekkie drapanie szybkimi ruchami), – przecieranie szyb i lusterek (okrężne ruchy masujące uszy), – spłukiwanie wodą (lekkie uderzanie opuszkami palców), – suszenie samochodu (pocieranie dłońmi, na przemian). 	<p>Zabawę powtarzamy czterokrotnie, aby każde dziecko mogło odegrać rolę samochodu. Należy zwrócić dzieciom uwagę, aby wszystkie ruchy były delikatne.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzenna praca plastyczna – <i>Bezpieczne miasteczko.</i> Jedno duże tekturowe pudło – rozłożone i skleione na płasko (podstawa makiety), pudełka różnej wielkości, kleje, nożyczki, kredki, flamastry, papier kolorowy, plastelina, kilka gotowych drzewek, budynków, przejścia dla pieszych (przygotowane przez N.). N. pokazuje przygotowaną wcześniej przez siebie makietę miasta, gdzie są już namalowane ulice i wolne place, na których można coś umieścić. N. pyta dzieci: – <i>Co powinno być na ulicy, by można było bezpiecznie przez nią przejść?</i> (Pasy, sygnalizacja, znaki). N. przykleja pasy, pyta dzieci, gdzie je umieścić. N. mówi: – <i>To miasteczko jest strasznie smutne, nic się w nim nie dzieje. Zasadzę w nim drzewa, abyśmy mieli świeże powietrze.</i> 	<p>Tworzenie makiety bezpiecznego miasteczka możemy rozłożyć na kilka dni, gdyż dzieci wraz z poszerzaniem wiedzy na temat bezpieczeństwa mogą ją uzupełniać nowymi elementami.</p> <p>Dzieci mogą swobodnie zmieniać miejsca pracy. W czasie pracy tworzą wspólnie z N. nazwę miasta.</p>

<p>N. przykleja sylwety drzewa. Prosi kilkoro dzieci, aby też przykleiły gdzieś drzewo.</p> <p>N. mówi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Co jeszcze musi się znajdować w naszym miasteczku, aby było ono wesołe i bezpieczne?</i> N. przykleja wraz z dziećmi kilka gotowych elementów, które przygotował. <p>N. zaprasza dzieci do 4 stoisk pracy (najpierw o nich opowiada: tu można zrobić samochód, tam zbudować szpital albo dom, a tu zasadzić drzewa i pomalować ładnie ulice). Propozycje stoisk pracy i materiałów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonywanie budynków, placu zabaw (pudełka, ścinki papieru, folia aluminiowa, rolki po papierze toaletowym/ręcznikach, włóczka), – wykonywanie pojazdów i znaków drogowych (małe pudełka, butelki, nakrętki, rolki po papierze toaletowym/ręcznikach, gumki recepturki, ścinki papierów, taśma klejąca, wykałaczki, nożyczki, folia aluminiowa, klej), – wykonywanie drzew i kwiatów (ścinki kolorowego papieru, koraliki, cekiny itp., nożyczki, klej), – ozdabianie makiety (kolorowanie, malowanie farbą, naklejanie wykonanych elementów przez inne dzieci. 	
<p> • Zabawa ruchowa orientacyjno-porządkowa, z elementem bieżnym – <i>Ruch uliczny</i> (przewodnik, cz. 2, s. 161).</p>	

Styczeń, tydzień 4

Dzień 3

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Stworzenie kącika bezpieczeństwa. Zabawa bieżna z elementem ćwiczeń ortofonicznych – <i>Pojazdy</i>. Zabawa ruchowa z elementem bieżnym, budująca poczucie bliskości i bezpieczeństwa w grupie – <i>Ogon smoka</i>.</p>	<p>I 6, III 7 IV 2 I 5</p>
<p>II. Słuchanie fragmentu wiersza M. Terlikowskiej <i>U pana doktora</i>. Cel: rozwijanie właściwych umiejętności, przyzwyczajzeń i nawyków prozdrowotnych, rozwijanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą. <i>Epidemia grypy</i> – spotkanie z lekarzem. Zabawy na świeżym powietrzu: przygotowania do wyjścia na dwór – zwrócenie uwagi na dobór ubrań do aktualnie panujących warunków atmosferycznych. Rozpoznawanie śladów ptaków i innych zwierząt na śniegu.</p>	<p>I 1, IV 5 IV 20 I 2, I 5</p>
<p>III. Zabawa rozwijająca myślenie przyczynowo-skutkowe – <i>Zakazane przedmioty</i>. Praca plastyczna – <i>Bałwanek</i>, usprawnianie małej motoryki. Zabawa ruchowa z elementem dramy i ortofonicznym – <i>Burza w lesie</i>.</p>	<p>IV 1, IV 5 IV 8 I 5, IV 1</p>

Cele główne

- rozwijanie właściwych umiejętności, przyzwyczajaje i nawyków prozdrowotnych,
- rozwijanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia czynności, jakie wykonuje lekarz w czasie wizyty chorego,
- rozumie zakaz samodzielnego spożywania leków.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none">• Stworzenie kącika bezpieczeństwa. N. z dziećmi wydziela w sali miejsce na kącik bezpieczeństwa, w którym układają elementy związane z pracą strażaka i policjanta. Przypomina dzieciom numer alarmowy 112.	
 <ul style="list-style-type: none">• Zabawa bieżna z elementem ćwiczeń ortofonicznych – <i>Pojazdy</i>. Tamburyn, obręcz dla każdego dziecka. N. gra na tamburynie. Dzieli dzieci na trzy grupy pojazdów uprzywilejowanych: karetki, wozy policyjne i wozy strażackie. Dzieci trzymają obręcze i naśladują kierowanie wskazanym pojazdem, wydając dźwięki: karetki – eoeoeoeo, policji – ijaijaijaja lub straży pożarnej: eueueue. Na przerwę w muzyce dzieci się zatrzymują.	
 <ul style="list-style-type: none">• Zabawa ruchowa budująca poczucie bliskości i bezpieczeństwa w grupie – <i>Ogon smoka</i> (przewodnik, cz. 2, s. 161).	

II

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none">• <i>Tajemnica białego pudła</i> – lekarz. Białe pudło ze zdjęciami: sylwety lekarza, stetoskopu, strzykawki, szpatułki, druku recepty, latarki, termometru, karetki, kartka z zapisem numeru telefonu alarmowego – 999 i 112, lub akcesoriami związanymi z pracą lekarza. N. mówi do dzieci: – <i>Dziś otworzymy białe pudło. Spójrzcie na nasz sznurek bezpieczeństwa. Kogo jeszcze narysowaliście? Kto wam pomaga i dba o wasze bezpieczeństwo?</i> N. wyciąga z pudła przedmioty związane z zawodem lekarza. Dzieci z pomocą N. nazywają kolejno przedmioty i mówią, do czego służą.• Słuchanie fragmentu wiersza M. Terlikowskiej <i>U pana doktora</i>.	

<p><i>Przed drzwiami pana doktora czeka kolejka dość spora. Pawełka boli brzuszek, Marek skaleczył paluszek. Dorotka także jest chora, bo bardzo kaszle od wczoraj. Wchodzi Pawełek. No śmiało! Badanie nie będzie bolało. Trzeba otworzyć buzię raz-dwa, pokazać język, powiedzieć a-a-a. Oddychać, stanąć na wadze, potrzymać termometr – i już. Więc płakać nikomu nie radzę – chyba że jesteś tchórz. Pan doktor zna różne sposoby, żeby przepędzić choroby, – Przepiszę ci proszki, Pawełku, różowe w niebieskim pudełku. Pan doktor smaruje palec śmiesznym lekarstwem fioletowym. – Bolało, Marku? – Prawie wcale. I palec Marka będzie zdrowy. A co dla kaszlącej Dorotki? Syrup. Naprawdę słodki.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa na temat wiersza. – <i>Dlaczego dzieci poszły do lekarza?</i> – <i>Kiedy chodzicie do lekarza?</i> – <i>Jak nam pomaga lekarz?</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Epidemia grypy – spotkanie z lekarzem.</i> Do sali wchodzi woźna lub N. z innej grupy, mówiąc podniesionym głosem: – <i>Trzeba zbadać wszystkie maskotki, misie i figurki. W drugiej grupie jest epidemia grypy. Wszystkie misie mają katar i gorączkę.</i> N. mówi do dzieci: – <i>Szybko bierzcie maskotki, trzeba je przebadać.</i> Dzieci biorą maskotki i siadają wraz z nimi na dywanie. N. mówi: – <i>Ale sami nie damy sobie rady. Kto nam może pomóc? (Lekarz).</i> Woźna lub inny N. mówi: – <i>Jest i lekarz. Już wezwalam.</i> Do sali wchodzi lekarz. Mówi: – <i>Widzę, że wasze zabawki źle wyglądają. Chyba mają grypę. Słyszę, jak kaszlą misie. Zobaczę, czy mają gorączkę. Są takie blade. Czy pomożecie mi je zbadać? Sam nie dam sobie rady. Róbcie to co ja.</i> 	<p>Prosimy o pomoc w zajęciach innego N. lub woźną, która przyjdzie z nowiną o epidemii grypy w przedszkolu.</p> <p>Jeżeli nie uda się zorganizować spotkania z lekarzem, N. sam przeprowadza zabawę z dziećmi.</p>

Dzieci wspólnie z lekarzem/N. przeprowadzają badanie maskotek. Naśladują jego ruchy (mierzą temperaturę, osłuchują stetoskopem, zaglądną do gardła, robią zastrzyk i podają lekarstwo).

N. mówi do dzieci:

- *Widzę, że sytuacja została opanowana. Przytulcie maskotki, pocałujcie w czoło i odłóżcie na półkę, aby odpoczęły, tak jak my odpoczywamy w łóżeczkach, gdy jesteśmy przeziębieni.*
- Na zakończenie zajęć lekarz omawia dokładnie, co trzeba robić, aby nie chorować (czynności higieniczne, ubiór odpowiedni do danej pogody oraz dlaczego nie powinniśmy się go bać itp.).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Przygotowania do wyjścia na dwór – zwrócenie uwagi na dobór ubrań do aktualnie panujących warunków atmosferycznych. Rozmowy na temat wyglądu ubrań (różne wzory, kolory), zwrócenie uwagi na ich przeznaczenie. Utrwalanie nazw części garderoby, próby samodzielnego ubierania się.
- Rozpoznawanie śladów ptaków i innych zwierząt na śniegu.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa rozwijająca myślenie przyczynowo-skutkowe – <i>Zakazane przedmioty.</i> Opakowanie po lekach, butelka po syropie, butelka po płynie do naczyń, kubek, nóż plastikowy. N. zaprasza dzieci do koła. Mówi im, że gdy wszedł do sali, zauważył kilka niebezpiecznych rzeczy, na które dzieci muszą bardzo uważać. Następnie dzieli dzieci, aby odnalazły przedmioty ukryte w sali. Gdy wszystkie przedmioty zostaną odnalezione, N. omawia zagrożenia wynikające z nieodpowiedniego ich używania. <ul style="list-style-type: none"> – <i>Dlaczego powinniście uważać na lekarstwa, które są w domu?</i> – <i>Jak zagregujecie, kiedy widzicie, że wasz kolega je lekarstwa jak cukierki?</i> – <i>Czy możecie sami używać noża, aby ukroić sobie chleb?</i> – <i>Czy można biegać ze szklanymi przedmiotami trzymanymi w rękach?</i> 	<p>N. powinien położyć szczególny nacisk na atrakcyjny wygląd np. leków, które wyglądają jak cukierki, sok, a nimi nie są.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Praca plastyczna – <i>Bałwanek</i>, usprawnianie małej motoryki. Dla każdego dziecka: patyczek laryngologiczny, drucik geometryczny – szalik bałwanka, czarny mazak, mały pomponik – nos, wycięty kształt kapelusza z filcu, klej. 	

Zadaniem dziecka jest okręcenie drucika wokół patyczka, przyklejenie nad szalikiem pompona – nosa – oraz kapelusza. Następnie dziecko dorysowuje markerem guziki dla bałwanka oraz oczy i usta.	
• Zabawa ruchowa z elementem dramy i ortofonicznym – <i>Burza w lesie</i> (przewodnik, cz. 2, s. 161).	

Styczeń, tydzień 4

Dzień 4

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa utrwalająca wiadomości na temat: strażaka, policjanta i lekarza – <i>Czyje to narzędzia?</i> Zabawa <i>Znam numer alarmowy 112.</i> Zabawa ruchowa budująca poczucie bliskości i bezpieczeństwa w grupie – <i>Ogon smoka.</i>	III 7, IV 9 II 7 I 5
II. Zabawa rozwijająca umiejętność zachowania się w sytuacji zagrożenia – <i>Rady dla zagubionych.</i> Cele: kształtowanie prawidłowych postaw w sytuacji zagrożenia, utrwalanie znajomości podstawowych danych o sobie. Zabawa ruchowa <i>Jeśli się zgubię...</i> – rozwijająca myślenie przyczynowo-skutkowe. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa rozwijająca spostrzegawczość – <i>Gdzie jest...?</i> Spacer w okolicy przedszkola: wypatrywanie i nazywanie zwierząt, obserwowanie ich zachowań.	II 7, III 3 I 5, III 5 I 5, IV 14 IV 18
III. Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Znajdź swój kolor.</i> Praca plastyczna z elementem orientacyjno-porządkowym – <i>Numer alarmowy 112.</i> Zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Płonące koło.</i>	I 5, IV 12 IV 1, IV 8 I 5

Cele główne

- kształtowanie prawidłowych postaw w sytuacji zagrożenia,
- utrwalanie znajomości podstawowych danych o sobie.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wie, gdzie i u kogo szukać pomocy, gdy się zgubi w miejscu publicznym bądź poczuje się zagrożone,
- wybiera numer alarmowy 112.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa utrwalająca wiadomości na temat: strażaka, policjanta, lekarza – <i>Czyje to narzędzia?</i> Żółte pudło ze zdjęciami przedstawiającymi postacie: policjanta, strażaka, lekarza, oraz ich narzędzia pracy: stetoskop, bandaż, patyczek laryngologiczny, gaśnicę, hełm strażacki, kleszcze, lizak drogowy, gwizdek, pałkę policyjną, numery alarmowe. N. prezentuje dzieciom żółte pudło. Wyjmuje po kolei przygotowane sylwety: lekarza, policjanta i strażaka, oraz zdjęcia przedmiotów (lub akcesoria), których na co dzień używają dane postacie. N. prosi dzieci, aby nazwały przedmioty i powiedziały, do czego mogą służyć oraz kto z nich korzysta na co dzień. Zadaniem dzieci jest również umieszczenie odpowiednich narzędzi pracy pod każdą sylwetą. • Zabawa <i>Znam numer alarmowy 112.</i> Dla każdego dziecka telefon (pasek wycięty z tektury, na jednej stronie jest przyklejony obrazek telefonu z klawiaturą oraz zapisem numeru 112, na drugiej ikona ust, nosa i oczu), obrazki z różnymi sytuacjami, symbolami niebezpiecznych sytuacji. N. utrwała wiadomości na temat bezpieczeństwa – kto o nie dba i w jakich sytuacjach (na podstawie przygotowanych obrazków). N. rozdaje dzieciom tekturowe telefony i pokazuje, jakie liczby należy wybrać, aby zadzwonić pod numer 112, oraz wymienia przykładowe sytuacje, w których korzystamy z numeru alarmowego (obrazki z niebezpiecznymi sytuacjami). – <i>Widzisz, że ktoś upada na ulicy lub w domu. Co robisz?</i> – <i>Z kosza na śmieci na przystanku unosi się dym. Gdzie dzwonicz?</i> – <i>Zgubiłeś się w sklepie. Co robisz?</i> – <i>Widzisz, jak w parku ktoś zabiera torebkę starszej pani. Co robisz?</i> Trzeba podejść do osoby dorosłej i powiedzieć, co się dzieje. – <i>Podchodzi do ciebie obcy pan i chce ci dać cukierka. Co robisz?</i> Dzieci, po wymienieniu i omówieniu sytuacji niebezpiecznych, podają numer alarmowy i starają się go pokazać na swoich telefonach. 	<p>Numer alarmowy 112 jest używany w sieci telefonów stacjonarnych, jak również w sieci GSM w Unii Europejskiej.</p> <p>W wolnym czasie dzieci mogą pokolorować swoje telefony i używać ich podczas codziennych zabaw tematycznych.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa budująca poczucie bliskości i bezpieczeństwa w grupie – <i>Ogon smoka</i> (przewodnik, cz. 2, s. 161). 	

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Tajemnica żółtego pudła – Kto mi pomoże, gdy się zgubię? Zdjęcia: pan z psem, policjant, starsza osoba, ochroniarz w sklepie, ekspedientka, kierowca autobusu, dziecko idące za rękę z rodzicem, sklep, park, ulica, plac zabaw. N. zwraca się do dzieci: <i>Spójrzcie. W żółtym pudle jest jeszcze kilka zdjęć. Opowiedzcie, co się na nich znajduje.</i> (N. wyjmuje zdjęcia po kolei). Zadaniem dziecka jest wybranie odpowiedniego zdjęcia lub zdjęć do przedstawionej sytuacji: <i>Dzieci przyszły z dziadkiem do parku. Nagle okazało się, że w pobliżu nie widać dziadka, z którym przyszli. Kto im pomoże? Olek zobaczył tatę po drugiej stronie ulicy. Czy Olek może przebiec przez ulicę? Ada zgubiła się w sklepie i nie może znaleźć mamy. Co może zrobić? Kto jej pomoże? Na placu zabaw do Olka podszedł obcy pan i częstuje go cukierkami. Co musi zrobić Olek?</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa rozwijająca umiejętność zachowania się w sytuacji zagrożenia – Rady dla zagubionych. Papier pakowy, flamastry, kilka kartek dla N. N. zadaje pytania i omawia razem z dziećmi ich odpowiedzi na nie. <ul style="list-style-type: none"> – <i>Czy kiedyś ktoś z was się zgubił?</i> – <i>Co wtedy czuliście?</i> – <i>Jak sobie poradziliście w tej sytuacji?</i> Dzieci wraz z N. ustalają zasady, które pomogą im się odnaleźć, gdy się zgubią. Podczas rozmowy N. przykleja na papierze symbole, tworząc rady dla zagubionych. (N. wykorzystuje zdjęcia z wcześniejszego zadania). – <i>Pozostań w jednym miejscu, wtedy szybciej cię odnajdą!</i> (np. znak stopu). – <i>Krzycz głośno, że szukasz mamy lub taty!</i> (np. usta). – <i>Nie wychodź na ulicę, bo tam może być niebezpiecznie!</i> (np. samochodu). – <i>Poproś o pomoc dorosłego, który budzi zaufanie, np.: pracownika sklepu, panią z dzieckiem</i> (np. buzia, ludziki). – <i>Zadzwoń pod numer alarmowy!</i> (np. telefon). – <i>Miej przy sobie zapisany numer telefonu do rodziców!</i> (np. buty, koszulka). 	<p>Wykonaną pracę <i>Rady dla zagubionych</i> N. wraz z dziećmi umieszcza w odpowiednim miejscu w sali bądź szatni przedszkola.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa na temat: Gdzie można schować numer telefonu do mamy/taty? Części garderoby, np.: kurtka, spodnie, spódniczka, czapka, kalosze, koszulka, bluza, kilka naklejek do oznaczenia miejsca, dla każdego dziecka: kartka, kredki, klamerka. N. prosi dzieci, aby dokładnie przyjrzały się rozłożonym ubraniom i zastanowiły się, w jakich miejscach rodzice 	

<p>mogą bezpiecznie zapisać swój numer telefonu. Dzieci wraz z N. nakleją w odpowiednich miejscach naklejkę, która symbolizuje zapis numeru telefonu (podszewka kurtki, wkładka do buta, cholewka kalosza, metka na bluzie itp.).</p> <p>– Następnie N. prosi, aby dzieci usiadły przy stolikach i narysowały rzeczy, na których rodzice mogą zapisać numery swoich telefonów.</p>	<p>Po zakończeniu pracy dzieci wieszają swoje rysunki na <i>sznurku bezpieczeństwa</i> i przyczepiają je klamerkami.</p>
<p> • Zabawa ruchowa <i>Jeśli się zgubię...</i> – rozwijająca myślenie przyczynowo-skutkowe.</p> <p>Piłka/balon.</p> <p>Dzieci siedzą w kole, podają sobie piłkę zgodnie z kierunkiem ruchu wskazówek zegara. Dziecko, które trzyma piłkę, kończy rozpoczęte przez N. zdanie: <i>A jeśli się zgubię...</i> Stara się określić, co należy zrobić w przypadku zagubienia się w sklepie.</p>	

 Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – *Gdzie jest...?*
Zadaniem dzieci jest udzielenie odpowiedzi na pytania N. dotyczące położenia przedmiotów w przestrzeni (wskazywanie miejsca ich położenia, próby używania pojęć: za, pod, na, z boku...).
- Spacer w okolicy przedszkola: wypatrywanie i nazywanie zwierząt, obserwowanie ich zachowań.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Znajdź swój kolor.</i> Tamburyn, szarfy w różnych kolorach dla każdego dziecka. N. dzieli dzieci na grupy, dając im szarfy w odpowiednich kolorach: czerwone, zielone itp. Przy dźwiękach tamburynu dzieci biegają po sali. Na sygnał (pauzę) odnajdują swoje grupy i stają w małych kołach. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Praca plastyczna z elementem orientacyjno-porządkowym – <i>Numer alarmowy 112.</i> Papier pakowy, klej w sztyfcie dla każdego dziecka, duża ilość kolorowych kółeczek o średnicy około 5 cm (w 4 kolorach). N. przedstawia dzieciom na papierze pakowym narysowany kontur numeru alarmowego 112. Zadaniem dzieci jest wyklejenie go według polecenia wydanego przez N. Dzieci siedzą wokół rozłożonego papieru, trzymając w rękach otwarty klej. N. rozsypuje po całej sali kolorowe kółeczka. Zadaniem dziecka jest podejść do wskazanego kółeczka, nakleić je na klej (metoda stemplowania), podejść do szablonu, odkleić kółeczko ze sztyftu i nakleić je w konturze numeru alarmowego. 	

<p>Polecenia N.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Wszyscy szukamy kółeczka w kolorze czerwonym.</i> – <i>Na papierze przyklejamy kółeczka w kolorze słońca.</i> – <i>Dzieci, które mają rodzeństwo, przykleją kółeczka w kolorze niebieskim.</i> – <i>Wszystkie dziewczynki przykleją kółeczko w kolorze zielonym.</i> – <i>Dzieci, które mają zielony element na ubraniu, przykleją np. zielone kółeczka itp.</i> <p>Po zakończeniu zabawy dzieci umieszczają swoje prace z pomocą N. w widocznym miejscu w przedszkolu lub w sali.</p>	
<p> • Zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Płonące koło</i> (przewodnik, cz. 2, s. 161).</p>	

Styczeń, tydzień 4

Dzień 5

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Zabawa ruchowa połączona z przeliczaniem – <i>Zbieramy śnieżynki.</i> <i>Tajemnicze zielone pudło</i> – rodzina. Zabawa ruchowa z elementem dramy – <i>Burza w lesie.</i> Zabawy na świeżym powietrzu: spacer wokół przedszkola. Zabawa ruchowa z elementem rzutu – <i>Złap piłkę.</i></p> <p>II i III. Zajęcia otwarte dla rodziców i dzieci, prowadzone metodą W. Sherborne. Cele: zacieśnianie więzi rodzinnych, doskonalenie koordynacji ruchowej.</p>	<p>IV 1, IV 11 III 2 I 5, IV 1 I 5</p> <p>I 5, III 2, IV 5</p>
---	---

Cele główne

- zacieśnianie więzi rodzinnych,
- doskonalenie koordynacji ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wykonuje z rodzicami proste ćwiczenia, które sprawiają mu przyjemność,
- odkrywa własne możliwości i nabiera pewności siebie.

Przebieg dnia

I

<p>Propozycja aktywności</p>	<p>Wskazówki dla N.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa połączona z przeliczaniem – <i>Zbieramy śnieżynki.</i> <i>Kulki z papieru, rytmiczne nagranie muzyczne, odtwarzacz CD.</i> 	<p>Do zabawy możemy wykorzystać kule śnieżne, które dzieci wykonały pierwszego dnia projektu.</p>

<p>Na podłodze leżą rozrzucone kulki. Dzieci poruszają się po sali w rytmie muzyki. Kiedy muzyka milknie, zatrzymują się i podnoszą określoną liczbę kulek, wskazaną przez N.: 1, 2, 3, 4 (przeliczają je w miarę możliwości). Gdy ponownie zaczęć grać muzyka, rozrzucają kulki i poruszają się po sali.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tajemnicze zielone pudło</i> – rodzina. Zdjęcia rodzinne przedstawiające codzienne sytuacje z życia dziecka. N. mówi do dzieci: <i>Mam przed sobą ostatnie pudło. Czy wiecie, co może być w nim ukryte? Podpowiem wam, że są to zdjęcia osób, które spotykamy na co dzień. Spójrzcie na nasz sznur bezpieczeństwa i zastanówcie się, o kim jeszcze nie rozmawialiśmy.</i> (O rodzicach). N. wyjmuje z pudła zdjęcia rodziców dzieci i omawia je wspólnie z dziećmi. 	<p>N. podkreśla rolę bliskich dla dziecka osób, które na co dzień dbają o jego bezpieczeństwo.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa z elementem dramy – <i>Burza w lesie</i> (przewodnik, cz. 2, s. 161). 	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer wokół przedszkola – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie.
- Zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Złap piłkę*.
Dzieci stoją w kole, jedno z nich staje w środku, rzuca piłkę w górę, mówiąc jednocześnie imię któregoś z kolegów. Zadaniem tego dziecka jest złapanie piłki. Jeśli to mu się uda, wchodzi do środka koła i kontynuuje zabawę. Jeżeli piłka upadnie na ziemię, to zabawę prowadzi to samo dziecko, które ją rozpoczęło.

II, III

Wydarzenie kulminacyjne – podsumowanie projektu	Wskazówki dla N.
<ul style="list-style-type: none"> • Powitanie rodziców. Dzieci i N. zapraszają rodziców do sali, pokazują im swój <i>sznurek bezpieczeństwa</i>, rady dla zagubionych. N. podsumowuje projekt, opowiadając o jego zakresie, pytaniach, jakie się pojawiły. 	<p>Plan zajęć otwartych dla rodziców – podsumowanie projektu <i>Bezpieczeństwo</i>.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Quiz wiedzy o bezpieczeństwie. Karteczki z napisanymi pytaniami. Rodzice razem z dziećmi siedzą w kole na dywanie. N. rozdaje rodzicom karteczki, na których są napisane pytania dla dzieci. Zadaniem dzieci jest udzielenie na nie odpowiedzi. Przykładowe pytania: – <i>Czy przez jezdnię można przechodzić w miejscu, gdzie są namalowane białe pasy?</i> – <i>Co zrobisz, gdy obca osoba namawia cię, abyś poczęstował się cukierkami?</i> – <i>Czy można bawić się lub grać w piłkę przy drodze?</i> – <i>Czy policjant jest naszym przyjacielem?</i> 	

<ul style="list-style-type: none"> – Czy radiowóz ma na dachu drabinę? – Czy lekarz gasi pożar? – Czy powinieneś bać się chodzić do lekarza? Dlaczego? – Czy dzieciom wolno bawić się zapalkami? – Czy znak stop jest koloru czerwonego? – Czy numer na policję, pogotowie i straż pożarną to 112? – Czy można przejść na drugą stronę, kiedy na sygnalizatorze jest czerwone światło? – Czy możesz rozmawiać z nieznajomymi? – Czy wóz strażacki jest koloru czerwonego? – Czy możesz dotykać włączonego żelazka? 	
<ul style="list-style-type: none"> • Iskierka. N. razem z rodzicami i dziećmi siedzi w kole (rodzic, dziecko, rodzic, dziecko...). N. mówi: <i>Niech iskierka pójdzie w krąg, niechaj trafi do waszych rąk.</i> Ścisca dłoń swojego sąsiada. Gest ten w analogiczny sposób przekazywany jest dalej, dotąd aż uścisk (przechodząc przez cały krąg uczestników) wróci do osoby, która go zainicjowała. • Fotelik. Rodzic siedzi w rozkroku na podłodze, obejmując rękami siedzące przed nim dziecko (które jest odwrócone do niego plecami). Rodzic zaczyna delikatnie kołysać dziecko na boki, porusza się wraz z nim do przodu i do tyłu. • Małpka na drzewie. Rodzic stoi z szeroko otwartymi ramionami i wyciągniętymi w stronę dziecka rękami. Dziecko podchodzi do rodzica i zaczyna się po nim wspinać. • Kula u nogi. Rodzic stoi w lekkim rozkroku, dziecko siada przy jego nodze i obejmuje ją rękami oraz nogami, mocno się trzymając. Rodzic stara się poruszać po sali z dzieckiem u nogi. • Przetaczanie. Rodzic klęczy obok leżącego na podłodze dziecka (na plecach), próbuje przetoczyć dziecko na brzuch i z powrotem na plecy. Po jakimś czasie następuje zmiana ról. • Domki. Rodzice w klęku podpartym tworzą domki dla dziecka. Dzieci wchodzi do środka domków, wędrują, przechodząc przez rozmaite wolne miejsca stworzone przez ciała rodziców. Dziecko może wejść pod rodzica między rękami lub nogami, a następnie wyjść pod którymsz z jego boków. • Wycieczka. Rodzic stoi przed leżącym na podłodze dzieckiem, które ma ramiona wyciągnięte za głowę. Rodzic chwyta dziecko za dłonie i nadgarstki lub nogi na wysokości kostek i lekko je przeciąga w różnych kierunkach po podłodze. 	<p>Zajęcia dla rodziców będą prowadzone metodą W. Sherborne. Warto uprzedzić rodziców o zabranii wygodnego stroju do przedszkola.</p>

- *Podskoki w trójkach.*

Dziecko stoi pomiędzy rodzicami, trzymając łokcie jak najbliższej tułowia. Rodzice podtrzymują je pod ręce (jedną rękę trzymają pod łokciami dziecka, a drugą chwytają jego dłonie), pomagając mu jak najwyżej podskoczyć.

- *Huśtawka.*

Dwoje rodziców stoi obok leżącego na plecach dziecka. Jeden rodzic trzyma dziecko za ręce, a drugi – za nogi. Rodzice lekko unoszą dziecko nad podłogę i delikatnie kołyszają je na boki (lub jeden rodzic trzyma dziecko za rękę i nogę, a drugi w ten sam sposób, lecz po przeciwnej stronie. Rodzice lekko unoszą dziecko nad podłogę i delikatnie kołyszają je na boki).

- *Paczka.*

Rodzic klęczy naprzeciwko dziecka, które siedzi skulone na podłodze, mocno przyciskając ręce i nogi do ciała (układem ciała przypomina zawiązaną paczkę). Rodzic próbuje *rozpakować paczkę*, z wyczuciem, odciągając ręce i nogi dziecka. Należy przyjąć zasadę, że raz *odklejona* od ciała ręka lub noga nie może już wrócić na swoje miejsce. Zabawę powtarzamy dwa razy. Dziecko zamienia się z rodzicem rolami.

- *Ruchoma podłoga.*

Rodzice leżą na brzuchu obok siebie (ramię przy ramieniu, biodro przy biodrze). Dzieci jedno za drugim ustawiają się z jednej strony i po kolei zaczynają przeczołgiwać się po dolnej części pleców, po pośladkach i udach leżących rodziców.

- *Lustro.*

Rodzic i dziecko siadają w lekkim rozkroku naprzeciwko siebie. Rodzic rysuje w powietrzu różne figury (koło, kwadrat) lub naśladuje pewne czynności (jazdę samochodem, czytanie książki), dziecko stara się jak najbardziej dokładnie naśladować ruchy rodzica. Po jakimś czasie następuje zmiana ról.

- *Koncert – zmiany pogody.*

Rodzice i dzieci leżą na brzuchu, na podłodze, naprzeciwko siebie, z dłońmi wyciągniętymi przed siebie. N. przedstawia czynności, którą odtwarzają rodzice i dzieci:

- drobny deszczyk (ciche stukanie palcami o podłogę),
 - duży deszcz (silne stukanie palcami),
 - deszcz zacina (uderzanie krawędziami dłoni),
 - grad (uderzanie pięściami),
 - ulewa (wodzenie dłońmi po podłodze lub uderzanie całą dłonią o podłogę).
- Podziękowanie za zabawę i pożegnanie rodziców z dziećmi.

Propozycje zabaw i aktywności z użyciem wybranych tablic demonstracyjnych (do wykorzystania według wyboru N.)

Tablica 9

Moje prawa i obowiązki

Cele główne:

- omawianie sposobów opiekowania się zwierzętami hodowanymi w domu,
- rozwijanie mowy.

Dodatkowe materiały do pracy z tablicą są dostępne na płycie *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska*.

- Rozmowa na temat psów – tablica demonstracyjna nr 9.

Tablica demonstracyjna nr 9.

Dzieci oglądają tablicę, mówią, co ona przedstawia. N. pyta:

- *Które z was ma w domu pieska?*
- *Jak ten piesek ma na imię?*
- *Czy na tablicy jest zdjęcie tego pieska?*

Dzieci wskazują na tablicy psa takiej rasy, jaką mają w domu. N. może podać nazwę tej rasy pokazanej na zdjęciu. (Pole ciemnopomarańczowe: doberman, samojed, dalmatyńczyk; pole ciemnoniebieskie: bernardyn, szpic pomorski; pole niebieskie: wyżeł niemiecki, border collie; pole żółte: buldog angielski, chihuahua; pole zielone: jamnik, yorkshire terrier; pole pomarańczowe: bokser, basset artezyjsko-normandzki).

- *Czym różnią się psy przedstawione na zdjęciach?* (Duże – małe, czarne – białe – w łatki, krótka sierść i długa sierść, ogony: długie, krótkie, uszy: długie, krótkie).
- Ćwiczenie artykulacyjne – naśladowanie głosu wydawanego przez dużego psa (grubym głosem) i przez małego psa (cienkim głosem).
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Pieski na spacerze*.

Nagranie wesołej muzyki, odtwarzacz CD.

Dzieci są pieskami. Czworakują po dywanie w rytmie nagrania wesołej muzyki. Bawią się ze sobą, turlają po dywanie. Podczas przerwy w muzyce dzieci kładą się na dywanie – pieski zasypiają.

- Rozmowa na temat opieki nad zwierzętami hodowanymi w domu.
 - *Popatrzcie na zdjęcia i powiedzcie, czego potrzebują zwierzęta, żeby czuły się dobrze.* (Jedzenia, spacerów, wizyt u weterynarza, zabawy, legowiska, wyczesywania sierści).
 - *Jak nazywa się lekarz, który leczy zwierzęta?* (Weterynarz).
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Pieski – do budy!*

Szarfy.

Dzieci rozkładają na podłodze szarfy, formując z nich okręgi – budy dla piesków. Pieski poruszają się po sali i naśladowują: szczekanie, kopanie dołków, wąchanie, drapanie się za uchem, leżenie. Na hasło: *Pieski – do budy!* dzieci siadają wewnątrz szarfu. Zabawę powtarzamy.

Propozycja dodatkowa

- Słuchanie opowiadania M. Strękowskiej-Zaremby *Hau, hau, to znaczy „dziękuję”*.
Płyta Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica nr 9.
N. mówi: *Pies jest naszym przyjacielem. Pies może też ratować życie. Posłuchajcie, jaka przygoda spotkała pewnego chłopca, Maćka, podczas górskiej wycieczki.*

Dzień był mglisty i deszczowy. Mimo to w góry wybrało się wielu turystów. Wśród nich byli pięcioletni Maciek i jego rodzice. Gdy zmęczeni wspinaczką odpoczywali na górskiej polanie, Maciek cichutko wszedł między skały. Chwilę później niezauważony przez nikogo zniknął we mgle.

Rodzice szukali go i nawoływali. W końcu wezwali Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe. Wkrótce na polanę przyleciał helikopter. Wysiedli z niego ratownicy i pies, owczarek niemiecki o imieniu Baron.

Pies był średniego wzrostu. Miał gęstą sierść, czarną na grzbiecie i na ogonie, a brązową wokół szyi i pod brzuchem. Jego nos również był czarny. Wyglądał na silne, wytrwałe zwierzę. Ufnie machał długim, puszystym ogonem i uważnie słuchał poleceń ratownika.

Obwąchał miejsce, w którym ostatnio widziano Maćka. Potem uniósł nos w górę. Wiatr niósł wiele zapachów, ale nie było wśród nich zapachu chłopca. Baron wszedł między skały i drzewa. Obwąchał kilka pni, przeskoczył wąski jar¹, znów uniósł łeb w górę. Zadrżały czarne psie nozdrza.

– Złapał trop! – ucieszył się ratownik.

Gdy tylko Baron poczuł zapach Maćka, wyrwał do przodu. Przeskoczył kilka zwałonych pni i wpadł w gąszcz sterczących z ziemi korzeni. Maciek spał w zagłębieniu między korzeniami. Był przemoczony i zmarznięty.

Baron zamerdał radośnie ogonem i zaraz dał znać ratownikowi głośnym szczekaniem.

Zbudzony Maciek rozplakał się. Baron popatrzył na chłopca mądrymi, ciemnymi oczami. Pisnął uspokajająco, jakby mówił, że wszystko będzie dobrze. Potem położył długi nos na kolanach chłopca i delikatnie polizał go po dłoniach. Na koniec przywarł do chłopca całym ciałem, aby go rozgrzać.

Gdy ratownik dotarł na miejsce, zobaczył malca wtulonego w miękką sierść psa.

– Dobra robota! – pochwalił Barona i owinął Maćka ciepłym kocem...

Pół godziny później oddał go szczęśliwym rodzicom.

– Hau, hau! – pożegnał chłopca zadowolony Baron.

– Hau, hau – odpowiedział mu Maciek.

Z pewnością było to podziękowanie.

¹ jar – rodzaj rowu, wąwóz

- Rozmowa na temat opowiadania.
- Gdzie był Maciek na wycieczce z rodzicami?
- Co zrobił Maciek podczas odpoczynku? Co się później stało?
- Kogo wezwano do pomocy w poszukiwaniu Maćka?
- Jak miał na imię pies ratownik?
- Czy Baron znalazł Maćka? Jak mu pomógł?
- Jak Baron pożegnał Maćka? Co zrobił Maciek?

Cele główne:

- budzenie potrzeby racjonalnego odżywiania,
- rozwijanie mowy.

! Dodatkowe materiały do pracy z tablicą są dostępne na płycie *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska.*

- Rozmowa na temat owoców egzotycznych.

Taca z owocami: bananem, pomarańczą, mandarynką, kiwi.

N. przygotował tacę z owocami: bananem, pomarańczą, mandarynką, kiwi. Pyta dzieci:

- *Jak nazywają się owoce, które leżą na tacy?*
- *Gdzie możemy je kupić?*
- *Jak smakują?*

N. mówi: *To są owoce egzotyczne* i pyta:

- *Dlaczego mówimy, że są to owoce egzotyczne?*
- *Gdzie rosną owoce egzotyczne?*
- *Dlaczego te owoce nie mogą rosnąć w Polsce?*

Wypowiadanie nazw owoców z podziałem na sylaby i jednoczesnym klaskaniem.

Np.: banan – *ba-nan*; kiwi – *ki-wi*; pomarańcza – *po-ma-rań-cza*; mandarynka – *man-da-ryn-ka*.

- Oglądanie zdjęć przedstawiających owoce egzotyczne.

Tablica demonstracyjna nr 10.

Dzieci oglądają zdjęcia owoców egzotycznych przedstawionych na tablicy. N. mówi:

Te zdjęcia też przedstawiają owoce egzotyczne i pyta:

- *Czy widzieliście kiedyś takie owoce?*
- *Gdzie je widzieliście?*
- *Czy jedliście takie owoce?*
- *Jaki smak miał ten owoc?*

Chętne dzieci wskazują odpowiednie zdjęcia owoców, podają ich nazwy – jeśli je znają.

N. wskazuje zdjęcia owoców i wymienia ich nazwy: durian, figa, liczi, karambola, pitaja, papaja, marakuja, jabłko cukrowe, rambutan, mango, ananas, kiwi, awokado, opuncja – figa kaktusowa.

- *Jakie kształty, kolory mają te owoce?*
- *Co te owoce mają w środku?*
- *Dlaczego powinniśmy jeść owoce?*
- *Czy bez zgody dorosłych możemy jeść owoce, których nie znamy? Dlaczego?*

- Wypowiadanie nazw owoców z podziałem na sylaby.

N. wypowiada nazwę owocu, dzieci dzielą ją na sylaby – z jednoczesnym klaskaniem.

Np. durian: *du-rian*; figa: *fi-ga*; liczi: *li-czi*; marakuja: *ma-ra-ku-ja*; pitaja: *pi-ta-ja*; papaja: *pa-pa-ja*; rambutan: *ram-bu-tan*; mango: *man-go*; ananas: *a-na-nas*; kiwi: *ki-wi*.

- Zabawa ruchowa – *Zbieramy owoce.*

Kule zrobione z gazet (mogą je zrobić dzieci w części pierwszej dnia), kosz, nagranie spokojnej muzyki, odtwarzacz CD.

N. rozrzuca na podłodze papierowe kule (owoce), na środku sali ustawia kosz. Dzieci chodzą po sali przy nagraniu spokojnej muzyki, omijając owoce. Na hasło: *Owoce*, schylają się, podnoszą papierowe kule, wrzucają je do kosza i mówią: *Pac*. Zabawa trwa do momentu, aż wszystkie owoce znajdą się w koszu.

Cele główne:

- inicjowanie samodzielnych działań dzieci w naturalnym środowisku,
- budzenie ciekawości i aktywności poznawczej dziecka.
- Rozmowa na temat zabaw w piaskownicy.
 - *Czy lubicie bawić się w piaskownicy? Co wtedy robicie?*
 - *Czy udało się wam coś wykopać podczas kopania w piasku?*
- Swobodne wypowiedzi dzieci na temat swoich wykopalisk.
- Oglądanie zdjęć umieszczonych na tablicy demonstracyjnej nr 11.

Tablica demonstracyjna nr 11.

N. mówi, że nie tylko dzieci lubią kopać w piasku lub ziemi i wykopywać różne stare, ciekawe przedmioty. Na zdjęciach (N. wskazuje odpowiednie zdjęcia) są przedstawieni ludzie, którzy szukają w ziemi różnych starych przedmiotów, np.: starych pieniędzy, ozdób, broni, np. mieczy, hełmów rycerzy, naczyń, rzeźb, zabawek, i je odkopują. Są to **archeologowie**. Dzięki nim możemy się dowiedzieć, jak żyli ludzie w dawnych czasach, w co się ubierali, jakie mieli ozdoby, czym bawiły się dzieci. N. zadaje pytania:

- *Gdzie możemy zobaczyć takie stare przedmioty odkopane przez archeologów? (W muzeum).*
- *Co to jest muzeum?*
- *Które z was było w muzeum?*
- Zabawa *Szukamy skarbu.*

Piasek z mąki, muszelki, kamyki, małe plastikowe zabawki (np. z jajek z niespodzianką), duża miska lub kuweta.

N. przygotowuje w dużej misce lub kuwecie piasek, w którym zakopał np. muszelki, kamyki. Dzieci delikatnie przeszukują piasek. Dziecko, które znajdzie zakopany skarb, może go zatrzymać.

Przepis na piasek z mąki, tzw. piasek księżycowy:

8 szklanek mąki, 2 szklanki oleju, laska kredy dla zabarwienia (starta na tarce), kilka kropel oliwki dla dzieci lub balsamu do ciała (proporcja na piasek dla 2 dzieci).

Cele główne:

- poznawanie wybranych zjawisk atmosferycznych charakterystycznych dla zimy,
- budzenie ciekawości i aktywności poznawczej dziecka.

! Dodatkowe materiały do pracy z tablicą są dostępne na płycie *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska.*

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Pada śnieg.*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, naśladują ruchem palców padający śnieg i rytmicznie powtarzają rymowanekę: *Pada śnieg, pada śnieg, całe noce, całe dni.*

- Oglądanie filmu *Płatek śniegu*.

Płyta Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica nr 12 (czas trwania filmu – 26 s).

Podczas prezentacji filmu dzieci mają możliwość zobaczenia różnych kształtów płatków śniegu.

- Ćwiczenia z zakresu analogii personalnej – *Jesteśmy płatkami śniegu*.

Nagranie spokojnej muzyki.

N. opowiada, a dzieci starają się wyobrazić sobie, jak może się czuć płatek śniegu. Próbuje wyrazić to za pomocą ruchu, mimiki przy nagraniu spokojnej muzyki (płyta CD).

Wyobraźcie sobie, że jesteście płatkami śniegu. Każdy z was jest inny, piękny, niepowtarzalny. Poruszacie się lekko, delikatnie, tańczycie, wirujecie w koło. Jest wam dobrze, czujecie się wspaniale. Wokół siebie spotykacie inne płatki śniegu. Delikatnie się z nimi witacie, głaszczcie je, tańczycie delikatnie, na paluszkach. A teraz opadacie wolniutko na ziemię, zamykacie oczy i wyobrażacie sobie, jak wygląda taki śniegowy świat.

(Dzieci mogą spróbować opowiedzieć, jak się czuły, kiedy były płatkami śniegu).

- *Antarktyda – miejsce, gdzie zima trwa przez cały rok* – tablica demonstracyjna nr 12.

Tablica demonstracyjna nr 12, globus.

N. mówi: *Rozpoczęła się nowa pora roku – zima*, i pyta:

- *Po czym poznamy, że jest zima?* (Pada śnieg, jest zimno...).

N. pokazuje globus i pyta:

- *Czy wiecie, co to jest?*

Dzieci oglądają dokładnie globus.

N. wyjaśnia, że globus to pomniejszony model naszej planety, Ziemi, w postaci kuli umieszczonej na drążku przechodzącym przez jej bieguny – północny i południowy, na którym umieszczono mapę. Następnie pokazuje na globusie południowy biegun Ziemi i mówi: *W tym miejscu na naszej planecie Ziemi jest Antarktyda – ląd (kontynent), który jest pokryty lodem i śniegiem przez cały rok. Nie rosną tam rośliny i drzewa, nie mogą tam mieszkać ludzie, bo jest bardzo zimno.*

- Oglądanie zdjęć na tablicy demonstracyjnej.

N. wieszka tablicę demonstracyjną i mówi: *Na Antarktydzie mieszkają zwierzęta, które żywią się rybami i żyłkami morskimi*. N. pyta:

- *Czy znacie zwierzęta przedstawione na zdjęciach?* (Dzieci wspólnie z N. nazywają zwierzęta: pingwiny, foki, słoń morski, wieloryb, mewy, rybitwy).

- *Czy oglądaliście filmy o zwierzętach żyjących na Antarktydzie?* (Dzieci opowiadają o filmach, np. *Tupot małych stóp...*).

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Pingwiny*.

Dzieci są pingwinami. Naśladują ruchy N., poruszają się po sali małymi kroczkami, kołysząc się na boki, z nogi na nogę.

Propozycje dodatkowe

- Oglądanie filmu *Antarktyda*.

Płyta Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica nr 12.

Podczas prezentacji filmu dzieci mają możliwość zobaczenia, jak wygląda Antarktyda (lądolód) i żyjące tam pingwiny.

Cele główne:

- poznawanie tradycji bożonarodzeniowych wybranych narodowości,
- rozwijanie mowy.

! Dodatkowe materiały do pracy z tablicą są dostępne na płycie *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska.*

- Rozmowa nawiązująca do świąt Bożego Narodzenia.
N. pyta:
– *Jakie święta się zbliżają?*
– *Jak się do nich przygotowujemy?*
- *Świąteczne symbole* – przybliżenie tradycji bożonarodzeniowych kultywowanych w wybranych krajach europejskich.

Tablica demonstracyjna nr 13.

- Oglądanie zdjęć związanych ze świętami Bożego Narodzenia. Zwrócenie uwagi na charakterystyczne symbole (choinka, wypieki świąteczne, prezenty, szopka).

N. pyta:

- *Jakie ozdoby wieszamy na choince w Polsce?*

N. wskazuje te zdjęcia, które przedstawiają choinki, podaje nazwę państwa.

N. wskazuje odpowiednie zdjęcie i pyta:

- *Czym przyozdabia się choinki w Norwegii? (Łańcuchem z flagami państw).*

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Ubieramy choinkę.*

Dzieci dobierają się w pary. Stają przodem do siebie. Jedno dziecko jest choinką. Drugie dziecko rytmicznie wypowiada (za N.) nazwy ozdób i naśladuje zawieszanie ich na choince.

Bomb-ka, bomb-ka, bomb-ka.

Lamp-ki, lamp-ki, lamp-ki.

Łań-cuch, łań-cuch, łań-cuch.

Jaka piękna choinka.

Ach!

Dzieci:

mówią i dotykają jednocześnie obiema rękami boków choinki, zaczynając od dołu,

jak wyżej,

obchodzą swoją choinkę dookoła,

klaszczą,

podnoszą ręce w górę, w geście zachwytu.

Zabawę powtarzamy ze zmianą ról.

- Rozmowa kierowana na temat: *Ciasta na święta.*

N. mówi: *Na święta Bożego Narodzenia mamy przygotowują różne potrawy i ciasta.*

- *Jakie ciasta pieką wasze mamy? (Piernik, makowiec).*

W innych krajach europejskich dzieci też zjadają się ciastami i ciasteczkami. N. wskazuje zdjęcia, wymienia nazwy krajów.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Udane wypieki.*

Dzieci naśladują za N. czynności związane z pieczeniem ciasta.

Wbijamy jajka,

stuk,

siup,

chlup.

Ugniatamy ciasto.

Wałkujemy.

Dzieci:

zaciskają dłonie w pięść,

uderzają pięścią o pięść, mówiąc *stuk,*

otwierają dłonie, mówiąc *siup,*

otrzepują dłonie, mówiąc *chlup,*

zaciskają i otwierają dłonie,

wysuwają dłonie do przodu i je cofają,

<i>Dekorujemy.</i>	pocierają kciukami o złączone palce dłoni, kreśląc kółka,
<i>Wkładamy ciasto do piekarnika.</i>	wysuwają do przodu dłonie złączone ich zewnątrzną stroną i je cofają,
<i>Dziękujemy za pracę.</i>	kłaniają się.

- *Do czego służą skarpety przedstawione na zdjęciu?*
Do specjalnych skarpet w czasie świąt Bożego Narodzenia wkłada się małe upominki. W kulturze zachodniej mówiono, że dziecko, które nie było grzeczne, otrzyma w świątecznej skarpecie kawałek węgla. N. pyta dzieci:
- *W jaki sposób wręczane są prezenty w waszych domach?*
- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Wrzucamy prezenty przez komin.*
Szarfy, nagranie spokojnej muzyki.
Dzieci są pomocnikami Mikołaja, który wrzuca prezenty przez komin. Kominy to szarfy rozłożone na dywanie. Podczas spokojnej muzyki dzieci chodzą na palcach pomiędzy szarfami. Podczas przerwy w grze wskakują do środka szarf, naśladując ruchem ciała wrzucanie prezentu do komina. Ponowne dźwięki muzyki są sygnałem do spaceru pomiędzy szarfami.

Tablica 14

Mijają dni, miesiące, lata

Cele główne:

- dostrzeganie w najbliższym otoczeniu elementów techniki (pojazdy, urządzenia),
- korzystanie z wytworów techniki (telefon) na zasadach określonych przez dorosłych.

Dodatkowe materiały do pracy z tablicą są dostępne na płycie *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska.*

- Rozmowa kierowana dotycząca sposobów przemieszczania się.
 - *Czy do przedszkola przychodzicie czy przyjeżdżacie?*
 - *Czym przyjeżdżacie do przedszkola?*
 - *Dlaczego samochód może jechać?* (Ma koła, silnik, kierownicę, musi mieć paliwo).
 - *Po czym porusza się samochód?* (Po drodze).
- Oglądanie i omawianie zdjęć umieszczonych na tablicy demonstracyjnej nr 14.
Tablica demonstracyjna nr 14.
N. pyta:
 - *Jakie pojazdy widzicie na zdjęciach?* (Pociąg, samochód, samolot).
N. wskazuje poszczególne zdjęcia i opowiada dzieciom, że pociąg pędzi po szynach, samochód mknie po drodze, samolot leci wysoko, ale dzięki temu, że ma koła, może wystartować i wylądować.
W dawnych czasach nie było tych pojazdów i ludzie poruszali się pieszo lub jeździli na koniach. Ponieważ podróże trwały bardzo długo, więc ludzie starali się wymyślić coś, co przyspieszyłoby to podróżowanie.
N. wskazuje zdjęcia kół i mówi: *Pierwsze koła były zrobione z kamienia. Potem były koła drewniane, drewniane z oponami. Te dzisiejsze mają aluminiowe albo stalowe felgi i opony. Na takich kołach poruszają się samochody, którymi przyjeżdżacie do przedszkola.*
- Zabawa bieżna – *Samochody.*
Dla każdego dziecka mała obręcz.

Na sygnał: *Samochody jadą* – dzieci z kierownicami (kołami) w rękach poruszają się w różnych kierunkach: naśladowują jazdę na wprost, skręt w lewo, skręt w prawo. Naśladowują też warkot samochodu, odgłosy hamowania, trąbienia. Zabawę powtarzamy.

- Rozmowa kierowana na temat: *Dawne samoloty i współczesne samoloty*.

– *Które z was leciało samolotem?*

– *Który pojazd porusza się szybciej: samochód czy samolot?*

– *Czy współczesne samoloty są podobne do tych dawnych?*

– *Czy ich kształt przypomina wam jakieś zwierzę?*

- Zabawa bieżna – *Samoloty*.

Dzieci siedzą w przysiadzie, z rękami rozłożonymi w bok. Są samolotami. Przygotowują się do startu. Na hasło: *Samoloty startują* – przechodzą do pozycji stojącej i biegają po sali z rozłożonymi rękami, zręcznie się wymijając. Na hasło: *Samoloty lądują* – dzieci przechodzą do przysiadu.

- Oglądanie zdjęć przedstawiających dawne urządzenia codziennego użytku oraz współczesne urządzenia codziennego użytku: aparat fotograficzny, telefon, żarówkę.

N. zachęca dzieci do wyrażania swoich spostrzeżeń.

- Zabawa słuchowo-ruchowa – *Samochody – do garażu*.

Dla każdego dziecka szarfa, tamburyn, dzwonek.

N. rozkłada na podłodze szarfy (garaże) – po jednej dla każdego dziecka. Dzieci są samochodami. Poruszają się między garażami przy dźwiękach tamburynu. Na dźwięk dzwonka dzieci wskakują do szarf – samochody stoją w garażach. Zabawę powtarzamy, jednak przy każdej powtórcie N. zabiera jedną szarfę. Dziecko, które nie znajdzie dla siebie garażu, kończy zabawę i parkuje obok N.

Tablica *Zima*

Zima i zwierzęta

Cele główne:

- dostrzeganie zmian zachodzących w przyrodzie zimą (zasypianie zwierząt),
- poznawanie zwyczajów wybranych zwierząt leśnych.

- Rozmowa na temat obrazka (tablica demonstracyjna, obrazek z okienkami).

Tablica demonstracyjna *Zima* – obrazek z okienkami.

N. pyta:

– *Jaką porę roku przedstawia obrazek?*

– *Co widzicie na obrazku?*

Dzieci z pomocą N. określają, co widać na obrazku: zwierzęta, zaspasy śnieżne; próbują nazwać przedstawione zwierzęta: wiewiórka, łasica, łoś, dzięcioł.

N. wskazuje na obrazku łosia, otwiera okienko i mówi: *Łosie zrzucają poroże po okresie godowym – starsze osobniki w listopadzie, a młode w grudniu i styczniu*. Następnie wskazuje na obrazku łasicę i mówi: *Ciekawe, czego łasica szuka w tej zaspie*.

Chętne dziecko otwiera okienko i podaje nazwę zwierzątka, które się tam znajduje – mysz.

N. mówi: *Podstawowym pokarmem łasicy są drobne zwierzęta, głównie myszy, które łowi w norach. Łasica w zimie poluje pod śniegiem. Dzięki swym małym rozmiarom dostaje się bez trudu do kryjówek myszy*.

– *Czy jesteście ciekawe, co znajduje się pod pozostałymi okienkami?*

Chętne dzieci odkrywają kolejne okienka i nazywają ukryte zwierzęta (jeśli potrafią): niedźwiedź, mrówka, jeź, bóbr. N. tak kieruje rozmową, aby nawiązać do tematyki związa-

nej z przygotowywaniem się zwierząt do zimy. Dodatkowo przekazuje dzieciom krótkie informacje dotyczące bobra i mrówek.

*Zimą **bobry** spędzają czas w żeremiach, gdzie temperatura nie spada poniżej 0°C. Po pokarm (gałązki) wybierają się zwykle nocą.*

***Mrówki** w zimie przytulają się do siebie w przysypanym śniegiem mrowisku i przesypiają zimowe miesiące.*

- *Jaki ptak ukrył się w dziupli drzewa? (Dzięcioł).*

N. mówi: *Zimą dzięcioł zjada nasiona sosny, świerka, chętnie zjada też słoninę w karmnikach przygotowanych przez ludzi.*

- Zabawa w formie opowieści ruchowej – *Jesteśmy w lesie.*

N. prosi dzieci, aby wyobraziły sobie, że są w lesie, w którym wszystko jest pokryte śniegiem.

Wsluchujecie się w szum drzew i wiatru, nasłuchujecie, czy nie nachodzi jakieś zwierzę.

Przyglądacie się śladom na śniegu.

Skradacie się za sarną idącą do pańnika.

Potknęliście się o pień przysypany śniegiem.

Musicie otrząpać ubranie ze śniegu.

Idziecie dalej, ale zobaczyliście dużą zaspę śniegu. Przechodzicie obok niej ostrożnie i po cichu, bo nie wiecie, kto tam mógł się ukryć.

Zobaczyliście między drzewami zająca.

Naśladujecie jego skoki.

Nagle z potrąconej gałęzi spada śnieg. Trochę śniegu wpadło wam za kołnierz.

Przemoczeni wychodzicie na polanę, gdzie czekają na was sanie zaprzężone w konie.

Wracacie do domu, gdzie czeka na was mama z gorącą herbatą.

Dzieci:

rozglądają się na boki, nasłuchują, przykładając dłonie, na zmianę, do jednego i do drugiego ucha,

przechodzą do przysiadu,

poruszają się po sali na palcach, najciszej jak potrafią,

naśladują wywrócenie się,

naśladują otrząpywanie się ze śniegu,

poruszają się na palcach, palec wskazujący przykładają do ust i mówią: *ci*,

skaczą jak zające,

podskakują naprzemiennie, na jednej i na drugiej nodze, i mówią: *brr*,

maszerują,

dobierają się w pary, tworzą zaprzęgi – stają jedno za drugim,

poruszają się w parach: dziecko stojące z przodu jest koniem, z tyłu – woźnicą.

Cele główne:

- uświadamianie konieczności dokarmiania ptaków i innych zwierząt zimą,
- poznawanie znaczenia nowych słów.
- Rozmowa na temat dokarmiania zwierząt zimą (tablica demonstracyjna – obrazek nr 2).

Tablica demonstracyjna – obrazek nr 2.

N. pyta:

- *Jaką porę roku przedstawia obrazek?*
- *Gdzie wybrały się dzieci na wycieczkę z dziadkiem? Czym jechali?*
- *Kto opiekuje się lasem i zwierzętami w lesie?* (Leśnik).
- *Co dzieci zobaczyły podczas wycieczki?*

- Wskazywanie zwierząt na obrazku i ich nazywanie. (Sarny, zając, dziki, lis, gile).

N. wskazuje paśnik i pyta:

- *Czy wiecie, co to jest?*

Jeśli dzieci nie wiedzą, N. wyjaśnia, że jest to **paśnik**, czyli leśna stołówka dla zwierząt.

- *Co leśnik wyłożył dla zwierząt do paśnika?*

Dzieci, samodzielnie lub z pomocą N., nazywają pożywienie przedstawione na obrazku.

N. tłumaczy dzieciom, że one, zjadając chleb, owoce, warzywa, pijąc mleko, dostarczają swojemu organizmowi tego, co jest im potrzebne, aby rosnąć. Zwierzęta robią to, gdy jedzą rośliny. W zimie, gdy śnieg pokrywa wszystko w lesie i na polu, zwierzętom muszą pomagać ludzie. Dlatego w lesie ustawiają paśniki, czyli drewniane konstrukcje służące do dokarmiania zwierząt leśnych, szczególnie w okresie zimowym. W pobliżu paśników zazwyczaj ustawiane są **lizawki**, czyli słupki z wywierconymi lub naciętymi otworami, w których znajdują się kostki soli kamiennej służącej zwierzętom leśnym do uzupełniania minerałów, takich jak: sól, wapń, żelazo, fosfor, cynk – niezbędnych do wzmocnienia kości i mięśni przed nastaniem wiosny.

- Zabawa muzyczno-ruchowa – *Ptaki fruwią i skaczą.*

Nagranie muzyki w zmiennym tempie: wolnym – szybkim.

N. włącza nagranie muzyki w zmiennym tempie: wolnym – szybkim (płyta CD). Kiedy dzieci usłyszą muzykę w wolnym tempie, skaczą obunóż, zmieniając dowolnie kierunek skoków: w przód, w tył, w bok. Natomiast kiedy usłyszą muzykę w szybkim tempie, biegają na palcach, poruszając rękami zgiętymi w łokciach i opartymi na ramionach.

- Zabawa *Przysmaki dla zająca i ptaka.*

Papierowe talerzyki, ziarna słonecznika lub dyni, paski marchewki, obrazki ptaka i zająca.

N. przygotował talerzyki. Na jednym położył ziarna słonecznika (dyni), na drugim – pokrojoną w paski marchewkę. Ułożył obrazki: zająca i ptaka. Dzieci próbują określić, który przysmak może być dla ptaka, a który – dla zająca. Chętne dzieci zamykają oczy, a N. wkłada im do ust kawałek marchewki lub ziarno słonecznika. Dzieci mają odgadnąć, czego próbują. Potem określają, jaki był próbowany produkt (słodki, miękki, twardy itd.).

Cele główne:

- zacieśnianie więzi rodzinnych,
- rozwijanie umiejętności wyrażania i nazywania uczuć.

Dodatkowe materiały do pracy z tablicą są dostępne na płycie *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska.*

- Słuchanie wiersza P. Beręsewicza *Dzień Babci i Dzień Dziadka.*
Płyta Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica nr 15.

*Pięć, dwa, jeden, sto, trzy czwórki,
pik-pik – pika mi z komórki
i głos taki z niej dochodzi:
„Tu mieszkanie dziadków z Łodzi.
Gospodarze aktualnie
mają brydża i pływalnię,
potem kręgle i dwa bale.
Nagraj nam się po sygnale”.
Piiiiiiiiiiip!
„Kochani, w wasze święta
dzwoni wnuczek, że pamięta”.*

- Rozmowa na temat wiersza.
 - *Kto dzwonił do dziadków?*
 - *O czym pamiętał wnuczek?*
 - *Dlaczego dziadkowie nie odebrali telefonu?*
- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Telefon do babci i dziadka.*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie granym na tamburynie. Na hasło: *Telefon do babci i dziadka*, zatrzymują się i naśladowują wybieranie numeru na telefonie.

- Rozmowa na temat obdarowywania prezentami babć i dziadków.
Tablica demonstracyjna nr 15.
 - *Co przygotowały dzieci dla babci i dziadka?*
 - *Kto im pomagał? (Z mamą przygotowały tort, z tatą wykonały piniatę – balon wypełniony papierowymi elementami, czyli konfetti).*
 - *Czym dzieci udekorowały tort?*
 - *O jakim smaku mógł być ten tort? (Udekorowały owocami; kolor tortu sugeruje, że jest to tort czekoladowy).*
 - *Czy babcie i dziadkowie byli zadowoleni z otrzymanych prezentów?*
 - *Po czym to poznamy? (Mają uśmiechnięte miny).*
N. pyta:
 - *Jakie prezenty możemy podarować babci i dziadkowi?*
 - *Dlaczego dajemy im prezenty?*
 - *Jakie niespodzianki przygotowaliście dla swoich babć/dziadków?*
 - *Co lubicie robić z babciami/dziadkami?*

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Wręczamy prezenty.*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze naśladują wręczanie prezentów, wykonując głęboki ukłon. Zabawę powtarzamy.

- Zabawa w kole, z elementem dramy.

Dzieci siedzą w kole. Do jego środka wchodzi wybrane dziecko – babcia. Dzieci za N. mówią tekst z podziałem na role.

Dzieci: *Siedzi sobie babcia i tak sobie myśli: „Może jacyś goście do mnie dziś by przyszli”.*

N. puka.

Babcia: *Kto tam?*

Dzieci: *To my, goście! Wybieraj, babciu, kto siedzi najprościej.*

Babcia wybiera dziecko, które zajmie jej miejsce, i zabawę powtarzamy.

- Zabawa *Smutne buzie i wesołe buzie.*

Dzieci słuchają wypowiedzi N. Kiedy uznają, że przedstawiona sytuacja jest wesoła, uśmiechają się, a kiedy, że smutna – robią smutną minę. Np.

Dziadek zabrał mnie do zoo i pokazał mi słonia.

Dziadkowi zepsuł się rower i nie mógł mnie zabrać na wycieczkę rowerową.

Babcia ugotowała moje ulubione danie.

Babcię bolała głowa i nie mogła mnie odwiedzić.